

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Institut de
Seguretat Pública
de Catalunya

Berta Sevilla Nieto

**Ciutat Morta, impacte sobre la legitimitat policial:
Paper dels mitjans de comunicació i la cultura
professional.**

Treball de Final de Màster de Direcció Estratègica de
Seguretat i Policia

Dirigit pel Dr. Jesús Requena

One of the surest ways of building legitimacy is for justice officials to treat people fairly and respectfully, to listen what they have to say, to make fair decisions.

(Tyler, 2008)

Agraïments

Aquest treball de final de màster no hagués estat possible sense l'acompanyament del meu tutor i professor Jesús Requena Hidalgo, qui, en tot moment, m'ha sabut guiar de forma productiva. Gràcies a les seves correccions i als seus apunts i sobretot, a la seva ajuda a l'hora de concretar de forma tant clara les idees que li presentava.

Voldria, especialment, donar les gràcies a Núria Aymerich, Carles Reyner i als demés entrevistats, agrair-los la seva sinceritat i predisposició així com interès per a col·laborar en l'estudi d'un tema tant necessari com delicat.

Ressaltar també els professors que durant el màster m'han acompanyat en la descoberta del món de la seguretat. La seva passió i dedicació han influït indiscutiblement en la meua visió sobre la realitat, aportant-me noves eines per al seu anàlisi.

Per últim recordar la presència en tot moment de la meua família i amics que m'han acompanyat activament en el procés, recolzant-me quan ho necessitava i donant una empenta si feia falta

A tots vosaltres, moltes gràcies.

Índex

1. INTRODUCCIÓ	4
2. CIUTAT MORTA: UNS FETS, UNA HISTÒRIA	7
3. METODOLOGIA	9
4. MARC CONCEPTUAL	13
4.1 Legitimitat	13
Legitimitat normativa:.....	15
Legitimat empírica:	15
4.2 Cultura Professional	19
4.3 Mitjans de comunicació	25
4.4 Mapa Conceptual: Legitimitat, Cultura Policial i Mitjans de Comunicació.....	28
5. ANÀLISIS	31
5.1 La publicació.....	31
a. Legitimitat	31
b. Cultura Policial.....	37
c. Mitjans de Comunicació i Xarxes Socials.....	38
5.2 El debat i la reacció	42
a. Legitimitat	42
b. Cultura Policial.....	49
c. Mitjans de Comunicació i Xarxes Socials.....	53
5.3 Les conseqüències	58
a. Legitimitat	58
b. Cultura Policial.....	61
c. Mitjans de Comunicació i Xarxes Socials.....	65
6. INTERPRETACIÓ DELS RESULTATS I DISCUSSIÓ	68
7. CONCLUSIONS	73
8. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	76

1. INTRODUCCIÓ

El 17 de gener de 2015 el *Canal 33* decideix emetre el documental *Ciutat Morta* dirigit per Xapo Ortega i Xavier Artigas. Un documental que agafa com a punt d'inici els fets ocorreguts el 4 de febrer de 2006 per a narrar una història esquitxada per la corrupció policial. Els dies previs a l'emissió les xarxes socials se'n fan ressò, en gran part, gràcies a l'agitació que desperta la censura de 5 minuts del documental. La societat catalana, aquella nit, es manté a l'expectativa. Els dies posteriors venen acompanyats d'una gran commoció i crítica, tant social com política, que reclama la revisió del cas i posa en dubte el correcte funcionament del sistema.

El de *Ciutat Morta*, però, no és un fet puntual. En els darrers anys han estat diversos els casos mediàtics que, a Catalunya, han qüestionat el funcionament de la policia. Els d'Ester Quintana o Juan Andrés Benítez en són només un exemple. Tots ells han generat efectes sobre la ciutadania, la política i la pròpia policia. És en aquest punt on sorgeix l'interès per a desenvolupar un treball que estudiï com aquests casos afecten a la relació policia-ciutadania i més concretament, a la legitimitat de la primera.

Tant a nivell català com espanyol s'observa una manca d'investigacions en aquest sentit. En concret, sobre el fenomen *Ciutat Morta* probablement per la seva recent aparició encara no s'hagi realitzat cap estudi al respecte. Aquest treball és pertinent en la mesura en que col·labora en un sector encara per explotar al nostre país. D'altre banda, la transcendència mediàtica que s'ha viscut en els darrers mesos, com a conseqüència del documental, justifica la importància d'estudiar-ne l'impacte.

L'interès per a dur a terme aquest treball va néixer de l'experiència d'un fet que, a nivell personal, em va despertar moltes inquietuds. La polèmica que es va generar la vaig viure com a ciutadana però també, i inevitablement pel meu recorregut acadèmic, com a part del sistema de seguretat. Durant el màster he compartit aula amb Mossos d'Esquadra, Polícies Locals i Guàrdies Urbans, no puc negar que els debats que es van generar a classe fossin un altre detonant que em decantés cap a la tria d'aquest tema.

La **tesi** que defensa aquesta recerca és que la publicació d'un fet que denuncia un acte de corrupció policial té un efecte negatiu sobre la legitimitat de la policia.

La majoria de la investigació empírica sobre aquest àmbit acadèmic és d'origen anglosaxó, els principals estudis són nord-americans i britànics. A nivell Europeu el principal programa d'investigació sobre la legitimitat policial és *l'Enquesta Social*

Europea, que es fonamenta sobre els pressupòsits teòrics de la justícia procedimental. Als Estats Units destaca la *National Fairness and Effectiveness in Policing, The evidence*. A Espanya l'interès científic per aquestes qüestions és menor i més recent. Els primers treballs dedicats a la legitimitat policial apareixen al 2005 i estan relacionats amb l'anàlisi de determinades pràctiques policials, la seva efectivitat i les seves conseqüències sobre la confiança ciutadana en la policia i la col·laboració ciutadana amb la policia.

L'**objecte d'estudi** és el *fenomen Ciutat Morta* entenent aquest com l'impacte que s'ha generat arran de l'emissió del documental. Per tant es tracta d'un fenomen del 2015 que s'inicia al mes de gener amb l'activació de les xarxes socials davant de l'imminent emissió del documental. No s'estudia doncs el 4 de febrer com a punt d'inici ni tampoc es pretén, en cap cas esclarir els fets ocorreguts.

L'objectiu ha estat analitzar com la legitimitat es veu afectada davant de certs esdeveniments que afecten als cossos policials, així com la manera en que els diferents elements de la cultura policial s'articulen per a donar una resposta. Tanmateix, pel paper central en el cas que ens ocupa, que han tingut els mitjans de comunicació, és necessari estudiar l'impacte que aquests poden generar sobre la pròpia cultura i la legitimitat del cos.

Així doncs l'objectiu que ha guiat la recerca ha estat: **estudiar l'impacte del fenomen Ciutat Morta sobre la legitimitat policial.**

Aquest objectiu es concreta en els següents:

- **Estudiar de quina manera la resposta dels actors implicats pot afectar a la legitimitat policial.**
- **Analitzar com els diferents mecanismes de la cultura policial s'articulen per a donar una resposta.**
- **Observar el paper que hi juguen els mitjans de comunicació.**

El treball s'estructura de la següent manera: en primer lloc es presenta el cas amb una breu explicació dels fets, seguidament la metodologia utilitzada per a la realització de la recerca. En segon lloc, el marc conceptual on es defineixen els tres conceptes claus de la investigació, els seus elements i les principals corrents acadèmiques; els conceptes són: *la legitimitat, la cultura professional i els mitjans de comunicació*. En aquest mateix apartat es proposa el model conceptual sobre el que es basarà l'estudi del cas *Ciutat Morta*, on s'identifiquen les principals interaccions i

connexions entre els conceptes esmentats en relació a la hipòtesi plantejada. A continuació es realitza l'anàlisi seguit de la interpretació dels resultats i discussió i finalment unes conclusions.

2. CIUTAT MORTA: UNS FETS, UNA HISTÒRIA

La matinada del 4 de febrer de 2006 una dotació de la Guardia Urbana es va traslladar al Carrer Sant Pere Més Baix de Barcelona on s'estava duent a terme una festa en una casa ocupada, propietat de l'Ajuntament de Barcelona. El desallotjament de la casa va culminar amb 7 detinguts, 5 al lloc dels fets i dos a l'Hospital del Mar. Els detinguts van ser condemnats a penes de presó de varis anys tot i que es van declarar sempre innocents i van denunciar haver patit tortures per part dels policies. Patricia Heras, condemnada pel cas 4F, es va suïcidar al 2011 durant un permís penitenciari després d'haver obtingut el tercer grau. La versió sostinguda pel documental Ciutat Morta de com van transcórrer els fets aquella nit discrepa de la versió oficial, sobre la que s'han pronunciat unes sentències¹.

En les sentències queda provat que els policies, després d'haver rebut queixes dels veïns, es van apropar a l'immoble on hi havia la festa i es van quedar als voltants durant tota la matinada. A la festa hi van acudir centenars de persones, degut a l'èxit, els mateixos organitzadors van decidir tancar les portes de la casa a les 3:30 de la matinada. A les 6:30 va arribar un grup integrat per unes 20 o 30 persones amb la intenció d'entrar a la festa. Davant de la negativa dels organitzadors i al veure als policies al costat, es van adreçar a ells i els van increpar ser els responsables del tancament de les portes. La Guardia Urbana els va demanar que marxessin i així ho van fer, poc després però, van tornar proveïts d'ampolles pedres i altres objectes similars. Segons la sentència en aquest moment es va produir la confrontació en la que un dels membres del grup (Rodrigo Lanza) va llançar una pedra contra un dels Guàrdies Urbans, deixant-lo en estat vegetatiu i posteriorment paraplègic.

Al cap de poc, va arribar un segon grup de persones que es va unir a l'agressió del primer, del que formaven part els dos detinguts a l'Hospital del Mar, Patricia Heras i Alfredo Carlos Pestanyo. A aquests se'ls va culpar d'haver llançat contra un policia una balla metàl·lica. Mentre es produïa la confrontació de l'edifici ocupat van començar a caure objectes a la zona on estaven els policies.

Ciutat Morta sosté una versió completament dissonant que gira en torn a una peça clau en el cas: l'origen de l'impacte que va ocasionar les greus lesions al Guardia Urbà. La primera versió oficial als mitjans, per part del llavors alcalde Joan Clos, va ser que el Guardia Urbà va rebre un impacte al cap d'un test llançat des de la casa ocupada. En aquest cas l'Ajuntament de Barcelona podria ser el responsable indirecte

---

¹ SAP de Barcelona, Sala 8 131/2008; Auto de Aclaración TS 401/2008; STS 4657/2009.

al ser propietari de l'edifici i a l'haver permès la festa. Aquesta versió es va anar transformant al llarg dels dies fins a una altra de molt diferent que és la que es manifesta en les sentències: que l'impacte provenia d'una pedra llançada des del carrer on la Guardia Urbana realitzava les detencions. També el documental denuncia que entre la detenció i la inspecció mèdica es van produir tortures policials sobre les quals no es va obrir cap investigació. És a l'hospital del Mar on es produeixen dues detencions més, la de Patricia i Alfredo, que haurien arribat després d'haver patit un accident en bici. El seu aspecte alternatiu i en concret el pentinat a quadres blancs i negres de la Patricia hauria estat fonamental per a situar-la al lloc dels fets i condemnar-la a tres anys de presó.

Un dels pilars sobre els que es sustenta el reportatge és que dos dels testimonis clau en la condemna dels detinguts del 4F era de dos guàrdies que més endavant van ser condemnats, en un altre cas, a més de 2 anys de presó per tortures a un detingut. Ciutat Morta critica també que a aquests guàrdies se'ls concedís la pensió vitalícia per incapacitat abans dels 40 anys.

En resum el que Ciutat Morta denuncia són supòsits de tortures als detinguts per part de la Guàrdia Urbana i Mossos. Alhora alerta sobre l'entramat corrupte en el que suposadament es van veure involucrades diverses institucions públiques, jutges, metges, policies i polítics que van jugar un paper fonamental en la condemna dels detinguts. Finalment conclou que existeixen elements suficients per a reobrir el cas.

3. METODOLOGIA

Per tal de donar resposta als objectius d'aquesta recerca es planteja una metodologia d'investigació bàsicament qualitativa, descriptiva i fins a cert punt exploratòria, donat que es tracta d'un cas novador que fins al moment no ha estat tractat. Es pretén estudiar el fenomen *Ciutat Morta*, a fi de poder descriure'n els trets essencials, analitzar els principals elements i observar com aquests es manifesten davant de determinades situacions i esdeveniments.

Les fonts utilitzades han estat tant primàries com secundàries. Per tal de dur a terme un treball sota estàndards de fiabilitat i validesa interna s'ha seguit el *principi de triangulació*² de Coller (2000), a partir de la combinació d'almenys tres tècniques d'investigació diferents. En aquest cas han estat: l'**anàlisi documental**; l'**observació** i l'**entrevista semi estructurada**.

En un primer moment s'ha realitzat una recerca de tota aquella informació que fes referència al tema d'alguna manera i posteriorment se'n va realitzar l'**anàlisi documental**, així es van obtenir quatre tipus de documents:

- Estudis acadèmics.
- Notes de premsa.
- Intervencions als Mitjans de Comunicació Televisats (Programa .CAT)
- El documental *Ciutat Morta*.

Sobre els estudis acadèmics s'ha realitzat un buidat bibliogràfic a partir del qual elaborar el marc conceptual. Al llarg del treball són tres els elements protagonistes que formen part de l'esquema conceptual dissenyat per a explicar el cas i donar resposta als objectius, són: *legitimitat*, *cultura policial* i *mitjans de comunicació*. El buidat bibliogràfic va permetre tant definir els conceptes i les connexions entre ells, com situar l'estat de la qüestió a nivell internacional (principals corrents i actualitat de les investigacions).

D'altra banda, donat que el cas es desenvolupava en un entorn mediàtic-públic, ha estat clau l'anàlisi de les notes de premsa i les intervencions en Mitjans de Comunicació i Xarxes Socials. En quant a la premsa escrita, s'han analitzat tres dels diaris més llegits a Catalunya³ que representen tres línies editorials diferents: *e/*

---

² Principi bàsic per a reforçar la fiabilitat de i la validesa interna de la investigació contrastant almenys tres tipus de tècniques d'investigació. Per a un tractament més extens sobre tècniques d'investigació i metodologia consultar Coller (2000).

³ Per a més informació consultar al portal [gencat.cat](http://www.gencat.cat/culturcat/portal/site/culturacatalana/) *Diaris de referència i grans grups de comunicació*. Font: <http://www.gencat.cat/culturcat/portal/site/culturacatalana/>

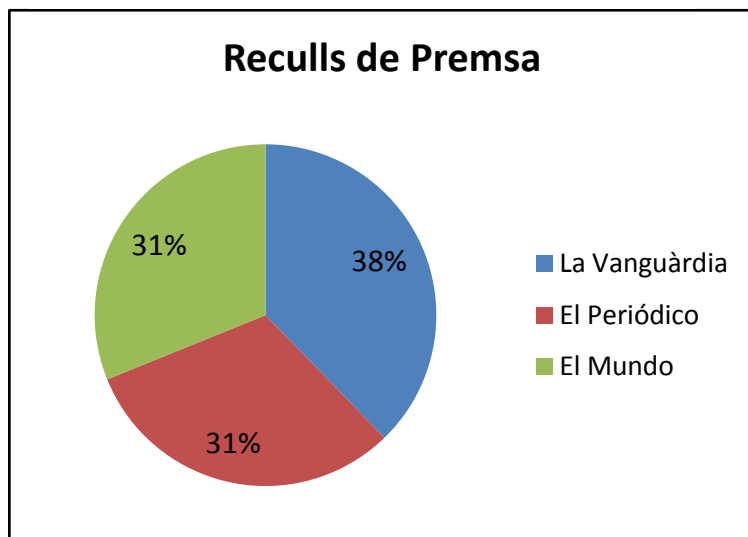
Periódico; *El Mundo*; i *La Vanguardia*. El recull de peces s'ha efectuat en el període comprès entre el 17 de gener (moment d'emissió del reportatge Ciutat Morta) i el 30 de març de 2015. Es delimita la data en aquest punt per dues raons; la primera perquè és durant aquests mesos, sobretot gener i febrer, en que té lloc la major part d'activitat, la segona respon a qüestions externes referents a la data d'entrega del Treball de Final de Màster.

Taula 1 Freqüència dels diaris analitzats

Diari	Freqüència	%
La Vanguardia	40	38%
El Periódico	33	31%
El Mundo	33	31%
Total	106	100%

Font: Elaboració pròpia

Gràfic 1 Reculls de Premsa

Font: Elaboració pròpia. Veure Annex 1

En relació a les intervencions als MC televisats s'ha analitzat bàsicament el programa *.CAT* sobre Ciutat Morta, emès el 22 de gener a la cadena TV3, que va batre rècord d'audiència i al que hi van acudir representants de tots els actors implicats en un moment de gran sensibilitat. També s'ha observat l'activitat a *Twitter*, la xarxa

social amb major activitat tant ciutadana com policial en relació al cas Ciutat Morta. Per últim també s'ha analitzat el propi documental *Ciutat Morta*.

La segona tècnica emprada en la investigació ha estat l'**observació participant** en la mesura en que he seguit i he estat part del debat i les reaccions que han succeït a l'emissió del documental. Així he realitzat un seguiment, d'un costat, de les intervencions dels actors afectats pel documental, i de l'altre, de l'opinió ciutadana que es reflectia a les xarxes socials i altres mitjans.

Finalment s'han realitzat quatre **entrevistes semiestructurades en profunditat** a quatre persones que, des de diverses perspectives, s'han vist implicades en el cas. S'ha considerat que aquesta era la tècnica més adequada per aproximar-nos al fenomen donades les seves característiques. Es tracta d'una qüestió delicada que precisa d'un clima de confiança i d'una aproximació gradual que es fa possible en l'ambient d'una entrevista. Altres tècniques, com la enquesta, no permeten crear aquesta atmosfera i poder abordar la temàtica de forma progressiva.

El discurs i l'opinió de cada un dels entrevistats és interessant des d'una doble perspectiva, la personal i la institucional. Si bé en algun moment puntual han pogut donar la seva opinió també és cert que la seva veu té representativitat institucional. La principal dificultat amb la que m'he trobat ha estat precisament, que en alguns casos, per la delicadesa del tema, els entrevistats manifestaven no tenir competència per a respondre o simplement evitaven aprofundir sobre determinades qüestions.

La primera entrevista es va realitzar a **Núria Aymerich**, Directora de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya (ISPC). El seu discurs és interessant en la mesura en que com a directora té un posicionament polític-institucional davant del tema, que és necessari reproduir en el treball. La segona es va realitzar a l'Inspector de la Guàrdia Urbana (GUB) **Carles Reyner**, actual Cap de l'Àrea de Comunicació i Portaveu de la GUB. Tot i que en el moment en el que van succeir els fets, al 2006, ell no ostentava aquest càrrec, el que s'estudia aquí és el fenomen Ciutat Morta a partir de la seva publicació al gener de 2015. Des d'aquest punt de vista, Reyner ha viscut de primera mà la gestió de la problemàtica i ha estat l'encarregat de donar la veu institucional a la Guàrdia Urbana. El seu discurs, doncs, és el del cos de la Guàrdia Urbana. Una tercera es va passar a una **tècnica de l'Àrea de Comunicació de Mossos d'Esquadra**. L'interès aquí era comptar amb l'opinió de la tècnica com a periodista que a més en la seva tasca diària, està en contacte amb els cossos de seguretat sobre la forma comunicativa en com s'havia tractat periodística i policialment el fenomen Ciutat Morta. Finalment, i com a veu del Cos no oficial, es va realitzar una entrevista a

un **Caporal de la Guàrdia Urbana** amb l'objectiu d'obtenir una aproximació al discurs policial no institucional.

A continuació es presenta el llistat d'entrevistats codificats, en negreta i entre claudàtors **[NAR]** el codi d'identificació – sigles del nom i cognoms o abreviatura càrrec – que és utilitzat per a citar-los com a fonts al llarg del treball:

Codi d'entrevista:	[NAR]
Nom entrevistat:	Núria Aymerich Rocavert
Tipus de contacte:	Directora ISPC
Referència a annex:	Annex
Codi d'entrevista:	[CRX]
Nom entrevistat:	Carles Reyner Xiol
Tipus de contacte:	Intendent GUB i Cap de servei de Relacions Públiques i Portaveu de la GUB.
Referència a annex:	Annex
Codi d'entrevista:	[CGUB]
Nom entrevistat:	Caporal GUB
Tipus de contacte:	Agent del cos de la GUB
Referència a annex:	Annex
Codi d'entrevista:	[TAC]
Nom entrevistat:	Tècnica Àrea de Comunicació PG-ME
Tipus de contacte:	Periodista de l'Àrea de Comunicació de la PG-ME
Referència a annex:	Annex

4. MARC CONCEPTUAL

Els components del marc conceptual que han guiat aquesta recerca són tres: la *legitimitat policial*, la *cultura professional dels policies* i els *mitjans de comunicació*.

4.1 Legitimitat

El primer autor en teoritzar sobre el tema de la legitimitat va ser Max Weber (1978, citat a Bottoms i Tankebe, 2012) qui, després d'estudiar-ne el concepte, va establir tres formes de legitimar el poder. L'*autoritat tradicional*, basada en acceptar una norma perquè és una costum, un ús habitual. L'*autoritat carismàtica*, centrada en les qualitats excepcionals del que ostenta el poder, si aquella institució o font de la norma prové d'algú creïble l'assumeixo. I finalment, l'*autoritat legal-racional*, fonamentada en la creença en la legalitat de les normes i en el dret a ostentar el poder d'aquelles autoritats determinades i regides sota aquestes. Weber considerava que en els Estats moderns la principal font de legitimitat era la legalitat. Un seguit de crítiques al seu treball van sorgir de la mà de diversos autors (Grafstein, 1981; Matheson, 1987; Beetham, 1991; citats a Bottoms i Tankebe, 2012; Coicaud, 2002). David Beetham, rebutjava la teoria de Weber des de la postura que havia mal interpretat la relació entre creences i legitimitat. La seva proposta es basava en l'existència d'una estructura subjacent comuna a totes les societats, que podia variar en els seus continguts d'una societat a una altre. Seguint el seu estudi Betham formulava que el poder és legitimat si es compleixen tres condicions: *legalitat*, *valors compartits* i *consentiment*. Jean-Marc Coicaud (2002), de forma independent, arriba a la mateixa conceptualització triple dels components de la legitimitat.

En un Estat de Dret l'autoritat de les institucions públiques i en concret de la Policia ve formalment atribuïda per llei. Però en una societat democràtica és necessari també el consentiment i la confiança de la ciutadania. Així, tal i com afirma Guillén (2012), mentre que la llei atorga la *potestas*, la ciutadania atorga l'*auctoritas* i totes dues són condicions imprescindibles per al bon funcionament de la policia. En els darrers anys s'ha observat aquest increment per la preocupació sobre la confiança ciutadana. Són diversos els esforços institucionals que es fan per valorar aquesta confiança. A nivell Europeu l'*European Social Survey*⁴ estudia precisament com les diverses dimensions de la confiança pública en la justícia i la policia es relacionen amb

---

⁴ És una enquesta social dirigida per acadèmics i dissenyada per registrar i explicar la interacció entre canvis en les institucions i les actituds, creences i patrons de comportament de diverses poblacions europees, actualment és considerada una de les enquestes europees de major qualitat. Tota la informació es pot consultar a: <http://www.europeansocialsurvey.org/>

la legitimitat percebuda de les institucions de justícia així com la cooperació i conformitat dels ciutadans. A nivell autonòmic comptem amb *l'Enquesta de Seguretat Pública de Catalunya*⁵, que entre d'altres qüestions n'estudia aquesta.

En el món acadèmic, si bé han estat molts els estudis en torn al concepte de legitimitat, l'aproximació teòrica predominant és la que és realitza des de les *Teories de la Justícia Procedimental*, basada sobretot en l'obra de Tom Tyler. El model de Tyler (2008) afirma que la manera més segura de construir la legitimitat és tractant a la gent, per part dels agents, de manera justa i respectuosa, escoltant el que han de dir, prenent decisions conjuntes i, en resum, demostrant un procediment just. La importància dels processos justos en la conducció de la legitimitat destaca en front a la relativa poca importància de l'eficàcia policial, necessària però no condició suficient per a la legitimitat. Estudis recents, però, suggereixen que la percepció de la gent sobre l'eficàcia policial pot ser important en determinats contextos (Tankebe, 2013; Bradford *et al.* 2013).

Les Teories de la Justícia Procedimental formen part d'una tradició filosòfica política segons la qual un element central de l'ús efectiu de l'autoritat és gaudir de l'acceptació per part de la població. A partir d'elles, s'estudia com opera la legitimitat institucional en els processos que es posen en marxa en l'exercici del poder i en com es transforma el poder en autoritat legítima, de tal manera que es generi conformitat normativa.

Smith (2007) argumenta que tot i ser molt potent, el resultat del treball des de la Justícia, en el seu abast, és limitat i és necessari ampliar la visió a altres aspectes. L'origen de les idees i accions de la gent vers la policia són múltiples. La força dels processos democràtics, la pròpia legitimitat de l'Estat i el context històric són altres elements que poden tenir un paper important com a predictors de la legitimitat. En el present treball, però, ens centrarem en la conceptualització de legitimitat des dels postulats de la Justícia Procedimental que bàsicament estudia els aspectes que, a nivell micro, afecten a la legitimitat de la policia i que poden ser més fàcilment controlables per aquesta.

En aquest sentit, Tyler i altres autors (Sunshine i Tyler, 2003; Tyler i Wakslak, 2004; Tyler i Fagan, 2008) subratllen la importància del paper de la justícia dels procediments en la conformació de la legitimitat institucional més enllà dels propis

---

⁵ Tota la informació sobre aquesta es pot consultar a: http://interior.gencat.cat/ca/el_departament/publicacions/seguretat/estudis_i_enquestes/enquesta_de_seguretat_publica_de_catalunya

resultats del procediment. Segons Tyler, la legitimitat institucional existeix quan aquells que estan subjectes a una autoritat legal es senten en el deure d'obeir a aquesta autoritat i aquesta idea d'obeir es basa en la creença en que l'autoritat actua legalment i comparteix uns valors morals. Buscar processos justos és, doncs, l'estratègia més segura per a construir la confiança en la justícia, que derivarà en una major legitimitat institucional i una conformitat amb les normes.

Hi ha cert acord en que el concepte de legitimitat policial és un concepte complex, difícil de definir i una característica de la relació entre la policia i el públic. En termes generals, la legitimitat és el dret a governar i el reconeixement dels governats d'aquest dret (Coicaud, 2002; Tyler, 2006; Bottoms i Tankebe, 2012; Bradford, Jackson i Hough, 2013b). Hinsch (2010) realitza una distinció entre *legitimitat normativa* (o objectiva) i *legitimat empírica* (o subjectiva). Tal consideració implica que, d'una banda, la legitimitat té una càrrega normativa i de l'altre una de valorativa. És d'esperar que existeixi cert grau de correlació entre la legitimitat normativa d'una institució i l'empírica.

Legitimitat normativa:

Fa referència a la mesura en que les accions de les autoritats satisfan certs requisits substantius, a si la font de poder s'ajusta a certs estàndards. D'acord amb un concepte normatiu de legitimitat, existeixen criteris objectius que poden ser utilitzats per valorar la legitimitat de qualsevol autoritat o institució. S'estudia la relació objectiva entre el que el sistema fa i els seus ciutadans. Així doncs, valorarem la legitimitat normativa d'una institució per la seva capacitat de satisfer certs criteris d'efectivitat, justícia, responsabilitat, legalitat, entre d'altres.

Legitimat empírica:

Es produeix quan els ciutadans consideren que aquella institució és legítima, independentment de si s'ajusta a criteris objectius. Aquest és un concepte relacional d'acord amb el qual els governats reconeixen l'obligació d'obeir als que governen i creuen que aquests actuen d'acord a marcs normatius i ètics apropiats i sotmesos al principi de legalitat.

El present treball, precisament, es centrarà en l'estudi d'aquesta dimensió de la legitimitat donat que és més volàtil i susceptible a variacions.

En aquest àmbit, i des de les Teories de la Justícia Procedimental, és interessant destacar diversos estudis com el de Beetham (1991, citat a Bradford *et al.*, 2013b), un

dels primers autors en estudiar les dimensions de la legitimitat empírica. Beetham sosté que s'han de donar tres condicions per a que una autoritat estigui legitimada: que els governants consentin voluntàriament obeir l'autoritat; aquest consentiment es basa en primer lloc en l'actuació de l'autoritat conforme a estàndards de legalitat; i en segon en l'existència de cert grau d'afinitat entre l'autoritat i els governats. D'aquesta manera, la legitimitat empírica es defineix com la suma dels tres components. Així, sostenir que la policia és legítima comporta afirmar que els ciutadans es senten obligats a obeir les instruccions dels agents perquè creuen que aquests actuen d'acord al principi de legalitat i alhora existeix certa afinitat amb els valors morals de la Policia com a institució.

Posteriorment Bradford, Jackson i Hough (2013b) proven de testar la Teoria de la Justícia Procedimental a partir de plantejar la següent hipòtesis: diferents tipus de confiança pública en la policia (*confiança en que aquesta és efectiva*, en que és *procedimentalment justa* i en que és *distributivament justa*) estan relacionats amb les percepcions públiques de legitimitat de la policia, que a la seva vegada incideixen en la disposició dels ciutadans a cooperar amb ella i obeir les normes. Així, i inspirats en les obres de Beetham i Tyler, defineixen tres subcomponents de la legitimitat empírica:

- L'**obligació d'obeir**: els governats consenten voluntàriament obeir l'autoritat, aquest consentiment es basa:
- En primer lloc, en la **legalitat** de l'actuació de l'autoritat conforme estàndards de legalitat.
- I en segon lloc en l'**afinitat o alineament moral**, en l'existència de cert grau d'afinitat entre els que ostenten el poder i els governats, reflectit en uns valors compartits.

Aquests autors estudien com aquests tres elements interactuen amb les tres dimensions de la confiança pública. Arriben a la conclusió que les tres dimensions de la confiança en la policia estan correlacionades, de manera significativa, amb les tres dimensions principals de la legitimitat percebuda, amb una excepció, la confiança en l'efectivitat. Aquest és el predictor més feble de la legitimitat. La confiança en que la policia ha dut a terme un procediment just és el predictor més important de la legitimitat en general i en particular de l'afinitat moral, seguit del deure a obeir (Bottoms i Tankebe, 2012; Bradford *et al.*, 2013b).

L'afinitat o l'alineament moral entre la policia i la ciutadania és un element essencial que, fins a cert punt, es basa en els valors que la policia expressa i projecta quan exerceix el seu poder i autoritat. La gent confereix legitimitació a les institucions no

només perquè s'adhereixen a certs estàndards sinó perquè se les reconeix com a representants de determinats marcs normatius i ètics. Les persones semblen identificar-se amb la policia com una autoritat moral quan creuen que la policia utilitza el seu poder de forma justa. Aquesta identificació de la policia com a font de valors morals genera una interacció entre rols i expectatives. D'aquesta manera quan les persones justifiquen el poder de la policia accepten una relació en la qual ells tenen un paper, un rol, i han de satisfer les expectatives associades a aquest.

Segons Guillén (2012) el respecte intern als principis i valors que la policia aplica als ciutadans és un element d'especial rellevància per a la Policia en la conformació de la seva legitimitat. Si bé és cert que qualsevol ciutadà ha de ser respectuós amb la legalitat i amb els principis i valors que la inspiren, el fet que la policia tingui la funció específica de fer complir la llei a tothom, mitjançant l'ús de la força si és necessari, fa que els seus membres hagin de seguir els mandats legals de forma més estricta que ningú. Els casos d'irregularitats i corrupció en el si dels cossos policials afecten greument a la legitimitat de la policia (Newburn, 2007 citat a Guillén, 2012).

Així doncs un procés injust per part dels agents pot provocar una afectació en la legitimitat si s'observa, a través d'aquest, uns valors dissonants entre la policia i el públic. Les persones som sensibles a senyals i símbols que comuniquen informació sobre el seu estatus i posició dintre del grup. La manera en que la policia tracta a les persones comunica el seu estatus en el grup. Els processos considerats injustos poden comunicar estigmatització per part de les autoritats legals resultat de l'aplicació negativa d'estereotips. Si la gent percep que la manera en que la policia els tracta es basa no només en el que fan sinó en la seva raça, gènere, edat etc. el comportament policial arrossega unes implicacions identitàries negatives, augmentant així les crítiques sobre si la policia està actuant al servei de determinats membres de la societat (Bradford *et al.*, 2013a). Tyler i Blader (2003) proposen un model explicatiu sobre com la gent s'identifica més fortament amb grups que proporcionen avaluacions de l'estatus favorables, i com aquesta identificació enforteix la legitimitat. Si la gent se sent orgullosa del grup del que forma part i creuen que estan sent respectats les seves motivacions es transfereixen del nivell personal al grupal i és més probable que actuem cooperant en nom del grup.

El treball de Tyler ens deixa una altre gran aportació: la idea dels *moments d'aprenentatge* segons la qual les accions de la policia i les interaccions amb la ciutadania són moments claus en que la legitimitat pot generar-se, reproduir-se o ser posada en dubte. Per a Tyler (2006), cada trobada amb la policia és una oportunitat

per incrementar la legitimitat. La idea de legitimitat com un diàleg entre la policia i la ciutadania sorgeix de forma natural. Bottoms i Tankebe (2012) consideren que la legitimitat és una relació activa de diàleg entre autoritat i ciutadans en la què es poden generar tensions i variacions significatives. Tal i com afirma la tesis tyleriana, els judicis sobre els procediments duts a terme per l'autoritat modulen les valoracions que fa la ciutadania sobre la legitimació de les institucions. Per tant, i així és com s'entendrà en aquest treball, la legitimitat no és quelcom estàtic sinó tot el contrari, és fluctuant, dinàmic i sensible a elements externs.

D'altra banda no sempre és necessari que s'hagi produït efectivament un procés injust, sinó que la mera percepció d'aquest és suficient per a que es fracturin els vincles entre la policia i la ciutadania (Sunshine & Tyler, 2003 Tyler, 2006; Bradford *et al.*, 2013a). Tanmateix, les valoracions que la ciutadania realitza sobre la policia no sempre provenen de l'experiència directa. Senyals ambientals i socials, així com l'experiència indirecta a través d'altres ciutadans o dels mitjans de comunicació poden tenir un paper important en la conformació de valoracions. Tot aquest conjunt d'experiències mediatees poden ser importants en la conformació de les tendències a llarg termini sobre l'opinió. Els mitjans de comunicació, tenen un paper modulador en la confiança en la policia, que si bé a curt termini pot ser no gaire rellevant, els efectes a llarg termini poden ser majors (Miller *et al.*, 2003; Jackson *et al.*, 2012; Bradford *et al.*, 2013a).

Però perquè una institució necessita estar legitimada? En l'àmbit de la policia estar dotada de legitimitat normativa no és suficient. La confiança en la Policia és vital ja que ella és la dipositaria del poder coercitiu de l'Estat, té la potestat d'exercir la força per a fer complir la llei quan les altres vies estan esgotades. En el nostre context social l'ús de la força per a la resolució de problemes no és la via habitual sinó que els supòsits en que els cossos de seguretat estan autoritzats a exercir-la es regulen de forma extrema. Esdevé vital que el seu ús sigui vist com a just i legítim per als ciutadans ja que si l'autoritat s'exerceix de forma justa la quantitat d'autoritat d'una organització pot augmentar, i així la seva credibilitat i legitimitat. En canvi si una organització fa servir l'autoritat de forma imprudent i inadequada, estarem disposats a treure-li autoritat, limitant-ne la discreció o sotmetent-la a una supervisió més important.

Així doncs, la principal raó és de caràcter instrumental, una policia legítima no només és més popular, sinó que funciona millor efectiva, ètica i legalment. Necessitem institucions públiques legitimades doncs a major legitimitat major cooperació amb els

agents, voluntat d'obeir les lleis i millor entesa en moments de crisi (Tyler *et al.* 2008; Hough *et al.* 2010; Dixon, 2011; Bradford, *et al.*, 2013a). Una baixa legitimitat no compta amb la coproducció ciutadana de la seguretat i pot veure's forçada a exercir estils de control més repressius. L'ús de poder i especialment el coercitiu requereix de molts recursos; és una via costosa i de limitada influència sobre els ciutadans ja que només és efectiva en determinats ambients on potencialment la policia hi pot ser present. En aquest sentit la legitimació és una via alternativa de control que permet als ciutadans interioritzar les normes, obeir-les voluntàriament i acceptar el dret de la policia a exercir autoritat a fi de disminuir la probabilitat d'hostilitat, resistència i desafiament (Tyler *et al.*, 2008).

4.2 Cultura Professional

Les organitzacions policials són sistemes complexos als quals, per al seu estudi, cal aproximar-nos des de les diverses dimensions i nivells que es compon. Així, podem estudiar les organitzacions policials com a organismes, sistemes polítics, instruments de control, però també com a cultures. Des d'aquesta visió –les organitzacions com a cultures- s'estudiarà a la policia.

Per a Requena (2013), la *cultura professional* és el conjunt de categories i representacions mentals adquirides al llarg de la socialització professional que defineixen la identitat social i individual de les persones que treballen a la policia. Aquesta explica tant les pràctiques com els discursos que constitueixen la professió. D'altra banda, són la base de la comunicació social i de la conformació de les identitats individuals i socials, així com de la formació i configuració dels grups i les interrelacions grupals. La cultura professional produeix els significats que els individus necessiten per a comprendre, actuar i orientar-se en el seu entorn social.

Si bé la majoria de professions compten amb una cultura professional, l'estudi de la policial és d'especial rellevància. Les particularitats i els trets característics que la diferencien d'altres són clau a l'hora de configurar l'organització policial (Guillén, 2012). La literatura que tracta sobre el tema és extensa; però podem identificar dues grans corrents (Paoline, 2003).

L'anglosaxona (Skolnick, 1967; Bartollas i Hahn, 1999; Dempsey, 1999; Lyman, 2002; Peak i Glensor, 1999 & Crank, 1998, citats a Paoline, 2003; Newburn, 2007 citat a Guillén, 2012) que concep la cultura policial des d'una visió monolítica segons la qual tots els policies comparteixen una mateixa cultura, donat que responen diàriament a un públic similar. La segona, i que sorgeix com a crítica a l'anglosaxona és la francesa,

amb Monjardet (1994) com a principal exponent. Les seves investigacions qüestionen l'existència d'un bloc cultural homogeni i consideren que aquesta visió és simplista i exagerada, ja que no permet identificar diferències internes referides a potencials tensions, contradiccions i paradoxes. Consideren que la policial és una cultura complexa i multifactorial on els trets de l'organització, el rang i els estils de cada agent tenen una particular incidència (Britz, 1997; Chan, 1996; Fielding, 1988; Haarr, 1997; Herbert, 1998; Jermier *et al.*, 1991; Manning, 1994, Paoline, 2001; Paoline, Myers, & Worden, 2000 citats a Paoline, 2003; Alain, 2004).

La cultura s'expressa a través de rutines, rituals, mites, símbols, el llenguatge, processos de control i arquitectura. Tots aquests elements transmeten els valors que conformen la cultura policial (Torrente, 1997). En el món policial abunden els símbols, rituals i mites que transmeten quantitat d'informació relativa a actituds, rols, procediments, i en resum recullen significats de la cultura. Els principals elements que configuren les cultures organitzatives són:

- **Els mites:** són relats ficticis que fan referència a realitats o moments històrics de l'organització i que ara formen part de la memòria col·lectiva.
- **Els valors:** són principis morals que permeten una forma d'entendre la realitat; conseqüentment generen una sèrie de comportaments en els membres de l'organització. Per a Torrente (1997), els valors d'un grup expressen les seves pautes col·lectives d'acció i reflexió.
- **La ideologia:** conjunt d'idees i concepcions que caracteritzen el pensament dels membres de l'organització i la seva cosmovisió sobre: la missió de l'organització; els objectius; el treball dintre de l'organització; els objectius particulars dels individus i de determinats grups; la relació amb els altres membres de l'organització; la relació amb els que no són policies. En general la ideologia de les policies és conservadora i corporativa (Torrente, 1997).
- **Els símbols:** són representacions esquemàtiques o abstractes de la realitat amb capacitat per fixar significats. Cohesionen el grup, identifiquen els seus membres i transmeten valors. s'utilitza per a crear escales de valors i prestigi dintre de la policia.

A Espanya la cultura policial està impregnada d'elements de caràcter militar en el llenguatge, les cerimònies i símbols (uniforme, galons, salutacions, etc.) que són producte d'un origen militar de la policia. També existeixen alguns rituals quotidians d'origen militar com ara la presa de servei o la felicitació pública a policies pels serveis prestats. En l'àmbit espanyol la recerca acadèmica en aquest sentit és molt escassa.

Destaca aquí el treball de Torrente (1997), que realitza un anàlisi sociològic de les policies de Catalunya durant els anys noranta on sintetitza els valors, característiques organitzatives i actuacions de la Guàrdia Urbana. Si bé és una informació molt útil pel treball, cal tenir present que la cultura policial és dinàmica i sensible a factors externs; és d'esperar que la cultura policial dels anys noranta si bé en la seva essència pot assimilar-se a l'actual, en alguns aspectes hagi mutat.

L'estudi de la dimensió cultural és interessant en tant que influeix de manera decisiva en la dinàmica organitzativa, en el funcionament de l'organització i el comportament dels seus membres. La major part dels autors s'ha centrat a destacar les connotacions negatives de la cultura policial. Alguns apunten que de vegades la cultura porta a la violació de drets del ciutadà i a un mal ús de l'autoritat (Paoline, 2003). De fet es tracta de la principal barrera a l'hora de reformar el cos. Tot i així, la cultura policial compleix les seves funcions, estableix els límits de la mateixa organització, sobretot en relació a altres que poden tenir serveis anàlegs; confereix identitat als membres de l'organització a partir del reconeixement dels elements identitaris generant així sentiments de pertinença; facilita la creació de compromís personal amb els objectius de l'organització i funciona com a sistema de control rigorós que preveu conductes i pensaments inapropiats; ajuda a esmoreir tensions i ensenya als nous agents a entendre els comportaments del treball policial del dia a dia a través de l'experiència d'altres agents.

Els agents afronten, diàriament, problemes de forma col·lectiva, als que responen d'igual manera. De les situacions que es presenten en el seu ambient de treball i de la resposta que donen sorgeixen actituds, valors i normes que es transmeten entre els membres de l'organització. Les característiques dels ambients en els que treballa la policia afecten profundament en la configuració de la seva cultura. Monjardet (1994) i posteriorment Paoline (2003) en distingeixen dos.

L'ambient ocupacional sorgeix de la relació entre la policia i la societat. Aquí hem de destacar dos elements. La *presència o la potencial presència de perill* que funciona com un element segregatiu: la policia s'allunya de la principal font de perill, el públic. D'altra banda, la policia és *l'única autoritat legitimada per exercir el poder coercitiu* el sobre els ciutadans, fet que sovint treballa per reforçar la percepció de perill en l'entorn laboral.

L'ambient organitzacional, que és fruit de la relació entre un agent i l'organització formal. L'estructura vertical i jerarquitzada, combinada amb una alta

burocratització, provoca tensions en la flexibilitat i rapidesa de les situacions que a la policia li toca afrontar (Torrente, 1997). Aquí també són dos els trets a destacar. En primer lloc, l'organització destaca per una *supervisió imprevisible i punitiva*. A vegades les males aplicacions de la llei -no es té la certesa- comporten accions disciplinàries. Els agents acaben percebent que el treball proactiu només deriva en potencials errors procedimentals i a l'exposició i posterior avaluació negativa. La consternació també hi és present, ja que treballar en una organització que demanda que tots els problemes siguin tractats al carrer amb efectivitat i sota uns marcs normatius rígids -que paradoxalment es preveuen per garantir la igualtat en el procediment- porta a un excés d'observació i escrutini en el sector administratiu. Posteriorment, el sector administratiu estudia en profunditat les seves actuacions, això porta a una gran incertesa sobre el treball realitzat de tal manera que molts opten per fer el mínim necessari. En segon lloc s'observa una *ambigüitat del rol policial* potenciar per l'ambient (Alain, 2004). S'espera que els agents duguin a terme en societat tres grans funcions: el manteniment de l'ordre; el compliment de la llei; i el servei. Però, tot i que es demana que exerceixin les tres per igual, a escala oficial només es reconeix i valora la segona. Els cossos policials a més, tendeixen a valorar als agents i unitats en termes estadístics i de rendiment que són la base de les avaluacions i promocions internes.

Les característiques d'ambdós ambients generen estrès i ansietat als agents. Per tal de d'afrontar-les, s'articulen en cada ambient el que Paoline anomena **mecanismes de supervivència**. En l'ambient ocupacional es construeix *desconfiança* vers el públic en general i però també vers els nous membres. Tots dos són considerats com a fonts de potencial perill per a la cohesió del grup. Paral·lelament estar sempre atent, vigilant (*maintenir the edge*) permet preveure riscos provinents de l'entorn i així minimitzar el perill. Com a conseqüència, els policies elaboren categories, tipologies i estereotips de ciutadans basades en el perill potencial que representen superficialment (Torrente, 1997).

En l'ambient organitzacional, com a conseqüència de la pressió dels caps que busquen detectar errors, es tendeix a *passar desapercbut*. Els agents viuen amb por a la censura administrativa, per tant tracten d'evitar totes les situacions que comportin algun risc. Per últim, una manera de resoldre l'ambigüitat del seu rol en la societat és a través de la *forta adherència a un rol, el de la lluita contra el crim i el compliment de la llei*. Això, a l'entrar en contradicció amb l'estratègia de passar desapercbut resulta en un compliment selectiu de la llei.

Els mecanismes de supervivència es transmeten d'agents a agents a través d'un procés de socialització (Torrente, 1997) que comença el curs de formació bàsica - *socialització formal*-, on la cohesió i la lleialtat grupal s'accentuen en un ambient amb trets militars. Aquí es demanda uniformitat en l'aparença, actituds i comportaments i forta adherència a les regles i procediments. Però quan aquests agents entren en contacte amb la realitat s'adonen que poques coses de les quals han après a l'Escola de Policia els són realment útils per al treball policial del dia a dia. En aquest moment s'inicia una segona socialització -*informal*- de la mà de l'experiència d'agents veterans. Aquesta socialització proveeix al nou membre d'un conjunt de normes, perspectives, tècniques i eines que li permeten participar en l'organització.

Els problemes que han d'afrontar en l'ambient ocupacional i organitzacional, així com els mecanismes de supervivència que preveu la cultura policial, produeixen dos resultats en la cultura policial. Es produeix un fort *aïllament social*. La pròpia professió col·labora en la separació entre agents i societat, el disseny de la tasca policial fomenta una identitat col·lectiva més que individual, difícilment es poden dur a terme de manera aïllada, sovint es requereix la col·laboració d'un altre company o unitat (Guillén, 2012). Tot i això, és en l'ambient ocupacional on hi trobem els principals factors: l'hostilitat cap a l'entorn, fruit de la percepció de perill, i l'ostentació del monopoli de l'autoritat coercitiva fomenten la separació entre policies i no policies. Ser desconfiat i estar sempre alerta respecte als altres contribueix també a l'aïllament policial. Els agents tendeixen doncs a identificar-se i socialitzar-se exclusivament entre ells i es desenvolupa un "nosaltres contra ells" que, altre cop, enforteix els vincles entre agents i facilita el segon resultat, la *forta lleialtat al grup*. Els agents depenen els uns dels altres per protegir-se tant física com emocionalment davant del perill, les incerteses i l'ansietat que provoca l'ambient ocupacional. D'altra banda, en l'ambient organitzacional, els agents han de procurar-se protecció entre ells davant dels caps. La cultura policial aquí es manifesta com un conjunt ampli de valors, normes i actituds compartides que serveixen per gestionar la tensió creada per la naturalesa del treball i les pràctiques punitives de la gestió i supervisió del treball.

Fins ara hem vist que la cultura policial és producte d'un procés dinàmic consistent en la interiorització d'idees, creences, normes i costums relacionats amb l'organització i la tasca policial seguit de la cristal·lització d'aquestes. Una cultura policial és doncs el fruit de la consolidació de sistemes de valors, processos, codis de conducta, coneixements i sentiments d'identitat. Diversos autors han tractat de sintetitzar-los.

Segons Manning (2008) en l'imaginari col·lectiu dels agents hi són presents els següents postulats: no podem confiar en la gent; l'experiència és millor que les normes abstractes; has de fer que la gent et respecti; tothom odia un policia; el sistema legal no és de fiar; els policies prenen millors decisions sobre la innocència o culpabilitat dels ciutadans; la gent a la qual no controles infringeix la llei; els policies han de tenir una aparença respectable i ser eficients; els policies són els que millor poden identificar el delictes i els delinqüents; la tasca fonamental de la policia és prevenir la delinqüència i aplicar la llei; penes més severes dissuadirien els delinqüents de repetir les seves errades. Per a Monjardet (1994) existeix un ampli consens en relació a una sèrie d'estereotips: sentiment que la ciutadania no entén als policies; desconfiança vers la premsa i els mitjans de comunicació; contradiccions entre l'eficàcia policial i el respecte a les normes; exigència d'honestedat. També afegeix que un dels continguts fonamentals de la cultura policial és el pragmatisme, que fa prevaldre l'acció sobre la reflexió. Monjardet (1994) també proposa la cultura policial com un espai de debat entre la policia i els ciutadans. Tres són els eixos sobre els quals es vertebraven les valoracions de la ciutadania: si considera que el servei és satisfactori o insatisfactori; la qüestió sobre el grau d'obertura o tancament en diversos sentits de la policia; i per últim la disjuntiva entre la negociació o les normes escrites. Els tres eixos que Monjardet proposa serveixen per a entendre, a nivell analític, la cultura policial i la seva configuració.

S'observa també una desconfiança generalitzada cap a l'exterior, però en particular cap a les autoritats polítiques, els acadèmics i els ciutadans. Tots representen un medi hostil del que s'han de protegir, i en aquest sentit els companys i l'organització són els més adequats per a oferir protecció. En aquest context sorgeix el que alguns autors anomenen la *lleï del silenci* (Torrente, 1997; Alain, 2004; Guillen, 2012), és una llei no escrita segons la qual quan si algun company està en una situació complicada cal defensar-lo o, si més no, facilitar-li la tasca. Westley (1970, citat a Torrente, 1997) creu que la policia, per tal de protegir la seva autoestima d'un món exterior hostil, fomenta el silenci, el secret i la solidaritat. Per aquells que infringeixen la llei es preveu un càstig, l'aïllament i la indiferència (Yñíguez, 2012). Si aquest corporativisme es produeix de forma sistemàtica i hermètica pot comportar una deslegitimació de la policia. Un estudi d'Alain (2004) que mostra com encara hi ha certa reticència per part dels agents de denunciar a un company, estudia les estratègies per a lluitar contra aquesta llei del silenci. Fins ara s'han aplicat estratègies de caràcter repressiu, però aquestes provoquen estats d'ambivalència i cinisme vers les lleis, per tal, cal combinar-les amb un esforç per educar en termes de dilemes ètics

als polícies.

Paral·lelament el *poder*, com en qualsevol organització, té un paper destacat en la configuració de la cultura. Dintre de les organitzacions policials hi té lloc una lluita constant pel control del poder que pot assolir-se de moltes maneres. Una d'elles prové de la creença que qui disposi d'informació disposarà de poder. Dins de la policia es mou molta informació sensible i la millor manera d'evitar cedir poder és mitjançant l'hermetisme, tant cara l'exterior com dintre del cos.

L'experiència és un altre element del món policial dotat de gran prestigi, els coneixements adquirits a través d'aquesta es consideren per sobre de la llei i la ciència (Guillén, 2012).

4.3 Mitjans de comunicació

El tercer i últim concepte del marc conceptual són els mitjans de comunicació. Perquè és important considerar el seu paper en quant a l'impacte que pot generar un esdeveniment que posa en dubte el correcte funcionament de l'activitat policial? Són molts els estudis que analitzen l'impacte dels mitjans de comunicació en la conformació de l'opinió pública, les valoracions que la ciutadania fa sobre la policia i en última instància sobre la legitimitat (Weitzer, 2002; Miller, *et al.*, 2003; Chermak, & Weiss, 2005; Hesmondhalgh, 2006; Dowler, & Zawilski, 2007; Bertot, Jaeger & Hansen, 2011; Picazo-Vela, Gutiérrez-Martínez, & Luna-Reyes, 2012; Meijer, & Thaens, 2013; Keane, & Bell, 2013; Warren, Sulaiman, & Jaafar, 2014; Bain, Robinson, & Conser, 2014).

Al llarg de la primera meitat del segle XX el mitjà de comunicació dominant va ser la premsa escrita, al seu costat, la ràdio anava guanyant terreny. A finals d'aquest període però, va sorgir un nou mitjà que no només eclipsaria als altres, sinó que tindria un impacte profund en la manera en com entenem la realitat, la televisió. Ràpidament es va instal·lar en la majoria de les llars de la població esdevenint el mitjà per excel·lència de tota la segona meitat del segle. La seva expansió va induir canvis profunds en les relacions socials i en les sensibilitats culturals. El fet que gran part de la societat tingués accés al mateix sistema d'informació va col·laborar en la construcció de noves identitats i en la modulació de relacions socials.

Aquest protagonisme es va veure interromput quan, als anys 90, Internet va aparèixer com al gran competidor en el món de la informació que revolucionaria la forma de comunicar-nos i d'entendre el món. El segle XXI ha estat testimoni de la gran

expansió que han experimentat tots aquest mitjans. Actualment però, el llistat s'ha ampliat, avui podem parlar també de xarxes socials, blogs, eines web 2.0 i 3.0. Totes elles si bé han contribuït a que la societat disposi de major i, en molts casos millor, informació, també ha tingut un efecte pervers: la constant sobreexposició a informació bruta (Innerarity, 2004). Això ha provocat que, d'una banda no destinem prou temps a filtrar, analitzar i processar la informació que ens arriba; i de l'altra, en una societat en que s'ha exaltat la imatge com a mitjà per a difondre veritat i autenticitat, donem per bona molta de la informació que ens arriba.

Internet, juntament amb la televisió, van permetre ampliar les fronteres a nivell nacional internacional de les experiències de persones i grups socials. Una perspectiva àmplia deixava observar més enllà de l'àmbit local, la classe social o la comunitat ètnica. La propagació d'experiències alienes en poc temps va permetre detectar situacions de desavantatge i reclamar horitzons de vida més favorables. Gran part de la tasca la van dur a terme els mitjans electrònics al fer més evidents les diferències i desigualtats entre poblacions, classes i grups socials. tanmateix el nivell de tolerància a tals situacions baixa considerablement i s'obren espais per a la denúncia i la contestació social. La gent comença a opinar sobre justícia, medicina, seguretat i reclama unes mínimes condicions. Els mitjans de comunicació es presenten com a una bona eina per a la denúncia i la crítica. En aquest sentit els mitjans de comunicació van jugar un paper fonamental en la democratització de la justícia.

D'altra banda els mitjans de comunicació també han influït sobre les expectatives ciutadanes de benestar. La televisió mostra constantment els estils de vida de classes altes i la societat comença a demandar determinats bens i serveis que esdevenen imprescindibles en un estat del benestar .

Un altre canvi que han induït els mitjans ha estat en la percepció dels problemes i riscos de la vida quotidiana. Fins ara els riscos estaven localitzats i limitats en un espai i grup concret. La televisió mostra imatges en que la pròpia experiència pot ser reconeguda, de tal manera que les situacions problemàtiques, les amenaces i els riscos passen a ser percebuts com a comuns. Així, en un determinat moment, la visibilitat dels fenòmens passa a desvincular-se de l'experiència directa i a dependre dels mitjans de comunicació i les seves polítiques de comunicació. La importància de les decisions sobre què es difon i de quina manera és tal que tot allò que no apareix als mitjans no existeix als ulls dels ciutadans i dels polítics.

Tanmateix val a destacar l'aportació dels mitjans a la major transparència i responsabilitat de les institucions. En els darrers anys la propagació de les noves tecnologies de la comunicació i informació ha permès l'accés del públic a les males praxis que poden donar-se en aquests àmbits, entre ells els dispositius i intervencions policials. En resum, els mitjans, en el moment de la seva expansió causen profunds canvis en la percepció de la societat, de l'autoritat i de nosaltres mateixos.

Si bé, com hem vist al parlar de legitimitat, les experiències indirectes de procediments injustos a través de, en el cas que ens ocupa, els mitjans de comunicació poden tenir efectes sobre la legitimitat, a curt termini l'impacte dels mitjans de comunicació és reduït (Miller *et al.*, 2003; Jackson *et al.*, 2012)

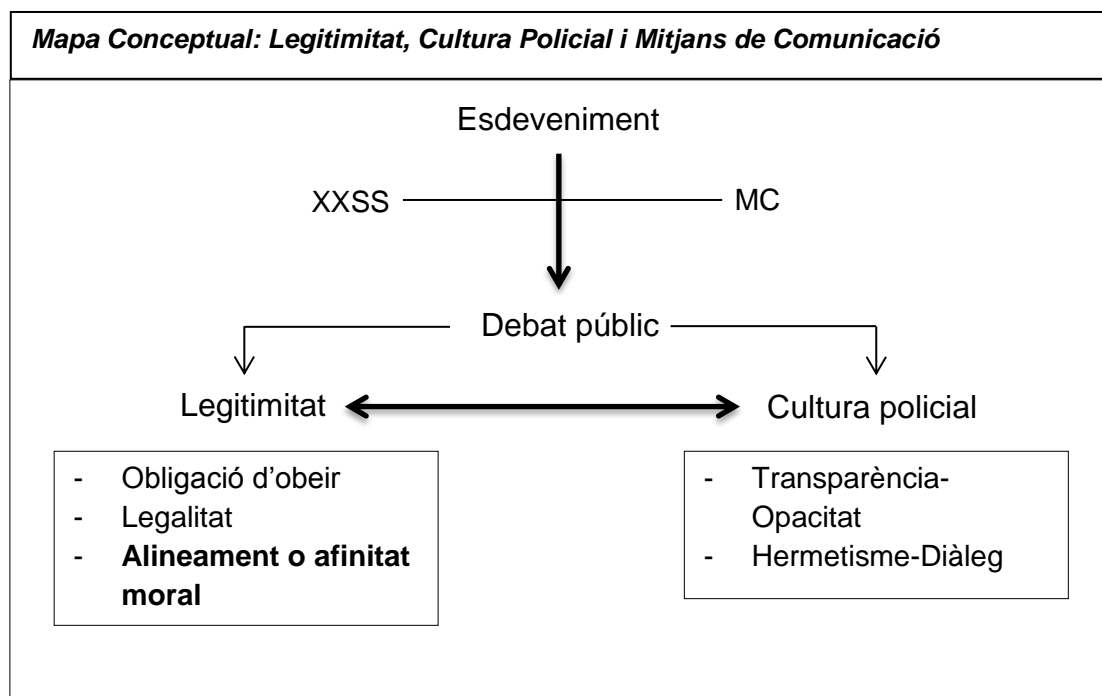
És aquí però on entra en joc no tant el que presenten els Mitjans de Comunicació, sinó la resposta dels policies i col·lectius als que es fa al·lusió. Tal resposta sí que és viscuda de forma directa pels ciutadans. Per tant, els mitjans de comunicació tenen un paper modulador de la confiança en la policia, que si bé a curt termini pot ser no gaire rellevant els efectes a llarg termini poden ser majors precisament perquè desperten trets de la cultura policial i els transmeten a la societat (Miller *et al.*, 2003; Jackson *et al.*, 2012; Bradford *et al.*, 2013a).

D'altra banda és cert que els mitjans de comunicació fomenten la incorporació de certs estereotips mitjançant la deformació de la imatge pública de la policia. Es percep una opinió pública desfavorable cap a la policia, però no podem atribuir tot el "mèrit" als mitjans de comunicació; elements històrics i culturals així com trets culturals de la policia també tenen el seu impacte en la valoració i l'imaginari col·lectiu sobre aquesta.

Tant els mitjans de comunicació com les xarxes socials ofereixen espais semi lliures per a l'intercanvi d'opinions i l'exposició de fets. Considerarem en el treball als mitjans de comunicació i a les xarxes socials com a eines que llancen determinats fets a l'escena pública i promouen el debat sobre aquest.

4.4 Mapa Conceptual: Legitimitat, Cultura Policial i Mitjans de Comunicació

A partir de l'estudi dels tres elements que conformen el marc conceptual del treball, la *legitimitat*, la *cultura policial* i els *mitjans de comunicació*, es presenta el següent model relacional

Font: elaboració pròpia.

Davant d'un determinat fet els mitjans de comunicació (MC) i les xarxes socials (XXSS) són els encarregats de situar-lo al debat públic. La seva funció és essencialment catalitzadora, eleven un fet a l'esfera pública i generen potencials espais per al debat. A partir d'aquí, la gestió que els actors implicats facin determinarà l'impacte sobre la legitimitat, d'una banda, i de la cultura professional per l'altre. La tesis que aquí es proposa manté que, davant d'un esdeveniment que qüestioni l'activitat policial, la manera en com s'articuli la resposta institucional podrà augmentar, mantenir o afectar negativament la legitimitat. Aquesta resposta tendirà a ser de dos tipus.

En primer lloc, la policia, a través dels seus representants o la pròpia actuació dels agents, pot respondre d'una manera **hermètica i opaca**. D'un discurs estàtic i inactiu que no permeti el diàleg, és més possible que es produeixi un efecte negatiu sobre la legitimitat. La pròpia posada en coneixement, per part dels MC i les XXSS, d'un fet que no respongui a estàndards de legalitat i que sigui percebut com a injust podrà transmetre que els valors policials s'allunyen molt dels de la societat. Si a això

se li suma una resposta defensiva i hermètica el que es comunicarà és, un cop més, la distància existent entre els valors ciutadans i els policials. L'afinitat moral, com a pilar fonamental de la legitimitat, es veurà així fortament afectada. Un descens de la legitimitat serà doncs el més probable.

D'altra banda és important destacar el paper de la cultura policial en diversos sentits. En primer lloc, els trets que caracteritzen la cultura policial propicien aquest tipus de respostes. En segon lloc, en aquest moment que hem descrit de màxima atenció del públic, és quan es fan més visibles els trets culturals de la policia, que es desprenen tant de l'actuació objecte de debat, com de la resposta policial.

L'efecte es produeix en dues direccions, la primera cap a la ciutadania, doncs percep que els vincles que uneixen al col·lectiu policial amb la població són molt dèbils i aquests no els representen. La segona es dóna dins del cos policial, atès que també és un moment d'alta sensibilitat per als propis agents ja que senten que la seva feina està sent qüestionada i jutjada. Diversos aspectes de la cultura policial poden veure's reforçats en moments com aquest, fomentant així futures respostes hermètiques i opaques. Aspectes del tipus "*només un policia pot entendre la feina policial*", "*com més informació es dóna més ens ataquen*", etc. promouen la idea de l'exterior com un medi hostil del que és millor defensar-se. Alhora agafa força la idea que les qüestions que afectin a l'organització és millor que es resolguin dintre perquè el debat públic exposa a la policia a masses riscos. Tot aquest procés es transmet en el discurs i la resposta policial, afectant, un cop més, a la legitimitat pels mecanismes que hem esmentat.

Com s'observa, aquest tipus de respostes tot i que poden semblar beneficioses en un primer moment, ja que permeten protegir-se dels atacs externs, a la llarga arrossegueu forces dificultats per a la tasca policial. Un descens de la confiança en el cos policial comporta un descens de la legitimitat, la col·laboració i el respecte. La percepció ciutadana sobre que aquesta no actua justament disminueix la voluntat ciutadana de cooperar amb la policia i obeir les normes, requisits fonamentals per al bon funcionament i eficàcia de la policia.

Un segon tipus de resposta es pot caracteritzar pel **diàleg i la transparència**, aquest tipus d'actituds solen comportar un augment de la confiança en les institucions i conseqüentment de la legitimitat. Tot i que es presenti un fet que sembli al marge de la legalitat si la resposta tendeix al reconeixement d'errors i limitacions tot posant de manifest, de forma transparent, aquells aspectes de l'actuació que han estat correctes, es pot percebre que s'està duent a terme un procediment just. L'afinitat moral vers a la policia és un dels elements que pot augmentar degut a aquesta resposta, ja que es

comuniquen uns valors comuns, i que tant la policia com la ciutadania compten amb interessos coincidents. Els vincles entre la policia i la societat s'estrenyen, els ciutadans senten que la policia els representa i per tant l'accepten com a legítima.

Cal destacar que partirem de la idea que la resposta policial, a l'esfera pública, és viscuda per la ciutadania com a una experiència de contacte directe amb la policia. Per tant, aquesta trobada entre policia i ciutadans, encara que sigui a l'esfera pública, es pot convertir en el que Tyler anomena com a un *moment d'aprenentatge*. Es tracta de treure el màxim de profit d'aquesta excepcional atenció de la societat vers al que passa al món policial. En aquests contextos un discurs que permeti el diàleg, l'intercanvi d'opinions i deixi oberta la porta a la millora, podrà potenciar molt més els efectes, en termes de legitimitat, que resulten d'aquest tipus de respostes.

Paral·lelament, la cultura policial també es pot veure alterada en el sentit que s'atenuïn determinats trets culturals que fomenten la disminució de la legitimitat. Si, en aquest procés, els agents perceben que és possible el diàleg, que l'entorn no és un medi hostil sinó que pot ser beneficiós l'intercanvi d'informació i d'opinió, pot millorar la relació de la policia amb la ciutadania. Tanmateix, la millora de la relació amb els mitjans de comunicació pot assentar una base de confiança mútua que permetin construir una resposta transparent i comunicativa a llarg termini. A la llarga una major confiança en la policia a la llarga portarà a una escalada en la legitimitat.

Com a resultat final, un augment de la legitimitat millorarà la cooperació i el bon funcionament del cos policial. La població, al sentir que la policia actua justament i en la seva representació, incorpora com a seus els objectius de la policia, de tal manera que la probabilitat que la gent actuï d'acord amb al llei i obeeixi a la policia augmenti considerablement.

5. ANÀLISIS

Per a l'anàlisi del cas, el fenomen Ciutat Morta, s'han diferenciat tres moments. El moment en que es va publicar el documental *Ciutat Morta*, el debat que es va generar i la reacció dels actors implicats en el fet i les posteriors conseqüències. Per a cada moment s'observa com funcionen les tres qüestions que hem definit com a marc conceptual del treball: la legitimació, la cultura policial i els Mitjans de Comunicació. En l'apartat següent es realitza la interpretació dels resultats que aquí es presenten.

3 Moments	3 Qüestions
1. La Publicació	a. Legitimació
2. El Debat i la reacció	b. Cultura Policial
3. Les conseqüències	c. Mitjans de Comunicació i Xarxes Socials

5.1 La publicació

a. Legitimitat

Un aspecte rellevant és conèixer el grau de legitimitat de la Policia Catalana en un sentit ampli i previ al fenomen Ciutat Morta. Disposa aquesta de plena legitimitat i quina és la percepció sobre el que opina la gent són qüestions rellevants.

“La societat Catalana té molt bona consideració de la Policia. Jo penso que està molt legitimada i que té molt reconeixement de la ciutadania, com diu l'Enquesta de Seguretat. A Catalunya s'ha sabut construir una ciutadania propera al ciutadà, amable i alhora resolutiva i molt professional. Els ciutadans, en general, veuen una policia molt propera, molt efectiva i molt resolutiva. Pel que fa referència al cos de Mossos d'Esquadra, jo penso que el nostre país el valora moltíssim. De fet l'enquesta de Seguretat Pública de Catalunya avala el nivell de satisfacció que té.” [NAR]

“Estem absolutament legitimats, d'entrada, no hi ha cap taca per poder exercir aquest ofici.[...] Històricament a Catalunya la policia no ha estat massa ben vista. Pel que sigui, perquè potser, en aquests darrers anys estava molt influenciada, o que la gent pensava que tenia molt que veure depenent dels poders centrals. Es veia com un instrument de repressió o que no reconeixien com a propi. [...] Per tant jo crec que no ha estat tradicionalment molt ben considerada o estimada. De fet jo diria que Mossos d'Esquadra quan surten en un principi i comencen a voler muntar una estructura, la

policia catalana es troba que fins a cert punt no hi ha aquesta costum de la gent catalana de treballar amb la policia i es troben amb dificultats. [...] Així que potser la gent d'entrada desconfia de la policia. I això és un tema que potser s'hauria de treballar [...] la gent en general quan li parles de la policia l'aprova a les enquestes, però sempre hi ha aquest rebuig.” [CRX]

“És cert que a Catalunya, pel nostre passat relacionat amb l'anarquisme, per uns moviments cívics molt actius, d'entitats veïnals, etc. fa que es pugui veure, una part de la feina que fa mossos, que és la feina d'antiavalots, d'una manera molt negativa.” [TAC]

“Com a norma general la policia catalana està dotada de legitimitat” [CGUB]

El documental Ciutat Morta planteja una sèrie d'interrogants que poden jugar un paper en l'afectació de la legitimitat policial.

“El documental Ciutat Morta, cuestiona la investigación policial, la instrucción judicial del caso, así como el relato recogido en sus sentencias por la Audiencia de Barcelona y el alto tribunal” (El Periódico 19/01/15, Annex II.1 p. 54)

“El filme siembra de dudas toda la investigación policial. No habla de errores, sino de corrupción.” (La Vanguardia 19/01/15, Annex II.3 p. 140)

“Un documental que consigue mostrar los calzoncillos sucios del sistema: las cloacas de los guardias de Barcelona, la arbitrariedad de los juzgados de instrucción.” (La Vanguardia 26/01/15, Annex II.3 p.149)

“Con sólo siete años de despliegue en Barcelona, el cuerpo de Mossos d'Esquadra acumula gran cantidad de escándalos de maltrato y torturas” min. 28:58
Documental Documental Ciutat Morta

“No eren persones normal i corrents, i per això els van detenir a l'Hospital del Mar, per les pintes. Llavors si a tu et diuen que pel teu aspecte físic ets part d'un grup que es considera marginal, dona igual si tu et consideres marginal, el que importa és que l'Estat t'està considerant part d'aquesta història” Min. 1:03:11 Helena Torres, Amiga de Patricia y Alfredo, Documental Ciutat Morta

“Que una persona perquè porti un pentinat que no quadra, o una vestimenta que ens sembla que no és l'adequada segons un patró de suposada normalitat i que per tant és sospitosa d'un delictes, això és molt greu. És molt greu que a tu et detinguin a un

hospital, em sembla molt greu que tu hagis d'anar a un hospital i que et detinguin perquè et van veure que amb la roba que portaves, bona persona no podies ser. Això és molt greu ... Molt greu en un Estat de Dret. En una dictadura és el que passa normalment.” min. 1:04:52 Helena Torres, Amiga de Patricia y Alfredo, Documental Ciutat Morta

“Després, asseguda al costat del seu fill, el va sentir dir que les detencions d'ell i altres d'implicats van ser aleatòries. <<Van anar contra nosaltres perquè érem sud-americans. Van pensar que seria més fàcil que condemnar uns catalans>>, va explicar la mare de Rodrigo Lanza.” (La Vanguardia 21/01/15, Annex II.3 p. 142)

“Ha acabado convirtiéndose en la denuncia de maltratos por parte de la Guardia Urbana, de la sistemática actuación irregular en la recogida de información por parte de este cuerpo, del error de un alcalde mal informado que se inventó o dio como buenas las macetas como armas arrojadas y, en general, la inopia de la Justicia a la hora de encontrar a inocentes como culpables.” (El Mundo 25/01/15, Annex II.2 p.123)

La principal tesi que defensa el documental és l'existència d'un sistema corrupte que necessita ser sanejat.

“La tesis de ciutat morta el que defensa és: és igual qui llancés aquest test. El que importa és que hi ha una sèrie de persones a qui no se'ls hi va respectar la presumpció d'innocència, que és un dels pilars més bàsics de l'Estat de Dret, que van ser torturades, o que si més no van denunciar tortures, i aquestes tortures no van ser investigades. I que a partir d'aquí es posa en marxa una maquinària que no permet tornar enrere, això és el que denuncia el documental.” Min 40:30 Xavier Artigues, Programa .CAT

“Xavier Artigas: No somos radicales. Creemos en el Estado de derecho. Nuestro objetivo no fue hallar al culpable, sino demostrar que a veces el sistema destinado a proteger a los ciudadanos se preocupa más de protegerse a sí mismo. Que dos policías municipales condenados por torturas tengan una jubilación dorada es motivo de sospecha”. (La Vanguardia 23/01/15, Annex II.3 p.146)

“El dominio del lenguaje audiovisual de sus directores les permite ofrecer un relato sin aparentes fisuras recogiendo sólo los elementos que actuarían en sentido exculpatorio a favor de un grupo de jóvenes condenados a prisión por acometer a la Guardia

Urbana en 2006 dejando a un agente en coma.” (El Mundo 21/01/15, Annex II.2 p.110)

“D’entrada hem de tenir en compte la predisposició que te la gent en general, aquesta no excessiva empatia cap als cossos policials, cap a l’uniforme, cap a l’autoritat, això un. Dos, la gent que presenta la pel·lícula ho fa d’una forma excel·lent i aconsegueix presentar, sobretot a aquella gent que no coneix la realitat, una sèrie de fets dintre d’una lògica i coherència que té tota l’aparença de ser real, quan realment no ho és.”

[CRX]

“Els acusats i familiars del Rodrigo Lanza no queden contents amb la sentència, la recorren i es confirma, i no queden contents. Queda aquesta situació d’insatisfacció. Es recolzen en una sentència que surt posteriorment i que parla sobre els guàrdies i ells entenen que poden utilitzar el que es diu en aquestes sentències per la seva causa primera del 2006. Aquí és quan es produeix tot aquest rebombori. És a dir, jo entenc que aquesta ha estat una autorització per a poder deslegitimar una sentència anterior, que a ells no els agradava.” **[CRX]**

“Todo ha sido una estrategia policial i política, única y exclusivamente para encontrar un chivo expiatorio para que pagase, porque en una casa del Ayuntamiento, porque en una fiesta permitida por el propio ayuntamiento, acudieron unos policías sin protección alguna y se lanzó una maceta des de un tejado. Le dio a un GUB en la cabeza y lo dejó en estado de coma. Es el único fundamento de que todas las personas condenadas por el 4F hayan ingresado en prisión. Esa es la legitimación que han tenido los órganos judiciales en todas las instancias para saltarse a la torera todos los derechos fundamentales, en concreto, el de la presunción de inocencia, que es el más importante. Y tener en consideración única y exclusivamente la declaración de dos GUB que ha resultado que son unos torturadores, han sido condenados por torturas, que han falseado atestados y que han simulado delitos. Entonces, que la pieza clave, en un procedimiento como el 4F, que ha servido única y exclusivamente para encontrar culpables, para justificar una incompetencia del Ayuntamiento, cuya incompetencia dio como resultado un Guardia en estado de coma, se ha desmontado en este momento en el que ha salido esta sentencia” **min. 1:48:30 Sílvia Martin, exparella sentimental de Patricia, Documental Ciutat Morta**

“No es un montaje solo policial, va más allá, que mientan 4 policías, está sostenido por una estructura.” **Juan Pintos, condemnat 4F min 1:50:14, Documental Ciutat Morta**

“Allà surten tota una sèrie de fets que estan col·locats de tal manera que té un relat molt coherent, molt convincent. La gent que no ho coneix ho compra, perquè entén que això és el que hi ha. Per part nostra nosaltres no estem en absolut amb aquesta posició, perquè? Fins i tot els que no hi érem, observem que en aquest relat hi ha una sèrie de fets concatenats que en canvi no guarden relació entre sí. Són fets diferenciats i que el públic pot pensar que una cosa va derivada de l’altre quan en realitat no tenen res que veure. Et posaré un exemple, en aquest relat apareix una bronca que un jutge li fa en el nostre Cap de serveis interns en aquell moment, i tal com surt allà sembla que li estan fotent una bronca relacionada amb les seves funcions i amb aquest cas. Això no té res a veure, es tractava d’un cas diferent i d’unes qüestions personals que el jutge li atribueix en aquest. Els 5 minuts censurats que tothom a vist. Un altre exemple més endavant, surten unes escenes en que hi ha als calabossos uns mossos d’esquadra i uns detinguts i es veuen unes escenes de violència. No té res a veure, primer, es tracta dels Mossos d’Esquadra, segon, és la comissaria de els Corts, així que no té res a veure ni amb el temps ni amb els autors ni amb les accions, però estan posades allà de tal manera, que si no en saps res i veus el documental ho compres perquè té una certa lògica.” [CRX]

Davant d’aquesta postura els actors que es troben en un altre grup d’opinions defensen que es tracta d’un documental de part en el que s’han enllaçat una sèrie de fets per a dotar al documental d’un fil argumental. I per tant s’ha de veure amb perspectiva sense donar per bo tot el que allà es diu.

“El que sobta és que la gent només acaba sabent una part de la història, els mateixos creadors del documental admeten que és un fet explicat per una part i que està creat amb aquest objectiu. Tècnicament era un documental realment molt ben fet, semblava que hi hagués una línia coherent entre el primer fet i l’últim, quan simplement el que havien fet era situar fets puntuals que sí que van passar, en una línia temporal i crear un fil argumental, és a dir construir una història.” [CGUB]

“I aquí la veritat, no és que diguin coses que no són certes, tot el que surt allà és cert. El que passa és que unes coses no tenen res a veure amb unes altres i el relat i la coherència del documental porta a que la gent tregui unes conclusions que indueixen a errors. Aquest és el gran mèrit entre cometes, que aconsegueix portar a error a molta gent que té una certa predisposició, que no té coneixement de les coses que van passar, i que fa una lectura i que arriba a unes conclusions. El mèrit és que fa que la gent arribi per si mateixa a aquestes conclusions, errònies.” [CRX]

“Jo estic convençut de que la meitat de les coses que allà es diuen no són veritat, són suposicions, no tenen cap base sòlida. És molt difícil de lluitar contra això. I és increïble que hi hagi gent que s’ho cregui, que ho doni per bo. Potser és per aquesta predisposició que tenim de que l’autoritat està censurada, i rep una visió més severa, i simpatia cap al més dèbil. Quan aquí qui era el més dèbil si eren 4 guàrdies i havien 1000 persones i es va produir una agressió, un linxament. Sort que va venir més gent perquè igual això no ho expliquen.” [CRX]

“El que sí que penso és que s’han emès judicis amb una gratuïtat sense pensar que es feia mal. Podent ser certs o falsos.” [NAR]

“Com s’ho ha pres l’organització? jo crec que hi ha hagut molta preocupació, ens hem trobat, molts de nosaltres, que parlant amb els nostres familiars ens han dit, però com és possible que hàgiu pogut fer això.” [CRX]

Un element que inquieta a determinades personalitats és que si bé els fets ocorren al 2006, no és fins al gener de 2015 que surten a la llum. I es planteja que al darrera s’amagui una voluntat de deslegitimar el sistema.

“Jo la primera pregunta que em faig és, perquè el documental es presenta ara i no quan es produeixen aquests fets? I no en tinc resposta, ho dic sense cap mena d’intenció, simplement a mi això com a ciutadana em crida l’atenció [...] no entenc perquè ho fan al cap d’alguns anys, perquè no hi són tots. No sé perquè. Perquè ara i no abans? És que no pot ser res trivial. I dius, què és lo fàcil: la policia.” [NAR]

“A cuatro meses de las municipales, las implicaciones de su emisión eran claras y podían afectar negativamente a los partidos que en el 2006 gobernaban Barcelona.” (El Periódico 17/02/15, Annex II.1 p. 97)

“Jo crec que aquest cas ha estat utilitzat dintre de la batalla política que hi ha en aquests moments. GUB durant tot aquest mandat ha estat un dels arguments principals de l’Ajuntament en quant a la feina ben feta. Ara resulta que era una possibilitat d’atacar de desgastar, entenem que en aquest cas se’ns ha utilitzat per desgastar a un determinat govern. El que està clar és, que si algú va a mirar qui surt guanyant de tot això, qui surt guanyant? Són tots els partits que proposen un canvi. Perquè aquí no només involucren a la GUB, sinó que diuen que la GUB d’alguna manera domina o influencia als jutges, que fins i tot els periodistes també hi estan involucrats, els polítics, tots involucrats, per tant el sistema no funciona, i el que cal és una alternativa. Quina és aquesta alternativa? doncs aquí hi ha persones que el que

representen és aquesta alternativa, algunes són les que estan donant cobertura i promoció al documental.” [CRX]

b. Cultura Policial

Conèixer com és la cultura policial és necessari per a entendre la manera en com aquesta reacciona davant rere l'emissió del reportatge. En relació a la cultura de la policia diverses personalitats opinen al respecte.

“La cultura de la policia, que la conec bé, és una cultura que està fonamentada en valors, com són la professionalitat, el respecte, la voluntarietat de servei, el sentit de pertinença i la humilitat. La policia del nostre país té una cultura fonamentada, clarament, en aquests valors positius. Altre cosa és qui vulgui dir o no dir. De corporativisme pot haver-hi un dia i un cas, però en general és l'estimació que tenen la pròpia policia per la seva organització. S'ajuden entre ells, en el sentit més net i positiu de la paraula” [NAR]

“Hi ha uns valors de la policia que són molt propers a la ciutadania. Els valors en que està formada la policia són uns valors que apropen absolutament la policia a la societat.” [NAR]

“En el cos de ME nosaltres principalment hem destacat molt per ser una policia de proximitat” [TAC]

Alhora també identifiquen els trets propis de la cultura policial.

“Podem passar a vegades actuacions que ens fan mal als ulls, no perquè no estiguin ben fetes, sinó perquè qualsevol mesura de força als ciutadans ens fan mal als ulls, sigui o no justificada [...]com que tenim una policia tant de proximitat i de suport al ciutadà i tant de prevenció, quan hi ha una actuació d'aplicació de la força doncs no ens agrada.” [NAR]

“La policia té una feina que implícitament porta un secret professional i molta confidencialitat. I això des d'una persona que s'ho mira de lluny ho pot en moments mal interpretar [...]és una policia molt transparent [...]en quant a política de recursos humans i exigència jo crec que no són més ni menys tancats ni oberts que una gran organització.” [NAR]

“Jo crec que la policia en general no és defensiva. Altre cosa és que potser hi ha creences prèvies i es voldria altre cosa no? És legítim que ens puguem creure que diguin la veritat.” [NAR]

“En un esquema que la policia utilitza i que evidentment els Mitjans de Comunicació també, les persones són okupes perquè tenen estètica okupa. Sempre a partir d'aquest tipus de sistema de classificació completament arbitrari que treballa a partir de que una persona ha de ser identificada a partir de certs trets que denoten i insinuen algun tipus de dissidència interior. El dissident d'una forma o altre s'identifica amb certa estètica i quan aquesta estètica es localitza automàticament el dissident és localitzat, i si és necessari, com estem veient en aquest cas, és castigat.” min. 1:06:02

Manuel Delgado, antropòleg UB. , Documental Ciutat Morta

“Se ve que es un comportamiento habitual, y el comportamiento también es el del racismo, xenofobia i homofobia. Y en el caso de Rodri y los demás son todos sudamericanos, y el insulto sudacas de mierda,...” min 1:40:23 Sílvia Martin, ex parella sentimental de Patricia, Documental Ciutat Morta

Una manifestació de la cultura policial ha estat la reacció que ha tingut el col·lectiu després de la publicació del documental Ciutat Morta que s'ha centrat a defensar la versió policial.

“El intendente de la Urbana sostiene la versión oficial” (El Mundo 22/01/15, Annex II.2 p. 117)

“Jo crec la versió dels guàrdies en aquells moments allà. La versió aquesta de que algú, per exemple la Patricia que anava amb bicicleta, que després la van trobar i s'ho van fer venir és que em fa l'efecte que no té cap sentit i que se li ha de donar la credibilitat als guàrdies.” [CRX]

“Fixa't que som capaços de construir casos sobre els que hi ha hagut unes sentències i una sèrie de coses. Sovint quan veig qualsevol notícia negativa de qualsevol àmbit em pregunto, i si no ho és?” [NAR]

c. Mitjans de Comunicació i Xarxes Socials

L'actitud de la policia vers els mitjans de comunicació es qualifica d'oberta i transparent per part dels actors amb representació institucional. Consideren que la

seva presència, en els darrers anys ha millorat i s'han fet esforços per a generar un apropament a les xarxes i altres mitjans.

“La policia comunica, són oberts, propers de veritat. Tenim un cos proper honestament, no et puc enganyar, no estic tapant res, és que és la pura veritat.” [NAR]

“Quan ens trobem en un cas com el de l'Ester Quintana el primer que fem és intentar recavar tota la informació que és possible en aquell moment. Nosaltres no hem mentit mai, que hi ha algunes informacions que quan es traslladen no són del tot contrastades, o per una qüestió de precipitació podem explicar coses que no són ben bé com han succeït, el cas de l'Ester Quintana va passar així, però conscientment dir ha passat això diem que ha passat això altre, mai, això els 7 anys que porto treballant aquí mai m'he trobat amb la tessitura de “ha passat expliquem allò altre”.[...] Ens expliquen què ha passat, de tot el que ens expliques nosaltres consensuem una resposta, amb els responsables dels implicats del cos policial, parlem amb premsa, i llavors d'aquí surt el que podem explicar. [...] Llavors el que fem és explicar als periodistes el que ha passat, i ens contra pregunten” [TAC]

“Quan es va decidir tenir una presència en les xarxes socials va ser perquè estava clar que es parlava i molt de ME, i les converses en les que estàvem nosaltres presents no eren gaire favorables, i això encara continua passant” [TAC]

“Mira Mossos té Twitter, té Facebook, cada dia jo llegeixo un munt de notes de premsa, que es publiquen o no? Bueno ... saps? Jo es que crec que som molt permeables. Altre cosa és el que els mitjans publiquin.” [NAR]

El Documental de Ciutat Morta va tenir gran èxit d'audiència en la seva emissió. El paper que hi van jugar les xarxes socials juntament amb la indignació provocada per la censura de 5 minuts van ser els principals detonants de la seva publicitat.

“El documental 'Ciutat Morta', sobre el 'caso 4-F', se emitió en la noche de este sábado en el Canal 33 con gran éxito de audiencia y repercusión en la red.” (El Periódico 18/01/15, Annex II.1 p.48)

“El éxito de audiencia de la emisión del polémico reportaje en el Canal 33 --pasando de un 2% de 'share' a un 20%-- ha puesto de manifiesto una serie de cambios en la forma de entender la influencia de los medios de comunicación. [...] El papel de las redes sociales los días anteriores a la emisión ha sido fundamental para el posterior éxito del reportaje. Un éxito tanto en audiencia como en repercusión social.

Según este profesor, "redes como Whatsapp, Twitter (#CiutatMorta) o Facebbok, activaron a los espectadores días antes de la emisión y lo continúan haciendo de cara a una posible reapertura del caso". **(El Periódico 19/01/15, Annex II.1 p.52)**

"Las redes sociales y hasta los mensajes de móviles (incluidos los watsapp) se convirtieron en el motor de la emisión al invitar a su visión para conocer unos hechos poco conocidos por la opinión pública". **(El Periódico 19/01/15, Annex II.1 p.59)**

"La emisión llegó precedida de la polémica por la medida cautelar del juzgado 25 de Barcelona de censurar cinco minutos del documental, al considerar que algunas imágenes y opiniones sobre el exjefe de Información de la Guardia Urbana de Barcelona, Víctor Gibanel, podrían afectar a su derecho al honor. Cinco minutos que ya han tenido cientos de miles de visualizaciones en internet [...] Los hashtags #ciutatmorta, #totciutatmorta y #ciutatmorta33 han sido trending topic en Catalunya". **(El Periódico 19/01/15, Annex II.1 p.59)**

"La movilización en la red por el fuerte impacto de lo que se relata y especialmente el hecho de que un juez decidiera mutilar cinco minutos atendiendo a una demanda de un implicado la convirtieron en un éxito. Nada menos que una audiencia de 569.000 personas (un 20% de share), el programa más visto del día. Mención aparte son las 400.000 que han visto en Youtube los minutos censurados y las decenas de miles que han recuperado el documental en la red. Un éxito que, además, evidencia la inutilidad de según qué medidas en plena era digital." **(El Periódico 20/01/15, Annex II.1 p.70)**

"Una forta campanya a les xarxes socials va ajudar a aplegar el públic davant la televisió dissabte, però va ser la retirada dels cinc minuts de metratge esmentats i la transmissió per la xarxa de la decisió el que va disparar l'expectació per la pel·lícula, que van veure més de 500.000 de persones." **(La Vanguardia 22/01/15, Annex II.3 p. 143)**

"Suposo que els mateixos que proposen que ha d'haver-hi un canvi de sistema, aquests utilitzen molt bé les Xarxes Socials. I en aquest sentit si ens haguéssim sumat nosaltres a dir no, no, això és incert." **[CRX]**

"Jo crec que l'abast de l'impacte que va tenir el documental respon a dues raons. En primer lloc perquè es va dur a terme una molt bona comunicació a través de les xarxes socials durant un temps i es va crear expectació. En segon, la denúncia del company ara de Cap de la Policia Local, en que demanava que es censure uns minuts del documental en que sortia ell. La censura i la gran tasca de difusió i comunicació per

les xarxes socials va donar molta més expectació. El fet que tanta gent, a la vegada, estigués pendent i veies el documental explica en part la gran onada d'indignació que va succeir l'emissió del documental.” [CGUB]

“El debate en las redes subió de tono la noche de la emisión sobre todo cuando una cuenta de Twitter vinculada a los Mossos sugirió que todo lo que se cuenta en la película es pura fantasía.” (La Vanguardia 19/01/15, Annex II.3 p. 140)

L'emissió del documental Ciutat Morta i l'activitat dels mitjans de comunicació i xarxes socials van generar un impacte conjunt amb unes conseqüències determinades.

“Esa madrugada quedó la idea de que, como siempre, la prensa está entregada al sistema, que somos parte de la casta, que no nos queremos enterar y que trabajamos al servicio de los poderes fácticos. ¡Cómo llegamos a flagelarnos!” (El Periódico 22/01/15, Annex II.1 p.76)

Però un dels problemes que plantegen les xarxes socials i els mitjans de comunicació és si la quantitat d'informació equival a la qualitat. Diversos actors apunten a que aquests provoquen que aprofundim poc sobre la informació que ens ve donada i donem credibilitat a tot allò que es publica.

Son muchos los que leen whatsapp o mensajes telefónicos sin pensar, sin evidenciar sus contenidos, sin racionalizar los mensajes y hacer el ejercicio mágico del periodismo sano y honesto: preguntarnos. [...] desde el sábado a mediodía cuando comienza, a través de las redes sociales y con una viralidad muy potente, a pasar de móvil a móvil la información de un documental con dificultades para ser emitido por Canal 33. [...]La viralidad de la mañana trasladó a la sociedad que un juez había censurado unos minutos del documental. Un poco de sal y un poco de pimienta. Las redes hervían con cierta autoculpa y aprovechando la mala leche que parece haberse instalado gracias a la indignación de los últimos años, ante todo y como sea. (El Mundo 25/01/15, Annex II.2 pp.122-123)

“Inmediatamente [després de veure el documental], se desvanecieron algunas de mis dudas. Patri era inocente.” (La Vanguardia 26/01/15, Annex II.3 p. 149)

“Doncs tornem al principi, què fa la gent? en general aprofundim poc.” [NAR]

5.2 El debat i la reacció

a. Legitimitat

Fruit del documental comencen a aflorar un seguit d'opinions. Els actors públics defensen que l'existència d'unes sentències que ja s'han pronunciat sobre els fets deixa poc espai al debat sobre aquest. Els mateixos, realcen que no estan d'acord amb la concatenació de fets al documental.

“Què se suposa que hauríem d'imaginar que davant de qualsevol denúncia o de qualsevol fet què s'ha de fer quan hi ha hagut una sentència judicial? Jo seguiré pensant que si hi ha una sentència judicial i no hi ha indicis ... si hi hagués hagut, fins i tot després del documental, jo entenc que la justícia hagués obert una causa, i no ho ha fet.” [NAR]

“Ara aquest tema està una mica exhaurit. Els fets estan sobre la taula, tampoc es pot dir molt més, els del reportatge diuen certes coses, nosaltres argumentem que només ens podem referir al que està provat. I totes les altres coses de que els jutges estaven comprats, tot això com es prova? Tot això són infundios que diríem en castellà, no tenen cap sentit. Són coses que surten i si hi ha algú que les recull i se les creu doncs tens desavantatges. [...] està corroborat, provat i sentenciat, així que a no ser que surtin coses noves no valen, no podem parlar-hi. Per nosaltres està bé que hi hagi la possibilitat de revisar-ho tot i de ser el màxim transparents possibles i que encara que una cosa faci 20 anys que ha passat si surt alguna cosa nova que ho canvia radicalment s'ha de tenir en compte. Però si no allò és el que val, si no estaríem sempre, ...” [CRX]

“Jo crec que és molt lleuger parlar d'aquests temes i voler imposar una determinada raó quan tenim davant una opinió formada després de 2 anys d'instrucció. A no ser que sortissin coses absolutament noves, rellevants, RELLEVANTS, que canviessin el curs dels fets hem de donar per bona aquella instrucció aquella sentència, el recurs i la posterior sentència. I tot això per un principi de seguretat jurídica. Perquè si no poséssim un punt final mai tindríem seguretat de res, estaríem sempre discutint.” [CRX]

“Es un trabajo con una tesis y un enfoque subjetivo de sus directores, Xapo Ortega y Xavi Artigas”.(El Mundo 25/01/15, Annex II.2 p.122)

“La Sala de Gobierno del Tribunal Superior de Justicia de Cataluña (TSJC) ha defendido hoy el proceso judicial del caso del 4F y ha criticado que las instituciones den credibilidad al documental "Ciutat Morta" y a las declaraciones de "personas interesadas" sin examinar las actuaciones. [...] el TSJC considera que "no es aceptable, y mucho menos si proviene de instituciones, que se dé credibilidad a un documento audiovisual o a las declaraciones de personas interesadas sin que ni siquiera se hayan examinado las resoluciones judiciales surgidas de un proceso que cumplió con todas las garantías exigibles". (El Periódico 29/01/15, Annex II.1 p. 85)

“Lo que sorprende es que un falso documental tan parcial pueda haber sido tomado por lo que no es, por un trabajo de investigación, y que muchos se hayan dejado atrapar por la poética de la narración hasta creerse que se les desvelaba una terrible verdad: un complot policial, político, mediático y judicial del que los acusados serían víctimas. En la confusión han intervenido por lo menos tres factores. El primero es que se han producido recientemente casos de abusos policiales. Su denuncia y condena no puede, sin embargo, confundirnos: son excepciones que no justifican un clima de sospecha sistemática sobre los cuerpos de seguridad. El segundo es que la gran mayoría de los espectadores se enfrentaron al documental con muy poca información sobre lo sucedido hace nueve años. Es más fácil ver un audiovisual y sentir empatía por los protagonistas que leerse una sentencia de cientos de folios. Y, por último, el canal de emisión. Ciutat Morta se había estrenado un año antes con algún premio, pero que se emitiera en la televisión pública le otorgó una notoriedad y una veracidad que de otro modo no hubiera tenido.” (El Periódico 17/02/15, Annex II.1 p. 97)

“Forn ha insistido que el Ayuntamiento no puede "ir más allá" de lo que se ha acreditado en las sentencias -que rechazan que hubiera malos tratos- y de los datos disponibles sobre la intervención de la Guardia Urbana, en los que tampoco se constatan torturas” (El Mundo 24/02/15, Annex II.2 p. 129)

D'altra banda els productors del documental i un seguit d'entitats i personatges que es posicionen en el seu favor demanen la reobertura del cas sota la pretensió que existeixen més proves que no van ser valorades al judici.

“El Ayuntamiento de Barcelona ha remitido una copia del documental Ciutat Morta a la Fiscalía, para que esta valore si debe reabrir el llamado 'caso 4F. También se ha comprometido a revisar personalmente todo el expediente referente a este caso del año 2006 y poner a disposición de quien lo quiera toda la información de la que

disponga el Ayuntamiento sobre el mismo” (La Vanguardia 19/01/15, Annex II.3 p. 135)

“El Ayuntamiento está llevando a cabo una investigación interna.” (El Mundo 22/01/15, Annex II.2 p.117)

“La reapertura del caso ha sido explícitamente pedida por ERC, ICV, Guanyem, las CUP y Ciutadans [...] La Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona (FAVB) también se ha pronunciado a favor de reabrir el caso 4-F, como ya hizo hace años. “Ahora es ineludible”, afirma en un comunicado este lunes. En él califica el caso de “espeluznante montaje policial, político y judicial”. La organización vecinal afirma que “hay silencios clamorosos (de responsables políticos implicados) tuits vergonzantes (de gente que se hartó de clamar venganza) y afirmaciones defensivas de gobernantes que se siguen rehuyendo el problema”. Para la Favb “no es admisible que el alcalde Trias, bajo el mandato del cual se han concedido pensiones vitalicias y promociones a policías torturadores, se limite a invocar la honorabilidad “en general” de los cuerpos de seguridad. De la misma manera que resulta espeluznante que el Sindicato de Mossos d'Esquadra haga escarnio de Ciutat Morta, tildándola de fantasía, menospreciando una vez más la palabra y la memoria de las víctimas de este caso”. (La Vanguardia 19/01/15, Annex II.3 pp.138-139)

“El terremoto provocado por la emisión del documental 'Ciutat Morta' sobre el conocido como 'caso 4F' ha forzado al Ayuntamiento de Barcelona a ceder a la presión política y social. El Consistorio no sólo revisará “por completo” la investigación de la Guardia Urbana en torno al desalojo del 4 de febrero de 2006 tras el cual un agente de policía quedó tetrapléjico, sino que instará a la Fiscalía a reabrir el caso si aparecen nuevas pruebas”. (El Mundo 19/01/15, Annex II.2 p.103)

'Ciutat Morta' es un documental parcial que sólo defiende una teoría: “Está muy bien el documental sobre la parte, pero lo importante es saber la verdad”.(El Mundo 21/01/15, Annex II.2 p.117)

“No sólo las víctimas del 4-F merecen una victoria que vaya más allá de la moral, el policía tetrapléjico y su familia también son dignas de la suya. Hay que reabrir el caso, encontrar todos los implicados en las agresiones, localizar el individuo que tiró el objeto que lesionó el guardia y cerrar un caso que cada día que pasa provoca más vergüenza.” (El Periódico 26/01/15, Annex II.1 p. 83)

“La reapertura del caso pondría a varias instituciones del Estado en la comprometedor situación de tener que reconocer que se han cometido graves errores de procedimiento a nivel policial, político y judicial” **Juan Pintos, condemnat del 4F Juan Pintos min 1:55:30 Documental, Documental Ciutat Morta**

“Más de 1.000 manifestantes han marchado por el centro de Barcelona la tarde de este miércoles para reclamar el "desmontaje" del 4F, el caso de supuestas condenas injustas puestas sobre la mesa por el documental 'Ciutat Morta'” **(El Mundo 04/02/15, Annex II.2 p. 125)**

“Miles de personas se manifiestan en Barcelona para pedir que se reabra el caso” **(El Periódico 05/02/15, Annex II.1 p. 93)**

Un element clau utilitzat pels productors del documental per a deslegitimar les sentències que condemnaven als detinguts del 4F ha estat la sentència per tortures a dos agents de la GUB que van prestar testimoni en el judici. El sector policial i institucional per contra reclama que l'existència d'aquesta sentència no deslegitima totes les seves actuacions anteriors i que per tant es tracta de fets diferents.

“Que después dos d'aquells guàrdies que estaven allà implicats 6 mesos més tard fessin una actuació completament desafortunada i il·legítima i que han estat jutjats, hi ha hagut una sentència i aquestes persones han estat apartades del servei. Aquesta segona actuació d'aquestes persones 6 mesos abans de la primera no té perquè deslegitimar la primera. Perquè un a la seva vida pot haver-la viscut correctament i quan s'equivoca no invalida tot l'anterior. Per tant, jo entenc que l'actuació fins aquell moment, si no es demostra el contrari és correcte i el que sabem és el que ens han explicat, no hem pogut estar allà presents.” **[CRX]**

“Lo que no se puede mezclar es un caso con el otro. No son las mismas personas. Allí había una persona, que fueron agredidas. Usted ¿qué? ¿No cambia a lo largo de la vida? ¿Pregunto? ¿Usted a lo largo de la vida, en su forma de ser? Lo que quiere usted dar la sensación es de que esas personas eran unos torturadores y durante años han seguido en esta forma. Y no es así, primero, uno de los agentes no estaba allí. [...] mi obligación como policía, si sé que alguien ha cometido unos delitos, me voy al juzgado, yo, de instancia, es que tengo la obligación de hacerlo” **min 58:00 Marcos González. Secretari General Sindicat Agents Policia Local i Agent GUB, Programa .CAT**

“Son completamente racionales las sospechas de torturas de los urbanos, así como la certeza de que la instrucción fue kafkiana y que se buscaron chivos expiatorios para vengar la tetraplejía de un agente. También es racional deducir que esta venganza influyó en la muerte de Patri. Con las sentencias, el espejo de la verdad está incompleto. Barcelona y la judicatura deben reparar el suicidio de Patri e investigar en las alcantarillas de la Guardia Urbana” (La Vanguardia 26/01/15, Annex II.3 p. 149)

El gran efecto del documental és que es posa en dubte el funcionament del sistema i passa a ser objecte de debat; essent així susceptible de ser qüestionada també la seva legitimitat.

“El 4F jo crec que expressa d’una manera clara el dolor que ens provoca l’aplicació de la força” [NAR]

“Lo que su tremendo impacto retrata es una crisis de la confianza de los ciudadanos en sus cuerpos de seguridad. Quizá Ciutat Morta no demuestre nada en términos jurídicos, pero sin duda a la presunción de veracidad de la autoridad se está oponiendo una potente presunción ciudadana de verosimilitud de lo que expone el documental. Y eso no ocurre porque sí.” (El Periódico 25/01/15, Annex II.1 p. 79)

*“Aquesta suposada neutralitat dels Judges, de la Policia, és falsa” min. 59:22, **Jaume Asens, Comissió de defensa del col·legi d’advocats de Barcelona, Documental Ciutat Morta***

*“Jo no sé, perquè en la sentència no en fa esment, perquè no es va seguir investigant. Perquè si hi ha un delictes especialment repugnant és el delictes de tortures, amb seu policial, i això enllaça com construïm els fets provats i d’on venen les tortures. Dos dels GUB que van declarar aquí després han estat en un altre procés, condemnat per tortures i per falç testimoniatge, i avui en dia un d’ells està a la presó. I llavors això deixa, com a mínim permet endevinar, sense gaires problemes lògics, que potser no tothom a aquest judici va dir la veritat.” min. 56:00 **Joan Queralt, Catedràtic Dret Penal UB, Programa .CAT***

*“Tenim uns hooligans, són uns hooligans. I no només perquè hem conegut aspectes de la seva vida privada i són uns hooligans, són un perill públic.” min 1:46:00 **David Fernàndez, Coordinadora Catalana per a la Prevenció de la Tortura, Documental Ciutat Morta***

“Resulta fácil alimentar la demagogia cuando la credibilidad de las instituciones está muy dañada” (El Periódico 17/02/96, Annex II.1 p. 85)

“Aquest documental, el fet que estiguem aquí parlant, és un exercici de salut democràtica. Pel que pugui significar de millora del sistema. Perquè evidentment el sistema no funciona bé en determinats casos [...] l’únic problema que té el documental és que ha provocat o ha creat un sentiment d’un sector de la població, d’interioritzar que el sistema no funciona, que s’ha produït una conspiració i un contuberni entre tots els aparells de l’Estat i això jo penso que és excessiu” min 1:06:26 Josep Antoni Rodríguez, magistrat i portaveu jutges per la democràcia, Programa .CAT

“La conclusión que deberíamos extraer todos, desde los poderes públicos -políticos, policiales y judiciales- hasta los medios que hemos informado sobre el caso, es si se hicieron las cosas de forma exhaustiva, si no pesaron demasiado los tópicos y las prisas porque había que hacer justicia a un policía gravemente herido. Tal vez no fue así, pero está claro que en los casos del empresario de la noche Juan Andrés Benítez, muerto tras una actuación de los Mossos en Ciutat Vella en el 2013, y de Ester Quintana, que perdió un ojo (presuntamente) por el impacto de una pelota de goma en el 2012, las cosas fueron distintas. Son casos en que se ha mostrado más diligencia en investigar y contrastar las versiones. Mal iríamos si la oficial no fuera tenida en cuenta, pero peor iremos si se acepta sin reparos, porque en la falta de crítica se enquistaba con facilidad el abuso de poder.” (El Periódico 20/01/15, Annex II.1 pp.70-71)

Aquest qüestionament culmina amb la necessitat de revisar els procediments i el funcionament actual del sistema d’una forma paral·lela al cas 4F.

“Si alguna vegada a passat algun cas jo crec que l’organització ha estat molt exigent. La policia és la primera interessada en no tenir ningú que faci una actuació que no sigui la que s’espera de la policia. El que passa que jo crec que s’emeten judicis sense estar comprovats.” [NAR]

“Si tu expliques una cosa que està bé, entens que a la gent li agradarà també. Si tens una cosa de la que t’avergonyeixes o que té defectes no l’expliques perquè té defectes.” [CRX]

“El que sí que s’intenta és que la societat no que no ho sàpiga, és que millor rentar els draps bruts dintre de casa. Perquè? Perquè si això es fa públic la imatge general de tots els policies queda molt deteriorada. Llavors és preferible fer-ho bé, rentar aquest drap brut dintre, és a dir, denunciar-ho internament, que surti el judici si ha de sortir o una falta administrativa, però que es passi per dintre. De cara a la societat no perquè deslegitima a la resta dels companys. Perquè si un company fa una cosa malfeta

desligitma a la resta dels companys, si un company fa una cosa malfeta la gent no veu a aquesta persona. A mi la gent no em coneix pel meu nom, em coneixen pel meu uniforme. Aleshores si ho faig una cosa contra la norma davant d'una persona ella no sap qui sóc i atribueix al fet a tot el cos, pensa que tots som iguals. Per això és el tema del pacte de silenci cap enfora.” [CGUB]

“En aquest país hi ha unes formes, uns procediments, que són molt millorables, sobretot en relació a les actuacions judicials i les policials i en relació també a les tortures i als maltractaments. Jo crec que es podria aprofitar per millorar més, es poden fer protocols d'actuació que siguin millors. Es pot parlar certament que hi ha una cultura, no se si predominant o no, de certa complicitat entre jutges, fiscals, policies, perquè en realitat no han entès que la funció que compleixen al sistema és absolutament diferent [...]hem de millorar sobretot per superar aquestes dinàmiques, presumpcions de que la policia mai pot cometre cap delictes, mai pot fer malament res, perquè sempre ho fa tot bé. L'altre dia escoltava els senyor Delort i em provocava esgarrifança. Aquest to d'ofès “fixat el que estan dient de la GUB”, bueno, doncs si estan criticant a GUB el que has de fer tu és mirar de millorar-ho” min 1:17:24 Josep Antoni Rodríguez, magistrat i portaveu jutges per la democràcia, Programa .CAT

“El alcalde, Xavier Trias, ha insistido en su compromiso de mantener la máxima transparencia de la institución que representa, por lo que promete seguir colaborando con la Justicia, y ha recordado que han entregado una copia del documental a la Fiscalía y que han iniciado el análisis interno de los hechos. "El resultado será de público conocimiento y se dará conocimiento a las instituciones", ha dicho el alcalde, y ha prometido tomar las medidas necesarias que se desprendan de esa investigación. También ha salido en defensa de la Guardia Urbana diciendo que "de un caso concreto no se puede derivar" malas praxis al resto del cuerpo, que, a su juicio, desarrolla una gran labor, aunque en algún caso pueda haber una mala práctica que debe investigarse”. (La Vanguardia 30/01/15, Annex II.3 p. 153)

Arran del documental comencen a brollar una sèrie de fets, declaracions i notícies que posen en dubte, de manera més accentuada, la legitimitat policial.

“Hi ha irregularitats” min. 18:30 Jaume Asens Comissió de defensa col·legi d'advocats, Programa .CAT

“Lo recogimos en el informe que hicimos en el 2007 en el que nos preocupaba o recogíamos que las denuncias de malos tratos sufridas por Rodrigo y sus compañeros cuando fueron detenidos por parte de los PG-ME no fueron investigados. Esta

digamos que fue la primera parte de nuestras preocupaciones, que ante los hechos tan graves que ellos estaban denunciando, no había mecanismos adecuados para investigar realmente lo que había pasado” min. 28:18 Virginia Álvarez, Amnistía Internacional Documental Ciutat Morta

“El Síndic de Greuges, Rafael Ribó, ha denunciado hoy que las administraciones actuaron con "negligencia" y "falta de transparencia" en el caso del 4F y ha apreciado "indicios de malos tratos" con al menos uno de los detenidos, que sufrió una herida abierta en la cabeza mientras estaba bajo custodia policial”. (La Vanguardia 23/02/15, Annex II.3 p. 162)

“Recordo com, permanentment, en l'àmbit de Barcelona, un dels cossos que resultava més denunciat era la Guàrdia Urbana de Barcelona, i dins de la GUB infinitat de denúncies, sobretot nocturnes, però de tot. Des de persones que tornaven de festes fins a persones immigrants. De els que més han abusat. I no només és que ho pugui dir la Coordinadora que té detallats el nombre de denunciats que acumula aquest tipus d'unitat, sinó que el Síndic de Greuges, el defensor del Poble a Catalunya “l'Ombudsman” fa anys que se li acumulen les denúncies” min 1:44:47 David Fernández, Coordinadora Catalana per a la Prevenció de la Tortura, Documental Ciutat Morta

“ERC exige el cese del jefe de policía de Gavà por su implicación en el 'caso 4-F.’” (El Mundo 20/01/15, Annex II.2 p.108)

b. Cultura Policial

Ciutat Morta col·labora a posar sobre la taula un seguit d'elements relacionats amb la cultura policial, uns es desprenen de les declaracions de representants del sector policial i altres d'opinions directes.

“El alcalde Xavier Trias dijo el domingo que no había visto el documental Ciutat Morta, pero que éste era "de parte", recogiendo solo los testimonios de una de las partes en conflicto. Trias cree que el documental mezcla los hechos del 4 de febrero del 2006 con "otras actuaciones de algún miembro de la Guardia Urbana", condenado posteriormente por torturas, lo que sería injusto para el cuerpo policial. El alcalde defendió "a ultranza" la honorabilidad y el trabajo de la Guardia Urbana.” (La Vanguardia 19/01/15, Annex II.3 p. 137)

Són diversos els actors que parlen de que la policia és molt exigent amb ella mateixa però en canvi la percepció que en té la ciutadania difereix considerablement.

“Tenim una policia que és extremadament exigent amb ella mateixa. I té mitjans per evitar que es produeixi qualsevol actuació negativa [...] La policia expressa sovint amb allò que pot millorar, sents discursos i intervencions de continua exigència en el que fan, treballen per la millora contínua.” [NAR]

“També és veritat que la gent que estem a la policia ens jutgem més severament que no pas els ciutadans.[...] La cultura nostra cap a dintre tenim un concepte nostre de nosaltres mateixos més baix que on pas la ciutadania. Nosaltres encara som més severs amb nosaltres mateixos.” [CRX]

“Els de fora no tenen la mateixa visió de nosaltres, sobre el cos, sobre el que fem però de totes maneres a mi em fa l'efecte que nosaltres som més crítics amb nosaltres mateixos que els de fora” [CRX]

“Seguim pensant que la GUB és un bon servei, tot i així, hi treballen 3.000 persones, perfectament poden donar-se situacions o conductes que no siguin les que haurien de ser. Aquí tenim uns principis ètics per treballar que la gent els segueix i tota una sèrie de valors en que la organització hi creu, els agents està clar que el que volen és treballar fer la seva feina i marxar. És a dir que han tingut una selecció, se'ls ha exigít que tinguin determinats valors hi ha una escala de comandaments que també està amb això és a dir que en general el 90% fa el que toca i quan toca. No pots posar la mà al foc 100% perquè sempre pot passar un. La única solució que tenim per sortir d'això és seguir treballant i treballant bé. No és una fugida cap per endavant, sinó que és la nostra línia, continuar treballant i fer-ho bé.” [CRX]

Després de la publicació cal valorar com ha estat la reacció de la policia. Ha reaccionat d'una manera corporativista o hermètica? O pel contrari ha estat oberta al diàleg? si bé les opinions difereixen sobre el que estan d'acord és que s'hauria pogut fer millor, sobretot a nivell de les intervencions en els mitjans.

“En quant al corporativisme n'hi ha a totes les professions, i no ha de perquè ser negatiu. Aquesta solidaritat interna, aquest donar suport és correcte. [...] la gent que està al cos comparteix uns valors que són uns valors de serveis a la societat. Jo entenc que hem de ser el màxim de transparents per a la societat perquè crec que el servei de GUB és un bon servei, un bon producte, per això practiquem explicar el que fem.” [CRX]

“Som un grup que treballem per la societat però a la vegada pensem que ens hem de defensar. Sembla incongruent però el fet és que és una cultura una mica tancada. [...] Principalment es caracteritza per aquesta protecció, sembla que hagi d’anar a missa quan un company diu “això ha estat així” doncs això ha estat així fins que no arribi un jutge i digui el contrari.” [CGUB]

“Menos convincente todavía me pareció Xavier Artigas, codirector del documental: hablaba con gran superioridad moral y proclamaba acusaciones a diestro y siniestro con mirada severísima que me recordó a Savonarola. Naturalmente, el tono del sindicalista de la Guardia Urbana, Marcos González, expeditivo, elemental, incorrecto y desacomplejado daba miedo, pues se jactó de haber solicitado el indulto a dos guardias condenados por tortura, pero la tranquilidad y los razonamientos de los dos políticos, el exconcejal Carles Martí y el actual concejal Joaquim Forn, que parecía conocer muy bien los hechos y reclamaba pruebas de las acusaciones genéricas, eran razonables.” (La Vanguardia 26/01/15, Annex II.3 p. 149)

“Los mandos policiales y políticos y los representantes sindicales, antes de mirar hacia el futuro y buscar qué es lo que no funciona, prefieren defender contra viento y marea actuaciones individuales o de una pequeña parte del colectivo, aun a costa de echar por tierra el futuro de este cuerpo policial” (El Periódico 25/01/15, Annex II.1 p. 79)

“El Síndic de Greuges ha sembrado este lunes de dudas la práctica totalidad de la actuación de la Guardia Urbana y del Ayuntamiento de Barcelona en torno al conocido como 'caso 4F'. Rafael Ribó, que abrió una investigación de oficio tras la emisión del documental 'Ciutat Morta', no ha escatimado adjetivos -ha hablado de "opacidad" y "negligencia"- para denunciar indicios de torturas policiales, manipulación de pruebas e incluso la desaparición de documentos oficiales.” (El Mundo 23/02/15, Annex II.2 p. 128)

Ciutat Morta planteja que un seguit de males praxis policials no van ser degudament investigades. Altra vegada apareix el discurs de que hi ha unes sentències que s’han pronunciat al respecte. Altres consideren que no és possible, doncs els cossos policials estan dotats de mecanismes per a investigar les males praxis. En aquest sentit el Caporal de la GUB manifesta que una cosa són els mecanismes formals i altre cosa és la manera com funcionen a la realitat.

“Jo crec que devien haver-hi unes probes que es van presentar en un judici. El fet que tot pogués ser una trama corrupte, jo és que això no ho visc al meu país, jo no he vist cap trama ni cap indici. Jo veig exigència i netedat.” [NAR]

“Hi ha casos de mala praxi, però ja hi ha mecanismes interns per investigar-los, això també és una realitat, a vegades es pensa que no ho diem de cara a la galeria, és una feina que es fa.” [TAC]

*“No le puedo admitir que diga usted (en referència a la mare de Rodrigo) que la policía tiene amenazada a una serie de señores para que no hablen. Yo llevo más de 36 años de policía y esto no me lo puedo creer ni lo he visto nunca, que se amenace a unos testigos para que no hablen. No somos una mafia señora. Nosotros somos policías que estamos a servicio de la ciudad [...] ni estas torturas que parece ser que tantos de ustedes quieren hacernos creer.” min 27:48 **Marc González. Secretari General Sindicat Agents Policia Local i Agent GUB, Programa .CAT***

“Quan hi ha un cas detectat de corrupció policial, davant de les preguntes que ens fan els periodistes la millor estratègia és explicar allò que s'està fent, i es fa. Si s'obre una informació reservada, si es prenen mesures disciplinaries, quan ha calgut ho hem explicat.” [TAC]

“Depèn de quins caps tinguis pots denunciar o no pots denunciar.” [CGUB]

“També és cert que fem una mica la vista grossa, si a mi no m'afecta no ho mires tant, no ho investigues. Per això estan les Unitats d'Afers Interns. [...] La facilitat de denunciar a Afers Interns depèn molt del cos. I de la persona a la que denuncies. El que s'ha de tenir clar és que com tota empresa, perquè un cos policial és com una empresa, hi ha persones més afins a l'escala de comanament i hi ha que són menys afins a l'escala de comanament. Si intentes denunciar a una persona que és afí a l'escala de comanament has de trobar molts proves, i que el que denuncies sigui una falta greu. Pensa que el mateix règim disciplinari de la policia ja permet que no tinguis l'obligació de denunciar les faltes lleus.” [CGUB]

“Oficialment no hi ha cap càstig per als que denuncien a un company que actuat inadecuadament, perquè tu has fet la teva feina i l'has fet bé. Però sempre hi ha llocs menys agraciats que es perceben com a feines de menor grau. Al ser un cos jerarquitzat el cap et pot posar al lloc que ell cregui convenient en cada moment. Si ell pensa que en determinat moment el millor lloc per tu és un d'aquests de menor grau tu no pots fer-hi res.” [CGUB]

“En la mayoría de los casos una vez que se presenta la denuncia, casi nunca se abre una investigación interna para averiguar lo que ha pasado. Y se empieza por negar lo

que haya podido ocurrir, por parte de las autoridades que están implicadas” **min. 29:30 Virginia Álvarez, Amnistía Internacional Documental Ciutat Morta**

“Nosaltres estem dient que quan detectem irregularitats dintre de la GUB tenim mecanismes interns i externs que s’apliquen i ho hem fet moltes vegades, i això dona bons resultats, i s’han fet investigacions i s’ha apartat a gent del cos per haver comes irregularitats, el que jo no vull és que es generalitzi, que es digui que la GUB és un cos de torturadors, perquè és fals” **Joaquim Font, primer tinent d’alcalde, Programa .CAT**

“Un agente de la Guardia Urbana retirado, José Martínez Díaz, ha denunciado en su canal de Youtube que existen prácticas entre agentes de la unidad de antidisturbios del cuerpo, la Unidad de Policías de Administración y Seguridad (UPAS), que ‘ni son éticas ni se corresponden a un Estado de derecho’ como la tortura y la vejación de los detenidos [...] que la UPAS, [...] practica la violencia indiscriminada contra inmigrantes e indigentes [...] El ex agente traza el retrato de una unidad en la que se requieren especiales condiciones de servicio como ‘fidelidad y dedicación horaria’ y para la que parece que todo está permitido ‘porque los tres alcaldes de la ciudad, Clos, Hereu y Trias, han mirado para otro lado’. También considera que el antiguo responsable de asuntos internos de la Urbana, Víctor Gibanel, pudo tapar las quejas” **(El Periódico 21/01/15, Annex II.1 p. 74)**

“No se trata de negar el principio de veracidad de la autoridad, sino de exigir garantías de que se haga un buen uso de él. No se discute la profesionalidad de la inmensa mayoría de los policías, sino si los abusos se reprimen debidamente o si, con la imprescindible connivencia política y judicial, se mantienen zonas de sombra; si se vigila al vigilante.” **(El Periódico 25/01/15, Annex II.1 p. 80)**

c. Mitjans de Comunicació i Xarxes Socials

Tot això ens porta a valorar quina és la presència de la policia als mitjans de comunicació i si hi ha una bona relació entre ells. En general es manifesta l’existència d’una bona relació tot i que amb punts on es podria millorar.

“Totes les altres coses que van sortint s’han d’anar explicant perquè si no, clar es crea aquesta conjunció que és el que han utilitzat al documental, i ho van fer molt bé, per donar aquesta impressió.” **[CRX]**

“Està clar que nosaltres que quan hi ha una mala praxi evidentment s’ha d’explicar, som un cos de 17.000 persones.” [TAC]

“Jo crec que els policies són entrevistats i expliquen tot allò que no altera una investigació. Jo crec que tenim una policia accessible, els mitjans de comunicació hi estan en contacte, surten als mitjans, parlen, ...” [NAR]

“Però sempre tenim una mena com de límit, no et passis, no diguis segons quines coses que potser s’ho prenen malament. No toca fer suposicions, ni fer càbales, ni dir coses que poden portar a unes determinades conclusions sense dir-ho. Tot això nosaltres doncs no estem en aquest món.” [CRX]

“Per a nosaltres la comunicació és bàsica és una eina estratègica, i en aquesta casa jo ara fa 4 anys que estic de Cap de Comunicació de relacions externes, hem tingut els nostres alts i baixos en aquest departament. Jo crec que és un departament absolutament estratègic per explicar les coses perquè vagi bé. Si la gent no coneix el que fem i com són poden tenir una idea equivocada.” [CRX]

“No tot s’ha de comunicar. A nosaltres el principi que ens regeix, evidentment transparència, comunicació, però principalment l’important és no interferir en la feina policial. Si hi ha una investigació en marxa i els periodistes s’assabenten que hi ha un dispositiu de salut pública que implica entrades a la ciutat de Barcelona, Lleida, Girona, i els periodistes s’assabenten, perquè és la seva feina. I ens pregunten, nosaltres hem de callar i no explicar bé aquest operatiu? no ho fem, l’expliquem però no sempre podem explicar-ho tot perquè posem en risc la pròpia investigació que està en marxa, però també perquè nosaltres a vegades actuem com a policia judicial i el jutge ens diu “ei jo estic portant aquesta investigació i no vull que s’assabentin de re” llavors nosaltres tenim altres elements. La gestió de la comunicació en una institució policial és una mica delicada.” [TAC]

“Amb la irrupció de les xarxes socials ara no només ens dirigim als periodistes sinó també ens dirigim també als ciutadans, ens permet tenir un canal de comunicació i interacció directa amb el ciutadà [...] També és cert que ara fa un parell d’anys que la figura del portaveu ajuda a consolidar una imatge de cara a l’exterior més cohesionada [...] És una relació necessària la dels Mitjans de Comunicació. Ells ens necessiten perquè som una font d’informació i nosaltres els necessitem amb ells perquè són un altaveu molt bo per nosaltres, per les coses negatives però també per les positives.” [TAC]

“Des que estem al Twitter, observem que quan hi ha moments puntuals que s’han produït actuacions més polèmiques, alguns moviments que participen molt d’aquestes reivindicacions socials són molt actius a les xarxes socials. I precisament ells tenen una visió més negativa de la feina que fem nosaltres. Però d’altra banda també tenim uns seguidors que valoren la feina que fem.” [TAC]

Un altre tema que surt al debat és el tipus de notícies que es publiquen als mitjans, realment hi ha una equivalència en publicacions entre bones pràctiques i males. Les diverses opinions apunten a que sovint és fa més publicitat d’aquelles negatives que de les positives. La feina diària i ben feta que realitza el cos policial no es publica en la mateixa mesura que els fets puntuals conflictius.

“Els Mitjans de Comunicació, pot passar, i ho desconeixem, tenen línies editorials i destaquen certes coses a vegades en comptes d’unes altres? Aquí nosaltres no pressionarem [...] El Twitter és una veu directa al ciutadà, aquí si que diem el que considerem.” [TAC]

“Mentir, els diaris no menteixen. En tot cas, decideixen quins fets són notícia i quins no ho són i el punt de vista des del qual expliquen la història. Els teòrics de la comunicació parlen de la importància de controlar l’agenda informativa o, dit d’una altra manera, estudien qui imposa la jerarquia en el relat informatiu.” (La Vanguardia 01/02/15, Annex II.3, p.155)

“Les notícies que són negatives destaquen més [...] També entenc que en casos de corrupció policial és sortir de la norma, així que s’entén que es publiquin més, però també a vegades un cert equilibri entre bones i males notícies potser no aniria malament.” [TAC]

“Vivim en un món mediàtic en que el positiu no es publica gaire, però no és que ells no ho diguin [...] lo mediàtic sovint o és el negatiu o la interpretació negativa d’alguna cosa [...] Tot el que fa s’explica cada dia, i s’explica i s’explica, altre cosa és perquè no es diu als mitjans. Però no només de la policia, no expliquen moltes activitats molt maques que fa la societat. En definitiva les accions positives es recullen poc.” [NAR]

“Als periodistes moltes vegades les coses positives no els hi interessa gaire explicar-les. Nosaltres fem un esforç perquè es coneguin [...] la comunicació potencia molt el que fem” [CRX]

Una cosa és la relació amb els mitjans de comunicació i la bona intervenció en aquest però una altra és l'estratègia comunicativa del cos. És la policia suficientment comunicativa? Quina va ser la seva estratègia comunicativa després de l'emissió del documental. El que indiquen és que es va tractar de donar resposta a les qüestions que es plantejaven tan aviat com fos possible. Tot i així la presència als mitjans de la policia no es va fer notar gaire.

“Parlarem prou la policia mai perquè certs sectors de la societat estiguin contents. O, amb algunes actuacions polèmiques, hi haurà alguna manera de satisfer el que s'espera de nosaltres?” [TAC]

“Va haver-hi aquesta primera reunió va sortir el tinent d'alcalde, aquí tenim la iniciativa, explicar la seva. Després en un programa va anar-hi el gerent, que va intervenir el Jaume Sens i algú més; després el cap de la GUB, el vaig acompanyar i vam anar als matins de TV3 i va fer una exposició sobre el tema. Ja ens havíem fixat en aquesta posició de respectar la sentència perquè no teníem més arguments ni més coneixements. Després jo vaig sortir en un programa de ràdio que es deia Carne Cruda. Que hi havia tota una sèrie de gent que també estava molt posicionat.” [CRX]

“Però no vam sortir gaire, tot i que vam rebre i veure molts comentaris negatius del tipus ‘vergonya em fa això’ ” [CRX]

Tant els mitjans de comunicació com les xarxes socials han generat un impacte que ha col·laborat en primer lloc a situar els fets en l'agenda política, i en segon a crear un clima de pressió emocional sobre el cas. Alhora han fet ressò de forma viral d'opinions i esdeveniments en torn a Ciutat Morta i han donat cobertura a un seguit de discursos.

“Este revuelo se debe también a un cambio de mentalidad de la gente, que ya no se cree las versiones oficiales, que cuestiona el sistema. Gracias a internet ahora se puede influir en la opinión pública desde abajo. En el 2006 no habría sido posible.” (La Vanguardia 23/01/15, Annex II.3, p.145)

“A algunos medios de comunicación, y a algunos periodistas que tenéis esa gran ventana abierta a todas las personas que os escuchan, por favor, sois conscientes de la gran responsabilidad que tenéis entre manos” min 31:30 fragment carta de Rosa Garcia, dona del GUB ferit, Programa .CAT

“Encara que estiguéssim molt més oberts la xarxa no pots controlar. A més hi ha molta gent que els hi és molt fàcil dir doncs qualsevol exabrupte i llavors allò es retiuiteji i

comenci a córrer i sembla que sigui una corrent d'opinió quan en realitat no ho és. És a dir que no li vam veure el benefici a sortir aquí a dir segons què.” [CRX]

“Si jo només em limito a veure quin és el ressò que mossos té en les xarxes socials, és realment el que pensa la majoria de ciutadania? perquè després hi ha les enquestes de seguretat que es contradiuen una mica. [...] I potser els que són més actius a les xarxes socials ja tenen, i ho desconec, però són proclius a ser molt crítics o fins i tot a valorar negativament aquella feina que ha fet mossos. Però pensa que sempre és quan afecta a ordre públic, la majoria de fets que sempre han estat criticats en els últims temps són els relacionats amb ordre públic. Tindrem alguna vegada bona premsa relacionada amb ordre públic? És complicat, perquè no són actuacions cartesianes, la gestió de l'ordre públic és bastant complexa.” [TAC]

“És un documental que no arriba a conclusions definitives, és un documental que intenta fer una denúncia perquè a partir d'aquí se'n parli i es treballi [...] desperten una sèrie d'interrogants que són gravíssims i que ens fan pensar a tots. Però això evidentment no és la veritat, és una part de la realitat [...] en el documental hi ha molts exemples de manipulació [...] però també entenc una cosa que és importantíssima si no fóra pel reportatge no estaríem aquí” min 34:30 periodista, Programa .CAT

“Hi havia versions contradictòries. Normalment el jutge quan té versions contradictòries davant del dubte el que fa és tendir a la presumpció d'innocència. Normalment, si no es crea un clima de pressió emocional tant forta, era algo que no podia quedar impune, hi havia d'haver un càstig. A més estem parlant del 2006, si hagués passat avui, jo crec que hagués estat diferent perquè el cas d'Andrés Venítez o Ester Quintana són dos casos on la versió oficial s'ha desmuntat. I en part perquè avui en dia la gent està més organitzada, no es deixa enganyar tant fàcilment hi ha les xarxes, etc. i es va veure com en el cas de l'Ester Quintana van haver-hi com 3 o 4 versions diferents del Departament d'Interior, això al 2006 era més difícil, i això és una bona notícia” min. 54:30 Jaume Asens Comissió de defensa col·legi d'advocats, Programa .CAT

“Los espectadores tampoco tardaron en opinar en las redes sociales. El 'hashtag' #CiutatMorta fue primer 'trending topic' en Catalunya y quinto a nivel español. También fue tendencia #totciutatmorta. Miles de tuiteros canalizaron su ira frente a las prácticas de la Guardia Urbana de Barcelona. Fueron varias las personalidades que se pronunciaron. Ada Colau pide en su Twitter a ERC y ICV que se rompa el silencio. Por su parte, el diputado de Esquerra Republicana de Catalunya en el Congreso Alfred

Bosch, dice sentir "muchacha tristeza" después de ver el documental y cree que "silenciar cinco minutos no es la solución". **(El Periódico 19/01/15, Annex II.1 p.48)**

"El 'sindicat de mossos d'esquadra' también quiso dar su opinión sobre la proyección y escribió un tuit algo desafortunado. El tuit calificaba el documental de fantasioso. En pocos segundos los internautas respondieron considerando la acción vergonzosa e indignante. El 'sindicat' no tardó en contestar que tienen derecho a opinar". **(El Periódico 19/01/15, Annex II.1 pp.48-49)**

"Las redes sociales han reflejado la indignación y protagonizado este fin de semana el descubrimiento a la opinión pública de un drama que salpica a la Guardia Urbana de Barcelona y la imagen internacional de la ciudad". **(El Periódico 19/01/15, Annex II.1 p.57)**

"Els titulars de premsa que vam tenir durant molt de temps anaven en detriment de la credibilitat del cos policial." **[TAC]**

Una de les principals crítiques que es va fer al documental era la manca de punts de vista contrastats.

"També el documental podria haver recollit més punts de vista." **[NAR]**

Però no tota la responsabilitat la tenen els mitjans, els ciutadans també s'han de dotar de recursos per a processar la informació que els ve donada.

"els ciutadans no estem prou preparats per assumir què hem de tenir un sentit crític de la informació que rebem i tenir la capacitat i la responsabilitat d'aprofundir en tota aquella informació que ens arriba." **[NAR]**

5.3 Les conseqüències

a. Legitimitat

Quines han estat les conseqüències de la publicació del documental i del posterior debat públic que es va generar. S'apunta sobre un efecte en la reputació de la Guardia Urbana.

"En aquest cas en concret el pes de la reputació o la mala reputació, l'impacte en la repercussió, va ser a GUB" **[TAC]**

"Jo crec que si Ciutat Morta ha afectat a la GUB aquest efecte és temporal." **[CGUB]**

Certs elements o opinions col·laboren a donar o treure credibilitat al documental, un exemple és la concessió del Premi Ciutat de Barcelona 2014

“Los autores de 'Ciutat morta' tachan de «hipócrita» el premio concedido por el ayuntamiento.” (El Periódico, 22/01/15, Annex II.1 p. 77)

“En ese sentido, el TSJC considera que no es aceptable, y mucho menos si proviene de instituciones, que se dé credibilidad a un documento audiovisual o a las declaraciones de personas interesadas sin que ni siquiera se hayan examinado las resoluciones judiciales surgidas de un proceso que cumplió con todas las garantías exigibles”. (La Vanguardia, 29/01/2015, Annex II.3 p. 151)

“Premis Ciutat de Barcelona 2014 reconocen al controvertido documental Ciutat morta como la mejor obra audiovisual por el ejercicio de libertad de expresión a través de un cine de denuncia indispensable en cualquier sociedad” (El Periódico, 4/02/15, Annex II.1 p. 91)

“Los directores de 'Ciutat morta' dejan a Trias con el galardón en la mano” (El Periódico, 10/02/15, Annex II.1 p. 95)

“El Síndic de Greuges, Rafael Ribó, ha denunciado este lunes que las administraciones actuaron con "negligencia" y "falta de transparencia" en el caso del 4F y ha apreciado "indicios de malos tratos" con al menos uno de los detenidos, que sufrió una herida abierta en la cabeza mientras estaba bajo custodia policial.” (El Periódico, 23/02/15, Annex II.1 p. 98)

Com a conseqüència s'observa un augment de la pressió sobre la Policia i l'Ajuntament de Barcelona.

“La Fiscalía de Barcelona no actuará de oficio para revisar la sentencia del Tribunal Supremo que condenó a nueve jóvenes [...]. De esta manera rechaza como nueva prueba jurídica el documental 'Ciutat morta” (El Periódico, 20/01/15, Annex II.1 p. 65)

“El Parlament de Catalunya ha aprobado este viernes una declaración institucional sobre el caso 4-F por el que cinco jóvenes fueron condenados por agredir a un guardia urbano, en la que acuerda trasladar a la Fiscalía la conveniencia de revisar la sentencia, y pide al Ayuntamiento de Barcelona que abra una investigación interna.” (El Periódico, 3/02/15, Annex II.1 p. 90)

“El Ayuntamiento de Barcelona ha replicado hoy al Síndic de Greuges que no ve indicios de maltrato a los detenidos en el caso 4F, aunque impulsará una batería de medidas correctoras, como dotar de cámaras a los vehículos de traslado, crear un comité de ética y potenciar la unidad de régimen interno.” (El Mundo, 24/02/15, Annex II.2 p. 129)

“L'Ajuntament de Barcelona tanca el cas 4-F i conclou que no va cometre cap irregularitat greu. La Guàrdia Urbana incorporarà càmeres als cotxes, tindrà un comitè d'ètica i les denúncies de maltractaments greus seran supervisades per un càrrec polític [...], l'Ajuntament vol deixar clar que la Guàrdia Urbana "no és un cos de torturadors" i ho ha volgut argumentar amb dades. En els últims cinc anys, del 2010 al 2014, la policia barcelonina ha rebut 1,9 milions de trucades i ha fet 1,5 milions d'intervencions; ha fet 65.000 imputacions i 33.000 detencions, però els seus quasi 3.000 agents només han rebut 24 denúncies contra els seus agents, 14 de les quals han estat arxivades. De les deu que queden pendents, sis són per lesions i tres per delictes contra la integritat moral. Per millorar encara més aquestes xifres, Forn ha detallat deu compromisos, entre els que destaquen les càmeres de videovigilància, el protocol d'atenció mèdica, els estris de contenció per evitar autolesions, la rotació dels agents de les unitats antiavalots diürnes i nocturnes, i la creació d'un comitè d'ètica que farà un informe anual i estudiarà les queixes ciutadanes. A més la Unitat de Règim Intern, fins ara adscrita al cap del cos, dependrà a partir d'ara d'un càrrec polític en els casos més greus de maltractaments o lesions.” (La Vanguardia, 24/02/2015, Annex II.3 p. 165)

“Barcelona, 24 feb (EFE).- El alcalde de Barcelona, Xavier Trias, ha explicado hoy que el informe que ha elaborado el Ayuntamiento sobre el caso 4F ha detectado "que en 2006 algunas cosas no se hacían como se debía". [...] También ha puntualizado que aplicar el orden público no es violencia y ha reclamado que se condene la violencia, lo que en su opinión no se hace en el documental "Ciutat Morta", en el que se asegura que el caso 4F fue una conspiración policial y judicial.” (La Vanguardia, 24/02/2015, Annex II.3 p. 173)

“El ayuntamiento no ve indicios de malos tratos en el 4-F pero impulsa medidas de mejora” (El Periódico 24/02/15, Annex II.1 p.100)

“El ayuntamiento zanja el asunto anunciando que pondrá cámaras en los coches patrulla” (El Periódico 25/02/15, Annex II.1 p.101)

“El Ayuntamiento eleva el control a la Urbana forzado por el 'caso 4-F'. Instalarán cámaras y micrófonos en los coches patrulla que trasladen a los arrestados. Desmienten al Síndic de Greuges y niegan cualquier maltrato a los detenidos” (El Mundo 25/02/15, Annex II.2 p.131)

“El Síndic de Greuges, Rafael Ribó, ha propuesto este lunes que las investigaciones internas sobre acusaciones o indicios de maltratos de los cuerpos policiales catalanes las haga un organismo "neutral y externo", al margen de las actuaciones judiciales que pueda haber. En comisión del Parlament, ha defendido que así "se podrían evitar situaciones como las del caso 4F, en que ni la Guardia Urbana ni los Mossos d'Esquadra abrieron investigación alguna para aclarar la consistencia de las acusaciones de maltrato" que algunos detenidos presentaron ante la juez.” (La Vanguardia, 16/03/2015, Annex II.3 p. 182)

b. Cultura Policial

Tal i com s'havia manifestat al debat, el fet que hi hagi unes sentències que s'hagi pronunciat sobre els fets limita l'abast de les conseqüències del documental.

“També la qüestió que hi hagués una sentència pel mig ha estat un pilar bàsic en el discurs policial.” [CGUB]

“Però també tenim l'obligació de ser respectuosos amb l'àmbit de la justícia. a vegades les coses ens agradin o no ens agradin, vivim en un sistema democràtic amb l'aplicació de la justícia. I aquest és un cas en que, avui per avui, la justícia s'ha pronunciat d'una manera determinada. I hem de ser respectuosos amb el sistema democràtic.” [NAR]

“Una denúncia que després resulta que la justícia ha emès unes sentències, i que per tant jo com a ciutadana, en un estat de dret d'entrada està bé, òbviament que es denunciï tot allò que un periodista un col·lectiu o unes persones creguin que han de denunciar, i per tant és l'obligació de la societat. Però no ens podem permetre no tenir en compte el resultat de la justícia davant d'un es sentències. Podem estar-hi d'acord o no, però és objectiu que hi ha unes sentències, i també és objectiu que aquest documental té una part.” [NAR]

“El més important de tota aquesta història és que quan ens posem a discutir sobre quina és la realitat que ha anat bé i el que no, el que és cert i el que no, excepte els que estaven allà els demés parlem sobre el que ens han explicat. Aleshores qui té raó

sobre això? Doncs nosaltres, a la GUB any 2015, i l'Ajuntament de Barcelona també ens fa costat en això, entenem que ens hem de creure el que surt a la sentència.”

[CRX]

“No es que el sistema no pueda aceptar que tenga fallos, es que el sistema no tiene fallos, porque cuando el sistema admita que tiene fallos te jode solucionar como sistema. Y por lo tanto ellos se enrocan en esa posición que dicen: la actuación policial fue correcta, la avala la instrucción del juez, la avala la sentencia de la Audiencia Provincial, la del supremo y por lo tanto esto fue así. Bien. El sol se puede tapar con las manos pero sigue estando allí. Es decir, los sistemas fallan, lo que pasa es que no es admisible plantearse que el sistema falla porque entonces hay que cambiar el sistema” 1:55:36 **Gonzalo Boyé Advocat de Rodrigo Lanza, Documental Ciutat Morta**

“D'entrada una cosa que tothom s'hauria de mirar són les sentències [...] aquí hi ha una cosa que no podem oblidar, que algunes de les coses que es posen en dubte van ser jutjades” min 15:51 **Joaquim Forn, primer tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona. Programa .CAT**

“Es un documental de parte. Está muy bien, bien hecho, es de parte, toca muy bien la fibra de la gente, pero de parte. [...] estas personas que han sido juzgadas, han sido juzgadas, han sido condenadas, han podido hacer sus recursos. No sé si estarán bien las sentencias o no estarán bien, yo confío en la justicia, como es lógico [...] mi compañero no ha tenido ese proceso. Mi compañero es como si tuviera una sentencia para toda la vida y además que no es revisable. Ahí sí sabemos que hay una familia destruida completamente y mi compañero lo que estaba haciendo allí era de servidor público. Estaba ayudando a la gente [...] El tumulto fue muy grande, a los Guardias los agredieron” min 24:06 **Marcos González. Secretari General Sindicat Agents Policia Local i Agent GUB, Programa .CAT**

La policia ha viscut l'emissió del documental de tal manera que pugui haver incidit en determinats aspectes de la cultura policial com ara la percepció d'un medi hostil, o de que si no ets policia no pots entendre la feina policial, etc.

“Clar és que també s'ha de comprendre perquè els agredeixen constantment. Clar si a tu cada dia et posa en dubte quan hi haurà un debat callaràs, no agrediràs, no contesten malament, es queden en silenci. Però és que no tenen res a amagar.”

[NAR]

“Jo crec que en pocs col·lectius trobem tants valors. I això no vol dir estar dient que de 38.000 policies ningú s’equivoca, no. Però que és una organització amb molt més control que una altre.” [NAR]

“En el cas de 4F jo no hi vaig estar, però els fets si no són els de la sentència s’aproximen a un 99%.” [CGUB]

“Tenga por seguro que des de nuestro sindicato le vamos a poner una querrela. Este señor, dentro del cuerpo de la GUB, siempre ha estado desprestigiado (fent referència al sergent que va penjar vídeos a la xarxa). Yo no tengo conocimiento de que ninguno más haya hecho esto, sin embargo sí que tengo conocimiento que si un agente de la GUB ha visto que otro agente ha hecho una serie de actuaciones mal hechas o lo ha puesto en conocimiento de Asuntos Internos o bien directamente lo hemos detenido nosotros” min Marcos González. Secretari General Sindicat 1:00:00 Agents Policia Local i Agent GUB, Programa .CAT

“Señor González, per molt corporatiu que sigui un sindicat, si un agent que ha estat condemnat per tortures, si fóra un sindicat que em preocupa mínimament la imatge que dona el meu cos i em preocupa el que pensa la gent del servei públic que jo dono, jo no demanaria que l’indultessin. Acaben defenent la defensa corporativa amb el paper que tenen que és que vosaltres, com a força Sindical majoritària, també s’han de guanyar la confiança de la gent. Cómo s’han de guanyar la confiança de la gent si es demostra que un policia que ha fet maltractaments i ha torturat i vostès demanen que sigui indultat, no ho entenc” min.1: 02:50 periodista, Programa .CAT

“El gerente de prevención, seguridad y movilidad del Ayuntamiento de Barcelona, Joan Delort, ha afirmado este miércoles que investigará "si aporta pruebas" las acusaciones de un ex sargento de la Guardia Urbana, que ha revelado torturas a los detenidos en el caso 4F y en otro ocurrido en 2005 en el barrio de Gràcia.” (El Mundo 21/01/15, Annex II.2 p.116)

Com es valora la reacció de la policia? El sector institucional considera que no s’ha reaccionat de forma corporativista sinó tot el contrari, s’ha apostat per la transparència.

“No crec que es pugui dir que al 4F hem reaccionat de forma corporativisme. Quan van haver-hi les primeres notícies al 2015 el que es va fer és una reunió a nivell de l’alta direcció on es va analitzar el cas i vam dir, què en sabem d’això? I costa entrar en això, perquè els que estem ara no hi érem físicament llavors, però hem de tenir confiança amb la sentència que hi ha hagut perquè aquests si que han estat 2 anys

treballant el tema, i ara no ens posarem en 15 dies a arreglar el cas. Surt el tinent d'alcalde ho explica, diu que això és com qualsevol cosa, nosaltres estem oberts, que en aquest cas es farà una comissió interna per veure com han anat les coses. Fins i tot ens renya el Tribunal Superior de Justícia i ens diu, vosaltres què heu de fer més si això ja està més que lligat. Així que nosaltres hem tingut tota la predisposició possible per fer florir la veritat, de no amagar res, perquè és que no hem trobat, no sabem de res que s'hagi d'amagar d'aquesta historia. També reconec que això només els que estaven allà presents realment són els que tenen coneixement absolut de la realitat."

[CRX]

"Per part de la GUB potser hi ha hagut una resposta una mica lenta, però jo entenc que s'han de veure totes les opcions i anar contestant el que s'hagi de contestar i no contestar el que no toqui." **[CGUB]**

"Estàs parlant amb l'àrea de Comunicació, nosaltres precisament el que treballem és per no donar el silenci com a resposta, [...] parlar d'aïllament, llei del silenci, ... va en contra de la nostra filosofia." **[TAC]**

"Jo crec que sí, el discurs policial és obert i transparent. Al menys espero que respecte fa uns anys s'ha intentat. L'àrea de comunicació treballa per a que tots els temes que han estat polèmics i estem parlant dels casos com el de Benítez, Ester Quintana, nosaltres hem parlat molt, amb els periodistes. I quan et dic nosaltres no només em refereixo a l'àrea de comunicació també a comanaments que també n'han parlat"

[TAC]

"El discurs de la GUB en relació al cas de Ciutat Morta el valoro correctament. Un discurs que es centrava en recolzar els agents en l'actuació del 4F, perquè hi havia una sentència, i a la vega admetre que aquests agents estan condemnats per altres fets. Però aquests fets no tenen res a veure amb aquests. El fet que hagin comès un acte delictiu no implica que totes les seves intervencions anteriors siguin delictives. Simplement que en aquest moment van fer una il·legalitat i per això se'ls ha condemnat. Però els fets del 4F no tenien res a veure, ells van rebre un acte violent, com a conseqüència un company va quedar en cadira de rodes. Aquests van ser els fets que van quedar provats al judici, que com tota via judicial tenen vies per a poder recórrer, si s'han esgotat totes les vies queden en sentència ferma uns fets provats i una resolució sobre aquests." **[CGUB]**

"En aquest sentit crec que no va ser de gaire ajuda el company que va intervenir en el programa .CAT que anava com a representant de la GUB perquè era el sindicat

majoritari. Efectivament la majoria dels Guàrdies han votat a aquella persona, jo personalment no el vaig votar en el seu moment, però diguem-ne que la imatge que va donar per mi no era la més correcte. Jo no em vaig sentir representat amb la imatge que ell donava.” [CGUB]

“Según Joaquim Forn, la comunicación con Fiscalía y la revisión interna del caso "es la máxima defensa de la Guardia Urbana". "Lo que me preocuparía es que la reacción del Ayuntamiento o la Guardia Urbana hubiera sido esconder los hechos. No tenemos nada que esconder", ha sostenido. "Cuando llegamos [a la Alcaldía, en 2010] hicimos todo tipo de cambios en la Guardia Urbana, también en la dirección", ha destacado, además de asegurar que la policía local -que dispone de unos 3.000 efectivos- "cuenta con mecanismos internos y externos" para detectar a agentes con comportamientos inadecuados y "no le tiembla la mano" para apartarlos. "Con todo ello, quiero defender el gran trabajo que cada día hacen los agentes de la Guardia Urbana de esta ciudad", ha remarcado.” (La Vanguardia 19/01/15, Annex II.3 p.137)

c. Mitjans de Comunicació i Xarxes Socials

El tracte mediàtic que se'n va fer del cas va afectar a la legitimitat dels cossos policials. Però també l'ús que en va fer la policia d'aquests recursos era clau en la construcció de la legitimitat.

“Nosaltres vam tenir molta pressió des de les xarxes socials. A Twitter van haver-hi molts comentaris, com que la gent opina des de l'anonimat entre cometes, hi ha molts comentaris. Aleshores sortir a recolzar o justificar determinades coses vam entendre que ens podria perjudicar molt més que beneficiar. S'hagués pogut aixecar tot una capa de pols que hagués pogut enterbolir molt més la imatge de la policia. Així que vam procurar no parlar-ne gaire. Alguna cosa vam dir, vam recolzar alguna de les imatges, o quan va anar al cap de la GUB vam dir que estava a TV3 parlant d'aquest tema[...]Aquí en tot cas vam preferir tenir controlada tota la informació, derivar-la en un principi a través d'alcaldia, al tinent d'alcalde la gerència de la GUB i jo mateix, i no pas sortir a les xarxes i obrir-nos a quelcom que haguéssim pogut controlar menys.” [CRX]

“Teníem molt clar que una institució pública que no és present a internet, si no comuniquem no existim. Nosaltres hem d'interactuar amb els nostres ciutadans. Llavors el motiu pel qual es va decidir entrar a les xxss és perquè no podem estar d'esquenes a la societat, llavors estava clar que havíem d'utilitzar tots aquells canals que tinguéssim al nostre abast per aproximar-nos a la societat i comunicar.” [TAC]

“Que la noticia periodística sea el impulso último que mueva una investigación no es nuevo, pero sí la forma como se despliega ese trabajo y, sobre todo, la frecuencia con que informaciones así salpican nuestra cotidianidad. Los grupos de presión en forma de plataformas reivindicativas han dado nuevos bríos a la investigación. Un documental como Ciutat Morta puso, hace sólo unos meses, patas arriba la investigación” (El Mundo 17/03/15, Annex II.2 p.133)

“Que es parli del tema està molt bé, és part del que volíem aconseguir, però és necessari reobrir el cas i que es revisin totes aquestes proves que no es van acceptar”
13:26 Xavier Artigas, Programa .CAT

“Tot el que s'està dient aquests dies corrobora el que nosaltres hem defensat sempre, que és que l'altre part ve representada. Perquè? Perquè l'altra part actualment és, la veritat ja va quedar reflectida en la sentència, la veritat ja va quedar dita quan es va fer el judici, hi ha una sentència que ho demostra, ratificada pel tribunal suprem, ... aleshores que vingui algú a representar l'altre part d'una forma constructiva. Que participin ara si tenen tots els mitjans atents a això. Que donin l'altre part. Però és que es limiten a dir “no , no , s'ha de respectar la justícia, hi ha una sentència que ho ratifica i no ho estem veient” **min. 38: 02 Xavier Artigas , Programa .CAT**

“El que sí que és veritat que del 4F cap aquí, a poques dates de les eleccions, nosaltres fins ara sortíem sovint als MC ara estem sortint menys [...] si volem millorar la imatge l'únic que hem de fer és explicar el que fem, perquè la gent ho sàpiga.”
[CRX]

“Si el missatge que traslladem com a institució és que a vegades no hem reconegut els errors, no t'ho sabia dir. Des de l'àrea de comunicació nosaltres diem allò que consensuem que podem dir, com a institució” **[TAC]**

“Però l'àrea de comunicacions no sempre actua a reacció, moltes vegades és abans, veiem que hi ha un cert caldo de cultiu d'algun tema doncs podem decidir parlar-ne.”
[TAC]

Diverses personalitats valoren la resposta de la policia a les xarxes socials i mitjans de comunicació i consideren que no va ser suficientment forta, d'augmentar la presència comportava certs riscos.

“Pel que fa a la GUB potser no va tenir una resposta igual de forta o extensiva però realment tampoc era necessari, simplement dient que els fets són els que han quedat

provats en una sentència i han sigut tals, és suficient. El que passa és que avui en dia l'impacte visual és molt més fort.” **[CGUB]**

“Nosaltres a l'hora de sortir potser ho haguéssim pogut fer millor encara. Va sortir el tinent d'alcalde, determinats sindicats, potser aquí no es va triar la persona adequada. Aquesta persona que va sortir no va ser designada per l'organització. Va ser triada pels mitjans de comunicació, que suposo que volien un determinat perfil. Però aquesta persona era el representant del sindicat majoritari de la GUB o sigui que tenia una certa legitimitat per representació. Jo mateix sóc el representant dels comandaments de la GUB i no vam tenir l'oportunitat de sortir a explicar, no se'ns van adreçar. També ens podríem haver ofert, potser vam estar aquí torpes i no vam dir “escolti nosaltres volem sortir i parlar” **[CRX]**

“Crec que entre el documental, la imatge que va donar el representant sindical i la poca força, poca habilitat o poca sort de transmetre un missatge per part de la prefectura va resultar en que el missatge que va quedar a la societat és que si bé el documental no era del tot cert sí que s'aproximava moltíssim a la realitat.” **[CGUB]**

“No vam ser conscients ni suficientment hàbils a l'hora de posicionar-nos aquí i explicar el que hi havia, tampoc vam tenir molta oportunitat perquè els mitjans de comunicació van triar.” **[CRX]**

“Pel que fa al tema de la comunicació trobo que la GUB van trigar potser una miqueta en donar la cara, però quan ho van fer el discurs va ser correcte i adequat per part dels comandaments.” **[CGUB]**

Altres opinen que aquest ha estat un moment que cal aprofitar per a millorar.

“I jo penso que podem guanyar imatge simplement explicant el que fem perquè som un bon producte” **[TAC]**

“Però jo crec que dels errors s'aprèn i crec que treballaran perquè no es torni a produir aquest desfase a nivell comunicatiu i que la Guàrdia Urbana per tant quedi per sota.” **[CGUB]**

“Perquè, et diré una altra cosa, quan allò es prova que no és veritat no se'n diu ni mu, ni noticiet. Llavors jo crec que un dels reptes en la nostra societat és el rigor en el nostre judici.” **[NAR]**

6. INTERPRETACIÓ DELS RESULTATS I DISCUSSIÓ

El paper de les xarxes socials i dels mitjans de comunicació ha estat cabdal en el desenvolupament del fenomen. Els dies previs a l'emissió de Ciutat Morta les xarxes, sobretot a través de *Twitter*, es van encarregar de fer ressò de la seva imminent emissió. L'impuls mediàtic generat va comptar amb una darrera empenta, la censura de 5 minuts del documental. Aquest fet va despertar la indignació a les xarxes i ràpidament es va propagar la notícia, el resultat: èxit d'audiència la nit del 17 de gener al *Canal 33*.

Els dies següents, tant les xarxes com els altres mitjans, es van fer eco dels fets que denunciava Ciutat Morta, creant així un nou espai a l'agenda política per al debat sobre el cas 4F. Els mitjans van permetre reobrir la polèmica sobre uns fets que s'havien produït al 2006 i sobre els que unes sentències ja s'havien pronunciat. Aquesta possibilitat de tornar a qüestionar temes ja tancats, plantejar la pròpia reobertura del cas i l'inici de noves investigacions en un altra època no hagués estat possible. Aquí observem el paper dels mitjans en la democratització de la seguretat. D'aquesta manera, es van obrir espais per a la rèplica i la demanda en que polítics i representants de les institucions públiques, entre elles de la policia, es van veure compel·lits a participar. Tanmateix, la conjuntura de tensió que va provocar gran atenció sobre el discurs i la resposta d'aquests, tot i que ha permès que arribi a major part de població, també n'ha incrementat l'examen.

Si bé els mitjans obren espais de debat i donen veu als actors, també és cert que cada mitjà té les seves pròpies polítiques informatives i línies editorials. Fins a cert punt, modulen el debat al decidir, dintre d'uns límits, quines veus parlen, com i en quina mesura es reproduceix el seu discurs.

Aquest és un cas molt clar en que la visibilitat dels fenòmens s'ha desvinculat de l'experiència directa i ha passat a dependre de la comunicació dels mitjans. Recordem que no és necessària l'experiència en primera persona per a que la ciutadania realitzi valoracions sobre la policia sinó que, es pot donar indirectament a través dels mitjans de comunicació. D'altra banda, un problema, fins al moment d'un determinat col·lectiu, passa a ser compartit; reconeixem en el cas 4F la pròpia experiència com a ciutadans i receptors dels serveis del sistema.

En el moment de la publicació, el documental, qüestiona la legitimitat de la policia i, d'una manera més indirecta, la del sistema. En primer lloc, assenyalen la comissió, per part d'uns agents de la Guardia Urbana, d'uns fets constitutius de delictes.

Denuncien casos de corrupció sistèmica i de tortures als detinguts. L'acusació d'aquests fets no només adverteix sobre l'actuació al marge de la legalitat, sinó sobre la presència d'uns valors policials molt allunyats als de la societat. Tant la tortura com els actes corruptes són fets que, per la seva gravetat i atemptat a drets fonamentals, generen gran rebuig i menyspreu social.

Si la policia abusa del seu poder, quan en realitat ha de vetllar pels nostres drets, com hem de confiar en ella i deixar en les seves mans la nostra llibertat; això és el que planteja Ciutat Morta. Tot i que es tracta només d'una denúncia, el fet que un canal públic decidís emetre el reportatge el dota d'una certa credibilitat que si més no, a priori, té un efecte en la confiança en la policia i les demés institucions. Recuperant el que Tyler assenyalava: no sempre és necessari que s'hagi produït efectivament un procés injust, sinó que la mera percepció d'aquest és suficient per a que es fracturin els vincles entre la policia i la ciutadania (Sunshine & Tyler, 2003 Tyler, 2006; Bradford *et al.*, 2013a)

En segon lloc, es parla d'un procediment injust en relació a com la policia va tractar als detinguts. Se'ls acusa d'actuar guiats per estereotips i amb motius xenòfobs basant-se en el seu aspecte físic i el seu origen. Observem altre cop l'atribució d'uns valors dissonants als de la societat que projecta la policia quan exerceix el seu poder i autoritat. Aquest aspecte està molt lligat a la cultura professional que il·lustra el documental. Es parla d'una cultura opaca, que actua sota estereotips i que tapa les irregularitats internes.

En tercer lloc, Ciutat Morta posa en dubte la totalitat de la investigació policial i assegura que s'ha produït un entramat corrupte en que gran part de les institucions públiques s'han vist implicades. El documental no dóna valor a la instrucció efectuada sobre el cas i per tant, tampoc a les sentències ja que s'haurien pronunciat injustament sobre uns fets completament allunyats de la realitat. Tanmateix, denuncia que no es tracta d'un fet aïllat sinó d'una pràctica habitual.

Des d'una altre posició, la institucional i política, es defensa que es tracta d'un documental de part en el que s'han lligat un conjunt de fets de tal manera que sembla que tinguin una certa lògica i continuïtat. Els representants policials no només consideren fals el documental sinó que opinen que ha estat utilitzat com a una arma política per a deslegitimar, en un moment determinat, al poder. Tot això, en el moment de la publicació, el que planteja és un greu perjudici per a la legitimitat del cos de la Guardia Urbana.

Posterior a la publicació del documental és el debat que es genera on s'observen bàsicament dos discursos: l'institucional i polític, que es recolza en les sentències; i un altre sector format pels condemnats del 4F i determinades associacions i partits polítics, que demanen la reobertura del cas i la revisió del sistema més enllà del 4F. Una peça clau sobre la que es recolzen per posar en dubte el procediment judicial és una sentència que surt a posteriori sobre un altre cas que condemna per tortures a dos dels agents que van prestar testimoni al 4F; testimoni que va ser clau en la condemna dels acusats. Consideren que no es pot passar per alt aquesta coincidència i aixequen les sospites sobre la veracitat del testimoni. Els representants policials en canvi, al·leguen que una mala actuació no desacredita tota la feina feta anteriorment i que per tant es tracta de fets que no poden valorar-se conjuntament.

D'aquesta manera s'afecta des d'una doble via a la legitimitat, en primer lloc qüestionant la legalitat de l'actuació policial i en segon mostrant uns valors dissonants amb la societat.

En quant a la reacció del sector policial no s'observa una resposta especialment hermètica i opaca però tampoc completament entregada al diàleg i a la transparència. La resposta policial és de defensa a la versió oficial i de voluntat de donar explicacions. En aquest sentit es manifesta una certa homogeneïtat en el discurs dels representants polítics i policials. Tanmateix, el sector polític es compromet públicament a reobrir el cas si es presenten noves proves, tot assenyalant que el documental, per si mateix, no és prova suficient. Manifesten així uns interessos compartits amb la societat: la voluntat d'esclarir els fets i de fer justícia. També és cert que representants de la Guàrdia Urbana, com ara Carles Reyner, portaveu de la Guàrdia Urbana, han sortit als mitjans a donar explicacions i expressar el posicionament. Tot i així, la seva presència als mitjans és molt menor que la d'altres actors. També és cert que la postura inamovible sobre l'existència d'unes sentències tanca el camí a l'autocrítica.

La nota més corporativista potser la va posar la intervenció del representant del sindicat de la Guàrdia Urbana al programa .CAT, amb un discurs completament corporativista i defensiu. Precisament aquesta intervenció va ser la que va tenir més ressò a les xarxes i als mitjans. De fet, l'eco que se'n va fer de la reacció policial ha incidit molt més en la configuració del discurs percebut que la pròpia resposta. L'efecte dels mitjans juntament amb la idea d'una policia corrupte, que planteja Ciutat Morta, i l'absència d'una actitud proactiva per part de la policia dibuixa una resposta hermètica i defensiva.

Sobre el que sembla haver-hi un acord és en relació a la valoració de la resposta del col·lectiu policial. La majoria d'actors, en especial Carles Reyner, consideren que hagués pogut ser millor, més participativa i proactiva. De les entrevistes es desprèn que la policia té un grau d'exigència en ella mateixa molt elevat, però en canvi això és el que es percep des de l'exterior. Probablement no es va saber transmetre de forma adequada l'esforç per la transparència i el diàleg i va mancar en certa mesura l'esperit crític.

De la resposta policial, la presència i la participació als mitjans se'n desprenen un seguit de trets culturals que incideixen sobre els vincles que uneixen policia i ciutadania. Aquests es debiliten, doncs la població considera que la policia no comparteix els mateixos valors i no els representen.

En relació a la cultura policial cal destacar diversos aspectes. En primer lloc, dintre del propi cos, s'ha viscut com un moment d'alta sensibilitat. La tensió ha estat present en el moment en que han percebut que la seva feina, com a col·lectiu, estava sent qüestionada. Un cop més els mitjans s'han fet gran ressò d'una mala praxi policial, corroborant la percepció sobre que els mitjans publiquen més freqüentment notícies negatives. Finalment el cos ha vist com s'emetien judicis i s'opinava severament sobre la tasca policial moltes vegades sense un previ esforç per a informar-se.

Tot això pot reforçar determinats trets de la cultura policial com ara: *la gent no entén la realitat policial, només un policia pot comprendre la tasca policial; no es pot confiar amb la premsa, fan un mal ús de la informació que els dónes; desconfiança vers l'exterior, és una font de perill; etc.* d'aquesta manera es col·labora a consolidar la idea de l'exterior com un medi hostil i s'enforteix l'aïllament, la identitat col·lectiva i la solidaritat interna.

El reforç de determinats trets culturals accentua, encara més, la distància entre policia i societat i fan més possible futures reaccions de caràcter hermètic. Una resposta en que es transmetin aquests elements de la cultura policial també transmetrà uns valors no compartits amb el públic. El resultat és una afectació sobre l'afinitat moral que, com hem vist, és un aspecte que incideix fortament sobre la legitimitat; a menor afinitat moral menor legitimitat.

Però quines han estat les vertaderes conseqüències? El principal efecte s'ha produït en la reputació de la Guàrdia Urbana i en el descens de la confiança en aquesta. Potser pel cas 4F no ha tingut grans implicacions més enllà de la notorietat

mediàtica, però sobre la legitimitat a llarg termini de la Guardia Urbana sí. El que ha quedat palès és la necessitat d'un canvi en el sistema i això s'ha traduït en un augment de la pressió sobre la policia i l'Ajuntament de Barcelona. Probablement l'efecte més visible de l'impacte de Ciutat Morta hagin estat en els resultats de les eleccions. Tot i que no se li pot atribuir tot el mèrit, és possible que l'opinió ciutadana s'hagués vist condicionada per la denúncia i reclam subjacent al documental. El resultat de les eleccions municipals a Barcelona mostra la derrota de CIU i PSC i el triomf d'un nou partit: Barcelona en Comú. Precisament es tracta d'un partit que proposa un canvi de sistema i que compta amb el recolzament dels partits polítics i associacions que, durant aquest temps, han donat suport al documental.

7. CONCLUSIONS

En relació amb els objectius plantejats a la recerca podem concloure que, davant del fenomen Ciutat Morta, els representants policials van donar una resposta mixta, que combinava trets hermètics amb altres que propiciaven la transparència i el diàleg. Els mitjans de comunicació i les xarxes socials però, es van encarregar de difondre en major mesura el primer tipus de resposta. La manera en que la resposta dels actors implicats afecta a la legitimitat es dona en dos sentits. El primer sobre la legalitat, es desprèn del contingut del propi discurs i de totes aquelles acusacions que posen en dubte l'actuació policial sota marcs legals i ètics. El segon, és fruit d'un procés inconscient, l'actitud, la presència als mitjans i el propi discurs, comuniquen una escala de valors que s'atribueix al cos policial en concret, al de la Guardia Urbana. Així, la percepció d'una resposta hermètica i corporativa hauria transmès la presència d'uns valors ètics i morals no afins als de la ciutadania.

La cultura policial en aquest cas es manifesta principalment a través de la resposta institucional. Una resposta amb voluntat de transparència però amb manca d'autocrítica i diàleg real. La reproducció als mitjans i les xarxes d'una part de la resposta, sobretot la protagonitzada pel representant dels Sindicat de la Guardia Urbana, transmet altre vegada la presència d'uns valors dissonants. D'altra banda, dintre del cos, es viu el cas com una agressió cap a la feina policial. Tal fet provoca l'accentuació i reforç d'alguns trets de la cultura policial i facilita que, en futures respostes, es manifestin de forma més visible determinats aspectes de la cultura policial.

Els mitjans de comunicació i les xarxes socials es van encarregar en primer lloc, de situar el cas 4F en el focus de l'escena política i reobrir-ne la polèmica. En segon lloc, van oferir un espai per al debat envoltat de gran atenció en que es va donar veu als actors implicats i es va permetre participar a l'opinió pública. Paral·lelament, van dur a terme una funció reguladora en relació a la presència en els mitjans de determinats discursos i opinions. Així doncs, el paper dels mitjans i les xarxes ha modulats l'impacte sobre la legitimitat, podent-lo esmorteir o amplificar, com ha estat el cas.

Per tant, en relació amb l'objectiu principal de la recerca es pot concloure que Ciutat Morta ha produït un impacte sobre la legitimitat de la Guardia Urbana. En primer lloc el documental posa en dubte la legalitat de l'actuació del cos i en segon, planteja l'existència d'una distància entre la policia i la ciutadania. El debat generat, la reacció

dels actors i el paper modulador dels mitjans ofereixen una imatge de la Guardia Urbana com un cos dotat d'uns valors allunyats als de la societat. Així doncs, el gran impacte es dona sobre el pilar bàsic de la legitimitat, l'afinitat o alineament moral. Les repercussions d'aquesta afectació no es poden valorar de forma concloent en un període de temps tant breu. Tot i així, el resultat de les eleccions municipals insinua un possible efecte que en tot cas formaria part d'un conjunt molt més ampli i complex de factors.

És important destacar la idea de moments d'aprenentatge que proposa Tyler en que cada trobada entre la policia i la ciutadania és una oportunitat per a construir la legitimitat. El cas de Ciutat Morta, tot i que planteja uns fets molt greus, també s'ha de considerar com a un moment del que se'n pot treure profit. La gran atenció posada sobre la policia permet que la seva resposta arribi més que en altres situacions. Una resposta transparent i donada al diàleg que transmeti una no tolerància a comportaments fora de la legalitat i uns valors afins als de la societat pot tenir un efecte sobre la legitimitat, major que en altres moments.

Tanmateix la millor manera que té la policia de legitimar-se és actuant justament en el seu dia a dia ja que és aquí on constantment es comuniquen un seguit de valors compartits amb la societat. Una valoració positiva per part del públic fa més probable l'acceptació immediata de les decisions, el suport a les institucions legals i la conformitat legal, a més, a llarg termini ajuda a construir una legitimitat consolidada (Tyler & Fegan, 2008; Bottoms i Tankebe, 2012). Un augment de la legitimitat i la confiança amb les institucions està associat a una predisposició a obeir la llei i a un augment de la col·laboració en la coproducció de la seguretat. D'aquesta manera, una institució més legitimada és més efectiva i requereix de menor ús de la força i autoritat. Buscar mecanismes que augmentin la legitimitat és doncs un interès comú, tant de la policia com de la societat.

Un aspecte que m'ha cridat l'atenció al llarg del treball ha estat que sovint la imatge que ha construït la població sobre la policia dista bastant de la realitat. A través de les entrevistes i de la pròpia experiència personal, he pogut observar com dintre del cos hi ha un elevat nivell d'exigència i crítica vers la tasca policial. Curiosament aquesta no és la imatge pública que donen. També és cert que els propis policies consideren que hi ha qüestions que s'han de resoldre internament perquè poden afectar la imatge de tot el cos. La solució potser no recau en comunicar tot el que passa dintre del cos però si en transmetre aquesta exigència i no tolerància vers a les males praxis.

En aquest sentit la principal barrera amb la que ens topem per a modificar les estratègies de comunicació i diàleg és la cultura policial. Les reticències a col·laborar amb la població i els mitjans, a compartir informació i a comunicar més i a estrènyer els vincles amb la societat, tot i que cada vegada menys, hi són presents. Però, si hem de ser justos, el camí cap a una major transparència i apropament de la seguretat a la població no passa només per lluitar contra estereotips, mites i creences de la cultura policial. La ciutadania també ha d'estar preparada per a rebre la responsabilitat d'opinar sobre seguretat; l'esperit crític s'ha d'aplicar també sobre la pròpia crítica.

Cal destacar que la recerca ha deixat molts camps oberts i molts interrogants. Si bé s'ha observat un efecte negatiu sobre la legitimitat no queda clar com quantificar aquest impacte. Seria interessant poder trobar un indicador que ens permetés observar les oscil·lacions en la legitimitat empírica i controlar les variables que l'afecten. Aquesta sembla la millor manera proposar millores que realment fomentin un augment de la legitimitat.

Finalment tampoc queda clara la relació entre l'opinió que fluctua a les xarxes socials i l'opinió real de la població. En un moment de l'entrevista amb la Tècnica de l'Àrea de Comunicació de Mossos suggereix que potser els més actius a les xarxes socials siguin, precisament, els col·lectius que proposen canviar el sistema i que, per contra, el que hi ha és una majoria silenciosa. Probablement el que es digui a les xarxes no es correspongui amb el que la societat pensa, i un exemple en són els resultats de l'Enquesta Social Europea. Però aquestes opinions que generen tant ressò a la llarga, és possible que tinguin algun tipus d'efecte en la configuració de l'opinió pública que si més no planteja una línia d'estudi.

La conclusió més clara que ens deixa Ciutat Morta és la necessitat de millorar les vies de diàleg entre la ciutadania i les institucions. La població d'un costat ha de comptar amb la formació necessària per a opinar i ha de fer un esforç per anar més enllà de la informació que es dona per treure unes conclusions pròpies. Tanmateix des del cos policial també s'han de millorar les estratègies comunicatives, una tasca que sembla que poc a poc s'està duent a terme. Lluitar contra les barreres de la cultura policial és potser el major repte; però explotar la via de la transparència a través del diàleg pot estovar aquests murs i contribuir en la millora de la relació entre la policia i la ciutadania.

8. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Alain, M. (2004) Une mesure de la propension des policiers québécois à dénoncer des comportements dérogatoires, éléments de culture policière et cultures organisationnelles. *Déviance et Société*, 28: 3-31. DOI : 10.3917/ds.281.0003
- Bain, A.; Robinson, B.K. & Conser, J. (2014) Perceptions of policing: improving communication in local communities. *International Journal of Police Science & Management*, 16(4): 267-276. DOI: 10.1350/ijps.2014.16.4.345
- Bertot, J.C.; Jaeger P.T. & Hansen, D. (2011) The impact of polices on government social media usage: Issues, challenges, and recommendations. *Government Information Quarterly*, 29: 30-40. DOI: 10.1016/j.giq.2011.04.004
- Bradford, B.; Jackson, J. & Hough, M. (2013a) Police Legitimacy in Action: Lessons for Theory and Practice, in Reisig, M. & Kane, R. (eds.) *The Oxford Handbook of Police and Policing*. Oxford: Oxford University Press.
- Bradford, B.; Jackson, J. & Hough, M. (2013b) ¿De qué depende la legitimidad de la policía? Resultados de una investigación Europea. *InDret, Revista para el análisis del derecho*, 4.
- Bonill, J.; Sanmartí, N.; Tomás, C. & Pujol, RM. (2004) Un nuevo marco para orientar respuestas a las dinámicas sociales: El paradigma de la complejidad. *Investigación en la escuela*, 53.
- Bottoms, A. & Tankebe, J. (2012) Beyond Procedural Justice a Dialogic Approach to Legitimacy in Criminal Justice. *Journal of Criminal Law and Criminology*, 102 (1): 119-170.
- Chermak, S. & Weiss, A. (2005) Maintaining legitimacy using external communication strategies: An analysis of police-media relations. *Journal of Criminal Justice*, 33: 501-512.
- Curtin, D. & Meijer, A. J. (2006) Does transparency strengthen legitimacy? A critical analysis of European Union policy documents. *Information Polity*, (11): 109–122
- Coicaud, J. M. (2002). *Legitimacy and politics: a contribution to the study of political right and political responsibility*. Cambridge University Press.
- Dixon, D. (2011) Més enllà de la tolerància zero. *Apunts de Seguretat* (10):11-40.
- Dowler, K. & Zawilski, V. (2007) Public perceptions of police misconduct and discrimination: Examining the impact of media consumption. *Journal of Criminal Justice*, 35: 193-203.
- Guillén, F. (2012). *Policia i seguretat*. Universitat Autònoma de Barcelona, Servei de Publicacions, col·lecció Materials 225.
- Hesmondhalgh, D. (2006) Bourdieu, the media and cultural production. *Media, Culture & Society*, 28(2): 211-231. DOI: 10.1177/0163443706061682

- Herrera Verdugo, A. (2009) Accountability y responsabilidad social de la policía. *Intervención en la Universidad de Barcelona*, Barcelona, Jueves 7 de Mayo de 2009.
- Hinsch, W. (2010) Justice, Legitimacy, and Constitutional Rights. *Critical Review of International Social and Political Philosophy*, 13(1): 39-54.
- Hough, M.; Jackson, J.; Bradford, B.; Myhill, A. & Quinton, P. (2010) Procedural Justice, Trust and Institutional Legitimacy. *Policing: A Journal of Policy and Practice*, 27.
- Innerarity, D. (2004) *La sociedad invisible*. Madrid: Espasa, pp. 51-70.
- Jackson, J., Bradford, B. Hough, Myhill, A. Quinton, P. & Tyler, T.R. (2012) Why do People Comply with the Law? Legitimacy and the Influence of Legal Institutions. *British Journal of Criminology*, 52(6): 1051-1071
- Keane, J. & Bell, P. (2013) Confidence in the police: Balancing public image with community safety e A comparative review of the literatura. *International Journal of Law, Crime and Justice*, 41: 233-246. DOI: 10.1016/j.ijlcrj.2013.06.003
- Manning, P.K. (2008) The Police: mandate, strategies and appearances.En: Newburn, T. (ed). *Policing. Key readings*. (191-214) Cullompton: Willan Publishing.
- Meijer, A. & Thaens, M. (2013) Social media strategies: Understanding the differences between North American police departments. *Government Information Quarterly*, 30: 343-350. DOI: 10.1016/j.giq.2013.05.023
- Miller, J.; Davis, R. C.; Henderson, N.J.; Markovic, J.; Ortiz, C.W. (2003) Public Opinions of The Police: The Influence of Friends, Family, and News Media. *Vera Institute of Justice*.
- Monjardet, D. (1994) La culture professionnelle des policiers. *Revue de sociologie française, Année*, 35(3): 393-411.
- Ngaia, E.W.T.; Taoa, S.S.C. & Moonb, K.K.L. (2015) Social media research: Theories, constructs, and conceptual frameworks. *International Journal of Information Management*, 35: 33-44. DOI: 10.1016/j.giq.2013.11.007
- Paoline, E. A. (2003) Taking stock: Toward a richer understanding of police culture. *Journal of Criminal Justice*, 31: 199-214. DOI:10.1016/S0047-2352(03)00002-3.
- Peters, K.; Chen, Y.; Kaplan, A.M.; Ognibeni, B.& Pauwels, K. (2013) Social Media Metrics: A Framework and Guidelines for Managing Social Media. *Journal of Interactive Marketing*, 27: 281-298. DOI: 10.1016/j.intmar.2013.09.007
- Picazo-Vela, S.; Gutiérrez-Martínez, I. & Luna-Reyes, L.F. (2012) Understanding risks, benefits, and strategic alternatives of social media Applications in the public sector. *Government Information Quarterly*, 29: 504-511. DOI: 10.1016/j.giq.2012.07.002

- Skolnick, J.H. (1967) Justice without Trial: Law Enforcement in a Democratic Society. *California Law Review*, 55(2): 635-637.
- Smith, D. J. (2007). The foundations of legitimacy. En T.R. Tyler (Ed.), *Legitimacy and Criminal Justice: International Perspectives* (30-58) New York: Russell Sage Foundation.
- Sunshine, J., & Tyler, T.R. (2003) The Role of Procedural Justice and Legitimacy in Shaping: Public Support for Policing. *Law and Society Review*, 37(3): 555-589.
- Tankebe, J. (2013) Viewing Things Differently: The Dimensions of Public Perceptions of Police Legitimacy. *American Society of Criminology*, 51(1) DOI: 10.1111/j.1745-9125.2012.00291.x
- Torrente, D. (1997) *La Sociedad policial: Poder, Trabajo y cultura en una organización local de policía*. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas.
- Tyler, T.R. (2006) Legitimacy and Legitimizing. *Annual Review of Psychology*, 57: 375-400.
- Tyler, T. R., & Blader, S. L. (2003). The group engagement model: Procedural justice, social identity, and cooperative behavior. *Personality and social psychology review*, 7(4), 349-361.
- Tyler, T.R. & Fagan, J. (2008). Legitimacy and cooperation: Why do people help the police fight crime in their communities. *Ohio State Journal of Criminal Law*, 6: 231-275.
- Tyler, T.R.; Fagan, J.; Mearres, T.; Sampson, R. & Winship, C. (2008). Legitimacy and Criminal Justice: International Perspectives. En T.R. Tyler (Ed.), *Legitimacy and Criminal Justice: International Perspectives* (9-29) New York: Russell Sage Foundation.
- Tyler, T.R. & Wakslak, C.J.(2004) Profiling and Police Legitimacy: Procedural Justice, Attributions of Motive, and Acceptance of Police Authority. *Criminology*, 42(2): 253–281.
- Warren, A.M.; Sulaiman, A. & Ismawati Jaafar, N. (2014) Social media effects on fostering online civic engagement and Building citizen trust and trust in institutions. *Government Information Quarterly*, 31: 291-301.
- Weitzer, R. (2002) Incidents of police misconduct and public opinion. *Journal of Criminal Justice*, 30: 397-408.
- Yñiguez, A. & González, J. (2004). *Estudi sobre intervencions policials i contacte ciutadà a Catalunya*. Mollet. Escola de Policia de Catalunya.

ANNEXOS

Berta Sevilla Nieto

Ciutat Morta: impacte en la cultura policial i la seva legitimitat.

Treball de Final de Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia

Dirigit pel Dr. Jesús Requena

Curs 2014-2015

ANNEXOS

ÍNDEX

ANNEX I ENTREVISTES	2
1. Entrevista a Núria Aymerich Rocavert.....	2
2. Entrevista Carles Reyner Xiol.....	13
3. Entrevista Tècnica Àrea de Comunicació de PG-ME.....	26
4. Entrevista Caporal GUB	38
ANNEX II NOTÍCIES	44
1. El Periódico	44
2. El Mundo.....	103
3. La Vanguardia.....	103

ANNEX I ENTREVISTES

1. Entrevista a Núria Aymerich Rocavert

Entrevista Núria Aymerich Rocavert

Data: 10 d'abril de 2015

Duració entrevista: de 17:00 a 18:00, 1 h.

Registre d'àudio: sí.

Lloc: despatx de la Directora a l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya, Mollet del Vallès

- **Creus que la policia de Catalunya està dotada de legitimitat per part de la ciutadania?**

Jo crec que clarament sí. La societat Catalana té molt bona consideració de la Policia. Jo penso que està molt legitimada i que té molt reconeixement de la ciutadania com diu l'Enquesta de Seguretat. A Catalunya s'ha sabut construir una ciutadania propera al ciutadà, amable i alhora resolutiva i molt professional. Els ciutadans, en general, veuen una policia molt propera, molt efectiva i molt resolutiva. Pel que fa referència al cos de Mossos d'Esquadra, jo penso que el nostre país el valora moltíssim. De fet l'enquesta de Seguretat Pública de Catalunya avala el nivell de satisfacció que té.

En relació al sistema de policia a Catalunya es compta amb la PG-ME i les Polícies municipals, jo crec que és diferent la visió que tenen els ciutadans de la policia local i dels mossos, i també depèn el tamany de cadascun d'aquests cossos i depèn de cada ciutat o poble de Catalunya. El nostre País té 213 Polícies Locals. Per tant hi ha de petits pobles i n'hi ha com Barcelona amb GUB, per tant és diferent també. En pobles petits la Policia Local és algú del poble de tota la vida, i per tant el coneixen totalment i li tenen confiança.

- **De fet a l'Enquesta Social Europea Espanya és un dels països que té la visió més positiva sobre l'actuació justa de Catalunya.**

I en Especial Catalunya.

- **Per tant la societat catalana accepta la policia?**

L'accepta sobradament, no és una opinió, és el que diu l'Enquesta de Seguretat Pública. Que també és la meua opinió, però va més enllà la societat Catalana té molt bona consideració de la Policia.

- **Què passa doncs quan a Catalunya salta un Cas com el de Citat Morta, la reacció dels ciutadans i els mitjans és molt més crítica que en altres comunitats d'Espanya.**

Jo crec que aquest no és un tema que faci referència a la pròpia policia, sinó que hauríem de posar més la reflexió en com és la nostra societat i els nostres mitjans de comunicació, i el perquè. És a dir, nosaltres per exemple podem veure com tracten mediàticament un cas a Espanya i a Catalunya, com es tracta un determinat cas en un lloc o en un altre. Amb tot tenim un país que s'implica molt, que s'implica, que s'expressa. També és veritat que vivim en un moment de la historia on al parlar dels valors en parlem superficialment i no en profunditat. Podem passar a vegades actuacions que ens fan mal als ulls, no perquè no estiguin ben fetes, sinó perquè qualsevol mesura de força als ciutadans ens fan mal als ulls, sigui o no justificada. La policia sempre actua amb un ús proporcional de la força en funció del que passa. Però certament als ciutadans veure l'aplicació de la força ens fa mal. I potser reaccionem ràpidament sense parar-nos a reflexionar sobre la causa de l'aplicació de la força. Jo sempre dic que tots volem tenir un policia a la porta de casa que ens protegeixi i ens cuidi, i no ens agrada que la policia hagi d'actuar durament. També és cert que el 99,99% d'actuacions de la policia no és el d'aplicar la força. i com que tenim una policia tant de proximitat i de suport al ciutadà i tant de prevenció, quan hi ha una actuació d'aplicació de la força doncs no ens agrada. Potser perquè, ... ves a saber, perquè som així. Potser no cal buscar més explicació, les coses a vegades són així.

- **El 4F va ser un cas molt greu en que es va qüestionar el trencament amb principis de legalitat, així com una actuació que reflectia uns valors no compartits per la societat.**

El 4F jo crec que expressa d'una manera clara el dolor que ens provoca l'aplicació de la força. Però també tenim l'obligació de ser respectuosos amb l'àmbit de la justícia. a vegades les coses ens agradin o no ens agradin, vivim en un sistema democràtic amb l'aplicació de la justícia. I aquest és un cas en que, avui per avui, la justícia s'ha pronunciat d'una manera determinada. I hem de ser respectuosos amb el sistema democràtic.

- **D'altra banda també és important, al parlar de la policia la qüestió de la cultura policial. Parteixo de la base que aquesta com totes les professions està dotada d'una cultura, però que té uns trets característics que la diferencien d'altres. Quin paper van jugar en la reacció que es va tenir davant del fenomen 4F.**

Jo crec que la cultura de la policia, que la conec bé, és una cultura que està fonamentada en valors, com són la professionalitat, el respecte, la voluntarietat de servei, el sentit de pertinença i la humilitat. Nosaltres, aquí a l'institut, formem als policies de Catalunya en aquests valors, i aquests són presents a la policia. Òbviament estem parlant de la Policia de Catalunya a nivell de Mossos i 11.000 policies Locals. Per tant estem parlant d'unes 30.000 i això és molta gent, però que especialment el cos de PG-ME és un cos que està fonamentat en aquests valors de professionalitat, voluntat de servei, entrega al ciutadà absoluta, proximitat, etc. I jo, que com saps bé, el tema de valors me'l miro amb lupa i me l'estimo molt, m'agrada i m'apassiona veure com lliga això de la cultura i els valors i he pogut comprovar com, en diferents tipus de treballs que jo mateixa he fet amb els ME i la Policia Local, tenen uns valors que són aquests. És a dir, la cultura de la policia del nostre país és una cultura fonamentada clarament en aquests valors positius. Altre cosa és qui vulgui dir o no dir. De corporativisme pot haver-hi un dia i un cas, però en general és l'estimació que tenen la pròpia policia per la seva organització. I jo crec que tenim una policia que és extremadament exigent amb ella mateixa. I té mitjans per evitar que es produeixi qualsevol actuació negativa. Però la cultura de la nostra policia és una cultura fonamentada amb els valors. Jo he comprovat per activa i per passiva i aquests són els valors que mouen a la nostra policia.

- **Algun d'aquests elements pot tenir una cara negativa?**

Jo penso que no hi ha valors negatius. En tota organització i en totes les persones hi ha moments que podem tenir actuacions més o menys ... però el que governa una organització són els valors que la conformen. I com et deia, jo he pogut comprovar que les persones que formen l'organització, tant de manera individual com de manera col·lectiva tenen aquests valors. I quan passa qualsevol cosa pots observar com donen la vida per un ciutadà, donen la vida per qui sigui, s'ajuden entre ells, en el sentit més net i positiu de la paraula, i són absolutament respectuosos amb la seva organització.

- **L'organització policial fomenta el caràcter col·lectiu, com funcionen aquests elements col·lectius? Hi ha desconfiança vers l'exterior?**

Realment els policies creuen que només un altre policia podrà entendre la seva realitat?

La policia té una feina que implícitament porta un secret professional i molta confidencialitat. I això des d'una persona que s'ho mira de lluny ho pot en moments mal interpretar però si realment la policia no fos capaç de mantenir aquesta discreció en moltes actuacions diàries doncs seria un despropòsit tot. La policia, i t'ho dic com ho veig, és una policia molt transparent. Jo la visc així. La policia expressa sovint amb allò que pot millorar, sents discursos i intervencions de continua exigència en el que fan, treballen per la millora contínua. Aquí ha una part que diuen ... Bueno no, jo crec que la policia té, com a tota gran organització, té uns sistemes de qualitat, de recursos humans, d'avaluació de la pròpia organització que actuen. Però jo crec que són més exigents internament, amb ells mateixos, però de la mateixa manera que una organització gran com un banc, una caixa, un hospital etc. És a dir, en quant a política de recursos humans i exigència jo crec que no són més ni menys tancats ni oberts que una gran organització.

- **Tot i això sembla que no s'expressi suficient tota aquesta feina i exigència interna cap enfora.**

Vivim en un món mediàtic en que el positiu no es publica gaire, però no és que ells no ho diguin. Per exemple, ells fan molta activitat de proximitat, moltíssima, escola, jovent, casals d'avis, etc. i això implica una gran part de la seva activitat, la prevenció. Però mai llegeixes en un diari que la policia ha estat en els casals d'avis, en les escoles, etc. Vivim en un moment de la historia en que lo mediàtic sovint o és el negatiu o la interpretació negativa d'alguna cosa. El perquè passa això ja no és una qüestió policia, és un tema social. No sé perquè, i és un tema que sí que em preocupa, el perquè ens fem més ressò de lo negatiu que de lo positiu. Que això no implica no posar de manifest allò que s'ha de millorar.

Moltes vegades llegir la premsa, escoltar la ràdio, mirar la televisió tot són desgràcies, perquè? Jo a vegades els hi dic, perquè no publiquen coses bones? La gent compraria molts més diaris. Tot això és un tema de la societat. Es tracta més d'un tema sociològic que policial.

- **Sí és cert, però la policia forma part de la societat, i com a part hi juga el seu paper. I en el cas del 4F la policia ha respost d'una determinada manera.**

Jo la primera pregunta que em faig, bé, me'n faig dues. Una és, perquè el documental es presenta ara i no quan es produeixen aquests fets. I no en tinc resposta, ho dic sense cap mena d'intenció, simplement a mi això com a ciutadana em crida l'atenció. Perquè el documental apareix ara? I l'altre pregunta que em faig és perquè en aquell documental només parla una part?

- **Es va proposar a la policia de col·laborar en el documental?**

No ho sé, respecte el documental que jo he vist com a ciutadana. Però també el documental podria haver recollit més punts de vista.

- **El documental jo el veig com una denúncia...**

Una denúncia que després resulta que la justícia ha emès unes sentències, i que per tant jo com a ciutadana, en un estat de dret d'entrada està bé, òbviament que es denunciï tot allò que un periodista un col·lectiu o unes persones creguin que han de denunciar, i per tant és l'obligació de la societat. Però no ens podem permetre no tenir en compte el resultat de la justícia davant d'unes sentències. Podem estar-hi d'acord o no, però és objectiu que hi ha unes sentències, i també és objectiu que aquest documental té una part. I a mi això també,... em provoca aquestes qüestions perquè jo conec una policia, en general, exigent amb si mateixa i amb una gran implicació per a que les coses vagin bé. Això no exigeix doncs que en determinats casos, doncs com qualsevol col·lectiu, pot equivocar-se en un moment determinat.

Però en aquest fet ens trobem en anys, amb unes sentències i amb unes veus que parlen, unes veus concretes.

- **Tot això és cert, però a partir del 4F s'han plantejat qüestions de possibles mal funcionaments del cos. Costa acceptar-los?**

A mi d'entrada hi ha una sentència judicial. Imagina't que el documental es fes amb una altre perspectiva, tu i jo estaríem parlant d'una altre manera i et diria el mateix. Jo em preguntaria sociològicament l'impacte d'aquest documental: perquè està fet així, perquè passa al cap del temps, perquè està fet d'aquesta manera. Clar, es que dius que van ser defensius ... és complicat.

- **Com creu que hauria hagut de respondre la policia després de l'emissió del reportatge de Ciutat Morta.**

Jo crec que devien haver-hi unes proves que es van presentar en un judici. El fet que tot pogués ser una trama corrupte, jo és que això no ho visc al meu país, jo no he vist cap trama ni cap indicatiu. Jo veig exigència i netedat.

- **La resposta de la policia aquí és clau, doncs una resposta percebuda com a negativa pot tenir uns efectes sobre la legitimitat policials de major entitat que la pròpia emissió del documental.**

Jo crec que és un cas de denúncia en el que hi ha una sentència que com a tal deu haver provat els fets. Què se suposa que hauríem d'imaginar que davant de qualsevol denúncia o de qualsevol fet que s'ha de fer quan hi ha hagut una sentència judicial? Jo seguiré pensant que si hi ha una sentència judicial i no hi ha indicis ... si hi hagués hagut, fins i tot després del documental, jo entenc que la justícia hagués obert una causa, i no ho ha fet.

- **Però més enllà del món jurídic el discurs al carrer és més important fins i tot que una sentència per a la ciutadania.**

Doncs tornem al principi, què fa la gent? en general aprofundim poc.

- **Potser la policia hauria de incidir més en el discurs al carrer a través dels mitjans. En aquest sentit hi ha un recel de la policia cap als mitjans de comunicació?**

No. Jo crec que els policies són entrevistats i expliquen tot allò que no altera una investigació. Jo crec que tenim una policia accessible, els mitjans de comunicació hi estan en contacte, surten als mitjans, parlen, ...

- **Però la seva presència només es fa notar en moments de conflicte.**

Però això no és un tema de la policia, és un tema del mitjà.

Mira Mossos té twitter, te facebook, cada dia jo llegeixo un munt de notes de premsa, que es publiquen o no? Bueno ... saps? Jo es que crec que som molt permeables. Altre cosa és el que els mitjans publiquin.

- **Hi ha uns valor morals compartits entre la ciutadania i la policia?**

Morals no ho sé, hi ha uns valors de la policia que són molt propers a la ciutadania. Els valors en que està formada la policia són uns valors que apropen absolutament la policia a la societat.

- **Hi ha estereotips vers la policia?**

Jo crec que Catalunya ha entès que tenim una policia de proximitat. L'Enquesta mostra que la ciutadania veu una policia de proximitat que vetlla per la seva seguretat.

- **A nivell més global, penses que una deslegitimació de la policia pot tenir un efecte en el funcionament de l'activitat policial. Entenent que la cooperació de la ciutadania és quelcom molt lligat a elements relacionats amb la legitimitat.**

Si el que passa és que això deu passar a moltes policies però justament aquí a Catalunya, primer que jo penso que està molt legitimada i que té molt reconeixement de la ciutadania com diu l'Enquesta de Seguretat, segona que tenim una policia tremendament pròxima al ciutadà. Són milers les accions que fan, de prevenció, de suport, d'ajuda a la gent gran, etc. Tenim una policia que treballa moltíssim en accions de prevenció i d'anàlisi de quan hi ha hagut un cas que ha passat i perquè ha passat i evitar una circumstància igual. Tot el que fa s'explica cada dia, i s'explica i s'explica, altre cosa és perquè no es diu als mitjans. Però no només de la policia, no expliquen moltes activitats molt maques que fa la societat. En definitiva les accions positives es recullen poc. Jo sempre em queixo que costa que surti en un mitjà el valor del coneixement, no només policial. Això és un moment de la història, no et sabria dir el perquè, potser hi ha més solidaritat que mai i seguim parlant de coses puntuals.

- **I què ens mou a parlar de casos com el 4F?**

Aquest és el tema, fixa't que som capaços de construir casos sobre els que hi ha hagut unes sentències i una sèrie de coses. Sovint quan veig qualsevol noticia negativa de qualsevol àmbit em pregunto, i si no ho és?

- **Potser els catalans som molt autocrítics ...**

Però jo penso que ens n'anem una mica més enllà. Aquesta setmana hi havia un exministre que se l'ha acusat de violència de gènere. Ahir va haver de sortir la seva exdona a dir que aquest senyor no l'havia pegat mai. Però el ministre es va haver d'empassar 48 hores ser jutjat per violència de gènere. I jo pensava, tot s'ha de posar en dubte. Perquè, et diré una altre cosa, quan allò es prova que no és veritat no se'n diu ni mu, ni noticiet. Llavors jo crec que un dels reptes en la nostra societat és el rigor en el nostre judici.

- **Precisament en aquest cas un dels aspectes que es posa en dubte és el rigor de les sentències.**

Bueno, o altres donen per fet que són injustes. Hi ha una cosa que a mi em remou molt, una societat que necessita culpar algú de tot. És un dels drames fonamentals és que necessitem tenir culpables de tot. Tenim una tendència natural, i jo crec que la grandesa humana transcendirà precisament en el moment en que aconseguim comprendre amb rigor les situacions i buscar responsabilitats en el cas que n'hi hagi i deixar als jutges que dictin culpables. I els ciutadans no estem prou preparats per assumir què hem de tenir un sentit crític de la informació que rebem i tenir la capacitat i la responsabilitat d'aprofundir en tota aquella informació que ens arriba. I aquest és el repte, i això no vol dir que estigui en acord o en desacord. A mi hi ha una cosa que en molts dels casos em provoca molt dolor, veure els judicis ràpids que fem en casos que possiblement no han estat mai, perquè algú ha dit o algú li ha semblat i al cap de 3 minuts ja és veritat i al cap de 4 ja l'hem jutjat. I crec que hem de mirar de comprendre perquè quan nosaltres actuem pot ser que ens equivoquem, però gent que vol fer mal per definició no és lo freqüent. Hi ha persones que fan mal i actuacions molt dures però el ser humà de natural no és dolent. I per tant nosaltres mereixem que l'altre com a mínim miri d'entendre i no emeti judici abans de començar.

- **A través del reportatge 4F es denuncia que alguns dels agents als que s'acusa de tortures han estat sentenciats per un altre cas precisament a tortures. Sorprèn si més no la reacció d'alguns representants dels cossos policials que surten a la seva defensa, negant els fets i demanant l'indult. En comptes d'obrir una porta al diàleg, dient, d'acord això pot haver passat però no és quelcom a discutir en aquest àmbit (el d'una tertúlia, un programa de televisió, etc.)**

Però aquí ja hi ha hagut un judici. I jo crec que sí que ho han dit això.

- **Perquè es nega rotundament?**

És que no ho fan.

- **Però pot passar...**

O no, com ho sabem si passa? Si alguna vegada a passat algun cas jo crec que l'organització ha estat molt exigent. La policia és la primera interessada en no tenir ningú que faci una actuació que no sigui la que s'espera de la policia. El que passa que jo crec que s'emeten judicis sense estar comprovats.

- **Precisament aquest interès en que no surtin aquests casos a la llum no pot jugar un paper negatiu?**

Jo penso que no, jo crec que la policia en general no és defensiva. Altre cosa és que potser hi ha creences prèvies i es voldria altre cosa no? És legítim que ens puguem creure que diguin la veritat.

- **I si no la diuen?**

Bueno això ja és un judici, saps què et vull dir? perquè no ens hem de creure el que diuen? I perquè hem de creure que el que diu altre? perquè emetem judici previ negatiu cap a una banda i cap a l'altre. Jo crec que hem de vetllar tots per no emetre un judici gaire ràpid i com a mínim posar en qüestió.

Perquè necessitem buscar culpables en aquest moment de la historia, a mi són preguntes que a nivell personal és la pregunta que m'interessa més. No totes les cultures ni països estan en aquest punt. Una societat més madura democràticament, amb més coneixement, més sensible a l'educació és menys culpabilitzadora.

Jo crec que tothom que hagués d'opinar sobre qualsevol situació hauria de llegir i ser prudent a l'hora d'emetre judicis. Em preocupen les afirmacions, qualsevol situació, persona, cas de qualsevol àmbit m'agrada posar-hi un, "o no".

- **T'agradaria afegir alguna cosa?**

Jo el que et puc dir és que em crec molt a la policia. Perquè jo tinc una sort brutal, conèixer-la.

- **Potser ens falta als de fora conèixer-la.**

Mira ara mateix farem unes portes obertes, quan n'hi ha hagut? Jo crec que hi contribuïm molt. I ells tenen valors, i se'm cauen les llàgrimes de veure com són inspectors, intendents, mossos, i es veu que hi tenen el cor entregat.

- **A mi mateixa m'ha canviat la visió de la policia des que he entrat en contacte amb ells, però fins que no t'accepten a dintre ...**

Clar és que també s'ha de comprendre perquè els agredeixen constantment. Clar si a tu cada dia et posa en dubte quan hi haurà un debat callaràs, no agrediràs, no contesten malament, es queden en silenci. Però és que no tenen res a amagar.

- **Comunica poc la policia?**

Jo crec que no. La policia comunica, són oberts, propers de veritat. Tenim un cos proper honestament, no et puc enganyar, no estic tapant res, és que és la pura veritat. He tingut moments de tots colors i és que no m'ha traït mai un mosso. Diu ... per que ets la directora. Home sóc política, encara tindria més números de rebre. Mai a la vida un mosso traït, mai m'ha mentit, mai m'ha dit un no. És la meva realitat.

- **Potser sí que el fet de ser directora hi té un paper important en això.**

Sí però no perquè es portin millor amb mi. Al final sóc un càrrec polític, no ho sé. Jo mai no ho he vist, ni entre ells. Home en una organització gran un és més amic de l'altre i l'altre un dia la pot haver pagat més cara. Però et dic una cosa s'ajuden en lo positiu, i no estan molt disposats a que si una cosa no va bé, ... no no no.

- **És possible que certs col·lectius polítics i socials que tinguin animadversió cap a la policia siguin els que acabin tenint més veu davant dels mitjans de comunicació.**

O perquè els mitjans de comunicació publiquen el que publiquen i això ho compren. Jo no, jo decideixo llegir coses diferents. Hi ha milers de persones al meu costat treballant cada dia i això no surt enlloc. Que no ho publiquen? Doncs tenim un problema, però el problema és dels altres.

Per tant em sembla que d'un cas, d'un documental, ... jo crec que el teu treball t'acabarà dient perquè el ser humà busca culpables? Com a ciutadana he de dir que necessito, que he d'escoltar, què publiquen els mitjans, etc. I jo vaig dient: o no?

Perquè tampoc entenc perquè ho fan al cap d'alguns anys, perquè no hi són tots. No sé perquè. Perquè ara i no abans? És que no pot ser res trivial. I dius què és lo fàcil: la policia. Jo sóc una persona amb molt privilegi perquè els conec per dintre. I he treballat perquè ells treballin en valors i tu ho saps, he treballat en cos i ànima i jo crec que han incrementat una manera de fer fonamentada amb valors, un valors que ja tenen, el que necessitem és mètode. Gestionar-ho millor, donar eines, que prenguin consciència. Jo crec que en pocs col·lectius trobem tants valors. I això no vol dir estar dient que de 38.000 policies ningú s'equivoca, no. però que és una organització amb molt més control que una altre. I està bé? Bueno sí, igual que els pilots d'avions, igual que els metges, etc.

- **Igual, igual no del tot. La policia té unes característiques que la diferencien de qualsevol altre col·lectiu, per començar té el monopoli de la força.**

Sí. I pilotar un avió...

- **En un avió hi puges voluntàriament ...**

I tu vas voluntàriament pel carrer, i un altre et pot atacar i et salven. I a un pilot li pot agafar la volada de torn i en mata a 149 a part d'ell. A veure sí, té el legítim ús de la força però el fa servir molt poc i quan no hi ha altre. I no ho oblidem que el que té menys ganes de fer servir la força és ell.

Hi ha una cosa que jo sempre dic: quan algú entra en contacte amb la policia ja mai més la deixa. Perquè? perquè el que ens vincula són els seus valors. I amb això responc molt.

Llavors dius, què va passar al 4F. El que sí que penso és que s'han emès judicis amb una gratuïtat sense pensar que es feia mal. Podent ser certs o falsos.

- **Ha fet mal a la policia com a organització?**

Ha fet mal a persones i ha fet mal a ells mateixos. Pobres s'han acostumat a que quan algú li toca fer demagògia ... tenen tanta bondat fins i tot en aquests casos que saben seguir treballant al peu del carrer. És com ho percebo. A ells els mou molt més la voluntat de servei, tenim una gran policia.

Així que jo sempre em miro la tele dient o no? Jo crec que tothom es mereix un respecte al principi d'innocència.

- **Ha beneficiat algú el reportatge del 4F?**

Ho dubto, no, una cosa que hi ha hagut tant dolor no pot haver beneficiat a ningú.

2. Entrevista Carles Reyner Xiol

Entrevista Carles Reyner Xiol

Data: 13 d'abril de 2015

Duració entrevista: 11:00 a 11:45, 45 min

Registre d'àudio: sí.

Lloc: Àrea de Comunicació a la Prefectura de la GUB, c/ de la Guàrdia Urbana, 3-5.

- **Si et sembla bé et començaré fent una gran pregunta, i després anem concretant. Penses que la policia a Catalunya està completament legitimada? En el sentit de si hi ha confiança cap a la policia per part de la ciutadania.**

Jo penso que hauria de ser així, el que crec és que històricament a Catalunya la policia no ha estat massa ben vista. Pel que sigui, perquè potser, en aquests darrers anys estava molt influenciada, o que la gent pensava que tenia molt que veure depenent dels poders centrals. Es veia com un instrument de repressió o que no reconeixien com a propi. De fet em fa l'efecte que la gent sempre que s'adreçava cap a la policia ho feia en castellà perquè pensaven que no sabien parlar català perquè no era d'aquí. Per tant jo crec que no ha estat tradicionalment molt ben considerada o estimada. De fet jo diria que Mossos d'Esquadra quan surten en un principi i comencen a voler muntar una estructura, la policia catalana es troba que fins a cert punt no hi ha aquesta costum de la gent catalana de treballar amb la policia i es troben amb dificultats. Això ve acompanyat pel tema de la crisi, aquestes barreres llavors es trenquen, tothom s'apunta on pot per poder treballar i tenim gent de tot. Així que potser la gent d'entrada desconfia de la policia. I això és un tema que potser s'hauria de treballar. A Catalunya especialment per això que hem dit, per aquesta creença de que no era d'aquí. Per això no hi ha tants components catalans a la policia. Jo per exemple tinc 57 anys, vaig néixer a Barcelona, vaig ésser Barceloní abans que policia, i com jo molta altre gent de la Guardia Urbana. Per tant estem absolutament legitimats, d'entrada no hi ha cap taca, per poder exercir aquest ofici.

- **Potser la legitimitat objectiva hi és present, el que falla és potser la creença que no es comparteixen els mateixos valors.**

Queda una mica un pòsit, la sospita que la policia, no ... Això és molt curiós perquè a la gent en general quan li parles de la policia l'aprova a les enquestes, però sempre hi

ha aquest rebuig. Quan necessiten un tracte volen que hi estiguis, però quan interactues amb ells,... A GUB ens passa molt això, perquè a nosaltres amb el públic que interactuem per temes de denúncies de trànsit per exemple ens trobem amb persones normals i corrents que van a treballar i fan les seves activitats i que potser deixen el cotxe malament. I al cap i a la fi, per tal de posar ordre i cohabitar entre tots has de corregir determinades conductes. I això a gent honrada que la denunciïn se sent agredida. En canvi alguns delinqüents en temes de seguretat ciutadana ja saben que estan fora de joc. Però temes de civisme són més difícils d'acceptar per la persona sancionada però en canvi a l'hora d'exigir-ho és la primera en fer-ho.

- **Precisament l'enquesta de Seguretat Pública de Catalunya i també l'Europea puntuaven a Espanya i especialment a Catalunya amb una visió molt positiva per part de la gent de la policia.**

També és veritat que la gent que estem a la policia ens jutgem més severament que no pas els ciutadans. Jo com que tinc l'oportunitat d'estar aquí com a Cap de relacions externes i comunicació m'hi he trobat. La cultura nostra cap a dintre tenim un concepte nostre de nosaltres mateixos més baix que on pas la ciutadania. Nosaltres encara som més severs amb nosaltres mateixos. I en canvi al meu departament l'objectiu principal que té és guanyar imatge. I jo penso que podem guanyar imatge simplement explicant el que fem perquè som un bon producte. Fixa't tu quina paradoxa tots estem amb una visió crítica, resulta que el ciutadà té en general millor visió que nosaltres mateixos i en canvi jo penso que la GUB és un bon servei, i simplement explicant el que fem guanyaríem imatge. També és veritat que moltes coses de les que fem la gent no ho sap, es queden amb la denuncia de trànsit i amb moltes altres coses. Per exemple quan has estat auxiliant a una persona que ha estat víctima d'un accident de trànsit tu no saps la relació que s'estableix entre la persona que ha estat auxiliada i la patrulla que apareix.

- **De fet els moments en que la policia i la ciutadania entra en contacte són els que alguns anomenen moments d'aprenentatge, en que la policia pot sortir molt enfortida si actua bé, però també molt perjudicada si actua malament. Són moments decisius més que el que es pugui transmetre pels mitjans de comunicació. En el cas del 4F el que s'observa al 2015 és un alt grau d'identificació de la ciutadania vers les que es presenten com a víctimes. A qué va ser degut aquesta forta i ràpida vinculació?**

D'entrada hem de tenir en compte la predisposició que te la gent en general, aquesta no excessiva empatia cap als cossos policials, cap a l'uniforme, cap a l'autoritat, això

un. Dos, la gent que presenta la pel·lícula ho fa d'una forma excel·lent i aconsegueix presentar, sobretot a aquella gent que no coneix la realitat, una sèrie de fets dintre d'una lògica i coherència que té tota l'aparença de ser real, quan realment no ho és. Allà surten tota una sèrie de fets que estan col·locats de tal manera que te un relat molt coherent, molt convincent que la gent que no ho coneix ho compra, perquè entén que això és el que hi ha. Per part nostra nosaltres no estem en absolut amb aquesta posició, perquè fins i tot els que no hi érem, en aquest relat hi ha una sèrie de fets concatenats que en canvi no guarden relació entre sí, són fets diferenciats i que el públic pot pensar que una cosa va derivada de l'altre quan en realitat no tenen res que veure. Et posaré un exemple, en aquest relat apareix una bronca que un jutge li fa en el nostre Cap de serveis interns en aquell moment, i tal com surt allà sembla que li estan fotent una bronca relacionada amb les seves funcions i amb aquest cas. Això no té res a veure, es tractava d'un cas diferent i d'unes qüestions personals que el jutge li atribueix en aquest. Els 5 minuts censurats que tothom a vist. Un altre exemple més endavant surten unes escenes en que hi ha als calabossos mossos d'esquadra i uns detinguts es veuen unes escenes de violència. No té res a veure, primer es tracta dels Mossos d'Esquadra, segon és la comissaria de els Corts així que no té res a veure ni amb el temps ni amb els autors ni amb les accions, però estan posades allà de tal manera que si no en saps res i veus el documental ho compres perquè té una certa lògica.

- **Abans de res cal recordar que sobre aquests fets hi ha unes sentències.**

El més important de tota aquesta historia és que quan ens posem a discutir sobre quina és la realitat què ha anat bé i el que no, el que és cert i el que no, excepte els que estaven allà els demés parlem sobre el que ens han explicat. Aleshores qui té raó sobre això? Doncs nosaltres, a la GUB any 2015, i l'Ajuntament de Barcelona també ens fa costat en això, entenem que ens hem de creure el que surt a la sentència. Perquè? perquè la majoria dels que estàvem allà, en canvi la jutgessa que portar el cas va portar el cas va estar més de dos anys instruint aquesta causa, recollint les opinions, els testimonis i les proves de cada una de les parts, van anar els pèrits judicials, van exposar les seves teories i de tot allò en va fer una instrucció i ho va al·legar a un tribunal. EL tribunal va tenir en consideració totes les proves i va dictar una sentència, després d'això una de les parts va tenir oportunitat de presentar un recurs i elevar la causa a un tribunal superior, que no eren aquelles mateixes tres persones, sinó que eren 5 persones més diferents, que s'ho van tornar a mirar i van estimar que no només allò era correcte sinó que entenen que hi ha més responsabilitat per part dels autors de les agressions a la Guardia. Jo crec que és molt lleuger parlar

d'aquests temes i voler imposar una determinada raó quan tenim davant una opinió formada després de 2 anys d'instrucció. A no ser que sortissin coses absolutament noves, rellevants, RELLEVANTS, que canviessin el curs dels fets hem de donar per bona aquella instrucció aquella sentència, el recurs i la posterior sentència. I tot això per un principi de seguretat jurídica. Doncs ja sabem tots que la societat està muntada tenim un pacte entre tots i ens regim per unes normes, i quan hi ha diferències entre nosaltres també hem arbitrat que tinguem uns procediments on cada una de les parts aportarà les seves versions, hi haurà un jutjat, una oportunitat de rebatre-ho i posar una sentència definitiva. Perquè si no poséssim un punt final mai tindríem seguretat de res, estaríem sempre discutint.

- **El problema és que el que planteja el documental és precisament una trama de corrupció que hagués desencadenat en manipulació de proves. Com s'ha d'afrontar doncs aquesta possibilitat? El discurs de la policia és moltes vegades més determinant per la legitimitat de la policia que el que posa en les sentències.**

Nosaltres no podem parlar sobre opinions, ni sobre sentiments, està claríssim que tenim la gent que treballa al carrer, que la gent que va a treballar intentant passar la jornada el millor possible. No crec que hi hagi ningú que surti de casa i que s'hagi proposat fer determinades coses, és a dir, la gent va a treballar de la millor manera possible i si és de forma agradable millor. Ara han sortit una sèrie de crítiques i de comentaris que molts estan agafats en pinces i que s'ho fan venir per fer-ho convergir aquí, en aquest cas concret. De les persones que van intervenir, dos dels que van intervenir, que en aquell moment, any 2006, van fer una intervenció allà. Doncs resulta que allà els guàrdies estaven vigilant pel carrer a fi que no s'acabessin de desmadrar del tot aquelles festes que es feien de forma continuada en aquella casa. Els guàrdies portaven tota la nit allà. La casa estava plena de gent de manera que a aquest últim grup que va entrar els mateixos organitzadors els hi van dir que no entressin. Després es van dirigir als guàrdies, això tampoc ho sabem però pel que expliquen, exigint-los per que no podien entrar i tal. Va haver-hi una discussió entre ells van marxar, després van tornar i els van agredir. Jo crec la versió dels guàrdies en aquells moments en allà. La versió aquesta de que algú, per exemple la Patricia que anava amb bicicleta, que després la van trobar i s'ho van fer venir és que em fa l'efecte que no té cap sentit i que se li ha de donar la credibilitat als guàrdies. Que després dos d'aquells guàrdies que estaven allà implicats 6 mesos més tard fessin una actuació completament desafortunada i il·legítima i que han estat jutjats, hi ha hagut una sentència i aquestes persones han estat apartades del servei. Aquesta segona actuació d'aquestes

persones 6 mesos abans de la primera no té perquè deslegitimar la primera. Perquè un a la seva vida pot haver-la viscut correctament i quan s'equivoca no invalida tot l'anterior. Per tant, jo entenc que l'actuació fins aquell moment, si no es demostra el contrari és correcte i el que sabem és el que ens han explicat, no hem pogut estar allà presents.

- **Perquè si aquests fets ocorren al 2006 no és fins al 2015 que es destapen?**

Aquí hi havia em sembla, com es va desenvolupant... el que està clar és que la part que el 2006... els acusats, els familiars del Rodrigo Lanza, etc. no queden contents amb la sentència, la recorren i es confirma la sentència, no queden contents. Queda aquesta situació de insatisfacció. I es recolzen en una sentència que surt posteriorment i que parla sobre els guàrdies i ells entenen que poden utilitzar el que diu en aquestes sentències per la seva causa primera del 2006 és quan es produeix tot aquest rebombori. És a dir que jo entenc que aquesta ha estat una autorització d'una sentència per a poder deslegitimar una sentència anterior que amb ells no els agradava.

- **Però just a principis del 2015, cap element feia d'aquell moment un d'especial?**

A la Guardia Urbana tenim les nostres pròpies opinions, jo crec que aquest cas ha estat utilitzat dintre de la batalla política que hi ha en aquests moments. GUB durant tot aquest mandat ha estat un dels arguments principals de l'Ajuntament en quant a la feina ben feta. Ara resulta que era una possibilitat d'atacar de desgastar, entenem que en aquest cas se'ns ha utilitzat per desgastar a un determinat govern. El que està clar és que si algú va a mirar qui surt guanyant de tot això, qui surt guanyant? Són tots els partits que proposen un canvi. Perquè aquí no només involucren a la GUB, sinó que diuen que la GUB d'alguna manera domina o influencia als jutges, que fins i tot els periodistes també hi estan involucrats, els polítics, tots involucrats, per tant el sistema no funciona, i el que cal és una alternativa. Quina és aquesta alternativa? doncs aquí hi ha persones que el que representen és aquesta alternativa, algunes són les que estan donant cobertura i promoció al documental. Estan absolutament relacionats, això algú que faci una mica el seguiment ho pot veure. Tots els que estan fent això estan proposant un canvi de sistema.

- **En aquest cas podem dir que els mecanismes de la cultura policial s'han activat hi han perjudicat la imatge del cos?**

En quant al corporativisme n'hi ha a totes les professions, i no ha de perquè ser negatiu. Aquesta solidaritat interna, aquest donar suport és correcte. Nosaltres a més a més estem sotmesos a tots uns principis d'actuació i a una ètica policial. Per tant evidentment la gent que està al cos comparteix uns valors que són uns valors de serveis a la societat. Jo entenc que hem de ser el màxim de transparents per a la societat perquè crec que el servei de GUB és un bon servei, un bon producte, per això practiquem explicar el que fem. Si tu expliques una cosa que està bé, entens que a la gent li agradarà també. Si tens una cosa de la que t'avergonyeixes o que té defectes no l'expliques perquè té defectes. Nosaltres estem en la creença que fem un bon servei i que la gent que hi ha aquí actua de forma legítima i sota uns principis de respecte al ciutadà i de servei etc. No crec que es pugui dir que al 4F hem reaccionat de forma corporativisme. Quan van haver-hi les primeres notícies al 2015 el que es va fer és una reunió a nivell de l'alta direcció on es va analitzar el cas i vam dir, què en sabem d'això? I costa entrar en això, perquè els que estem ara no hi érem físicament llavors, però hem de tenir confiança amb la sentència que hi ha hagut perquè aquests si que han estat 2 anys treballant el tema, i ara no ens posarem en 15 dies a arreglar el cas. Surt el tinent d'alcalde ho explica, diu que això és com qualsevol cosa, nosaltres estem oberts, que en aquest cas es farà una comissió interna per veure com han anat les coses. Fins i tot ens renya el Tribunal Superior de Justícia i ens diu, vosaltres què heu de fer més si això ja està més que lligat. Així que nosaltres hem tingut tota la predisposició possible per fer florir la veritat, de no amagar res, perquè és que no hem trobat, no sabem de res que s'hagi d'amagar d'aquesta història. També reconec que això només els que estaven allà presents realment són els que tenen coneixement absolut de la realitat. I es que les coses te les expliquen i potser on són ben bé iguals, tant uns com els altres. Com que la jutgessa va estar dos anys rere aquesta història i va tenir l'oportunitat de reunir totes les proves i va treballar tant, hem de fer cas d'això, perquè nosaltres no podem dedicar-hi tant de temps.

- **Us heu sentit en desigualtat de recursos alhora de defensar-vos en relació amb les altres parts, que tenien més llibertat de manifestar opinions, suposicions, acudir als mitjans, etc. Com a funcionaris públics teniu un marge per al discurs.**

És veritat, i jo crec que estic parlant aquí amb bastanta llibertat però sempre tenim una mena com de límit, no et passis, no diguis segons quines coses que potser s'ho prenen malament. No toca fer suposicions, ni fer càbales, ni dir coses que poden portar a unes determinades conclusions sense dir-ho. Tot això nosaltres doncs no estem en aquest món.

- **Com valoraria doncs la reacció de la policia enfront al cas 4F?**

Nosaltres a l'hora de sortir potser ho haguéssim pogut fer millor encara. Va sortir el **tinent d'alcalde**, determinats sindicats, potser aquí no es va triar la persona adequada. Aquesta persona que va sortir no va ser designada per la organització. Va ser triada pels mitjans de comunicació, que suposo que volien un determinat perfil. Però aquesta persona era el representant del sindicat majoritari de la GUB o sigui que tenia una certa legitimitat per representació. Jo mateix sóc el representant dels comandaments de la GUB i no vam tenir l'oportunitat de sortir a explicar, no se'ns van adreçar. També ens podríem haver ofert, potser vam estar aquí torpes i no vam dir "escolti nosaltres volem sortir i parlar". Però ni el representant ni jo mateix estàvem allà, és a dir, teníem el mateix handicap, no estàvem allà per parlar de primera mà, però si per parlar de les coses o de com s'ho podia haver entomat l'organització tot aquest fet. Com s'ho ha pres l'organització, jo crec que hi ha hagut molta preocupació, ens hem trobat molts de nosaltres que parlant amb els nostres familiars ens han dit, però com és possible que hàgiu pogut fer això. A mi em va coincidir que soc el president de l'associació de comandament i el portaveu oficial de la GUB, uns barrets inhabilitables. Potser haguéssim donat una altre resposta. La qüestió és que ens vam trobar amb això, no vam ser conscients ni suficientment hàbils a l'hora de posicionar-nos aquí i explicar el que hi havia, tampoc vam tenir molta oportunitat perquè els mitjans de comunicació van triar. Això t'ho vas trobant, va haver-hi aquesta primera reunió va sortir el tinent d'alcalde, aquí tenim la iniciativa, explicar la seva. Després en un programa va anar-hi el gerent, que va intervenir el Jaume Sens i algú més; després el cap de la GUB, el vaig acompanyar i vam anar als matins de TV3 i va fer una exposició sobre el tema. Ja ens havíem fixat en aquesta posició de respectar la sentència perquè no teníem més arguments ni més coneixements. Després jo vaig sortir en un programa de ràdio que es deia Carne Cruda. Que hi havia tota una sèrie de gent que també estava molt posionat. Els mitjans hi van donar molta cancha a tot això. A nosaltres una de les coses que ens sap greu és que determinats líders d'informació, sense molt coneixement de causa es van posicionar i van fer de caixa de ressonància del fet i això va donar molta més força. Alguns tertulios d'aquests que surten els programes van prendre posició i joestic segur que no tenien cap coneixement especial del que havia passat. I en canvi van fer alguns comentaris en els que es van decantar clarament cap a alguna de les posicions quan no tenien informació per fer-ho. Potser donarien més joc aquest tipus de comentaris.

- **Pel que dius la vostra posició ha estat més passiva que activa en quant a comunicació. Sobretot a través de les xarxes socials.**

Bueno tot això és una mica més complicat, el tema de les xxss, sortir en elles, jo vaig estar valorant i no tenim gaires experiències. Portem al twitter 3 anys. Però hi ha determinats aspectes que funcionen molt per l'anonimat. Nosaltres vam tenir molta pressió des de les xarxes socials. A Twitter van haver-hi molts comentaris, com que la gent opina des de l'anonimat entre cometes, hi ha molts comentaris. Aleshores sortir a recolzar o justificar determinades coses vam entendre que ens podria perjudicar molt més que beneficiar. S'hagués pogut aixecar tot una capa de pols que hagués pogut enterbolir molt més la imatge de la policia. Així que vam procurar no parlar-ne gaire. Alguna cosa vam dir, vam recolzar alguna de les imatges, o quan va anar al cap de la GUB vam dir que estava a TV3 parlant d'aquest tema. Però no vam sortir gaire, tot i que vam rebre i veure molts comentaris negatius del tipus "vergonya em fa això". O missatges curts que van sortir a Twitter especialment perquè ha facebook no va sortir casi res. Aquí en tot cas vam preferir tenir controlada tota la informació, derivar-la en un principi a través d'alcaldia, al tinent d'alcalde la gerència de la GUB i jo mateix, i no pas sortir a les xarxes i obrir-nos a quelcom que haguéssim pogut controlar menys.

- **En el moment d'obertura a les XXSS potser encara era arriscat posar-s'hi?**

Encara que estiguéssim molt més oberts la xarxa no pots controlar. A més hi ha molta gent que els hi és molt fàcil dir doncs qualsevol exabrupte i llavors allò es retiuiteji i comenci a córrer i sembla que sigui una corrent d'opinió quan en realitat no ho és. És a dir que no li vam veure el benefici a sortir aquí a dir segons què.

- **Al final del reportatge Ciutat Morta es fa referencia a tots aquells actors als que se'ls va demanar col·laboració però no van voler participar. Diversos representants de la GUB hi surten.**

A mi això no em consta, i a mi no se m'han adreçat mai. A més a més hem parlat amb els altres i a ningú se li han adreçat. Jo crec que en algun moment he sentit a dir als autors del reportatge de que no, no s'havien dirigit. I havien dit que no, que era un reportatge de part i que per tant una opinió contraria no hagués sortit. Ara aquest tema està una mica exhaurit. Els fets estan sobre la taula, tampoc es pot dir molt més, els del reportatge diuen certes coses, nosaltres argumentem que només ens podem referir al que està provat. I totes les altres coses de que els jutges estaven comprats, tot això com es prova? Tot això són *infundios* que diríem en castellà, no tenen cap sentit. Són coses que surten i si hi ha algú que les recull i se les creu doncs tens desavantatges.

- **Com a ciutadans pot agradar el fet que hi hagi la possibilitat de replantejar les coses.**

Amb això estic d'acord, de poder replantejar les coses, però si surt alguna cosa rellevant, el que passa és que de moment no ha sortit res rellevant. Va sortir el tema del testimoni, llavors quan es va tirar del fil va resultar que el tema del testimoni es va desfer. Jo estic convençut de que la meitat de les coses que allà es diuen no són veritat, són suposicions, no tenen cap base sòlida. Això és molt difícil de lluitar contra això. I és increïble que hi hagi gent que s'ho cregui, que ho doni per bo. Potser és per aquesta predisposició que tenim de que l'autoritat està censurada, i rep una visió més severa, i simpatia cap al més dèbil. Quan aquí qui era el més dèbil si eren 4 guàrdies i havien 1000 persones i es va produir una agressió, un linxament. Sort que va venir més gent perquè igual això no ho expliquen. És veritat que la gent l'analitza un a un i cadascú és com és, però la gent quan actua en massa perd el sentit i fa coses que en solitari no faria. És a dir que és inadmissible, i a més està corroborat, provat i sentenciat, així que a no ser que surtin coses noves no valen, no podem parlar-hi. Per nosaltres està bé que hi hagi la possibilitat de revisar-ho tot i de ser el màxim transparents possibles i que encara que una cosa faci 20 anys que ha passat si surt alguna cosa nova que ho canvia radicalment s'ha de tenir en compte. Però si no allò és el que val, si no estaríem sempre, ...

- **Jo m'explico que aquesta connexió tant forta que va establir-se entre la ciutadania i els fets no va ser pel propi cas en si, sinó per una qüestió de valors. El que es va posar sobre la taula eren uns valors que no congeniaven amb la societat, actuacions il·legals, etc.**

Bueno les actuacions il·legals van ser, però, posteriors, no tenien res a veure. El que s'ha de fer és anar desmuntant i dir: "d'acord, aquests dos tenen una sentència per haver fet pràctiques de tortura" però això va ser a finals de 2006. Aquestes dues persones com qualsevol altre, a l'inici del 2006 perquè no podien haver actuat perfectament. Totes les altres coses que van sortint s'han d'anar explicant perquè si no, clar es crea aquesta conjunció que és el que han utilitzat al documental, i ho van fer molt bé, per donar aquesta impressió. De fet aquí podríem parlar de moltes coses, la persona que es suïcida representa que es suïcida perquè està molt trista, perquè no pot acceptar la pena. Aquesta persona havia intercanviat una relació personal amb algú que surt parlant d'ella com si fos una persona fantàstica i resulta que ja ho havien deixat.

- **El documental s'ha construït una mica amb la idea d'una pel·lícula...**

Sí, llavors això dona peu a que la gent tregui conclusions. I aquí la veritat no és que diguin coses que no són certes, tot el que surt allà és cert, el que passa és que unes coses no tenen res a veure amb unes altres i el relat i la coherència que porten porta a que la gent tregui unes conclusions que indueixen a errors. Aquest és el gran mèrit entre cometes, que aconseguix portar a error a molta gent que té una certa predisposició, que no té coneixement de les coses que van passar, i que fa una lectura i que arriba a unes conclusions. El mèrit és que fa que la gent arribi per si mateixa a aquestes conclusions, errònies.

- **Aquest mèrit potser no hagués estat possible si no hagués arribat a tanta gent, aquí el paper de les xarxes socials els dies anteriors va ser clau.**

Sí, aquí es demostra que les xxss tenen molta força.

- **Algú les va moure aquestes xarxes...**

Si evidentment, suposo que els mateixos que proposen que ha d'haver-hi un canvi de sistema. Aquests utilitzen molt bé les xxss. I en aquest sentit si ens haguéssim sumat nosaltres a dir "no, no, això és incert".

- **Després del 4F ha canviat la relació entre els MC i la policia?**

Mira, jo crec que no. El que sí que és veritat que del 4F cap aquí, a poques dates de les eleccions, nosaltres fins ara sortíem sovint als MC ara estem sortint menys. Però no crec que hi hagi cap tipus de... Perquè jo crec que els MC són conscients de com ha anat la cosa i quina és la situació real, no tenen perquè tenir cap prevenció cap a nosaltres ni pot haver-hi cap càstig, hi pot haver-hi una relació correcta i saben com som. Nosaltres continuem en la mateixa línia i bueno explicant el que fem, perquè seguim pensant que som un bon producte i si volem millorar la imatge l'únic que hem de fer és explicar el que fem, perquè la gent ho sàpiga. Perquè la gent... tu i jo podem saber què està passant aquí al costat mirant al carrer. I si hi ha una bona o mala actuació d'un agent que està a la plaça espanya o a Plaça Cerdà si no ens ho expliquen no la sabrem, doncs això ho apliquem en general doncs és això el que fem explicar el que s'està fent. I com que el 90% del que fem està ben fet doncs així guanyem en imatge, explicant el nostre servei.

- **A mi em sembla que hem tocat una mica tots els temes que tenia pensats, li agradaria afegir alguna cosa més?**

No, em sembla que he estat bastant clar i bastant sincer amb el que hi ha. Nosaltres aquí entenem que vam estar utilitzats en un moment determinat. Seguim pensant que la GUB és un bon servei, tot i així, hi treballen 3.000 persones, perfectament poden donar-se situacions o conductes que no siguin les que haurien de ser. Aquí tenim uns principis ètics per treballar que la gent els segueix i tota una sèrie de valors en que la organització hi creu, els agents està clar que el que volen és treballar fer la seva feina i marxar. És a dir que han tingut una selecció, se'ls ha exigít que tinguin determinats valors hi ha una escala de comandaments que també està amb això és a dir que en general el 90% fa el que toca i quan toca. No pots posar la mà al foc 100% perquè sempre pot passar un. La única solució que tenim per sortir d'això és seguir treballant i treballant bé. No és una fugida cap per endavant, sinó que és la nostra línia, continuar treballant i fer-ho bé.

- **En quant als estereotips la ciutadania no veu les organitzacions policials com a cossos crítics, en canvi per al que jo he pogut veure sí que ho són, però això només es fa cara endins.**

Sí, els de fora no tenen la mateixa visió de nosaltres, sobre el cos, sobre el que fem però de totes maneres a mi em fa l'efecte que nosaltres som més crítics amb nosaltres mateixos que els de fora.

- **Però des de fora no es veu això.**

No, des de fora no es veu això. La única solució que tenim per tirar endavant és treballar bé i que se sàpiga i fer-ho bé. I retroalimentar-se nosaltres mateixos, la nostra moral amb la feina ben feta. Això no és un lema per quedar bé. Si t'ho pares a pensar el que ens dona forces per tirar endavant és treballar bé. Perquè sinó totes aquestes agressions o crítiques et van frenant i et van minvant. Si tu estàs convençut que estàs treballant bé, ho si no ho estàs treballant bé, i ho veus que estàs treballant això et dona impuls, això et dona força. I insisteixo aquí l'axioma bàsic és que nosaltres pensem que és un bon servei que és útil per la ciutat de Barcelona, que és necessari: Perquè, per altra banda això no ha sortit gaire, però si no existíssim aquí s'imposaria la llei del més fort. Nosaltres entenem que la policia és garant de drets i que possibilita la democràcia, perquè si no hi hagués aquesta força ben utilitzada, alhora de tenir opinions diferents prevaldria la del més fort. I això si que seria un complet desgavell. Ni democràcia ni igualtat ni oportunitat. Nosaltres hem d'estar convençuts d'això, de la nostra necessitat de la conveniència que hi siguem, de les nostres limitacions, és a dir fins a on podem arribar de quin és el nostre objectiu, la idea de servei i llavors a partir d'aquí tirar per aquí i fer-nos forts amb això. Això és el que ens ha d'alimentar, la

sensació i la idea de fer això i després el moment de fer-ho el viure-ho i alimentar-se d'això. Si fas les coses bé i veus l'efecte que té en les altres persones, veus que la gent això ho agraeix llavors ha funcionat. Inclús al moment de denunciar a una persona perquè ha saltat un semàfor vermell en realitat això ho estem fent perquè si no ho fem és molt probable que es posi en una cruïlla topi amb un cotxe i hi hagi un accident amb resultat de mort o ferits. O un accident de trànsit en el que ajudes a algú això t'omple. La veritat és que tenim 1.000 agents que prefereixen treballar al carrer que no fer tasques de segona, perquè al carrer és on tens més satisfacció. També és on tens més probabilitats de tenir algun mal record perquè la gent no tothom s'ho pren bé. Aquesta és la professió en si.

Per a nosaltres la comunicació és bàsica és una eina estratègica, i en aquesta casa jo ara fa 4 anys que estic de Cap de Comunicació de relacions externes, hem tingut els nostres alts i baixos en aquest departament. Jo crec que és un departament absolutament estratègic per explicar les coses perquè vagi bé. Si la gent no coneix el que fem i com són poden tenir una idea equivocada.

- **S'ha produït algun canvi des que està vostè.**

Aquest nou govern el primer que va fer és nomenar un cap de la GUB i posar-me a mi com a portaveu i va deixar lo altre per més endavant. Jo entenc que va prioritzar tenir clar qui era el cap i el tema de la comunicació ordenada ja des d'un primer moment, perquè hi creuen en això. A veure, nosaltres el que hem fet aquest any que ha anat molt bé és el tema de l'operació en xarxa, això del metro. La GUB, que està fent tres o quatre coses que s'han fet bé, però s'han agut d'explicar a alguns grups. Després els grups de delinqüència urbana, el tema dels telers, totes aquestes coses tenen en si mateixa la seva importància, però si les expliques poden ajudar a la bona imatge.

- **Sembla que als diaris només acabin sortint les males actuacions.**

Sí, exacte. Si perquè als periodistes moltes vegades les coses positives no els hi interessa gaire explicar-les. Nosaltres fem un esforç perquè es coneguin, per exemple, quan parles de seguretat de què parlem. Perquè la gent es pensa que al parlar de seguretat sempre es pensa amb la ciutat ciutadana però una altra cara és la seguretat alimentària, de la salut. Totes les campanyes que hem estat fent a bars i restaurants sobre les inspeccions, tot això també ens ha donat molt bona imatge. Explicar coses d'aquestes ens va bé. Això és el que dèiem abans, el que tenim davant ho coneixem però si passa a un altre lloc si no t'ho expliquen no ho saps. Per això és important de permetre que t'ho expliquin i en aquest cas els periodistes poden fer una tasca

fantàstica. Jo m'he trobat presentant una campanya un divendres, per exemple una que vaig presentar sobre seguretat viària del casc, per començar a fer-la un dilluns, i el dissabte trobar-me amb algun amic dient "Carles ja sé que esteu fent la campanya de cascs, osti quina canya que esteu fent". I encara no ha començat però la gent ja ho esta vivint. En aquest sentit la comunicació potencia molt el que fem.

3. Entrevista Tècnica Àrea de Comunicació de PG-ME

Entrevista Tècnica Àrea de Comunicació de Policia de la Generalitat Mossos d'Esquadra

Data: 30 d'abril de 2015

Duració entrevista: 11:00 a 11:45, 45 min

Registre d'àudio: sí.

Lloc: Àrea de Comunicació de la Comissaria de PG-ME de Travessera de les Corts, 319-321, Barcelona

- **Quina és la teva funció dintre de l'àrea de comunicació.**

Jo sóc llicenciada en periodisme, i sóc facultativa. Dintre del cos de Mossos d'Esquadra hi ha una categoria laboral que són els facultatius i tècnics que són personal llicenciat en diverses especialitats que donem suport als policies. No som ben bé policies però si que estem integrats dintre del cos de Mossos d'Esquadra com un personal de suport. Llavors hi ha des de llicenciats en biologia, en dret, economia, informàtica, i també hi ha, en aquest moment, diverses facultatives llicenciades en periodisme. A l'àrea de comunicació treballem tres facultatives llicenciades en periodisme (som una trentena de persones que treballem a l'àrea de comunicació de mossos d'Esquadra) i la resta són membres del cos de ME, hi ha dos sergents, uns quants caporals, 4 i la resta són agents. Així que l'àrea de comunicació és mixta, el gruix de personal és de ME però després estem aquestes 3 periodistes que el que fem és donar suport. També hi ha la figura de la cap de premsa que acostuma a ser un càrrec de confiança de l'equip de govern, en aquest cas del director general. En aquest cas no hi ha ningú nomenat, però una de les 3 facultatives que està assumint les funcions de cap. És cap en funcions, que no sóc jo, sóc una tècnica. En les estratègies en les comunicacions diguéssim que no soc la responsable, sóc una més. Ara, evidentment sí que gestiono la comunicació juntament amb els altres companys. Quan hi ha una comunicació que s'ha de fer s'eleva, la cap decideix i tenim una certa autonomia per decidir algunes coses, però funcionem d'aquesta manera. Llavors l'àrea de comunicació igual que el cos de ME té uns serveis centrals que donen servei a tot Catalunya, i després tenim una organització territorial. És a dir, tenim presència a través de 9 regions policials, a tot el territori de Catalunya.

Doncs l'àrea de comunicació funciona més o menys igual, tenim els serveis centrals aquí a la Comissaria de les Corts on gestionem la comunicació que afecta al director

general, que afecta a aquests serveis centrals i a més aquí, com que és el centre, Barcelona, també gestionem totes aquelles comunicacions que afectin a incidents que passin, o als mitjans que cobreixen a la Regió Metropolitana de Barcelona. Després tenim delegacions de l'Àrea de comunicació a les diferents regions policials a Tarragona tenim una, a Terres de l'Ebre una altre, a Lleida està la regió policial Ponent que també porten els temes que passen a Pirineu Occidental. Després si anem a central a Manresa també hi ha uns companys mossos que treballen a l'àrea de comunicació. A Girona i a les Metropolitana Nord i Metropolitana sud, en total som una 30 de persones les que treballem en l'àrea de comunicacions.

En relació a les funcions, nosaltres bàsicament el que fem és gestionar la comunicació de fets que nosaltres considerem que son d'interès públic per la ciutadania o d'interès mediàtic. És a dir que som proactius i proposem temes als mitjans de comunicació que a vegades donen a conèixer unitats de policies que no són gaire conegudes, expliquem molts operacions i fem rodes de premsa, escrivim notes de premsa de detencions que s'han fet, de casos d'investigació criminal que s'han resolt, etc. Això per una banda.

Per una altre el que gestionem és la via contraria, periodistes que tenen un interès en concret de conèixer de la policia. Doncs nosaltres rebem aquesta sol·licitud, la valorem, la consensem amb la unitat que correspon o els investigadors o operatius que la porten i llavors gestionem i fem com d'intermediaris. El que fem, bàsicament, és això, d'intermediaris entre el cos de mossos i els periodistes. Només periodistes, ara hi ha una altre vessant, és que les coses han canviat molt i llavors amb la irrupció de les xxss, el cos de mossos d'esquadra té una presència en diverses xxss, bàsicament twitter i facebook, encara que també tenim presència en altres xarxes socials. Twitter ho portem a l'àrea de comunicació i facebook ho porta la comissaria general de relacions institucionals i mediació. Però ells duen a terme la comunicació més corporativa, més de màrqueting. Amb la irrupció de les xarxes socials ara no només ens dirigim als periodistes sinó també ens dirigim també als ciutadans, ens permet tenir un canal de comunicació i interacció directa amb el ciutadà.

- **Quin impacte té aquesta major presència en la percepció sobre la policia de la gent.**

Jo tampoc et sé dir, nosaltres quan es va decidir tenir una presència en les xarxes socials va ser perquè estava clar que es parlava i molt de ME, i les converses en les que estàvem nosaltres presents no eren gaire favorables, i això encara continua passant, llavors nosaltres vam dir, això està així, i són opinions que nosaltres ni entrem

ni no entrem, són les que hi ha i qualsevol és lliure de poder explicar i poder donar la seva versió. I Bueno, nosaltres vam dir, i perquè no expliquem també nosaltres el que creiem que és. I que si algú fa una cerca de una conversa de twitter de mossos que vegi el que hi ha de negatiu però que vegi també, que tingui la possibilitat de veure també diferents punts de vista. Des que estem al twitter quan hi ha moments puntuals que s'han produït actuacions més polèmiques doncs clar pot ser que alguns moviments que participen molt d'aquestes reivindicacions socials són molt actius a les xarxes socials i ells tenen una visió més negativa de la feina que fem nosaltres. Però d'altra banda també tenim uns seguidors que valoren la feina que fem.

- **I quan un cas d'aquests afecta a la legitimitat de la policia, com el 4F, encara que sigui un cas de Guàrdia Urbana, com afecta al cos.**

És igual, és GUB.

- **Podem parlar d'un clima hostil cap a la policia, en relació al que comentaves de molts comentaris negatius a les xarxes ...**

Jo potser no tinc tots els elements per valorar què passa amb altres cossos policials. Puc tenir una impressió a títol personal del que em sembla a mi que passa. És cert que a Catalunya, pel nostre passat relacionat amb l'anarquisme, per uns moviments cívics molt actius, d'entitats veïnals, etc. fa que es pugui veure, una part de la feina que fa mossos, que és la feina d'antiavalots, d'una manera molt negativa. Però ME no és només ordre públic, és molt més. Si després entres en altres àmbits que potser són el 90% de la feina és una feina més assistencial, hi ha un delictes i estem allà per solucionar-ho. Clar és que no sé si només és una visió parcial, si jo només em limito a veure quin és el ressò que mossos té en les xarxes socials, és realment el que pensa la majoria de ciutadania? perquè després hi ha les enquestes de seguretat que es contradiuen una mica. Potser joestic com contaminada perquè jo miro per exemple les xxss. I potser els que són més actius a les xxss ja tenen, i ho desconec, però són proclius a ser molt crítics o fins i tot a valorar negativament aquella feina que ha fet mossos. Però pensa que sempre és quan afecta a ordre públic, la majoria de fets que sempre han estat criticats en els últims temps són els relacionats amb ordre públic. Tindrem alguna vegada bona premsa relacionada amb ordre públic? És complicat, perquè no són actuacions cartesianes, la gestió de l'ordre públic és bastant complexa.

- **La presència a les xxss permet aportar un altre punt de vista més positiu.**

No només a això, és a dir, estava clar que no podíem viure d'esquenes a la societat, i la societat actualment viu a les xxss. Teníem molt clar que una institució pública que no és present a internet, si no comuniquem no existim. Nosaltres hem d'interactuar amb els nostres ciutadans. Llavors el motiu pel qual es va decidir entrar a les xxss és perquè no podem estar d'esquenes a la societat, llavors estava clar que havíem d'utilitzar tots aquells canals que tinguéssim al nostre abast per aproximar-nos a la societat i comunicar.

- **S'ha de comunicar tot?**

No tot s'ha de comunicar. A nosaltres el principi que ens regeix, evidentment transparència, comunicació, però principalment l'important és no interferir en la feina policial. Si hi ha una investigació en marxa i els periodistes s'assabenten que hi ha un dispositiu de salut pública que implica entrades a la ciutat de Barcelona, Lleida, Girona, i els periodistes s'assabenten, perquè és la seva feina. I ens pregunten, nosaltres hem de callar i no explicar bé aquest operatiu? no ho fem, l'expliquem però no sempre podem explicar-ho tot perquè posem en risc la pròpia investigació que està en marxa, però també perquè nosaltres a vegades actuem com a policia judicial i el jutge ens diu "ei jo estic portant aquesta investigació i no vull que s'assabentin de re" llavors nosaltres tenim altres elements. La gestió de la comunicació en una institució policial és una mica delicada. Passa en un homicidi per exemple, hem de fer molts equilibris perquè els periodistes ens demanen informació. Ens dirigim als investigadors i ens diuen que encara no poden explicar res, primer perquè encara no saben què ha passat i segon perquè moltes vegades el cos encara està present. I en canvi tenim ja uns periodistes uns periodistes que estan al mateix lloc i ja s'han assabentat. Hem de fer llavors aquesta gestió perquè a vegades el tempos policial i el dels periodistes no sempre és el mateix. Hem d'intentar equilibrar i fer entendre a uns i a altres, als investigadors que els periodistes i els ciutadans volen saber què passa. Però també els hem de fer entendre que podem explicar fins a un cert punt.

A vegades rebem queixes dels periodistes de que som molt lents a l'hora d'explicar la cosa, però clar hi ha altres inputs que també s'han de tenir en compte.

- **Us trobeu en desigualtat de condicions, només podeu comunicar sobre fets, no podeu realitzar valoracions i per tant heu d'estar molt segurs del que dieu.**

Clar, a nosaltres a vegades ens demanen que opinem, però no ho fem, no opinarem en res, només expliquem el què hi ha, i fins a un cert punt. Això traslladat al tema del

4F i d'altres moviments socials clar aquesta pressió també s'incrementa, perquè no només afecta a la institució policial, està també afectant a governs i tal.

- **En el teu exercici has detectat trets característics de la cultura policial?**

Sí, evidentment. En el cos de ME nosaltres principalment hem destacat molt per ser una policia de proximitat. La cultura catalana, potser no és diferent d'altres cultures, jo crec que és molt mediterrani, ho desconec, però en el cas de ME hem estat bastant pioners en la implementació del que es coneix com a policia de proximitat. La creació de les ORC (oficines de relació amb la comunitat) els grups de proximitat que són els que fan aquests patrullatges a peu que entren al comerços, que tenen molta relació amb els col·lectius que integren el teixit social del lloc on treballen. És molt important saber a qui estàs donant servei públic, la sensibilitat de tots els col·lectius. Per exemple si és el col·lectiu d'immigrants vam treballar amb OXFAM pel tema de les identificacions, perquè se sentien criminalitzats, i nosaltres els hi explicàvem que a vegades són necessàries aquestes identificacions. Com ho podem fer perquè no se sentin discriminats. Aquesta feina es fa encara que a vegades no s'expliqui gaire si que hi ha una sensibilitat davant dels col·lectius. En temes de violència de gènere també s'ha realitzat una gran tasca d'atenció a les víctimes.

Tot això jo crec que forma part de la cultura de la societat i s'intenta una mica donar resposta a aquelles inquietuds que detectem en la societat.

- **Diversos dels estudis que he consultat senyalen altres elements culturals com l'hermetisme policial, el rebuig cap allò extern, en alguns casos la llei del silenci, etc. Davant d'un fet que posa en dubte el correcte funcionament el cos policial com aquests trets culturals de la policia construeixen o modulen el discurs?**

Ostres, no et sabia respondre. En quant al corporativisme, ...

- **A vegades es parla de la llei del silenci, en quan algun fet es veu que pot afectar el correcte funcionament s'opta pel silenci, intentar que no surti a la llum i deixar que es gestioni internament.**

Clar, és que estàs parlant amb l'àrea de Comunicació, nosaltres precisament el que treballem és per no donar el silenci com a resposta, que hi ha alguns temes que nosaltres no podem comentar, sí. I hem de ser capaços de gestionar el no, davant de certes peticions a vegades no ho podem donar. Però clar parlar d'aïllament, llei del silenci, ... va en contra de la nostra filosofia. Ara com a cos policial jo ja no et puc

explicar, hauries de parlar amb un comanament o algú de base i et digui si realment hi ha la llei del silenci entre tots els companys que han participat. Clar això jo no t'ho sabria respondre.

- **Per tant la teva valoració del discurs policial és més aviat d'un discurs obert i transparent?**

Jo crec que sí, el discurs policial és obert i transparent. Al menys espero que respecte fa uns anys s'ha intentat. L'àrea de comunicació treballa per a que tots els temes que han estat polèmics i estem parlant dels casos com el de Benítez, Ester Quintana, nosaltres hem parlat molt, amb els periodistes. I quan et dic nosaltres no només em refereixo a l'àrea de comunicació també a comanaments que també n'han parlat. Quan dius llei de silenci què vols dir? Que no expliquem tot, o que el nostre discurs no és allò que el moviment social en concret o una part de la ciutadania voldria escoltar?

El Comissari en Cap Trapero va reconèixer en les escoles de l'any passat que algunes vegades ens equivoquem i que intentarem rectificar. Ho va dir i va demanar disculpes. Què vols dir, que el nostre discurs no s'adequa amb el que a una part de la societat li agradaria sentir?

- **Més aviat, i en relació al que has comentat, em dona la sensació que la policia com a tal no comunica molt a la ciutadania sinó que ho fa mitjançant els periodistes, em fa l'afecte llavors que la policia no té una veu pròpia.**

Clar perquè ho fa a través dels mitjans de comunicació, dels periodistes. Els Mitjans de Comunicació, pot passar, i ho desconexem, tenen línies editorials i destaquen certes coses a vegades en comptes d'unes altres? Aquí nosaltres no pressionarem.

- **Twitter és una veu pròpia, però potser n'hi ha poques i no s'acaba de veure tota la feina interna que es fa el ciutadà. Em fa l'efecte que la policia és molt crítica amb ella mateixa però en canvi això no es manifesta de cara l'exterior.**

El Twitter és una veu directa al ciutadà, aquí sí que diem el que considerem.

A veure, també pensa que hi ha crítica interna és evident, que aquesta crítica interna també a vegades s'ha fet palesa amb periodistes, en aquelles tribunes amb les que nosaltres podem parlar, amb aquells col·lectius que nosaltres tenim una relació directa. Jo cerc que és així. Si el missatge que trasllem com a institució és que a vegades

no hem reconegut els errors, no t'ho sabria dir. Des de l'àrea de comunicació nosaltres diem allò que consensuem que podem dir, com a institució. També jo crec que les xxss ara ens permeten un contacte més directe, és a dir, donar la nostra veu. També és cert que ara fa un parell d'anys que la figura del portaveu ajuda a consolidar una imatge de cara a l'exterior més cohesionada, és a dir, la figura d'ell com a portaveu representa la veu de cossos d'esquadra. Igual que nosaltres a través del twitter podem representar la veu encara que de manera molt incipient, i encara ens queda molt recorregut i hem de treballar més, tenir una major presència i fer un més intensiu d'aquesta eina perquè ens permet explicar-nos directament. És una relació necessària la dels Mitjans de Comunicació. Ells ens necessiten perquè som una font d'informació i nosaltres els necessitem amb ells perquè són un altaveu molt bo per nosaltres, per les coses negatives però també per les positives. Quan aconseguim que un MC pugui venir a una xerrada que es fa a adolescents sobre internet segura ens permet fer d'altaveu i que això arribi a l'audiència que tingui aquell mitjà en concret. Llavors està clar que és un tema de comunicació, i nosaltres ens ho creiem, hem d'explicar. Clar quan parlem de la llei del silenci a nivell operatiu o a nivell de comunicació, perquè a nivell operatiu jo no et puc contestar.

- **Però en la vostra feina suposo que heu de lluitar contra els estereotips del cos que té sobre els mitjans.**

Bueno hem de fer pedagogia, però com també l'hem de fer de cara l'exterior. Com a societat vivim a través d'estereotips, però una cosa són els estereotips d'aquells policies que no han treballat mai amb MC i que no s'han explicat mai, i una altre cosa són aquells que hi ha treballat. Nosaltres fem pedagogia, estem presents en el curs bàsics de policies, expliquem què fem a l'àrea de comunicació, perquè hem de treballar amb els mitjans de comunicació. Estem presents també a les ORCs que són grups que treballen molt amb els MC perquè moltes coses que fan interessen a la gent i als mitjans i moltes vegades han de fer ells mateixos de portaveus. Que pot passar que un policia tingui una mala experiència amb un mitjà que expliqui una cosa i que després al mitjà en surt un altre, pot passar. Però això de parlar amb la premsa és a partir d'uns certs galons et va com amb el sou explicar certes parts la teva feina, tot i que en un moment donat qualsevol pot tenir que comunicar i això ho tenen molt interioritzat. Jo quan vaig començar a treballar aquí, al 2008, vaig estar dos o tres anys que feia bàsicament els temes que afectaven als mossos de transit. Perquè era una àrea que es coneixia poc i van decidir potenciar-la més i llavors estava molt en contacte amb el que en aquell moment era la divisió de trànsit i ara és una comissaria de trànsit. També era un tema més assistencial a la carretera, però també hi havia

coses una mica polèmiques com tot allò que te a veure amb les infraccions de trànsit, les multes, etc. Tenien bastant interioritzat que era imprescindible i part de la seva feina explicar què feien. Davant d'alguna actuació polèmica hem d'explicar perquè s'ha actuat d'aquella manera. Jo crec que els policies en general tenen bastant interioritzat que ens hem d'explicar.

- **I en relació al 4F, en com es va gestionar tot...**

Jo d'això no et puc explicar, perquè afecta a GUB.

- **Però és un fet que afecta a tota la imatge dels cossos policials catalans.**

Això no ho sé, nosaltres estem molt identificats. Una cosa bona i dolenta és que la marca mossos està molt identificada i jo crec que els ciutadans saben molt bé quan és GUB i quan és Mossos. En aquest cas en concret el pes de la reputació o la mala reputació, l'impacte en la repercussió, va ser a GUB.

- **El cas de l'Ester Quintana s'hagués pogut comunicar millor? De quina manera?**

Sí, però ho desconec. Millor en el sentit que es van donar versions contradictòries. Què hi ha al darrere i perquè. Això hi ha una conselleria pel mig hi ha el cos policial, no conec el perquè aquesta contradicció de versions, desconec el que va passar. Millor en el sentit de que els titulars de premsa que vam tenir durant molt de temps anava en detriment de la credibilitat del cos policial.

- **Com gestioneu internament aquest tipus de casos?**

Quan ens trobem en un cas com el de l'Ester Quintana el primer que fem és intentar recavar tota la informació que és possible en aquell moment. Nosaltres no hem mentit mai, que hi ha algunes informacions que quan es traslladen no són del tot contrastades, o per una qüestió de precipitació podem explicar coses que no són ben bé com han succeït, el cas de l'Ester Quintana va passar així, però conscientment dir ha passat això diem que ha passat això altre, mai, això els 7 anys que porto treballant aquí mai m'he trobat amb la tessitura de "ha passat expliquem allò altre". Això no sé si et dono credibilitat però ha passat, quan passa un cas d'aquest pots dir "clar això m'ho dius perquè sóc la veu de la casa". Jo no m'he trobat mai amb aquest problema. Nosaltres què fem? Ens expliquen què ha passat, de tot el que ens expliquen nosaltres consensuem una resposta, amb els responsables dels implicats del cos policial, parlem amb premsa, i llavors d'aquí surt el que podem explicar. També a vegades ens

diuen que no podem explicar certes coses perquè hi ha secret de sumari, a vegades hi ha problemes interns perquè hem explicat més coses de les que estàvem permesos explicar. Llavors el que fem és explicar als periodistes el que ha passat, i ens contra pregunten. Allò que sabem o responem i allò que on ho preguntem. En el cas de l'Ester Quintana apareix un vídeo en que hi ha un moviment d'una furgona, es tracta d'una informació contradictòria a la que havíem explicat. Llavors els periodistes ens pregunten i nosaltres també preguntem sobre aquella informació internament. Ho tornem a preguntar i ens diuen que allò no es va explicar perquè ningú ens va preguntar i responem en funció del que passa.

- **Però llavors s'emet un altre discurs però no es parla del perquè d'aquella contradicció, no s'argumenta.**

Bueno en el cas de l'Ester Quintana ja ho van explicar en el seu moment el que havia passat, es van demanar les disculpes que es van considerar. Hi ha hagut una comissió al parlament, i allà s'ha pogut explicar vull dir que jo crec que explicacions s'han donat, altre cosa és que no responguin el que tothom vulgui. Però les explicacions jo crec que sí que s'han donat.

- **Quan es consensua un discurs es valoren els afectes que pot tenir, com?**

Es consensua, no es fabrica. I clar nosaltres podem dir, ostres aquest tema portarà cua.

- **Malauradament hi podem veure un aspecte positiu d'aquests casos, doncs s'obre una porta al diàleg, la seguretat no interessa a la ciutadania però en aquests moments més sensibles la gent està més receptiva i en aquest cas el discurs policial pot tenir major incidència, no només negativa sinó també positivament. I em dona la sensació que el col·lectiu policial no acaba d'aprofitar aquestes situacions.**

Ho desconec, parlarem prou la policia mai perquè certs sectors de la societat estiguin contents. O, amb algunes actuacions polèmiques, hi haurà alguna manera de satisfer el que s'espera de nosaltres?

- **Però en els últims anys això està canviant, el diàleg obert amb la policia està en expansió.**

Jo crec que cada vegada donem més explicacions, sembla que no, però jo crec que sí comparem amb altres territoris i amb altres èpoques, no hi ha res a veure. Això sí que

pot ser que hi hagi alguna queixa de dir, osti no sé perquè se'ns critica tant per ser tant tancats quan en realitat... i a vegades hi ha alguns sectors que diuen, "s'explica massa!" I ja és feina nostra també explicar que aquesta comunicació és necessària, t'estic parlant a nivell de base. És una actuació que està en els titulars, i em pregunten "perquè està tant en els titulars?" això ja ho desconeixem. Perquè una mala praxi d'un mosso d'esquadra està 3 dies 4, 5 setmanes en els titulars. Hi ha casos de mala praxi, però ja hi ha mecanismes interns per investigar-los, això també és una realitat, a vegades es pensa que no ho diem de cara a la galeria, és una feina que es fa. Quan el Carles Reyner et parlava de l'autocrítica és que realment es produeix. Però quan hi ha una mala praxi d'un mosso, que ha s'ha aprofitat de la seva situació més privilegiada per cometre un il·lícit pot estar tres dies en un titular i quan és un policia local que té la mateixa obligació de donar un servei públic, potser només tenim una breu repercussió. Està clar que la marca mossos ven, creiem que hi ha un interès potser de, ... independentment que està clar que nosaltres que quan hi ha una mala praxi evidentment s'ha d'explicar, som un cos de 17.000 persones.

- **El cos és crític a l'hora d'explicar les males praxis?**

En quin sentit, en el missatge que nosaltres donem? En el punt en que ho expliquem jo crec que sí. O ve o posem ja directament, hem fet rodes de premsa de detencions policials en que algun detingut és un mosso d'esquadra. I ens ho pregunten i no ho amaguem, que fem una gestió de la comunicació? Si. Que creiem que s'ha de fer, a vegades nosaltres mateixos ens equivoquem i a vegades expliquem bé. Les coses estan canviant la situació ara en aquests moments també és una mica diferent, tota la gestió de l'operació antiterrorista *jihadista*, és que ha estat una molt bona operació policial. I això jo crec que ens dona punts davant de la ciutadania, perquè diuen bé hi ha algunes actuacions d'ordre públic que són les més polèmiques però hi ha altres aspectes que ho fan bé. I això també ho notem al *twitter* per exemple, que quan difonem aquesta operació en concret rebem moltes més felicitacions.

- **Teniu algun tipus d'índex per valorar l'impacte?**

No, el que fem és analitzar els impactes de certs temes, fem reculls de premsa, valorem, etc. Però l'àrea de comunicacions no sempre actua a reacció, moltes vegades és abans, veiem que hi ha un cert caldo de cultiu d'algun tema doncs podem decidir parlar-ne.

- **Si feu una valoració del context com a sensible pot canviar el discurs de determinats temes?**

El discurs no, pot canviar l'estratègia, per exemple si veiem que hi ha una problemàtica i una alarma social pel que fa als robatoris dintre de domicilis, potser quan veiem que s'han produït dos o tres fets els expliquem d'una manera. Valorem la possibilitat que hi hagi un portaveu que expliqui els protocols de seguretat de protecció que considerem, però sortim també explicant que s'ha potenciat alguns aspectes. Nosaltres al final a l'àrea de comunicació no construïm res, al final expliquem el que fa la policia.

- **En el cas en que la societat estigues alarmada per temes de corrupció policial, quina seria la millor estratègia a adoptar?**

Quan hi ha un cas detectat de corrupció policial, davant de les preguntes que ens fan els periodistes la millor estratègia és explicar allò que s'està fent, i es fa. Si s'obre una informació reservada, si es prenen mesures disciplinaries, quan ha calgut ho hem explicat.

- **Creus que als mitjans hi ha gran diferència en quant al bombo que es dona a les males actuacions vers a les bones?**

Això només cal consultar les hemeroteques i no només afecta al cos policial. Les notícies que són negatives destaquen més. A mi em toquen moltes vegades temes més blancs i costa més de vendre'ls, en parlen els periodistes, però costa. Però aquest no és un tema que afecti només a la policia, és un tema que afecta al periodisme en general. I de manera modesta jo tampoc no sé. És un debat que s'extralimita del que és la comunicació d'una institució policial.

També entenc que en casos de corrupció policial és sortir de la norma, així que s'entén que es publiquin més, però també a vegades un cert equilibri entre bones i males notícies potser no aniria malament.

- **En alguns casos els diferents cossos actuen conjuntament, si hi ha algun cas que afecta doncs a varis cossos consensueu entre tots el tracte que ha de tenir aquest tema.**

Igual que es fa a nivell operatiu també nosaltres hem de parlar, es fan moltes notes conjuntes amb GUB i es treballa molt conjuntament i coordinadament. Quan són temes que afecten d'operatius conjunts es fa.

- **En el cas del 4F no va haver-hi cap reunió, perquè si que algun tema tocava a mossos.**

Sí però l'actuació en si que va generar el 4F va ser GUB, no hi havia mossos allà. No era una actuació conjunta de ME i GUB, independentment que després hi hagués crítiques perquè aquí també comenten que aquí també van haver-hi tortures. Això ja és una cosa que afecta a mossos. No és allò que diguis que és una operació conjunta de ME i GUB, no és que allà estiguessin presents i llavors dius, ostres hem de veure tu on estaves, jo on estava i què va passar i quina informació. Per tant és GUB.

- **Per tant des d'aquí no es va tocar res del 4F?**

Jo ho desconec, però jo que sàpiga no sé més.

4. Entrevista Caporal GUB

Entrevista Caporal de la Guàrdia Urbana, 15 anys al cps i 8 a Barcelona.

Data: 12 d'abril de 2015

Duració entrevista: 16:00 a 16:30, 30 min

Registre d'àudio: sí.

Lloc: Aula de la Biblioteca de la Universitat de Barcelona.

- **Penses que la policia catalana està dotada de legitimitat?**

Sí, com a norma general la policia catalana està dotada de legitimitat. Sempre hi ha estereotips però, per exemple quan has de denunciar sempre hi ha queixes i retrets de que això és per cobrir la nostra paga de nadal, etc. Però bueno jo crec que això és una cosa normal, no és una qüestió personal, si la denúncia la posa la GUB es queixen, si la posen els ME, es queixen i si la posés la GC també.

- **Com has viscut el cas *Ciutat Morta* dins de la GUB?**

Ha estat un cas molt mediàtic on s'ha vist que el reportatge era un reportatge totalment de part, que tampoc ho desmentien els propis productors. Per part de la GUB potser hi ha hagut una resposta una mica lenta, però jo entenc que s'han de veure totes les opcions i anar contestant el que s'hagi de contestar i no contestar el que no toqui.

- **Quina és la percepció de la GUB de com s'ha tractat el tema?**

Home, hi ha hagut diverses opinions. En principi a la GUB, tothom tenia clar que era un reportatge de part, però també és cert que aquells que havien viscut més de primera mà aquesta situació els bullia la sang una mica més. Perquè hi ha un company que està en cadira de rodes i allà semblava que tots eren sants. En principi al reportatge mateix es deia que uns companys havien comès un delicte i que per això havien estat condemnats i accepten aquesta sentència, tothom entén que l'altre sentència, on condemnen a l'altre part pels fets d'aquell dia, doncs també s'ha d'acceptar.

També la qüestió que hi hagués una sentència pel mig ha estat un pilar bàsic en el discurs policial.

- **D'altra banda què en penses de la cultura policial, i quin paper creus que hi ha jugat en el desenvolupament dels fets.**

Penso que la cultura policial és una cultura diferent a la de la resta de la societat. També penso que és una cultura compartida amb altres cossos policials internacionals. És a dir hi ha unes característiques que són comunes i que es veuen iguals en molts llocs del món. Els policies que conec de fora, encara que siguin de països i cultures diferents, sempre la cultura policial és més o menys la mateixa. Som un grup que treballem per la societat però a la vegada pensem que ens hem de defensar. Sembla incongruent però el fet és que és una cultura una mica tancada.

- **Quins altres trets de la cultura observes.**

Principalment es caracteritza per aquesta protecció, sembla que hagi d'anar a missa quan un company diu "*això ha estat així*" doncs això ha estat així fins que no arribi un jutge i digui el contrari.

- **Al cos costa posar en dubte les actuacions dels companys?**

Posar-se en dubte sí que es posa en dubte, però extraoficialment. Quan ja treballes molt temps amb segons quins companys ja saps qui fa segons quines coses, qui ho fa millor qui ho fa pitjor, qui té uns procediments més o menys adequats. Aleshores ja dintre del cos ho poses en dubte o no. Però la versió oficial és que si això s'ha fet així perquè el company ho diu així, és així, fins que arribi algú que ha de ser el jutge, i digui ha estat d'una altre forma.

- **Penses que està molt present la llei del silenci en la Guàrdia Urbana?**

No és que sigui ben bé un pacte de silenci. El que sí que s'intenta és que la societat no que no ho sàpiga, és que millor rentar els draps bruts dintre de casa. Perquè? Perquè si això es fa públic la imatge general de tots els policies queda molt deteriorada. Llavors és preferible fer-ho bé, rentar aquest drap brut dintre, osigui denunciar-ho internament, que surti el judici si ha de sortir o una falta administrativa, però que es passi per dintre. De cara a la societat no perquè deslegitima a la resta dels companys. Perquè si un company fa una cosa malfeta deslegitima a la resta dels companys, si un company fa una cosa malfeta la gent no veu a aquesta persona. A mi la gent no em coneix pel meu nom, em coneixen pel meu uniforme. Aleshores si ho faig una cosa contra la norma davant d'una persona ella no sap qui sóc i atribueix al fet a tot el cos, pensa que tots som iguals. Per això és el tema del pacte de silenci cap enfora.

Cap a dintre... tot depèn. Depèn de quins caps tinguis pots denunciar, no pots denunciar. Aquí és important el fet que nosaltres treballem sempre amb proves, els delinqüents els detenim en base a proves per exemple, aleshores i creiem que un

company no està fent bé les coses necessitem proves. No podem dir, “és que a mi em sembla que...” hem de tenir proves, i entre els companys encara més. També és cert que fem una mica la vista grossa, si a mi no m'afecta no ho mires tant, no ho investigues. Per això estan les Unitats d'Afers Interns.

- **És fàcil denunciar a afers interns?**

Depèn molt del cos. I de la persona a la que denuncies. El que s'ha de tenir clar és que com tota empresa, perquè un cos policial és com una empresa, hi ha persones més afins a l'escala de comanament i hi ha que són menys afins a l'escala de comanament. Si intentes denunciar a una persona que és afí a l'escala de comanament has de trobar molts proves, i que el que denuncies sigui una falta greu. Pensa que el mateix règim disciplinari de la policia ja permet que no tinguis l'obligació de denunciar les faltes lleus.

- **En aquells casos més greus quina és la via correcta per denunciar?**

Com qualsevol persona podem denunciar davant d'un Jutjat. Estem en un cos jerarquitzat així que la via correcte a seguir és parlar amb el teu comanament i que el teu comanament faci. Si tu personalment veus que no estan fent res i vols pots denunciar-ho. Davant d'aquesta denúncia penalment no hi ha cap responsabilitat i disciplinàriament, és a dir a nivell intern, en principi tampoc. Però has d'informar al teu comanament.

- **S'aplica algun tipus de càstig no formal per als qui infringeixen la llei del silenci?**

Oficialment no hi ha cap càstig per als que denuncien a un company que actua inadecuadament, perquè tu has fet la teva feina i l'has fet bé. Però sempre hi ha llocs menys agraciats que es perceben com a feines de menor grau. Al ser un cos jerarquitzat el cap et pot posar al lloc que ell cregui convenient en cada moment. Si ell pensa que en determinat moment el millor lloc per tu és un d'aquests de menor grau tu no pots fer-hi res.

- **Com es va gestionar per part de la policia el cas de Ciutat Morta?**

El discurs de la GUB en relació al cas de Ciutat Morta el valoro correctament. Un discurs que es centrava en recolzar els agents en l'actuació del 4F, perquè hi havia una sentència, i a la vega admetre que aquests agents estan condemnats per altres fets. Però aquests fets no tenen res a veure amb aquests. El fet que hagin comès un

acte delictiu no implica que totes les seves intervencions anteriors siguin delictives. Simplement que en aquest moment van fer una il·legalitat i per això se'ls ha condemnat. Però els fets del 4F no tenien res a veure, ells van rebre un acte violent, com a conseqüència un company va quedar en cadira de rodes. Aquests van ser els fets que van quedar provats al judici, que com tota via judicial tenen vies per a poder recórrer, si s'han esgotat totes les vies queden en sentència ferma uns fets provats i una resolució sobre aquests.

Pel que fa al tema de la comunicació trobo que la GUB van trigar potser una miqueta en donar la cara, però quan ho van fer el discurs va ser correcte i adequat per part dels comanaments.

- **El que es percebia era una manca de presència dels cossos policials vers l'alta presència dels demás actors en els mitjans.**

A veure, jo crec que l'abast de l'impacte que va tenir el documental respon a dues raons. En primer lloc perquè es va dur a terme una molt bona comunicació a través de les xarxes socials durant un temps i es va crear expectació. En segon, la denúncia del company ara de Cap de la Policia Local, en que demanava que es censures uns minuts del documental en que sortia ell. La censura i la gran tasca de difusió i comunicació per les xarxes socials va donar molta més expectació. El fet que tanta gent, a la vegada, estigués pendent i veies el documental explica en part la gran onada d'indignació que va succeir l'emissió del documental. El que sobta és que la gent només acaba sabent una part de la història, els mateixos creadors del documental admeten que és un fet explicat per una part i que està creat amb aquest objectiu. Tècnicament era un documental realment molt ben fet, semblava que hi hagués una línia coherent entre el primer fet i l'últim, quan simplement el que havien fet era situar fets puntuals que sí que van passar, en una línia temporal i crear un fil argumental, és a dir construir una història.

Pel que fa a la GUB potser no va tenir una resposta igual de forta o extensiva però realment tampoc era necessari, simplement dient que els fets són els que han quedat provats en una sentència i han sigut tals, és suficient. El que passa és que avui en dia l'impacte visual és molt més fort.

- **Exactament, no es pot comparar l'impacte en l'imaginari col·lectiu que tenen unes imatges o unes declaracions en directe a l'impacte que té una sentència, que probablement la gent no entendrà el que hi posa, o no farà l'esforç de llegir-la. Cal que la policia tingui més present aquesta vessant**

de diàleg, de comunicar i d'explicar en paraules planeres el que des de les institucions es vol dir.

En aquest sentit crec que no va ser de gaire ajuda el company que va intervenir en el programa .CAT que anava com a representant de la GUB perquè era el sindicat majoritari. Efectivament la majoria dels Guàrdies han votat a aquella persona, jo personalment no el vaig votar en el seu moment, però diguem-ne que la imatge que va donar per mi no era la més correcte. Jo no em vaig sentir representat amb la imatge que ell donava. També entenc els comentaris que sortien dies posteriors que deien "si aquesta és la imatge de la GUB i és el més llest el més intel·ligent i el que lluita pels drets de la GUB no vull saber què faran els altres". Jo ho entenc. Crec que entre el documental, la imatge que va donar el representant sindical i la poca força, poca habilitat o poca sort de transmetre un missatge per part de la prefectura va resultar en que el missatge que va quedar a la societat és que si bé el documental no era del tot cert sí que s'aproximava moltíssim a la realitat. I crec que això és el que va acabar quedant.

Que tot s'hagués pogut fer d'una altra forma, sí sempre. Un cop passat es veu amb perspectiva i tot es pot millorar. Això però, potser depèn més del Ganivet de Premsa més que dels Guàrdies del carrer.

- **D'un fet tant desafortunat s'ha pogut treure quelcom positiu? Ha implicat canvis en el cos?**

Desconec les directives que ha donat ara la prefectura, el ganivet de premsa. Però jo crec que dels errors s'aprèn i crec que treballaran perquè no es torni a produir aquest desfase a nivell comunicatiu i que la Guàrdia Urbana per tant quedi per sota.

- **Ha afectat a la GUB?**

Jo crec que si Ciutat Morta ha afectat a la GUB aquest efecte és temporal. Potser ha causat una mica d'indignació de veure que quedava palès que era un reportatge de part i veure com la gent li donava credibilitat absoluta en contra de que deien les sentències. Clar pensa que nosaltres, que estem molt en contacte amb el dret, sempre ens basem en els fets provats. Si una sentència diu que això ha estat així ha estat així. Potser nosaltres pensem "la sentència diu això, però ha passat allò altre" però això ho pensem nosaltres perquè ho vivim tots els dies. En el cas de 4F jo no hi vaig estar, però els fets si no són els de la sentència s'aproximen a un 99%.

- **Un dels punts que precisament denuncia el documental és l'existència d'una trama corrupta que arriba fins als cossos judicials.**

No perquè aquí queda palès que poc després els agents fan un altre tipus d'acte i els condemnen. Així doncs la judicatura no defensa la policia aplica la llei.

- **Perquè es uns fets que passen al 2006 surten a la llum al 2015?**

Això ho desconec.

1. El Periódico

El 33 emite al fin el polémico documental 'Ciutat morta'

La película explica un complejo caso del año 2006 y la muerte de una joven. El alabado filme de Xapo Ortega y Xavier Artigas ha pasado por numerosos festivales

TXERRA CIRBIÁN / BARCELONA

SÁBADO, 17 DE ENERO DEL 2015

Televisió de Catalunya ofrece esta noche, dentro del espacio 'Sala 33' (22.25), la película 'Ciutat morta', alabado documental de Xapo Ortega y Xavier Artigas que ha pasado por numerosos festivales y ha sido premiado en varios de ellos. Su pase por la tele pública se ha retrasado hasta ahora a causa de su contenido polémico e incómodo.

Artigas es un joven sociólogo en la treintena y Ortega, un arquitecto 10 años mayor. No eran cineastas, aunque habían hecho algún trabajo antes, como 'NO-RES, vida y muerte de un espacio en tres actos', un documental del primero sobre la Colonia Castell y Les Corts. Se conocieron cuando se metieron «en la comisión audiovisual del 15-M» del 2011 y empezaron a «trabajar con temas locales de Barcelona», explica Ortega.

Semanas antes, en abril de ese año se suicidó Patricia Heras. «No la llegamos a conocer personalmente, pero la noticia nos llegó rápidamente y generó mucha rabia, dadas las injusticias del caso», cuenta el director.

EL 'CASO DEL 4-F'

Su muerte culminaba otra tragedia, ocurrida el 4 de febrero del 2006. «Había una fiesta en una casa ocupada, no de forma política, en la calle de Sant Pere més Baix (Ciutat Vella), un lugar un tanto mafioso. De madrugada se produjo una pelea en la puerta entre gente que intentaba entrar y guardias urbanos. Hubo una carga policial, cayeron objetos desde lo alto y una maceta golpeó en la cabeza a un policía, que quedó tendido en el suelo con la cabeza abierta», explica Ortega. El agente acabó en estado vegetativo.

Siete personas fueron detenidas a pie de calle, tres de ellos de origen suramericano (Rodrigo Andrés Lanza, Álex Cisternas y Juan Daniel Pintos), así como una chica alemana y otros tres catalanes. Por alguna razón, los detenidos acabaron en el Hospital del Mar, donde «coincidieron con Patricia Heras y su amigo Alfredo, que habían tenido un accidente de bici». Los policías

presentes «les involucraron» en los hechos. Ortega remite al blog de la joven, donde esta relató todo lo que le pasó aquella noche, '**Poeta muerta**', y también al web '**Des-montaje 4F**', con datos del caso.

El juicio acabó con una sentencia condenatoria para los jóvenes, ratificada por el Supremo. "Ninguno de ellos ha reconocido haber participado en aquel caso.

Y **Rodrigo Lanza** no quiso firmar ningún papel y decidió cumplir la pena íntegra, porque sigue defendiendo su inocencia", explica Ortega. Patricia Heras, que aún no había entrado en prisión, tuvo que hacerlo finalmente en el 2010. «Meses después, cuando ya le habían concedido el tercer grado y salió en un permiso, se tiró desde la ventana de su habitación».

EL PROYECTO

Cuando en octubre del 2011 dos de aquellos agentes «se vieron involucrados en una paliza a un chico negro, hijo de un diplomático, por el que acabaron condenados» (y a quienes les fue denegado el indulto hace pocas semanas, algo muy poco habitual), Artigas y Ortega tiraron adelante este documental con una tesis en la cabeza: «¿Quién vigila a los vigilantes? ¿Dónde están los mecanismos y las garantías procesales para que una persona que presuntamente ha cometido un delito pueda defenderse frente al único testimonio de unos policías? La palabra de un policía siempre tiene más valor que la de cualquier ciudadano».

Y añade: «Decidimos que nuestro punto de vista era importante, que la objetividad no existe y que era muy hipócrita intentarlo, pero que eso no es incompatible con ser lo más riguroso posible con nuestro relato. La otra parte ya se explicó y los medios de comunicación ya se hicieron eco de ello, de la misma forma que lo hacen los partes policiales y la sentencia judicial. Faltaba la otra y es la que nosotros hemos querido explicar». Patricia «no estaba, pero sí su poesía, que podíamos reproducir con una voz en *off*».

Tema incómodo para muchas partes (los alcaldes de Barcelona, la policía municipal, los mossos...) también lo fue para TV-3. Tanto, que el diputado de la CUP **David Fernández** planteó en diciembre una pregunta sobre la película al director de la tele catalana, Eugeni Sallent, quien dijo que no había tenido contacto con los directores ni tenía "planificada la emisión". Un cruce de explícitos correos electrónicos entre estos y la cadena, esta rectificó y anunció la emisión. Y esta misma semana se grabó la entrevista de **Àlex Gorina** con **Artigas** y **Ortega** para su emisión este sábado dentro del Sala 33, el segundo canal de TVC.

El documental incluye «**entrevistas puras**» y tiene un rigor buscado, pero «**no aburrido**»: «Intentamos hacer una película de no ficción de calidad y

artística, para intentar llegar al máximo de gente posible. Como decía Godard, **no hacemos cine político, sino política con el cine».**

Un juzgado censura cinco minutos de 'Ciutat morta'

Los fragmentos recortados corren por internet

EL PERIÓDICO / BARCELONA

DOMINGO, 18 DE ENERO DEL 2015

Un año y medio después de su estreno, el documental '**Ciutat morta**', -alegato sobre el complejo caso del 4-F al que siguió años después el suicidio de la joven **Patricia Heras**- se emite al fin esta noche en **Televisió de Catalunya**, en el espacio *Sala 33*, pero con cinco minutos menos. El recorte se debe a una medida cautelar del juzgado 25 de Barcelona, al considerar que algunas imágenes y opiniones sobre el exjefe de Información de la Guardia Urbana de Barcelona, **Víctor Gibanel**, podrían violar su derecho al honor, a la intimidad y a la propia imagen, ha confirmado horas antes de la emisión uno de los directores del filme, **Xapo Ortega**.

"Ha cometido un grave error", ha opinado el director sobre la denuncia de Gibanel, que llega un año y medio después del estreno: el documental se ha proyectado en más de 150 pases y una veintena de festivales. "Nosotros no podemos difundirlo -añadió el director-, pero tampoco controlar lo que hagan otras personas. Y las redes sociales son imparables". Acertó. La censura ha provocado el *efecto Streisand*: publicidad y espectadores indignados. Los cinco minutos recortados ya corrían de tuit en tuit horas antes de la emisión del filme. El objetivo del documental de Ortega y Xavier Artigas: "Intentar denunciar un caso que sigue abierto, como seguimos viendo con esta denuncia", ha apuntado Ortega. "Es un grave caso de corrupción política, y que es sistemática". El 4 de febrero del 2006, una fiesta en una casa ocupada terminó con carga policial y siete detenidos. Los jóvenes acabaron en el Hospital del Mar de Barcelona. Allí coincidieron con Patricia Heras y su amigo Alfredo, que habían tenido un accidente de bici. Los policías "los involucraron" y Heras fue a prisión. En un permiso, se suicidó.

La productora del documental emitirá próximamente un comunicado, según ha adelantado Ortega.

Centenares de personas llenaron la plaza de Sant Jaume tras la emisión de 'Ciutat Morta'

Varias personalidades piden por las redes sociales que no se silencie el 'caso 4-F' y denuncian la corrupción policial

LARA GÓMEZ / BARCELONA

DOMINGO, 18 DE ENERO DEL 2015 - 10.34 H

El documental '**Ciutat Morta**', sobre el 'caso **4-F**', se emitió en la noche de este sábado en el Canal 33 con gran éxito de audiencia y repercusión en la red. Su contenido polémico e incómodo retrasó la emisión en la televisión pública catalana de esta película premiada en numerosos festivales de cine. Finalmente, Televisió de Catalunya decidió ofrecerlo la noche del sábado por el Canal 33 con cinco **minutos censurados** por orden de un juzgado.

El documental de Xapo Ortega y Xavier Artigas no dejó indiferente a los espectadores. A la una de la madrugada centenares de personas se concentraron de forma espontánea en la **plaza de Sant Jaume de Barcelona** para protestar sobre los hechos que describe el filme. Muchos asistentes llegaron de manifestaciones paralelas de barrios cercanos e inundaron la plaza de velas. Varias personas tomaron la palabra y homenajearon a Patricia Heras.

LAS REDES SOCIALES HABLAN

Los espectadores tampoco tardaron en opinar en las redes sociales. El 'hashtag' #CiutatMorta fue primer 'trending topic' en Catalunya y quinto a nivel español. También fue tendencia #totciutatmorta. Miles de tuiteros canalizaron su ira frente a las prácticas de la Guàrdia Urbana de Barcelona.

Fueron varias las personalidades que se pronunciaron. Ada Colau pide en su Twitter a ERC y ICV que se rompa el silencio. Por su parte, el diputado de Esquerra Republicana de Catalunya en el Congreso Alfred Bosch, dice sentir "mucho tristeza" después de ver el documental y cree que "silenciar cinco minutos no es la solución".

La cuenta oficial del documental también lanzó un mensaje:

TUIT POLÉMICO

El '**sindicat de mossos d'esquadra**' también quiso dar su opinión sobre la proyección y escribió un **tuit algo desafortunado**.

El tuit calificaba el documental de fantasioso. En pocos segundos los internautas respondieron considerando la acción "vergonzosa e indignante". El 'sindicat' no tardó en contestar que tienen "derecho a opinar".

'Ciutat morta' (o cómo la mierda flota)

- 'Ciutat morta' desata una ola de indignación y la petición de la reapertura del 'caso 4F'

LUNES, 19 DE ENERO DEL 2015

Ya no lo tienen tan fácil. A muchos que creían tenerlo **todo muy bien atado**, se les ha escapado el control de lo que no querían que se supiera. Siguen teniendo la sartén por el mango, pero el mango cada vez es más corto. Y no se enteran de que el mundo ya no es como ellos habían soñado, si es que esa gente alguna vez tuvo sueños.

Los esfuerzos políticos, mediáticos, policiales o judiciales para silenciar la historia de **'Ciutat morta'** habrían triunfado en otra época. Pero ya no. Empujando desde abajo se puede lograr que una noticia silenciada por los de arriba llegue a ser portada. Los autores del documental, **Xavier Artigas** y **Carlos, Xapo, Ortega** no lo tuvieron fácil. Intentaron, sin éxito, coproducirlo con TV-3. Pero para ser justos creo que no lo hubiesen logrado con ninguna tele: ni con otras públicas, ni con ninguna gran privada, incluido el grupo en el que trabajo. Lo hubiesen logrado si se hubiese sabido de antemano **la enorme audiencia** que tendría. El negocio -casi siempre- funciona así. Pero **Artigas** y **Ortega** no se rindieron. Lo autofinanciaron con un **micromecenazgo** de más de 4.000 euros, que sirvieron para pagar el 10%. El resto, horas de trabajo gratis. Valía la pena explicar esa historia. Luego, **proyecciones en salas alternativas**, festivales, premios, y el silencio -con excepciones- de los grandes medios y el de casi todos los programas, incluido el que yo dirijo. Hasta que una pregunta parlamentaria de **David Fernández** de la CUP desbloqueó su emisión en la Televisió de Catalunya, una televisión que tiene un canal grande (TV-3) y otros más pequeñitos, como El 33. Adivinen por cuál se emitió. (Por cierto, un aplauso para **Àlex Gorina**).
¡Qué absurdo recorte!

Y, a la desesperada, uno de los policías aludidos en **'Ciutat morta'** logró que un juez evitase la emisión de cinco minutos del 'docu'. ¡Qué absurdo! El documental se estrenó hace año y medio, se ha proyectado en multitud de salas, se puede **descargar gratis**, y esos minutos han sido los más retuiteados en las últimas 24 horas. Resultado: más de 250.000 visitas. Lo dicho, no se enteran.

Los autores del documental están agotados pero satisfechos. Y no les debe faltar **un puntito de rabia** por todos aquellos, yo el primero, que hemos hablado tan tarde de los **dramáticos, injustos y tristísimos hechos** que narra. Ojalá hubiesen querido participar todos los implicados: los exalcaldes o los jefes y compañeros del policía que resultó gravemente herido, para contar con todos los puntos de vista. Pero no contestaron a la invitación. Gracias **Xavi** y **Xapo** por mostrarnos otra versión de los hechos, la que se quiso silenciar, gracias por denunciar la tortura y por no estigmatizar a nadie por algo tan superficial como su estética. Y, sobre todo, gracias por descubrirnos la ironía, la sensibilidad y la poesía de **Patricia Heras**.

ÉXITOSA EMISIÓN

Expertos analizan el fenómeno 'Ciutat morta' tras su gran repercusión social

Profesores de la UOC revelan las claves del reportaje sobre el 4-F desde el punto de vista de las redes sociales, el derecho y los medios de comunicación

RICARD CARDONA / BARCELONA

LUNES, 19 DE ENERO DEL 2015 - 19.19 H

El documental 'Ciutat morta' ('Ciudad muerta') sobre el 'caso 4-F' está en boca de todos: desde 'tuiteros' hasta políticos pasando por la gente de la calle y periodistas. El **éxito de audiencia de la emisión del polémico reportaje en el Canal 33** --pasando de un 2% de 'share' a un 20%-- ha puesto de manifiesto una serie de cambios en la forma de entender la influencia de los medios de comunicación.

Según el profesor de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC) **Ismael Peña**, el papel de las **redes sociales** los días anteriores a la emisión ha sido fundamental para el posterior éxito del reportaje. Un éxito tanto en audiencia como en repercusión social. Según este profesor, "redes como **Whatsapp, Twitter (#CiutatMorta)** o **Facebbok**, activaron a los espectadores días antes de la emisión y lo continúan haciendo de cara a una posible reapertura del caso".

"Internet permite que el mensaje sea fácil de difundir y que sea posible articular mayorías (o minorías cualitativas)", explica Peña que, además, cree que la red permite un control sobre los políticos como nunca antes gracias a la hemeroteca. Por si fuera poco, internet incluso permite saltarse órdenes judiciales como la **censura de cinco minutos de documental** para, de hecho, **potenciar aún más la repercusión social de la emisión.**

UNA POSIBLE REAPERTURA DEL CASO

Por otro lado, el catedrático en Derecho Penal, **Josep Maria Tamarit**, piensa que "en caso de ser ciertos los hechos narrados en el documental, son muy graves" sin embargo, también valora que "el reportaje tiene graves deficiencias y, por tanto, no tiene más valor que el de una denuncia. Es totalmetnte parcial y no recoge ninguna opinión de personas claves en los abusos policiales".

Tamarit recuerda que para poder reabrir el caso, la ley española necesita de la existencia de nuevos hechos. Uno de ellos sería que la condena se base fundamentalmente en testimonios de cargo que hayan sido condenados posteriormente por torturas.

MEDIOS TRADICIONALES Y MEDIOS ALTERNATIVOS

Finalmente, **Lluís Pastor**, experto en medios, pone de manifiesto que, hasta la fecha, los únicos mediadores entre fuentes interesadas y el público siempre han sido los medios, sin embargo ya no es así. Hasta ahora, los medio tradicionales tenían una dependencia informativa de fuentes interesadas, lo que repercutía en la objetividad de la narración. Ahora, con las **redes sociales** e internet, hay múltiples mediadores.

Pastor tiene claro que los nuevos medios alternativos tienen menos subordinación a la fuente tradicional y sufren menos **autocensura**. La sensación que queda para este experto es que los medios alternativos han hecho la 'parte sucia' de destapar lo que explica '**Ciutat Morta**' mientras que los medios tradicionales se suben a la ola, viéndose beneficiados del trabajo de otros. Aún así, cree **Lluís Pastor**, ambos núcleos comunicativos --medios alternativos y tradicionales-- salen beneficiados de este fenómeno. El fenómeno#**CiutatMorta**.

La fiscalía no actuará de oficio porque el documental "Ciutat Morta" no es una prueba judicial

El ministerio público se pronuncia antes de recibir la petición del Ayuntamiento de Barcelona

J. G. ALBALAT / MAYKA NAVARRO

LUNES, 19 DE ENERO DEL 2015 - 21.47 H

La Fiscalía de Barcelona "no actuará de oficio" para revisar la **sentencia del Tribunal Supremo que en el 2009** condenó a cinco jóvenes por los graves sucesos ocurridos el **4 de febrero del 2006** en la calle de Sant Pere Més Baix (Ciutat Vella) y en los que un guardia urbano resultó herido de gravedad, a pesar de las reacciones provocadas a partir de la emisión este sábado en el Canal 33 del documental ***Ciutat Morta***, que cuestiona la investigación policial, la instrucción judicial del caso, así como el relato recogido en sus sentencias por la Audiencia de Barcelona y el alto tribunal.

Este lunes por la mañana, el concejal de seguridad del Ayuntamiento de Barcelona, Joaquim Forn, anunció que el consistorio enviaría a fiscalía una copia del documental con un escrito para que el ministerio público valorara si debía abrir una nueva investigación a partir de las informaciones recopiladas en el documental. "Yo no soy jurista. Pero si los fiscales entienden que hay nuevas pruebas para revisar el caso, que se revise. Ni la Guardia Urbana ni el Ayuntamiento tienen nada que ocultar, ni miedo alguno a mirar hacia atrás y revisar lo que haga falta", dijo Forn durante la comparecencia.

Fuentes de la fiscalía han asegurado a este diario que, por ahora, no iniciará ninguna actuación para revisar la sentencia (reabrir el proceso judicial no es posible porque hay sentencia firme), ya que un documental no puede considerarse una prueba jurídica. El ministerio público sólo podría estudiar el asunto de nuevo si llegara a sus manos, según las mismas fuentes, "cualquier prueba" que permitiera desestimar la participación en los hechos de las personas de las que se refería el documental o la implicación de una nueva persona que hasta ahora no haya sido investigada.

En caso de que la fiscalía de Barcelona entendiera que hay elementos nuevos para investigar otra vez, tampoco tendrían la última palabra porque deberían solicitarlo a la fiscalía del Tribunal Supremo, que fue el último tribunal en emitir una sentencia.

Gavà defiende a su jefe de policía local tras la emisión de 'Ciutat Morta'

Víctor Gibanel era el jefe de información de la Guardia Urbana de Barcelona cuando los hechos

EFE / GAVÀ

LUNES, 19 DE ENERO DEL 2015 - 21.47 H

El **Ayuntamiento de Gavà** ha defendido este lunes el trabajo del actual **jefe de la policía local de la ciudad, Víctor Gibanel**, tras la emisión del documental '**Ciutat morta**'.

Gibanel era el **jefe de información de la Guardia Urbana de Barcelona** y está implicado en los hechos ocurridos en la capital catalana en 2006 que narra el documental. Se incorporó a la policía local de Gavà en enero del 2014.

La alcaldesa de Gavà, Raquel Sánchez, ha dicho que "con los datos hasta ahora demostrados y juzgados, así como a partir de la información de la que dispone la institución, no se desprende ninguna razón objetiva para cuestionar la tarea de Víctor Gibanel como jefe de la policía local de Gavà, una tarea que está desarrollando con la máxima profesionalidad y confianza y que merece una valoración altamente positiva".

El Ayuntamiento de Gavà considera, a pesar de todo, que la Administración de justicia debería valorar la **posibilidad de reabrir el caso**, en caso de que haya indicios o pruebas para aclarar definitivamente los sucesos a raíz de "las dudas que plantea sobre el proceso" el documental.

Sin la declaración de Gibanel

Un juzgado barcelonés ordenó que el documental se emitiera pero sin los cinco minutos que muestran la declaración judicial de Gibanel, donde el magistrado le invita a dimitir por haber cuestionado su imparcialidad, para no dañar el honor del actual jefe de la policía local de Gavà.

Estos cinco minutos censurados incluían también la declaración del periodista de La Directa Jesús Rodríguez, uno de los principales investigadores del caso, que ha señalado a Catalunya Ràdio que Gibanel le ha demandado y le solicita 45.000 euros por las opiniones que vierte en el documental sobre su persona.

El Síndic investigará los hechos que denuncia 'Ciutat Morta'

Ribó afirma que no habían recibido quejas sobre el asunto

LUNES, 19 DE ENERO DEL 2015 - 21.47 H

El **Síndic de Greuges, Rafael Ribó**, ha abierto una **investigación de oficio** sobre los hechos narrados en la película '**Ciutat morta**', la primera que inicia el defensor del pueblo catalán sobre el **caso 4F**, porque "nunca" ha recibido ninguna queja sobre este asunto.

Al preguntársele por el caso durante la rueda de prensa del avance de datos de su Informe 2014, Ribó ha respondido: "Hemos abierto una actuación de oficio en la que el objetivo central será lograr todos los informes de todas las administraciones sobre estos hechos".

Ha recordado que él también es el responsable de la **Autoridad Catalana de Prevención de la Tortura**, y que ha constatado en numerosas ocasiones que "muchas instalaciones de la Guardia Urbana no cuentan con las condiciones necesarias para garantizar los derechos de los detenidos".

'Ciutat morta' desata una ola de indignación y la petición de la reapertura del 'caso 4F'

La CUP, Guanyem, PSC, ICV-EUiA y ERC reclaman la intervención de la fiscalía y el Ayuntamiento se ve obligado instar a la reapertura del caso
Las redes sociales y los mensajes de whatsapp facilitaron la difusión masiva del documental

LUNES, 19 DE ENERO DEL 2015 - 10.51 H

La ventana desde la que saltó Patricia Heras para quitarse la vida.

La emisión, el sábado, del **documental 'Ciutat morta'**, premiada película de Xapo Ortega y Xavier Artigas, en el programa Sala 33, ha desatado una **ola de indignación** que puede causar la **reapertura del caso**. Algunos partidos políticos ya han reclamado que se revisen las sentencias del denominado **'caso 4F'** ante las dudas suscitadas. Existe un cierto consenso en que la reapertura del caso será inevitable si aparecen nuevas pruebas, como las sugeridas en 'Ciutat morta'. Además de la emisión del reportaje, las redes sociales han reflejado la indignación y protagonizado este fin de semana el descubrimiento a la opinión pública de un drama que salpica a la **Guardia Urbana de Barcelona** y la imagen internacional de la ciudad.

"Es una obviedad que se ha de abrir el caso", ha afirmado el diputado y portavoz de Candidatura d'Unitat Popular (CUP) **David Fernández** en RAC1. El líder de **ICV-EUiA** en el Ayuntamiento de Barcelona, **Ricard Gomà**, y la coordinadora de la formación, **Dolors Camats**, ha considerado que es "urgente" reabrir el caso que recoge el documental 'Ciutat morta'. El presidente del grupo de ERC en el Ayuntamiento de Barcelona, Jordi Portabella, también se sumó a la petición: "Creemos que es un tema muy importante y sensible, con hechos muy graves que consideramos que tienen que ser aclarados", dijo.

Guanyem Barcelona ha exigido al alcalde de Barcelona, **Xavier Trias**, que actúe contra "los graves casos de corrupción" que denuncia el documental 'Ciutat morta'. El primer secretario del PSC, **Miquel Iceta**, ha considerado que "sería lo más normal del mundo" que, tras la "alarma social" generada por el paso en televisión del documental 'Ciutat morta', la fiscalía volviera a examinar el caso relatado y decidiera si hay elementos nuevos que justifican reabrir el juicio.

'Ciutat morta' recoge los hechos acaecidos la noche del 4 de febrero del 2006, cuando un guardia urbano resultó gravemente herido en la calle Sant Pere Més Baix, de Barcelona, en el transcurso del desalojo de una fiesta okupa. El alcalde era entonces el socialista Joan Clos. Tras esos hechos se produjeron detenciones y condenas de varios años. Una de las jóvenes condenadas, Patricia Heras, se suicidó durante la condena. Todos ellos se declararon siempre inocentes y denunciaron torturas policiales. Al final del reportaje se asegura que existen elementos suficientes para reabrir el caso, al confirmar la versión de que una maceta hirió gravemente al agente y no piedras lanzadas desde la calle. En ese caso, el Ayuntamiento de Barcelona podría ser el responsable indirecto, al ser el propietario del edificio y haber permitido la fiesta.

TRIAS DEFIENDE A LA GUARDIA URBANA

El alcalde de Barcelona, Xavier Trias, en declaraciones a RAC1, ha dicho que no ha tenido la oportunidad de ver el documental, que ha definido como "de parte", es decir, que solo refleja los testimonios de una de las partes en conflicto. Pese a no haber visto el reportaje 'Ciutat Morta', Trias opina que "mezcla" los hechos sucedidos en Barcelona el 4 de febrero del 2006 y sus consecuencias con "otras actuaciones de algún miembro de la Guardia Urbana", condenado por torturas, y que eso "es injusto" para este cuerpo de agentes municipales, al que ha asegurado "defender a ultranza". En una línea semejante se ha manifestado el El presidente del grupo municipal del PP en el Ayuntamiento de Barcelona, Alberto Fernández. Finalmente, el teniente de alcalde de Seguridad de Barcelona, Joaquim Forn, ha anunciado este lunes que el Ayuntamiento llevará a la fiscalía el documental 'Ciutat Morta' y cualquier prueba que puedan tener sobre los hechos del 4 de febrero.

ASOCIACIONES DE VECINOS

La Federación de Asociaciones de Vecinos de Barcelona (Favb) ha pedido que la fiscalía reabra el caso al valorar que existen elementos suficientes para reconsiderar las decisiones judiciales y abrir lo que consideran "un escalofriante montaje policial, político y judicial". "Hace falta restablecer toda la verdad. Los inocentes han de ser exonerados y los culpables del montaje, condenados", han añadido. La Favb ha lamentado también que el Sindicato de Mossos d'Esquadra dijera en Twitter que el documental 'Ciutat Morta' es una "fantasía".

AUDIENCIAS TELEVISIVAS

La emisión del reportaje disparó el sábado las audiencias de El 33, que superó a su hermana mayor, TV-3, y se convirtió en el programa más visto del sábado en Catalunya, con 569.000 espectadores y una cuota de pantalla del 20%.

Las redes sociales y hasta los mensajes de móviles (incluidos los whatsapp) se convirtieron en el motor de la emisión al invitar a su visión para conocer unos hechos poco conocidos por la opinión pública. **El reportaje es accesible también en Youtube de manera íntegra**, sin censuras.

EL REPORTAJE

El pase por la tele pública del reportaje se retrasó hasta ahora a causa de su contenido polémico e incómodo, recupera el complejo y espinoso 'caso 4-F', una fiesta en un edificio ocupado que acabó con siete detenidos, varios heridos, un guardia urbano en estado vegetativo y el posterior suicidio meses después de la joven Patricia Heras, detenida en el Hospital del Mar, al que llegó tras tener un accidente de bicicleta. El aspecto alternativo de Patricia y claramente identificable jugó en su contra y se le atribuyeron cargos que ella siempre negó.

CLAMOR EN LA RED Y EN LA CALLE

La emisión llegó precedida de la polémica por la medida cautelar del juzgado 25 de Barcelona de censurar cinco minutos del documental, al considerar que algunas imágenes y opiniones sobre el exjefe de Información de la Guardia Urbana de Barcelona, Víctor Gibanel, podrían afectar a su derecho al honor. Cinco minutos que ya han tenido cientos de miles de visualizaciones en internet.

Tras la emisión el pasado sábado, centenares de personas se concentraron en la plaza de Sant Jaume de Barcelona para protestar sobre los hechos, inundando el lugar de velas en un espontáneo homenaje a Patricia Heras. Los hashtags #ciutatmorta, #totciutatmorta y #ciutatmorta33 han sido trending topic en Catalunya.

El Ayuntamiento insta a la fiscalía a reabrir el caso 4-F

El teniente de alcalde de Seguridad, Joaquim Forn, asegura que el consistorio investigará si los dos policías que testificaron contra los condenados y que están en la cárcel por un delito de torturas, por otro caso, fueron encubiertos por otros agentes

LUNES, 19 DE ENERO DEL 2015 - 11.21 H

El **Ayuntamiento de Barcelona** enviará un escrito a la fiscalía en el que adjuntará el documental '**Ciutat Morta**' y le pedirá que actúe en caso de que considere que hay nuevas pruebas relacionadas con el 'caso 4-F'. El primer teniente de alcalde de Seguridad, **Joaquim Forn**, ha anunciado en rueda de prensa que a petición del alcalde y con el consenso de todos los grupos políticos municipales se enviará este escrito a la fiscalía y que también le remitirá cualquier prueba que obtenga la **Guardia Urbana** en la investigación interna que llevará a cabo.

El teniente de alcalde ha señalado que ha sido determinante para que el ayuntamiento haya dado ahora este paso que en el documental se afirme que hay un posible testimonio, que no se identifica, que desdice la versión oficial que inculpa a los condenados y asegura que él sabe quién lanzó el objeto que dejó tetrapléjico a un guardia urbano.

En este sentido, Forn ha pedido a quienes tengan nuevas pruebas que las aporten y ha asegurado que él no conocía el contenido del documental hasta este fin de semana, cuando lo emitió TVC, aunque hace año y medio que se estrenó, ni nadie le pidió opinión sobre lo que denuncia.

Joaquim Forn ha señalado que "las pruebas han de basarse en hechos y no en suposiciones" y que buena parte de lo que se dice en el documental ya fue expuesto ante los tribunales y hubo sentencias, incluso del Tribunal Supremo. El teniente de alcalde ha aprovechado para defender la labor de la Guardia Urbana y para poner énfasis en que ni ésta ni el ayuntamiento tienen "nada que esconder" ni "ningún inconveniente, si hay indicios" a "mirarlo todo" y "revisar cosas juzgadas".

NUEVAS INVESTIGACIONES

En este sentido, Forn se ha manifestado dispuesto a investigar además de los hechos relacionados con el caso del desalojo del Palau Alós el 4 de febrero de 2006, si los dos policías que testificaron contra los condenados y que ahora están en la cárcel por un delito de torturas por otro caso fueron encubiertos por otros agentes en este otro caso, como también revela el documental.

"Las personas que han practicado torturas están en la cárcel. Hay mecanismos internos y externos para detectarlas y se les aparta del cuerpo. Esto es lo que se ha hecho" ha destacado Forn. El primer teniente de alcalde ha manifestado que también quiere "mirar" lo relacionado con la existencia de posibles encubridores en este caso de torturas.

Sobre el hecho de que los dos exagentes encarcelados, de 34 y 38 años, estén ahora jubilados y cobren pensiones por incapacidad completa, Forn ha señalado que ésta fue una decisión del tribunal médico y que las pensiones las concede y paga el Instituto Nacional de la Seguridad Social, no el Ayuntamiento de Barcelona.

Joaquim Forn ha explicado que el alcalde, Xavier Trias, está dispuesto a recibir a los familiares de los condenados por los hechos del 4-F y ha recordado que cuando estaba en la oposición ya se entrevistó con alguno de ellos.

El primer secretario del PSC, Miquel Iceta, --partido que gobernaba Barcelona cuando ocurrieron los hechos-- ha señalado que siempre que hay una alarma social y se genera debate social "la fiscalía podría perfectísimamente decir 'lo miro' y después se tendría que aceptar si hay hechos nuevos que justifiquen la reapertura del caso". Sin embargo, Iceta ha recordado que hay dos sentencias que confirman la sentencia del caso, y ha instado a los implicados a recurrir al Tribunal Constitucional o al Tribunal Europeo de Derechos Humanos.

Los protagonistas del 4-F

Las personas que participaron de una manera u otra en los hechos del 2006 reflejados en el documental 'Ciutat morta'

Patricia Heras.

Las 12 personas que aparecen en esta página participaron de una u otra forma en los hechos del 4 de febrero del 2006 que provocaron la incapacidad de por vida de un guardia urbano de Barcelona y el siguiente proceso judicial. Los condenados llevan años reivindicando su condición de víctimas.

J. G. A / M. N. / BARCELONA

MARTES, 20 DE ENERO DEL 2015

1 RODRIGO ANDRÉS LANZA

EL PRINCIPAL CONDENADO En la sentencia aparece como el que lanzó la piedra que impactó al agente en la frente y le hizo caer de espaldas. Tres compañeros del guardia herido le identificaron como el agresor. Siempre lo negó todo. Cumplió la condena íntegra y se le negó cualquier beneficio penitenciario.

2 JUAN DANIEL PINTOS

PRIMER COAUTOR «Corrí cuando empezó a cargar la policía. Vi al agente herido en el suelo una vez ya estaba detenido», declaró en el juicio. Los magistrados consideraron que alentaba al grupo a continuar la agresión con expresiones tipo «perro, cabrón, nos los hemos cargado», y lanzando objetos.

3 ÁLEX CISTERNA

EL SEGUNDO COAUTOR Reconoció que aquella madrugada intentó entrar en la fiesta, pero no le dejaron. Y que cuando empezaron los altercados quiso irse, pero fue detenido. La sentencia señala que lanzó una piedra al guardia urbano cuando este ya estaba tendido en la calzada.

4 PATRICIA HERAS

DETENIDA EN EL HOSPITAL Fue arrestada en el Hospital del Mar. Según los jueces, junto a su amigo Alfredo Pestana lanzaron una valla a un guardia urbano. Ella siempre lo negó y declaró que llegó al centro médico en ambulancia tras caerse de la bicicleta en la que iba con su amigo. La identificaron por su

peculiar peinado en forma de ajedrez. Tras salir de la cárcel en un permiso, se suicidó.

5 ALFREDO PESTANA

EL AMIGO DE PATRICIA Fue detenido junto con Patricia Heras en el Hospital del Mar. Se le condenó por lanzar una valla a uno de los guardias que acudieron a Sant Pere Més Baix. Tuvo un indulto parcial.

6 JUAN JOSÉ SALAS

AGENTE TETRAPLÉJICO Contusión frontal, traumatismo craneoencefálico grave, hematomas, focos de hemorragias, fractura occipital y más lesiones condenaron al guardia urbano Juan José Salas a estar en una silla de ruedas de por vida.

7 BAKARI SAMYANG

CONDENADO POR TORTURAS

Guardia urbano que desde diciembre cumple en prisión una condena por torturas a un ciudadano de Trinidad y Tobago. Su declaración fue clave para detener a Heras y Pestana. Le cayó una valla de tráfico mientras protegía con su cuerpo a un guardia herido e identificó a Heras y Pestana como quienes la tiraron.

8 VÍCTOR BAYONA

CONDENADO POR TORTURAS En prisión también junto a Bakari por las torturas a un ciudadano de Trinidad y Tobago, hijo de un diplomático al que acusaron de tráfico de drogas para justificar su detención.

9 VÍCTOR GIBANEL

EL CENSOR DE LA PELÍCULA El que fuera jefe de información de la Guardia Urbana dio un empujón al éxito de difusión del documental *Ciutat morta* al conseguir que un juez vetara los cinco minutos de película en los que aparece en un interrogatorio de otra investigación al margen del 4-F. Las defensas de los condenados sostienen que él redactó el primer informe de la maceta.

10 XAVIER VILARÓ

EXJEFE DE POLICÍA Era el jefe de la Guardia Urbana cuando ocurrieron los hechos.

11 JORDI HEREU

EL CONCEJAL Era concejal de Seguridad del ayuntamiento. En una nota difundida ayer defendió que actuó correctamente y que desde el primer momento se pusieron los hechos de Sant Pere Més Baix en conocimiento de la justicia. Ayer se mostró partidario de revisar la investigación si se aportan nuevas pruebas al caso.

12 JOAN CLOS

EL ALCALDE El entonces alcalde de Barcelona aseguró que el guardia urbano resultó herido al lanzarse una maceta desde el inmueble en el que se celebraba la fiesta. Las defensas de los condenados intentaron sin éxito que el alcalde declarara para contar quién le dijo en su momento la hipótesis de la maceta.

La fiscalía rechaza revisar las condenas del 'caso Ciutat morta'

La acusación pública afirma que el documental por sí solo no constituye una nueva prueba jurídica

La defensa busca a un hombre que habría dicho a un amigo que él lanzó la maceta que hirió al urbano

MAYKA NAVARRO / J. G. ALBALAT / BARCELONA

MARTES, 20 DE ENERO DEL 2015

-3

La Fiscalía de Barcelona no actuará de oficio para revisar la sentencia del **Tribunal Supremo** que condenó a nueve jóvenes por los graves altercados del 4 de febrero del 2006 en la calle de **Sant Pere Més Baix (Ciutat Vella)**, en los que un guardia urbano quedó tetrapléjico. De esta manera rechaza como nueva prueba jurídica el documental '**Ciutat morta**' que denuncia que la investigación policial y la instrucción judicial que precedieron a las **sentencias condenatorias** de la Audiencia de Barcelona y del Supremo fueron un montaje. El Ayuntamiento de Barcelona presentó ayer en la fiscalía una **copia de la película** para que actúe si considera que la cinta aporta nuevas pruebas. Fuentes de la fiscalía aseguraron a este diario que, por ahora, no iniciará **ninguna actuación** para revisar la sentencia (reabrir el proceso judicial no es posible porque hay sentencia firme), ya que un documental no puede considerarse una **prueba jurídica**. El ministerio público solo podría estudiar el asunto si llegara a sus manos, según las mismas fuentes, "cualquier prueba en sentido jurídico" que permitiera **desestimar la participación** en los hechos de las personas a las que se refiere el documental o la implicación de un tercero. La Fiscalía de Barcelona, sin embargo, tampoco tendría la **última palabra**, pues debería ser la del Supremo, que en su día aumentó las penas impuestas por la Audiencia de Barcelona, la que decidiera pedir la revisión. En enero del 2008, la Audiencia de Barcelona condenó a cuatro años y medio de prisión al joven **Rodrigo Andrés Lanza** (un año después el Tribunal Supremo le subió la pena a cinco años) por dejar en coma (cuando salió de él, quedó tetrapléjico) a un guardia urbano de una pedrada el 4 de febrero del 2006, cuando los agentes intentaban controlar una **fiesta ilegal y multitudinaria** que un grupo okupa celebraba en el número 55 de la calle de Sant Pere Més Baix. A otros dos imputados, Juan Daniel Pintos y Álex Cisternas,

les cayeron tres años y tres meses, al estimar que eran **coautores de un delito de atentado**. A otros dos jóvenes, Alfredo Pestana y Patricia Heras (quien tras salir de la cárcel de permiso se suicidó), se les impuso la misma pena por **lanzar una valla a otro agente**, herido en el tobillo. Otros cuatro fueron condenados a un año de prisión.

La pista perdida

Fuentes de la defensa de los condenados reconocieron ayer la dificultad para **reabrir el caso**, ya que para ello se necesitaría aportar "nuevas pruebas" concluyentes. En este sentido, apuntaron que en el 2011, dos años después de que el Supremo dictara su sentencia y tras el **suicidio de Patricia**, una persona escribió al colectivo de abogados asegurando que tenía información "muy importante" sobre lo ocurrido el 4 de febrero del 2006 en la calle de Sant Pere Més Baix. El comunicante explicó a los abogados que **un conocido** suyo le había confesado que fue él quien, desde lo alto del local okupa donde se celebraba la fiesta, **lanzó la maceta** que hirió gravemente al guardia urbano. De hecho, la hipótesis de la maceta fue la primera que difundió el entonces alcalde de Barcelona, el **socialista Joan Clos**. Pero la Audiencia de Barcelona descartó la hipótesis de la maceta por "**carecer de fundamento**", y estableció que la lesión fue causada por una piedra lanzada desde la misma calle.

Los abogados contactaron con la persona que había comunicado con ellos y que decía **sentirse culpable** por estar "encubriendo" al presunto responsable de una tragedia, que con su silencio habría condenado a la cárcel a unos **jóvenes inocentes**. Pero el hombre nunca les quiso facilitar la identidad de su amigo, aunque sí **aportó datos** para que los abogados dieran con el sospechoso. Entre ellos, que se dedicaba a la **recogida de chatarra**. A partir de ahí, comenzó una búsqueda por varias ciudades, sin éxito.

El alcalde de Barcelona, el nacionalista **Xavier Trias**, aseguró ayer que el ayuntamiento dará "todas las facilidades" para contribuir a aclarar el caso porque la mejor defensa para la Guardia Urbana es la **transparencia**. El primer teniente de alcalde y responsable de Seguridad, **Joaquim Forn**, también alegó que no había inconveniente en reabrir cualquier tema "**si hay nuevos indicios**".

El exalcalde socialista y edil de Seguridad en el 2006, **Jordi Hereu**, mostró su "convicción" de que actuó con "corrección" y avaló que se reabra el caso "si hay nuevos datos relevantes". Y el 'conseller' de Justicia, **Germà Gordò**, nacionalista, subrayó que solo se puede reabrir un asunto si se aportan pruebas de que no ha habido "elementos no suficientemente correctos" en el proceso.

La abogada Sílvia Villullas dice que la han despedido por aparecer en 'Ciutat morta'

La amiga de Patricia Heras asegura que denunciará a la empresa de seguridad privada Segur Ibérica, en la que trabajaba hasta ayer
Los familiares de los condenados piden a la fiscalía que actúe de oficio

MAYKA NAVARRO / BARCELONA

MARTES, 20 DE ENERO DEL 2015 - 14.05 H

La abogada Sílvia Villullas denuncia que la han despedido por salir en el documental 'Ciutat morta'.

La abogada laboralista Sílvia Villullas, amiga de **Patricia Heras** --que se suicidó en el 2011 aprovechando un permiso penitenciario de la condena de tres años--, ha asegurado que el lunes la **despidieron** de su puesto de trabajo en la empresa del ámbito de la **seguridad privada Segur Ibérica**, después de que ella comunicara el domingo a su jefa directa que había colaborado y aparecido en el documental *Ciutat Morta*, dedicado al caso del 4F.

"Mi jefa no tenía ningún inconveniente en que yo siguiera trabajando, pero se lo comentó con el responsable de recursos humanos y este al jefe territorial de la empresa, que creo que es un Mosso d'Esquadra en excedencia. Este último dijo que no quería que yo siguiera trabajando. Y me despidieron", aseguró Villullas a este diario. Tras el anuncio, el gabinete de comunicación de la empresa **Segur Ibérica** **difundió un comunicado en el que negaban haber despedido a la abogada**, y anunciaban que le iban a presentar un expediente disciplinario por haberse ausentado de su lugar de trabajo. "Doña Silvia García De Diego (qué se hace llamar Sílvia Villullas) no ha sido despedida de la Compañía", asegura el comunicado.

"Es una respuesta habitual en las empresas. **Los despidos verbales son irreversibles**", comentó la letrada a este diario. El martes por la tarde remitió un burofax con acuse de recibo en el que comunico a la empresa que mi desacuerdo con el despido verbal y notifico mi domicilio para iniciar los trámites de conciliación o demanda". La que fuera compañera de Patricia Heras y que es parte esencial del documental *Ciutat Morta* porque da voz a los poemas que Heras escribió antes de morir, contó que había trabajado dos semanas en Madrid y que acababa de incorporarse como letrada a las oficinas de Segur Ibérica en Barcelona. "Tenía un contrato temporal hasta el 7 de julio", dijo.

Villullas ha adelantado que piensa presentar una denuncia por despido improcedente. ¿Pero no han disimulado en el momento de plantear su despido?, le preguntaron en la rueda de prensa en la que participó junto a familiares de los condenados por los hechos del 4 de febrero del 2006. "En absoluto, me despidieron solo por aparecer en el documental".

Los condenados por el caso 4F han pedido a la Fiscalía que revise su proceso, en el que se sienten víctimas de un montaje judicial, ya que creen que hay suficientes indicios para que se actúe de oficio, aunque no descartan aportar más pruebas si el ministerio público no mueve ficha. En otro momento de la rueda de prensa han asegurado que la propia Guardia Urbana o los Mossos d'Esquadra también podrían "investigar" de oficio "si quieren saber lo que realmente ocurrió ese día".

La Fiscalía descartó este lunes actuar de oficio para revisar el caso 4F, que ha recobrado notoriedad tras la emisión en Televisió de Catalunya (TVC) del documental "Ciutat Morta", en el que se denuncia un montaje policial y judicial para encarcelar a tres jóvenes condenados por dejar en silla de ruedas a un urbano de una pedrada en la cabeza la madrugada del 4 de febrero de 2006.

En el proceso fueron condenadas otras ocho personas, entre ellas Patricia Heras, que se suicidó durante un permiso penitenciario poco después de que el Tribunal Supremo ratificara la sentencia, pese a que ella siempre sostuvo que no estuvo a las puertas del local ocupado de la calle Sant Pere Mes Baix, donde ocurrió la trifulca.

En rueda de prensa, Rodrigo Lanza, que fue condenado a cinco años de cárcel - que ya ha cumplido íntegramente- por arrojar una piedra que dejó en estado vegetativo a un guardia urbano, ha exigido que se restaure su inocencia, que considera "más que probada".

"Se puede restaurar mi inocencia, pero a Patri nadie le va a poder devolver la vida. Nadie ha pedido perdón", ha exclamado Lanza, que ha roto a llorar al recordar a Patricia Heras, que fue detenida en el Hospital del Mar -donde acudió, según su versión, para curarse las heridas que se hizo al caer de una bicicleta-, después de que los agentes que participaron en el dispositivo de Sant Pere Mes Baix la reconocieran por su peinado.

La abogada Laia Serra, que ha intervenido en la rueda de prensa en nombre de la Comisión de Defensa de los Derechos Humanos del ICAB, que actuó como observadora en el juicio del 4F, ha denunciado que en el procedimiento hubo

"insuficiencias en la investigación, denegación de pruebas de forma sistemática y una sombra de duda sobre la imparcialidad del tribunal".

El representante de Amnistía Internacional en Catalunya, Daniel Vilaró, denunció que la tortura en dependencias policiales catalanas "es una práctica habitual, no un caso aislado, y ninguna administración se está tomando en serio este grave problema"

Lecciones de 'Ciutat morta'

MARTES, 20 DE ENERO DEL 2015

La emisión el pasado sábado del documental 'Ciutat morta' en el Canal 33 se convirtió en un fenómeno social. Galardonada en el festival de Málaga del 2014, la obra de **Xapo Ortega y Xavier Artigas** se proyectó en una sala del circuito independiente hasta que logró colarse en la parrilla del segundo canal de TVC. La movilización en la red por el fuerte impacto de lo que se relata y especialmente el hecho de que **un juez decidiera mutilar cinco minutos** atendiendo a una demanda de un implicado la convirtieron en un éxito. Nada menos que **una audiencia de 569.000 personas** (un 20% de *share*), el programa más visto del día. Mención aparte son **las 400.000 que han visto en Youtube los minutos censurados** y las decenas de miles que han recuperado el documental en la red. Un éxito que, además, evidencia la inutilidad de según qué medidas en plena era digital. El documental, que cuenta en versión de parte los sucesos de aquel trágico 4-F del 2006 y las consecuencias que tuvieron para cinco jóvenes acusados de una agresión que dejó inválido a un guardia urbano, tiene todos los ingredientes para despertar indignación. **Acusaciones de tortura, de parcialidad en la instrucción del sumario, en el juicio y en el Supremo, y el trágico suicidio de la condenada Patricia Heras** dibujan un panorama dantesco. Un escenario ajeno a la Barcelona de postal y donde, además, la parte condenada estaba relacionada con el mundo okupa, un colectivo poco asimilable. Los autores del documental han realizado la reconstrucción del caso visto de una determinada manera. **La conclusión** que deberíamos extraer todos, desde los poderes públicos -políticos, policiales y judiciales- hasta los medios que hemos informado sobre el caso, **es si se hicieron las cosas de forma exhaustiva, si no pesaron demasiado los tópicos y las prisas porque había que hacer justicia a un policía gravemente herido.** Tal vez no fue así, pero está claro que en los casos del empresario de la noche **Juan Andrés Benítez**, muerto tras una actuación de los mossos en Ciutat Vella en el 2013, y de **Ester Quintana**, que perdió un ojo (presuntamente) por el impacto de una pelota de goma en el 2012, las cosas fueron distintas. **Son casos en que se ha mostrado más diligencia en investigar y contrastar las versiones. Mal iríamos si la oficial no fuera tomada en cuenta, pero**

peor iremos si se acepta sin reparos, porque en la falta de crítica se enquistaba con facilidad el abuso de poder.

SAÚL GORDILLO

Periodista

Ricard Gomà, primera 'víctima política' de 'Ciutat morta'

MARTES, 20 DE ENERO DEL 2015 - 18.34 H

Ricard Gomà Carmona

No deja de ser paradójico que la primera 'víctima política' de la emisión de '**Ciutat morta**' sea el portavoz de ICV-EUiA en el Ayuntamiento de Barcelona, **Ricard Gomà**. Tras 12 años como concejal, ha anunciado su **retirada de la política municipal** 48 horas después del tsunami de 'Ciutat morta' en las pantallas, la del C33 y la de nuestros ordenadores y móviles. Gomà, autor intelectual del modelo social durante los últimos gobiernos tripartitos de Barcelona, vuelve a las aulas. Tres mandatos --dos de gobierno y uno en la oposición-- y se va justo el día que **ICV-EUiA, Guanyem, Podem y Procés Constituent pactan ir juntos a las elecciones** municipales de mayo. La emisión de 'Ciutat morta' se ha convertido en el pistoletazo de salida de la precampaña local. Gomà anuncia que se retira horas después que se supiera que **Jaume Bosch**, histórico diputado de ICV-EUiA en el Parlament, haya confesado que no irá en las listas de las elecciones de septiembre. Dos pesos pesados de la ICV más soberanista dan paso ante unas municipales y autonómicas de marcado carácter 'plebiscitario'.

Gomà podría haber intentado sobrevivir ante el meneo de **Ada Colau** y Podem en la izquierda rupturista de Barcelona. Habría podido aguantar días o semanas para escenificar su adiós, pero el impacto del documental ha provocado las primeras reacciones en ICV. En el Passatge del Rellotge --antiguamente calle Ciutat, qué casualidad-- las mentes pensantes del ecosocialismo mueven fichas con una lógica 'psuquera'. Suma de siglas y sensibilidades para optar a la victoria. Con la calculadora, 2 o 3 concejales diluidos en un grupo municipal. Con la generosidad, o ambición, un grupo municipal amplio capaz de zarandear estructuras, y una operación de refundación de siglas y marca envidiable. Cuando **Xavier Trias** llegó a la alcaldía quedó relativamente claro que no haría ninguna revolución en el consistorio. Fue poco a poco renovando la estructura. El pragmatismo del personaje y la falta de una mayoría de gobierno en el consistorio requería prudencia. El primer gran cambio interno, no obstante, se

produjo en la gerencia de Prevención, Seguridad y Movilidad, con la llegada de **Joan Delort** --jefe político de los Mossos en época del tripartito--, y el relevo del jefe de la Guardia Urbana, **Xavier Vilaró**, intendente mayor. Trias, el candidato, prometió en campaña hace 4 años que retiraría a Vilaró del mando de la Guardia Urbana --no disponía de su confianza, había confesado el aspirante nacionalista-- y cumplió su palabra con cierta celeridad, poniendo en su lugar al **actual jefe del cuerpo Evelio Vázquez**.

El gobierno municipal ha tenido una reacción relativamente tibia. El domingo Trias tiró pelotas fuera --no había visto el documental cuando salió en RAC1-- y reiteró su apoyo a la Guardia Urbana. Tuvo que salir el lunes su mano derecha y primer teniente de alcalde, **Joaquim Forn**, a dar la cara tras 'Ciutat morta' y anunciar que el Ayuntamiento revisaría todo el caso internamente. El convergente Forn es hoy a Trias tanto, o más, que la socialista **Assumpta Escarp** a **Joan Clos** en su momento. De hecho, el nombre de la actual secretaria de Organización del PSC catalán no ha figurado durante las últimas horas en ninguna información a pesar de ser ella jefa de gabinete con el alcalde Clos y, ya con **Jordi Hereu**, concejal de Seguridad. O sea, entre el 'descubrimiento' de **Víctor Gibanel** y el entonces alcalde socialista que respondía las preguntas del caso a **Mònica Terribas** estaba entonces Escarp. Recuerdan que Víctor Gibanel era el jefe de información de la Urbana durante los sucesos del 4-F, el señor que hizo censurar la emisión del documental y, hoy en día, en la policía local de Gavà, ciudad que tuvo de alcalde al socialista **Joaquim Balsera**, exjefe de gabinete del alcalde Clos. A **Jaume Collboni**, aspirante socialista renovador a la alcaldía, le ha tocado bailar con la más fea. A Trias quizá los movimientos no le salgan mal en este asunto que salpica más al pasado que al presente. Y Colau se frota las manos...

Un exagente de la Guardia Urbana denuncia torturadores entre los antidisturbios

José Martínez Díaz asegura que hay prácticas "poco éticas y que no se ajustan a un estado de derecho" en las UPAS

MIÉRCOLES, 21 DE ENERO DEL 2015 - 18.35 H

Un agente de la Guardia Urbana retirado, **José Martínez Díaz**, ha denunciado en su canal de Youtube que existen prácticas entre agentes de la **unidad de antidisturbios del cuerpo**, la Unidad de Policías de Administración y Seguridad (**UPAS**), que "ni son éticas ni se corresponden a un Estado de derecho" como la tortura y la vejación de los detenidos.

Martínez Díaz, que tiene más de 5.000 suscriptores a su canal, denuncia en el vídeo "Al Sr. Xavier Trias, alcalde de Barcelona", que la UPAS, a la que pertenecían los **dos agentes acusados en el documental Ciutat Morta de amañar pruebas contra los condenados por el caso 4F**, "practica la violencia indiscriminada contra inmigrantes e indigentes" en Ciutat Vella sin que los responsables del Ayuntamiento de Barcelona hayan decidido a intervenir.

El exagente traza el retrato de una unidad en la que se requieren especiales condiciones de servicio como "fidelidad y dedicación horaria" y para la que parece que todo está permitido "porque los tres alcaldes de la ciudad, Clos, Hereu y Trias, han mirado para otro lado". También considera que el antiguo responsable de asuntos internos de la Urbana, **Víctor Gibanel**, pudo tapar las quejas. Y explica el relato que le hizo un compañero que solicitaba un cubo para fregar la sangre que habían dejado los golpes de un testigo y que no se atrevió a denunciar a los otros agentes que supuestamente habrían participado en la agresión.

Martínez Díaz denuncia hechos como la detención de tres jóvenes en Gràcia tras incidentes en el Casal Popular, en las que se aplicaron "criterios estéticos y de edad" sin considerar que estaban muy alejados del lugar de los hechos. "He estado allí (por la Urbana) muchos años y sé lo que hay y cómo se manipula".

Los tres jóvenes, explica Martínez Díaz, afirman cuando son liberados, con los impactos de numerosos golpes, que han padecido torturas como que habían rodado por las escaleras, que habían sido golpeados con las capuchas puestas y que uno había recibido una patada en los testículos. Y cómo todas estas denuncias ni se escucharon ni se investigaron.

Martínez Díaz concluye pidiendo purgas en la Guardia Urbana de comportamientos "que no se ajustan a un Estado de derecho".

'Ciutat morta' duele

IOSU DE LA TORRE
@losudelaTorre

JUEVES, 22 DE ENERO DEL 2015

El sábado de gloria del canal El 33, Twitter desató un fin de semana de furia. Cerca de 600.000 espectadores se agitaron ante el televisor con *Ciutat morta*. El documental había logrado sacudir conciencias, desnudar vergüenzas y alimentar la sensación de que somos un sociedad narcotizada a la que le sientan bien las teorías de la conspiración.

Personalmente tengo que decir que con la patada en el estómago propinada por el documental me sumé al *speaker's corner* para musitar: #*Ciutat morta duele*. *Duele mucho*. **Julia Otero** hizo un RT con el añadido «Y, sobre todo, avergüenza a nuestro gremio». El eco del mensaje se multiplicó como tantos otros. Esa madrugada quedó la idea de que, como siempre, la prensa está entregada al sistema, que somos parte de la casta, que no nos queremos enterar y que trabajamos al servicio de los poderes fácticos. ¡Cómo llegamos a flagelarnos! ¡Qué manera de convencernos de que no damos ni una y de que no habíamos sabido relatar todo aquello subrayado por *Ciutat morta*! Hasta **Jordi Évole**, nuestro referente, se desnudó por todo el gremio. ¿Dónde estábamos cuando sucedía todo este drama?

En los tiempos vertiginosos de internet y las redes sociales no queda tiempo para la reflexión. La ansiedad, las ganas de disparar antes que nadie, nos condujo a una frustración equivocada. La memoria es frágil y el temor a la vergüenza es superior. Nueve años después de la batalla entre policías y okupas, y seis años del juicio sobre el llamado caso 4-F, afirmo que los periodistas de este diario no lo hicieron tan mal. Las principales denuncias que recoge el documental están en el disco duro de nuestros archivos.

Ciutat morta duele, duele fuerte. Aun siendo la visión de una parte de lo sucedido aquel 4 de febrero en Barcelona, queda mucho por hacer. A todos nos gustaría vivir en un país mejor. Sin ciertos policías de método salvaje. Con mejores jueces. Sin idiotas que llegan a alcalde. Sin familias castigadas sin vivienda y trabajo. Sin trampas ni mentiras.

En noviembre hará 40 años de la muerte de **Franco**. Hay veces que aún se siente su fétido latido.

El Parlament pide a la Fiscalía que revise la sentencia del 4-F

Una declaración institucional reclama al Ayuntamiento de BCN una investigación interna sobre los hechos y las denuncias de lesiones

BEGOÑA FUENTES / ACN

Los diputados catalanes este jueves en el Parlament mientras se leía la declaración institucional sobre los hechos del 4-F.

EFE / BARCELONA

JUEVES, 22 DE ENERO DEL 2015 - 19.57 H

El **Parlament de Catalunya** ha aprobado este viernes una **declaración institucional** sobre el **caso 4-F** por el que cinco jóvenes fueron **condenados por agredir a un guardia urbano**, en la que acuerda trasladar a la Fiscalía la **conveniencia de revisar la sentencia**, y pide al Ayuntamiento de Barcelona que abra una **investigación interna**.

Según el Parlament, "ante los hechos expuestos en el documental 'Ciutat morta', y dada la posibilidad de que las personas condenadas "podrían ser finalmente inocentes", la cámara expresa su solidaridad con el agente herido "que sufre unas lesiones que han reducido muy gravemente sus facultades físicas y cognitivas" y su familia, y con los familiares de **Patricia Heras**, la joven encarcelada que se suicidó durante un permiso penitenciario.

El Parlament acuerda "trasladar a la Fiscalía la conveniencia de revisar todas las actuaciones judiciales derivadas de los hechos del 4-F, si de resultados de lo expuesto en el documental se puede considerar que no hubo una investigación suficientemente esmerada, incluidas las denuncias por el delito de lesiones que en aquel momento se archivaron".

La cámara legislativa catalana también hace un llamamiento a la ciudadanía a "colaborar en la aportación de nueva información que pueda ayudar a la reapertura y esclarecimiento del caso". Finalmente, traslada al Ayuntamiento de Barcelona la conveniencia de "hacer las investigaciones internas pertinentes en el cuerpo de la Guardia Urbana para dirimir, si es oportuno, las responsabilidades pertinentes".

Esta declaración institucional ha sido elaborada a partir de las propuestas presentadas por la CUP y por ICV-EUiA, aunque el texto final recoge aportaciones hechas también por otros grupos.

'CAT' bate su récord de audiencia con el 'caso Ciutat morta'

El programa de TV-3 reunió a una media de 402.000 telespectadores, pero quedó por detrás de 'Gran hermano VIP', que logró 481.000 incondicionales

VIERNES, 23 DE ENERO DEL 2015 - 10.47 H

Pese a que en el último momento se suspendió la entrevista anunciada con la mujer del guardia urbano gravemente herido en los incidentes del 4-F, el interés mediático que ha despertado en Catalunya la emisión el pasado sábado del documental '**Ciutat morta**' no ha caído, y ha quedado claramente reflejado en la audiencias que ayer obtuvo '**CAT**'. El **programa de debate de TV-3**, que se centró en los incidentes del **4 de febrero del 2006**(un enfrentamiento entre la guardia urbana y un grupo de okupas que acabó con un policía tetrapléjico y una joven que se suicidó), reunió a una media de 402.000 telespectadores y un 13,4% de cuota.

Con este seguimiento, el '**CAT**' de ayer se convierte en el **más visto de la temporada** y el segundo con más audiencia del programa, solo superado por su estreno (el pasado 24 de abril del 2014), que tuvo como invitado al presidente **Artur Mas** y reunió a una media de 582.000 espectadores. Pese a este importante seguimiento, '**CAT**' no fue el programa más visto de la noche. El líder volvió a ser un jueves más el espacio de sátira política '**Polònia**', que se emitió inmediatamente antes que el programa de debate que presenta **Ariadna Oltra** y que reunió a una media de 555.000 personas (16,6%).

En el conjunto de España, el entretenimiento fue la estrella del día: '**Gran hermano VIP**' fue líder de la jornada, con 3.769.000 incondicionales (17,7%), de los que 481.000 (23,7%) estaban en Catalunya. Es decir, **superó a 'CAT'**. Por detrás del 'reality' de Tele 5 quedó '**Cuéntame...**'. La veterana serie de TVE-1 congregó a 3.657.000 (18,1%), con 419.000 (13,6%), en Catalunya

JOSEP SAURÍ
Periodista

¿Se vigila al vigilante?

[@JosepSauri](#)

El tremendo impacto de 'Ciutat morta' retrata una crisis de confianza de los ciudadanos en la policía

DOMINGO, 25 DE ENERO DEL 2015

«Los ciudadanos de Catalunya (con o sin papeles) tenemos derecho a un mínimo de garantías de que la policía lleve a cabo siempre su trabajo observando los derechos humanos», decía en una carta a este diario **Lara V. S.** (Barcelona). No esta semana, sino en febrero del 2011, a raíz de la decisión del entonces *conseller* de Interior, **Felip Puig**, de retirar el **código ético de los Mossos d'Esquadra** impulsado por el anterior Govern. «Los mandos policiales y políticos y los representantes sindicales, antes de mirar hacia el futuro y buscar qué es lo que no funciona, prefieren defender contra viento y marea actuaciones individuales o de una pequeña parte del colectivo, aun a costa de echar por tierra el futuro de este cuerpo policial», escribía **Domiciano Sandoval** (Barcelona). No esta semana, sino en noviembre del 2013, después de que se le pusieran «los pelos de punta» al ver imágenes de la **detención de Juan Andrés Benítez**, fallecido tras ser reducido por los mossos, en un caso pendiente de juicio. «Dos policías municipales son la base para acusar (...). Dos policías que están *retiraditos* porque, oh, mala suerte, volvieron a torturar a un *negrito* que era hijo de un diplomático. Si llega a ser uno de los que venden en el *top manta*, seguro que seguirían ejerciendo su profesión a su manera», sostenía **Oscar Riu** (Terrassa). Él sí, esta semana, tras la **conmoción causada por *Ciutat morta***.

Y es que más allá -aunque sin olvidarlos jamás- del drama del guardia urbano herido y de la tragedia de **Patricia Heras**, de si fue una piedra o una maceta y de quién la tiró, de qué pruebe o deje de probar el documental, lo que su tremendo impacto retrata es una **crisis de la confianza de los ciudadanos en sus cuerpos de seguridad**. Quizá *Ciutat morta* no demuestre nada en términos jurídicos, pero sin duda a la presunción de veracidad de la autoridad se está oponiendo una potente presunción ciudadana de verosimilitud de lo que expone el documental. Y eso no ocurre porque sí.

Eso ocurre porque antes ocurrió el *caso* Benítez, y el *caso* Quintana, con su sucesión de versiones oficiales; porque se amontonan informes de entidades tan poco sospechosas como el Consejo de Europa o Amnistía Internacional, que en el 2007, por poner un ejemplo, dio a uno de ellos el elocuente título

de España: *Sal en la herida. La impunidad efectiva de agentes de policía en casos de tortura y otros malos tratos. No se trata de negar el principio de veracidad de la autoridad, sino de exigir garantías de que se haga un buen uso de él.* No se discute la profesionalidad de la inmensa mayoría de los policías, sino si los abusos se reprimen debidamente o si, con la imprescindible connivencia política y judicial, se mantienen zonas de sombra; si se vigila al vigilante.

«Cuando vean un policía en la calle, piensen que es alguien que sale a trabajar dispuesto a jugarse la vida por todos en cualquier momento», escribía semanas atrás **Toni Castejón**, portavoz del Sindicat de Mossos d'Esquadra. «No debemos criminalizar una institución policial, sino defender a los buenos agentes y apartar a los que no lo son», decía **José Luis Franco** (Santa Perpètua) sobre el *caso* Benítez, en el 2013. Por supuesto. Pero muchos nos preguntamos si lo que *Ciutat morta* sostiene que le pasó a **Patriciano** podría llegar a pasar a nosotros, o a nuestros hijos; o lo que le pasó a **Ester Quintana**, o a **Benítez**; si ha habido, hay o puede haber más *Ciutats mortes*; qué habría sido de **Yuri Jardine**, el joven de Trinidad y Tobago que sufrió las torturas por las que se condenó a los guardias urbanos **Víctor Bayona** y **Bakari Samyang**, si no fuera hijo de un diplomático; si hubo otros Yuris antes, si los ha seguido habiendo después. **No hace falta ser antisistema para hacerse estas preguntas.** A menos que, en estos tan malos tiempos para los matices, reclamar que el sistema funcione con decencia suponga ya de por sí ser antisistema.

La fiscalía da carpetazo al 'caso Ciutat morta' y no revisará las penas

Archiva la diligencia abierta tras entregar el Ayuntamiento de BCN el documental

Rechaza considerar una prueba nueva el testimonio anónimo que sale en la película

J. G. ALBALAT / M. NAVARRO / BARCELONA

MARTES, 27 DE ENERO DEL 2015

Carpetazo si no aparecen nuevas pruebas. La **Fiscalía de Barcelona** rechazó ayer de nuevo de forma contundente revisar la sentencia del **Tribunal Supremo** que condenó a **nueve jóvenes** por los graves altercados del 4 de febrero del 2006 en la calle de Sant Pere més Baix (Ciutat Vella), en los que un guardia urbano quedó **tetrapléjico**. La fiscalía jefa **Ana Magaldi** archivó las diligencias abiertas a raíz de que el Ayuntamiento de Barcelona le remitiera el pasado 19 de enero una copia del documental '**Ciutat morta**', emitido por el Canal 33, y que denunciaba que las investigaciones judicial y policial que precedieron a las condenas de la Audiencia de Barcelona y del Tribunal Supremo fueron un montaje.

El consistorio de la capital catalana había puesto en conocimiento de la fiscalía el documental para que adoptara «las iniciativas más apropiadas en derecho para esclarecer los hechos» y, en vista de los mismos, hiciera la valoración jurídica adecuada «en defensa de la legalidad», toda vez que la película apuntaba a una «**autoría concreta y diferente**» sobre la persona que pudo causar las graves lesiones al guardia urbano.

La valoración jurídica de la fiscalía llegó ayer y de una forma muy contundente, al archivar las diligencias procesales que había abierto. La fiscalía señala en su escrito que en el documental -complementado por la **entrevista** realizada a un «testigo anónimo» que sus directores descartaron incluir en el mismo «por carecer de valor periodístico» y «porque la escena resta credibilidad al resto de la investigación»- se pretende hacer aparecer como hecho nuevo la existencia de esa persona que asegura conocer a quien lanzó una maceta que causó las graves lesiones al agente. Las sentencias, sin embargo, atribuyen las heridas a una piedra lanzada por **Rodrigo Andrés Lanza**, uno de los condenados.

La fiscalía advierte de que el recurso de revisión constituye un procedimiento «extraordinario» para rescindir sentencias firmes, pero que tampoco se pueden cuestionar «permanentemente» resoluciones judiciales definitivas utilizando

este cauce. «No constituye una nueva instancia ni es el procedimiento idóneo para una nueva valoración de la prueba», incide la fiscalía.

LA ÚNICA VÍA

El decreto de archivo señala que el artículo 954.4 de la **ley de enjuiciamiento criminal**, «el único de posible aplicación» en este caso, establece que solo se podrá revisar una condena firme cuando después de la sentencia sobrevenga el conocimiento de hechos nuevos o de nuevos elementos de prueba que evidencien la inocencia del acusado sin dejar lugar a dudas. Y elementos nuevos que no fueron conocidos en su día por el tribunal.

La fiscalía esgrime que no puede ser considerado como «hecho o elemento de prueba nuevo» la atribución «a un supuesto **testigo no identificado** de la declaración de que uno de los hechos objeto de enjuiciamiento en el caso sucedió de modo diverso del declarado probado y de que fue llevado a cabo por persona distinta, asimismo no identificada, de los acusados que fueron condenados como sus autores».

«Ya me esperaba esta respuesta de la fiscalía», aseguró ayer el abogado defensor **Gonzalo Boye**, que apuesta por presentar un recurso de revisión de sentencia ante el Tribunal Supremo. Para poder hacerlo confía en que se logre convencer al testimonio anónimo para que ofrezca detalles sobre quién lanzó la maceta.

JOAN SOLÉ

LA VICTORIA MORAL

LUNES, 26 DE ENERO DEL 2015 - 12.50 H

Desgraciadamente, muchas veces la victoria moral suelo ser el consuelo de todos aquellos que intentan contra todas las adversidades ganar un mano a mano que por condiciones es desigual. Excepciones históricas como las de David y Goliat iluminan los ojos de quienes tienen ante suyo un reto gigante a pesar de disponer de unos recursos mínimos. A menudo, los periodistas se encuentran en esta situación. Empujan y estiran con sus datos con la esperanza de que la opinión pública recoja la causa.

Con el **caso del 4-F** ha pasado exactamente esto, medios de menor tirada y presencia pública y periodistas puntuales de grandes medios han expuesto, o preguntado, por un escándalo que hoy nos es conocido gracias a un documental que ha llegado a la columna vertebral pública cuando la Televisió de Catalunya lo ha emitido. El caso no es nuevo, narra unos hechos de hace casi una década. No está de menos hacerse la pregunta: si no hubiera sido por '**Ciutat morta**', qué?

Un caso de esta magnitud se merecía una presión mediática más intensa. El debate no sólo tiene que girar alrededor de los gravísimos errores de los organismos de control internos del Ayuntamiento y de la policía, también tienen que sumergirse en un debate periodístico que cuestione hasta qué punto se dejaron pasar una serie de hechos y versiones que se dejaban correr. No se vale hacer uso de la expresión "algo intuíamos" o, el más utilizado de todos en el **caso Pujol**, "esto ya se sabía". Si se sabía, ¿por qué no se publicaba? Si se intuía, ¿por qué no se investigaba? ¿Qué se hizo del vídeo filtrado de **Víctor Gibanel**?

Mariana Huidobro, quién empezó el movimiento para cuestionar el caso del 4-F, afirmaba que se esperaba "una victoria moral, no creía que llegáramos a los políticos". ¿Qué tipo de garantías ofrece nuestro sistema si este sólo es capaz de imaginar en el individuo la meta de una victoria moral?

Una victoria total

No sólo las víctimas del 4-F merecen una victoria que vaya más allá de la moral, el policía tetrapléjico y su familia también son dignas de la suya. Hay que reabrir el caso, encontrar todos los implicados en las agresiones, localizar el individuo que tiró el objeto que lesionó el guardia y cerrar un caso que cada día que pasa provoca más vergüenza.

ERC exigirá en el Pleno municipal de Gavà el cese de Víctor Gibanel por 'Ciutat Morta'

En caso de que no se produzca el cese, Esquerr ha anunciado que presentará una propuesta de resolución para "eliminar este cargo directivo"

EUROPA PRESS / BARCELONA

MIÉRCOLES, 28 DE ENERO DEL 2015 - 17.45 H

El grupo municipal de ERC exigirá en el Pleno del Ayuntamiento de Gavà de este mes de enero el cese de Víctor Gibanel como jefe de la policía local, después de que el documental 'Ciutat Morta' lo implicara en los hechos del 4 de febrero de 2006.

Según ha informado **ERC**, el grupo municipal presentará este jueves un ruego en el que instará al equipo de gobierno, formado por el **PSC e ICV-EUiA**, "a cesar al inspector jefe de la policía municipal, por el buen nombre de **Gavà**".

En caso de que no se produzca el cese, ERC ha anunciado que presentará una propuesta de resolución en el pleno del mes de marzo "para modificar la relación de puestos de trabajo del Ayuntamiento de Gavà, en el sentido de **eliminar este cargo directivo**".

TSJC critica que instituciones den crédito a Ciutat Morta sin saber del caso

La sala de gobierno lamenta en su acuerdo las "descalificaciones gratuitas que se han hecho de la juez de instrucción, el tribunal sentenciador y el Tribunal Supremo (TS)"

EFE / BARCELONA

JUEVES, 29 DE ENERO DEL 2015 - 16.35 H

La **Sala de Gobierno del Tribunal Superior de Justicia de Cataluña (TSJC)** ha defendido hoy el proceso judicial del caso del 4F y ha criticado que las instituciones den credibilidad al documental "**Ciutat Morta**" y a las declaraciones de "personas interesadas" sin examinar las actuaciones.

En un acuerdo de la reunión de su Sala de Gobierno, el TSJC sale al paso de la polémica generada por la emisión en Televisió de Catalunya del documental "Ciutat Morta", que denuncia que los jóvenes condenados por dejar en coma a un guardia urbano el 4 de febrero de 2006 a las puertas de una fiesta en una finca ocupada en Barcelona fueron víctimas de un montaje policial y judicial. La sala de gobierno lamenta en su acuerdo las "descalificaciones gratuitas que se han hecho de la juez de instrucción, el tribunal sentenciador y el Tribunal Supremo (TS)" y subraya que la investigación y el acto del juicio oral "se realizaron con estricta observación de los derechos constitucionales y legales de los acusados, especialmente el de defensa".

En ese sentido, el TSJC considera que "no es aceptable, y mucho menos si proviene de instituciones, que se dé credibilidad a un documento audiovisual o a las declaraciones de personas interesadas sin que ni siquiera se hayan examinado las resoluciones judiciales surgidas de un proceso que cumplió con todas las garantías exigibles". De esa forma, el escrito del TSJC hace una velada referencia a la decisión del Ayuntamiento de Barcelona y del Parlament de dirigirse a la Fiscalía, tras la emisión del documental en la televisión pública, para pedirle que reabra la investigación del 4F. En opinión de la sala de gobierno del TSJC, el tribunal de la Audiencia de Barcelona que juzgó el caso "cumplió rigurosamente los estándares constitucionales exigidos para el vencimiento del derecho a la presunción de inocencia de los acusados, sin perjuicio de la libertad de crítica que pueda realizarse".

El alto tribunal catalán mantiene también que las denuncias por maltratos contra la policía que presentaron cuatro de los condenados por el caso "fueron

objeto de una investigación suficiente y adecuada que contó con la participación, como parte acusadora, de los querellantes". Para el TSJC, en las denuncias por torturas se practicaron "las diligencias de instrucción que se estimaban oportunas, incluidas las solicitadas por la acusación particular" y fueron archivadas tras una investigación judicial que dio pie a hasta 900 folios de sumario.

Respecto al tribunal que condenó a los acusados, el acuerdo de la sala de gobierno del TSJC recuerda que la sala escuchó el testimonio incriminatorio de tres guardias urbanos que acompañaban al herido y de un cuarto que habló con los procesados en la comisaría, así como de vecinos y asistentes a la fiesta frente a la que sucedieron los hechos. El acuerdo subraya que el tribunal juzgador tuvo en cuenta también el dictamen de los forenses, que apuntaron a la compatibilidad de las heridas sufridas por el urbano con el lanzamiento de una piedra, tesis que las defensas siempre han rebatido porque mantienen que el agente fue herido por una maceta lanzada desde la finca ocupada.

En relación con la participación de Patricia Heras, la joven condenada por el 4F que se suicidó en un permiso penitenciario, el acuerdo de la Sala de Gobierno recuerda que la sentencia "da una amplia respuesta" a la tesis de su defensa y que fue identificada como integrante del grupo agresor por su "particularísima estética capilar", con media cabeza con el pelo cortado simulando cuadros de ajedrez.

El TSJC defiende el proceso judicial del 4-F y dice que las denuncias de maltratos fueron investigadas

Ve "inaceptable" que algunas instituciones den credibilidad al documental 'Ciutat morta'

J. G. ALBALAT / BARCELONA

JUEVES, 29 DE ENERO DEL 2015 - 17.06 H

El **Tribunal Superior de Justicia de Catalunya** (TSJC) ha aprobado un acuerdo que defiende todo el **proceso judicial** sobre los hechos del **4 de febrero del 2006**, que acabaron con un **guardia urbano en estado crítico** durante un enfrentamiento con okupas. Además, dice que las denuncias por supuestos **maltratos policiales** a los varios detenidos **se investigaron adecuadamente** y posteriormente se archivaron dos veces.

En un acuerdo de la reunión de su **Sala de Gobierno**, el TSJC sale lamenta las "descalificaciones gratuitas que se han hecho de la juez de instrucción, el tribunal sentenciador y el Tribunal Supremo (TS)" y subraya que la investigación y el acto del juicio oral "se realizaron con estricta observación de los **derechos constitucionales** y legales de los acusados, especialmente el de defensa".

En ese sentido, el TSJC considera que "no es aceptable, y mucho menos si proviene de instituciones, que se dé credibilidad a un documento audiovisual o a las declaraciones de personas interesadas sin que ni siquiera se hayan examinado las resoluciones judiciales surgidas de un proceso que cumplió con todas las garantías exigibles".

De esa forma, el escrito del TSJC hace una velada referencia a la decisión del Ayuntamiento de Barcelona y del Parlament de dirigirse a la Fiscalía, tras la emisión del documental en la televisión pública, para pedirle que reabra la investigación del 4F.

En opinión de la sala de gobierno del TSJC, el tribunal de la Audiencia de Barcelona que juzgó el caso "cumplió rigurosamente los estándares constitucionales exigidos para el vencimiento del derecho a la presunción de inocencia de los acusados, sin perjuicio de la libertad de crítica que pueda realizarse".

El alto tribunal catalán mantiene también que las denuncias por maltratos contra la policía que presentaron cuatro de los condenados por el caso "fueron objeto de una investigación suficiente y adecuada que contó con la participación, como parte acusadora, de los querellantes".

Para el TSJC, en las denuncias por torturas se practicaron "las diligencias de instrucción que se estimaban oportunas, incluidas las solicitadas por la acusación particular" y fueron archivadas tras una investigación judicial que dio pie a hasta 900 folios de sumario.

Respecto al tribunal que condenó a los acusados, el acuerdo de la sala de gobierno del TSJC recuerda que la sala escuchó el testimonio incriminatorio de tres guardias urbanos que acompañaban al herido y de un cuarto que habló con los procesados en la comisaría, así como de vecinos y asistentes a la fiesta frente a la que sucedieron los hechos.

El acuerdo subraya que el tribunal juzgador tuvo en cuenta también el dictamen de los forenses, que apuntaron a la compatibilidad de las heridas sufridas por el urbano con el lanzamiento de una piedra, tesis que las defensas siempre han rebatido porque mantienen que el agente fue herido por una maceta lanzada desde la finca ocupada.

En relación con la participación de Patricia Heras, la joven condenada por el 4F que se suicidó en un permiso penitenciario, el acuerdo de la Sala de Gobierno recuerda que la sentencia "da una amplia respuesta" a la tesis de su defensa y que fue identificada como integrante del grupo agresor por su "particularísima estética capilar", con media cabeza con el pelo cortado simulando cuadros de ajedrez.

Análisis interno tras 'Ciutat morta'

El alcalde Xavier Trias revela que se adoptarán todas las medidas necesarias "para mejorar la eficacia policial"

30 de gener? O 29

Seguramente la proximidad electoral impidió consensuar una declaración institucional sobre el asunto que ha revolucionado la política municipal en las últimas dos semanas: la emisión en El 33 del documental *Ciutat morta* sobre los hechos del 4-F. No obstante, el pleno se abrió con una intervención del alcalde en la que anunciaba que se realizará un análisis interno acerca de lo ocurrido ese día en el desalojo de la fiesta en un inmueble de propiedad municipal de la calle de Sant Pere Més Baix, que acabó con agente de la Guardia Urbana Juan José Salas tetrapléjico. Luego se harán públicos los resultados.

Xavier Trias insistió en expresar su apoyo a la policía municipal, algo a lo que se sumaron todos los grupos, pero a continuación reveló que se adoptarán todas las medidas necesarias «para mejorar la eficacia policial». Insistió en que *Ciutat morta* es un «documental de parte con intención política», una definición que también usó Alberto Fernández Díaz (PP).

Tanto Gabriel Colomé (PSC) como Jordi Portabella (ERC) pidieron que esa revisión de lo sucedido, que según el documental televisivo sería la causa del suicidio de una joven condenada por estar implicada en la agresión al guardia, permita retirar las «sombras de duda» que han planeado sobre la Guardia Urbana en los últimos días.

Trias recordó que el gobierno municipal ya entregó a la fiscalía el documental por si decidía reabrir el caso e invitó a quienes tengan nuevas pruebas a entregarlas a la justicia. «No obstante, no se puede cuestionar toda la actuación de la Guardia Urbana», avisó. El alcalde, Colomé y Fernández recalcaron que se trata de un asunto que ya ha sido juzgado y confirmado en todas las instancias.

Ricard Gomà (ICV-EUiA) instó al gobierno municipal a trabajar para que se investigue si se revisaron las denuncias por lesiones que los detenidos realizaron contra algunos de los policías. Fernández, en cambio, pidió que se vaya contra quienes han acusado a la Guardia Urbana.

RECONOCIMIENTO

'Ciutat morta' se lleva el premio al mejor audiovisual Ciutat de Barcelona

Los galardones que promueve el ayuntamiento destacan "el ejercicio de libertad de expresión a través del cine denuncia"

CRISTINA SAVALL / BARCELONA

MARTES, 3 DE FEBRERO DEL 2015 - 17.28 H

Premis Ciutat de Barcelona 2014 reconocen al controvertido documental *Ciutat morta* como la mejor obra audiovisual por "el ejercicio de libertad de expresión a través de un cine de denuncia indispensable en cualquier sociedad", según el acta del jurado presidido por el crítico cinematográfico Àlex Gorina, que otorga el premio por mayoría, no por unanimidad.

Jaume Ciurana, concejal de Cultura, argumentó este martes, tras la lectura de los premiados, que el **Ayuntamiento de Barcelona** huye de intervencionismos. "Es un premio a la libertad creadora", aseguró Ciurana, en referencia a esta película que tras su pase el pasado enero por Canal 33, ha generado dudas y conseguido que ERC, CUP, ICV y Guanyem pidieran la reapertura del caso 4-F, que fue denegada.

El documental de **Xavier Artigas** y **Xapo Ortega** denuncia el encarcelamiento de inocentes por las lesiones sufridas por un guardia urbano el **4 de febrero del 2006**, así como torturas policiales y recuerda la muerte por suicidio **durante un permiso carcelario** de una de las condenadas, **Patricia Heras**.

En la relación de premiados también destacan **Sol Picó** (danza), **Carles Martínez** (teatro), **Circ Raluy** (circo), **Albert Guinovart** (música), **Coordinadora d'Entitats Sardanistes de Barcelona** (cultura popular y tradicional), **Toni Sala**, por **El cas Pujol** (literatura en lengua catalana) **Ignacio Vidal-Folch**, por **Pronto seremos felices** (literatura en lengua castellana), **L'Avenç** (medios de comunicación), **Enric Rovira** (gastronomía) y **Jaume Plensa** (proyección internacional de Barcelona, entre otros).

Los autores de 'Ciutat morta' tachan de «hipócrita» el premio concedido por el ayuntamiento

La película recibe el Ciutat de Barcelona por «su ejercicio de libertad de expresión»

El equipo del documental evalúa si aceptará el premio, dotado con 7.000 €

MIÉRCOLES, 4 DE FEBRERO DEL 2015

ANA BELEN FERNAND

Xavier Artigas y Xapo Ortega, hace un año, junto al cartel de 'Ciutat morta', antes de una proyección.

Xavier Artigas, codirector junto a **Xapo Ortega** del documental **Ciutat morta**, que cuestiona la condena de cinco personas por los hechos del **4 de febrero del 2006**, en los que sufrió graves lesiones un guardia urbano y de los que hoy se cumplen nueve años, tilda de «hipócrita» la concesión por parte del ayuntamiento del premio audiovisual **Ciutat de Barcelona** a esta película que, tras su emisión en el **Canal 33**, ha encendido el debate sobre el **caso 4-F**.

«Nos premian por una obra que denuncia un montaje policial en el que el propio ayuntamiento está involucrado. La sorpresa ha sido inmensa, justo ahora que el consistorio se ha personado contra los acusados de los disturbios tras el desalojo de **Can Vies**, también víctimas de un montaje policial», argumentó ayer Artigas, que recuerda que el juzgado de lo penal condenó este lunes a un joven a cerca de cuatro años de prisión por lanzar una botella, con el rostro cubierto con una bufanda, a unos mossos. «Es joven y sin antecedentes», enfatiza Artigas, para quien el **caso 4-F** y el de **Can Vies** tienen claras similitudes «por la manipulación de los hechos por parte de las fuerzas del orden y la fe ciega en las declaraciones policiales».

Varias organizaciones han convocado para esta tarde **manifestaciones de protesta** por la no reapertura del **caso 4-F** en diferentes poblaciones catalanas. En Barcelona el punto de partida es **la plaza Universitat**.

MÁS CASOS / Artigas y todo el equipo están decidiendo si aceptan el premio y los 7.000 euros el próximo día 10. «Si lo hacemos, el dinero se destinará a destapar nuevos casos de manipulación policial y política».

El reconocimiento llega pocos días después de que la fiscalía descartara **Ciutat morta** como prueba para reabrir el caso y de que el **Tribunal Superior de Justicia de Catalunya (TSJC)** considerara que «no es aceptable, y mucho

menos si proviene de instituciones, que se dé credibilidad a un documento audiovisual o a las declaraciones de personas interesadas sin que ni siquiera se hayan examinado las resoluciones judiciales surgidas de un proceso que cumplió con todas las garantías exigibles», en referencia a la decisión del **Parlament** y del ayuntamiento de dirigirse a la fiscalía para pedirle la reapertura de la investigación.

El jurado presidido por **Àlex Gorina** acordó por mayoría, no por unanimidad, conceder el premio a *Ciutat morta* por ser «un ejercicio de libertad de expresión a través de un cine de denuncia indispensable en cualquier sociedad».

Formaron parte del jurado la **directora Judith Colell**, el **productor David Matamoros** y **Elena Subirà, coordinadora de DocsBarcelona**. «No hubo ninguna presión por parte del ayuntamiento ni a favor ni en contra», aseguró un portavoz del jurado. **Jaume Ciurana, concejal de Cultura**, argumentó, tras la lectura de los premiados, que el ayuntamiento huye de intervencionismos.

«Es un premio a la libertad creadora», declaró Ciurana.

Guillem Espriu, edil del PSC, recuerda que *Ciutat morta* ya ha sido premiada en otros ámbitos, como el **festival de cine de Málaga**. Para él, que el ayuntamiento conceda el premio es muestra de «buena salud democrática» y no tiene nada que ver con que se acerquen las elecciones municipales ni con que en febrero del 2006, **Joan Clos, del PSC**, era el alcalde en un gobierno tripartito con **ICV** y **ERC**, **Jordi Hereu**, presidente de la comisión de Seguridad y **Xavier Trias**, líder de CiU en la oposición.

«Ningún partido mete mano en el poder judicial. Hemos de tener respeto por los cuerpos de seguridad. Si hay dudas sobre un caso se debe investigar. Pero la fiscalía se ciñe a las pruebas y su decisión es no reabrir el caso. Cada uno tiene su propia responsabilidad», señala Espriu.

El efecto 'Ciutat Morta' llena la marcha del 4-F

Miles de personas se manifiestan en Barcelona para pedir que se reabra el caso

Los manifestantes rebautizan el Palau del Cinema como Cinema Patricia Heras

ELENA LÓPEZ / BARCELONA

JUEVES, 5 DE FEBRERO DEL 2015

ELISENDA PONS

Un momento de la manifestación de protesta por el caso 4-F, bajando por la Via Laietana, la noche de ayer.

Nueve años después de aquel **4 de febrero**, miles de personas llenaron ayer la **plaza de Sant Jaume** en una de las noches más frías y húmedas del invierno. De los altavoces de un camión aparcado estratégicamente entre el ayuntamiento y el **Palau de la Generalitat** salía la alegre ***Girls just want to have fun*** de **Cyndi Lauper**, cantante cuyo peinado imitó aquella noche **Patricia Heras**. Peinado que un policía dijo reconocer en el **Hospital del Mar** y que la vinculó con los hechos ocurridos aquella noche en la calle de **Sant Pere Més Baix**, en los que un guardia urbano resultó gravemente herido tras recibir un impacto en la cabeza.

El **homenaje canalla** a la **joven poeta**, que se suicidó durante un permiso penitenciario tras ser condenada por esos hechos, culminó cuando una de sus mejores amigas, otra de las protagonistas del documental ***Ciutat morta***, bautizó a los ciudadanos congregados en la plaza para pedir que se reabra el **polémico caso 4-F** con lo que dijo eran las cenizas de su amiga **Patricia**.

Fue ese documental, dirigido por **Xavier Artigas y Xapo Ortega**, el revulsivo que hizo que la tradicional manifestación que año tras año organizaban los familiares y allegados de los condenados, quienes siempre han mantenido su inocencia, pasara de reunir a pocos centenares de personas a llenar el corazón de la ciudad. Una imagen, la **plaza de Sant Jaume** llena, que emocionó a **Mariana Huidobro, madre de Rodrigo Lanza**, otro de los condenados por los hechos, quien insistió en que es necesario «seguir, seguir y seguir». Tomó también la palabra al terminar la pacífica marcha, que salió a las siete y media de la tarde de una, pese a la lluvia, abarrotada plaza de la Universitat, otra mujer. Otra madre. Esta miembro de la recién creada red de familiares de los encausados por los conflictos de Can Vies, quien insistió en que «hay

muchos 4-F» y en que no van a permitir que criminalicen la disidencia. Recordaron también a **Juan Andrés Benítez**, vecino del **Raval** fallecido tras ser reducido por los **Mossos d'Esquadra** en la calle el 5 de octubre del 2013. La manifestación, que trascurrió entre los ya clásicos "**Patricia Heras**, ni olvido ni perdón", "Ayuntamiento, miento, miento, miento" y "la **solidaridad**, nuestra mejor arma", hizo una parada que emocionó a muchos frente al abandonado **Palau del Cinema de la Via Laietana**, donde se estrenó, tras okuparlo para ello, **Ciutat morta**. Colocaron el retrato de la poeta muerta sobre la puerta de un espacio que volvieron a rebautizar entre aplausos como **Cinema Patricia Heras**.

Los directores de 'Ciutat morta' dejan a Trias con el galardón en la mano

Xavier Artigas y Xapo Ortega destinarán los siete mil euros del premio a "investigar otros casos de abusos policiales amparados por el Ayuntamiento de Barcelona"

CRISTINA SAVALL / BARCELONA

MARTES, 10 DE FEBRERO DEL 2015 - 21.54 H

Xavier Artigas y **Xapo Ortega**, codirectores del controvertido documental '**Ciutat morta**', decidieron a última hora asistir a la ceremonia de entrega de los **premios Ciutat de Barcelona** aceptando así los siete mil euros del premio, pero han dejado al alcalde de Barcelona, Xavier Trias, con el galardón en la mano.

"Reconocemos que es un premio incómodo para el ayuntamiento, pero no estamos de acuerdo en que se quiera lavar la cara", ha dicho uno de los directores de 'Ciutat morta'. Xapo Ortega ha explicado que los siete mil euros que recibirán los destinarán a "investigar otros casos de abusos policiales amparados por el Ayuntamiento de Barcelona".

Por su parte, Trias ha valorado que "estos premios son un espíritu de liberación de un jurado independiente. No los da el alcalde ni el gobierno de la ciudad, los da un jurado, con el que incluso podemos tener discrepancias. Pero esto es la fuerza de la democracia y de la libertad de expresión".

JOAQUIM COLL

Historiador

La tentación demagógica

[@joaquimcoll](#)

Resulta fácil alimentar la demagogia cuando la credibilidad de las instituciones está muy dañada

MARTES, 17 DE FEBRERO DEL 2015

Hace un mes el programa Sala 33, que dirige el crítico de cine **Àlex Gorina**, emitió el **documental Ciutat morta** sobre el llamado caso 4-F con un sorprendente éxito de audiencia. En los días siguientes se levantó **una ola de indignación** ante unos hechos que, si dábamos crédito al relato del filme, mostraban un caso horripilante de detenciones injustas, torturas policiales, indiferencia médica, encubrimiento político, e irregularidades en la investigación judicial. La obra de **Xavier Artigas** y **Xapo Ortega** no esconde su objetivo político: la denuncia del funcionamiento de **los desagües del sistema** a partir de la defensa de los jóvenes que fueron responsabilizados de los **violentos altercados** sucedidos el 4 de febrero del 2006 en la calle de Sant Pere Més Baix delante de una casa okupada donde había una macrofiesta.

No voy a detenerme en los detalles del caso, ni en sus circunstancias más trágicas. Lo que me interesa destacar es que la ola de indignación, mezclada con una especie de **expiación de culpa** que sintieron muchos periodistas que se preguntaban dónde habían estado mientras eso sucedía, creó un extraño clima que llevó al Parlament a hacer **una insólita declaración** a propuesta de la CUP. Se instaba a la fiscalía a revisar todas las actuaciones por si el caso tuviera que ser reabierto, y se trasladaba al Ayuntamiento, que entre tanto también había enviado **el documental a la fiscalía**, la conveniencia de llevar a cabo investigaciones sobre la actuación de la Guardia Urbana. Una semana después, el TSJC respondía con contundencia al **vendaval de acusaciones** que se habían dirigido contra las instancias judiciales desde la emisión de Ciutat morta.

Pero sobre todo consideraba inaceptable que desde las instituciones, en clara referencia al Parlament, se diera credibilidad a unas descalificaciones que provenían de **personas interesadas** en el caso. El TSJC instaba a leer las sentencias antes de dar pábulo a ciertas críticas, afirmaba que en el juicio y la instrucción se habían respetado todas las garantías constitucionales, repasaba las distintas resoluciones, resumía las pruebas que habían pesado contra cada acusado, así como los argumentos de la juez para archivar las denuncias de

malos tratos. Finalmente, recordaba que ningún acusado había solicitado la revisión y que para ello hacía falta aportar nuevas pruebas.

Atrapados por la poética de la narración

Lo que sorprende es que un falso documental tan parcial pueda haber sido tomado por lo que no es, por un trabajo de investigación, y que muchos se hayan dejado atrapar por la poética de la narración hasta creerse que se les desvelaba una terrible verdad: **un complot policial, político, mediático y judicial** del que los acusados serían víctimas. En la confusión han intervenido por lo menos tres factores. El primero es que se han producido recientemente casos de abusos policiales. Su denuncia y condena no puede, sin embargo, confundirnos: son excepciones que no justifican un **clima de sospecha sistemática** sobre los cuerpos de seguridad. El segundo es que la gran mayoría de los espectadores se enfrentaron al documental con muy poca información sobre lo sucedido hace nueve años. Es más fácil ver un audiovisual y **sentir empatía** por los protagonistas que leerse una sentencia de cientos de folios. Y, por último, el canal de emisión. Ciutat morta se había estrenado un año antes con algún premio, pero que se emitiera en la televisión pública le otorgó **una notoriedad y una veracidad** que de otro modo no hubiera tenido.

Aquí el reproche a TV-3 es necesario. El documental no se hubiera emitido sin la insistencia del líder de la CUP **David Fernández**. ¿Fue acaso el pago a su apoyo al 9-N, reflejado en el abrazo con **Artur Mas**? A cuatro meses de las municipales, las implicaciones de su emisión eran claras y podían afectar negativamente a los partidos que en el 2006 gobernaban Barcelona. **Ada Colau** y Guanyem, por ejemplo, acusaron de inmediato a PSC, ICV y ERC de ser cómplices.

No niego un espacio en la televisión para **el cine político antisistema**, pero tratándose de un caso judicial reciente y a tenor de la gravedad de su denuncia, su tratamiento tendría que haber sido otro. El crítico **Gorina** se limitó en Sala 33 a una entusiasta entrevista a los directores. Sorprende que luego le pareciera correcto, como presidente del jurado, concederles **el premio Ciutat de Barcelona** en nombre de la libertad de expresión, que hicieron uso rechazando el galardón pero quedándose con el dinero. Ciertamente que TV-3 subsanó en parte el error en otro programa con **un debate a fondo** que aclaró muchas dudas, pero el mal ya estaba hecho. Lo sucedido con Ciutat morta refleja, pues, lo fácil que es alimentar la demagogia en un momento en que la credibilidad de las instituciones está muy dañada.

El Síndic ve negligencia, opacidad e indicios de malos tratos a un detenido por el 4-F

También denuncia la desaparición del libro de registro y custodia de detenidos de la Guardia Urbana con la información de febrero del 2006

EFE / BARCELONA

LUNES, 23 DE FEBRERO DEL 2015 - 13.24 H

El **Síndic de Greuges, Rafael Ribó**, ha denunciado este lunes que las administraciones actuaron con "**negligencia**" y "falta de transparencia" en el caso del **4F** y ha apreciado "indicios de **malos tratos**" con al menos uno de los detenidos, que sufrió una **herida abierta en la cabeza** mientras estaba bajo **custodia policial**.

Así lo ha advertido el Síndic en una rueda de prensa para presentar las conclusiones de su investigación de oficio sobre el caso del 4-F, a raíz de la emisión del documental '**Ciutat Morta**', en el que los condenados por dejar en **estado vegetativo** a un **agente** de la Guàrdia Urbana en febrero del 2006 alegan que fueron víctimas de malos tratos policiales y de un **montaje judicial**.

En su informe, el Síndic aprecia indicios de malos tratos en el caso del principal condenado, Rodrigo Lanza, ya que tras su detención fue visitado en el **Hospital del Mar**, hacia las 8.30 horas, por policontusiones -atribuibles a la trifulca previa al arresto-, y posteriormente, tras permanecer unas horas bajo custodia policial en comisaría de la Guardia Urbana, fue trasladado al **Hospital de la Esperança**, donde le tuvieron que poner varios puntos de sutura y una grapa en la cabeza, ya que tenía una herida abierta.

"¿Le dejaron abierta una herida en la cabeza en el Hospital del Mar? Si la lesión es posterior, ¿cómo se produjo?", se ha preguntado Ribó, mientras que su adjunto Jordi Sánchez admitía que no tienen "certezas" de que hubo malos tratos, pero sí indicios.

Ribó también ha denunciado la desaparición del libro de registro y custodia de detenidos de la **Guardia Urbana de Barcelona** con la información relativa a febrero del 2006, cuando ocurrió la trifulca del 4F, lo que considera un "hecho grave", y que en el atestado policial no se incluyen los informes médicos del Hospital del Mar.

La investigación del Síndic también ha concluido que el procedimiento que ha culminado con la declaración de **invalidez** de dos de los agentes implicados en

el caso -que permanecen en prisión por torturar a un detenido en un proceso paralelo-, parten de un "**error de diagnóstico**", por lo que pondrá su informe en manos de la Seguridad Social (INSS) por si considera necesario revisarlo.

El ayuntamiento no ve indicios de malos tratos en el 4-F pero impulsa medidas de mejora

Barcelona se escuda en las sentencias judiciales firmes y en que no hay nuevas pruebas

CRISTINA BUESA / BARCELONA

MARTES, 24 DE FEBRERO DEL 2015 - 18.10 H

El **Ayuntamiento de Barcelona** no ve indicios de **malos tratos** en la actuación de la **Guardia Urbana** el **4-F**. Esta es la principal **conclusión** del informe elaborado por el consistorio tras la emisión del documental '**Ciutat Morta**' de lo ocurrido en febrero del 2006 en el **desalojo** de un edificio en la calle de **Sant Pere més Baix**.

El primer teniente de alcalde y portavoz del gobierno municipal, **Joaquim Forn**, ha asegurado que "el tema está **zanjado**" pero que a raíz del análisis de lo sucedido nueve años atrás han impulsado una serie de **compromisos de mejora** entre los que están por ejemplo la colocación de cámaras de vídeo en los coches que trasladan detenidos, la creación de un comité de ética o la potenciación de la unidad de régimen interno de la **Guardia Urbana**.

Libro de detenciones desaparecido

Forn sí que ha encajado que el **extravío del libro de detenciones** del 2006 fue una "irregularidad" pero que los datos que constan "no son relevantes" porque tienen la información por otras vías. El director de los servicios jurídicos, Alfred Lacasa, ha considerado el asunto como "cerrado" una vez revisado.

El consistorio se ha basado en las **sentencias firmes** para sustentar estas afirmaciones aunque a continuación ha asegurado que si es conocedor de nuevas pruebas las hará llegar a la Fiscalía.

BCN ve una "irregularidad", pero no maltrato a los detenidos del 4-F

El ayuntamiento zanja el asunto anunciando que pondrá cámaras en los coches patrulla

El informe municipal critica que la Urbana perdiera el libro de detenciones del 2006

CRISTINA BUESA / BARCELONA

MIÉRCOLES, 25 DE FEBRERO DEL 2015

Casi un mes después de que los hechos del **4-F** volvieran a estar bajo sospecha tras la emisión televisiva del documental **Ciutat Morta**, el Ayuntamiento de **Barcelona** presentó el martes el **informe** que se comprometió a elaborar sobre lo sucedido en el 2006. El análisis del consistorio concluye que ese día no se produjeron malos tratos a los detenidos y, si bien sí hubo "irregularidades", el asunto está zanjado porque no hay ninguna prueba nueva. No obstante, el equipo de gobierno se comprometió a impulsar una serie de mejoras en la Guardia Urbana.

Fue el director de los servicios jurídicos, Alfred Lacasa, quien pormenorizó los hechos ahora revisados, que constan en un informe de 55 páginas. Fue claro: si las sentencias firmes que se refieren a este caso son concluyentes, la única forma de revisarlas sería si alguno de los perjudicados lo pidiera, pero bajo ningún concepto esto puede hacerlo el ayuntamiento. "El poder judicial no se puede revisar por nuestra administración, por lo que consideramos que el caso está cerrado", zanjó.

No afecta al resultado

Lacasa sí admitió la pérdida del libro de detenidos de la Guardia Urbana, aunque lo minimizó advirtiendo de que los datos que incluía los habían podido tener por otros medios. En cambio, el primer teniente de alcalde y responsable de seguridad, Joaquim Forn, fue más autocrítico y calificó el extravío de "irregularidad". De hecho, desde el 2007 estos libros se guardan en las comisarías "de forma sistemática" aunque en el momento de los altercados de la calle de Sant Pere més Baix "no había obligación".

Donde sí se pronunciaron al unísono (igual que el gerente del área de seguridad, Joan Delort, que acompañaba a Forn y Lacasa) fue al discrepar de las afirmaciones del día anterior del Síndic de Greuges, Rafael Ribó, que acusa de «negligencia» a las administraciones y aprecia «indicios de malos tratos» por lo

menos a uno de los detenidos, Rodrigo Lanza, que sufrió una herida en la cabeza y que él asegura que fue consecuencia de la brutalidad policial.

Versiones contradictorias

"Con los elementos que tenemos no vemos estos indicios", sostuvo Joaquim Forn. Lacasa recordó que la sentencia de la Audiencia no puede aclarar cuándo se produjo la lesión porque las declaraciones de los encausados eran "erráticas" mientras que Delort reveló que desde la comisaría de la Rambla los tres detenidos se desplazaron al Hospital del Mar, de allí al Hospital de Sant Pau y por fin a la Clínica de l'Esperança, donde finalmente les atendieron. Esta explicación iría en contra de la versión de Lanza, que aseguró que la policía le había agredido al regresar a la comisaría después de que en el Hospital del Mar no les pudieran atender.

Pese al rechazo de responsabilidades por parte del ayuntamiento, este aplicará una serie de mejoras en la Guardia Urbana, como instalar cámaras de vídeo en los coches en los que se trasladan detenidos (para velar por la seguridad de estos pero también de los agentes por si se enfrentan a denuncias falsas); se creará un comité de ética que elaborará un informe anual y se mejorará el control del cuerpo a través de la unidad de régimen interno.

24 denuncias en 33.000 detenciones

Uno de los objetivos de los tres responsables municipales era lavar el nombre de la Guardia Urbana. Forn, dolido, se quejó de que habían recibido acusaciones conforme la policía de Barcelona era una de las que acumulaba más denuncias por torturas. El teniente de alcalde aseguró que en cinco años ha habido 24 denuncias por malos tratos en 33.000 detenciones.

2. El Mundo

Trias cede a la presión y lleva el documental 'Ciutat Morta' a la Fiscalía

- El Consistorio revisará toda la investigación de la Guardia Urbana en torno al desalojo de 2006 forzado por el alud de críticas tras la emisión del documental 'Ciutat Morta'.
- La Fiscalía descarta actuar tras el documental porque no aporta prueba

Trailer del documental 'Ciutat morta'

JAVIER OMSBarcelona

Actualizado: 19/01/2015 13:05 horas

El terremoto provocado por la emisión del documental 'Ciutat Morta' sobre el conocido como 'caso 4F' ha forzado al Ayuntamiento de Barcelona a ceder a la presión política y social. El Consistorio no sólo revisará "por completo" la investigación de la Guardia Urbana en torno al desalojo del 4 de febrero de 2006 tras el cual un agente de policía quedó tetrapléjico, sino que **instará a la Fiscalía a reabrir el caso "si aparecen nuevas pruebas"**.

"**No tenemos nada que ocultar**", ha asegurado el teniente de alcalde de Seguridad, Joaquim Forn, durante una rueda de prensa extraordinaria forzada tras el alud de críticas y dos días después de que 'Ciutat Morta' se emitiera por primera vez en uno de los canales de la Generalitat (Canal 33). Una difusión que ha generado un clima de tensión que ha traspasado la movilización en las calles y en las redes sociales y se ha instalado de lleno en la vida política de Barcelona.

'Ciutat Morta' recoge, a partir de la historia de una de las encarceladas por los incidentes, Patricia Heras, evidencias y tesis que apuntan a que los condenados pudieron no tener ninguna vinculación con el el caso. También se ilustra sobre la posible existencia de torturas por parte de agentes de la Guardia Urbana y los Mossos a los detenidos.

Para ilustrar su voluntad de colaboración, Forn ha insistido en que el Consistorio quiere que se reabra el caso, "**sólo si se aportan nuevas pruebas**". Para ello ha anunciado que remitirán un escrito a la Fiscalía, acompañado de una copia de 'Ciutat

Morta', para que sea el Ministerio Público el que decida si el reportaje aporta nuevos elementos y si es necesario volver a investigar sobre una causa que, según ha recordado durante su comparecencia, "cuenta con dos sentencias" por las graves lesiones que sufrió un agente de la Guardia Urbana al recibir el impacto de un objeto en la cabeza durante el desalojo de un antiguo teatro en la calle Sant Pere més Baix de Barcelona en el que se celebraba una fiesta.

En paralelo a la petición a Fiscalía, el Ayuntamiento abrirá también una investigación interna para revisar la investigación policial sobre lo sucedido hace ocho años en el antiguo palacio Alòs. Las indagaciones incluirán tanto la revisión de las pesquisas policiales como el trabajo concreto de dos agentes de la Guardia Urbana que, años después, **fueron condenados por torturas a un detenido por otro caso**. Forn ha negado, sin embargo, que pese a las penas de más de dos años de prisión para ambos agentes, vayan a revisarse el resto de las investigaciones en las que participaron.

El multipremiado documental 'Ciutat Morta' sobre las supuestas irregularidades en torno al 'caso 4F', realizado por Xapo Ortega y Xavier Artigas, ha recorrido en el último año festivales celebrados por todo el Estado. Sin embargo, no fue hasta el sábado cuando estalló en toda su dimensión la polémica, una vez se emitió en Canal 33 después de que la dirección de Televisió de Catalunya (TVC) rechazara durante meses su inclusión en la parrilla.

A su esperada difusión por el segundo canal público catalán -se organizaron visionados en bares y locales alternativos de toda Barcelona- se sumó otro elemento que disparó la expectación sobre el reportaje. Uno de los policías señalado por los autores como responsable de algunas de las irregularidades en la investigación, Víctor Gibanel, **logró que un juez censurara cinco minutos del documental donde aparecía un interrogatorio judicial contra él**. El juez entendió que se trataba de un ataque a la intimidad del agente, pero la censura no hizo más que disparar el interés por el documental, además de motivar una reacción crítica en masa en las redes sociales.

Por el 'caso 4F' fueron detenidas nueve personas, cuatro de las cuales acabaron encarceladas. Entre ellas se encontraba Patricia Heras, arrestada junto a un amigo cuando se encontraba en el Hospital del Mar para ser atendida tras caerse de la bici, según sostuvo siempre. La policía, sin embargo, atribuyó las heridas a los incidentes de aquella noche en el centro de Barcelona. Patricia Heras se suicidó el 26 de abril de 2011 durante un permiso penitenciario.

Fiscalía descarta actuar tras el documental

La Fiscalía ha descartado hoy actuar de oficio para revisar el llamado "caso del 4F", que ha recobrado notoriedad tras la emisión en Televisió de Catalunya (TVC) de un documental en el que se denuncia un montaje judicial para encarcelar a tres jóvenes que hirieron de gravedad a un guardia urbano en Barcelona.

Las fuentes jurídicas consultadas por Efe han remarcado que **la Fiscalía no da al documental un valor de prueba jurídica**, por lo que no se plantean actuar de oficio. Otra cosa sería, apuntan las mismas fuentes, que se hiciera llegar a la Fiscalía una prueba que **permitiera descartar la participación en los hechos de Patricia Heras** o sobre la implicación de un tercero en los hechos.

Si el ministerio público recibiera este tipo de prueba nueva, **elaboraría un informe que elevaría ante la Fiscalía del Tribunal Supremo**, para que valorara la interposición de un recurso de revisión, que es por ahora la única opción posible, según las fuentes jurídicas consultadas, para volver a investigar el caso.

Los condenados por el 'caso 4F' estudian aportar nuevas pruebas

Rodrigo Lanza, uno de los condenados por el 4F, junto a su madre en rueda de prensa ANTONIO MORENO

JAVIER OMSBarcelona

Actualizado: 20/01/2015 14:46 horas

Los condenados por el conocido como 'caso 4F' creen que existen **pruebas suficientes para reabrir la causa** y que casi todas están recogidas en el documental 'Ciutat Morta' sobre el supuesto montaje policial y judicial en torno a los incidentes vividos en 2006.

La principal de dichas evidencias es el testimonio de una persona que aseguró a los autores de 'Ciutat Morta' y a la defensa de los condenados **que conoce la identidad de la persona que lanzó una maceta sobre el agente de la Guardia Urbana** que el 4 de febrero de 2006 acabó en coma y posteriormente tetrapléjico.

En rueda de prensa tras el alud de reacciones que ha provocado la emisión del documental el pasado sábado en el Canal 33, los condenados por el caso han instado a que sea la **Fiscalía la que localice y fuerce la declaración de dicho testimonio**.

Fuentes del entorno de la defensa, sin embargo, no descartan que sean ellos mismos quienes logren la comparecencia de dicho testigo.

Xapo Ortega, codirector de 'Ciutat Morta', también ha admitido que estudian emitir el testimonio de dicha persona, cuyas palabras no fueron incluidas en el montaje final del documental.

La abogada Laia Serra, en nombre de la Comisión de Defensa de los Derechos Humanos del ICAB, ha asegurado que la Fiscalía tiene suficientes elementos para poder actuar de oficio y buscar nuevas pruebas. Entre ellas creen que el Ministerio Público debería hacer gestiones para buscar a la persona que desveló que conocía a una persona que lanzó la maceta que hirió al urbano.

La Fiscalía rechazó ayer la reapertura de oficio del 'caso 4F' al entender que el documental no supone una prueba jurídica suficiente.

La CUP llevará el caso al Parlament

El diputado de la CUP Quim Arrufat ha anunciado hoy que su partido estudia "la forma más efectiva" de llevar al Parlament el caso 4F para exigir responsabilidades.

En una entrevista a TV3 ha admitido que estudian pedir la creación de una comisión de investigación, en función de lo que sea "más útil y de lo que estén dispuestos a hacer los afectados".

Arrufat también ha criticado que la Fiscalía de Barcelona no vaya a actuar de oficio para reabrir el caso, y ha considerado que "insiste en que la tierra es plana cuando se ha demostrado que su postura no tiene ninguna coherencia", informa Europa Press.

ERC exige el cese del jefe de policía de Gavà por su implicación en el 'caso 4-F'

- El portavoz local de los republicanos reclama a la alcaldesa el despido del agente que denunció Ciutat Morta
- "Tiene un pasado oscuro y bajo sospecha", alega ERC

HÉCTOR MARÍN Gavà

Actualizado: 20/01/2015 19:34 horas

El ex jefe de Información de la Guardia Urbana de Barcelona que llevó a la Justicia la retirada de cinco minutos del documental *Ciutat Morta*, Víctor Gibanel, es el jefe de la Policía Local de Gavà desde diciembre de 2013. **"Llegó al municipio sin pasar unas oposiciones, como cargo de confianza**, para devolver favores políticos del anterior alcalde de Gavà, Joaquim Balsera, unos favores que continúa devolviendo la actual alcaldesa", ha denunciado el portavoz de Esquerra Republicana en Gavà, Andreu Pérez Lorite, quien **ha exigido el cese inmediato de Gibanel**.

Las razones esgrimidas por Pérez Lorite para pedir a la alcaldesa de Gavà, la socialista Raquel Sánchez, el despido de Gibanel son **"queno es la persona adecuada para el cargo**; que supone un coste adicional innecesario para el Ayuntamiento, y que no aporta nada ni conviene al municipio". El alcaldable de Esquerra-Els Verds-Independents per Gavà añade, además, que Gibanel "tiene un pasado oscuro y bajo sospecha", independientemente de los hechos del conocido como caso 4-F. En opinión de Pérez Lorite, el actual jefe de la Policía Local "no se adecua a la actual situación" porque "crea incertidumbre, inquietud e intranquilidad en la localidad".

El Ayuntamiento, a pesar de apoyar que la Justicia valore la posibilidad de reabrir el caso, no tiene intención de relevar de sus funciones a Gibanel. Frente a las airadas reacciones suscitadas por la emisión en la televisión pública catalana del documental, **la alcaldesa aseguró que "no se desprende ninguna razón objetiva para cuestionar la labor"** de Gibanel como jefe de la Policía Local de Gavà. Sánchez defendió que su trabajo al frente de la Policía "merece una valoración altamente positiva" porque, a su juicio, está desarrollándolo con "máxima profesionalidad y confianza".

No es la primera vez que el grupo municipal de Esquerra desaprueba a que Gibanel comande la Policía Local. En un pleno celebrado en diciembre de 2013, cuando el funcionario se incorporó al cargo, los republicanos se opusieron al

nombramiento en un agrio debate con el equipo de gobierno, liderado por PSC con el apoyo de ICV-EUiA. "Tiene un pasado no clarificado", insistió Pérez Lorite. En el caso de que no se produzca la dimisión o la destitución de Gibanel, **Esquerra volverá a la carga en el pleno municipal que se celebrará la semana siguiente.**

Gibanel leerá mañana un comunicado en presencia de los periodistas, sin que esté previsto que acepte responder preguntas. En una reunión celebrada anteayer por los portavoces municipales, las explicaciones aportada por el jefe de la Policía Local se limitaron a los motivos por los que presentó la demanda contra la productora de *Ciutat Morta*.

El recorte de cinco minutos obedece a una medida cautelar del juzgado 25 de Barcelona, que consideró que **algunas imágenes y opiniones sobre Gibanel podrían violar su derecho a la intimidad, al honor y a la propia imagen.**

'Ciutat Morta' y su sentencia

JOAQUÍN MANSOMadrid

Actualizado: 21/01/2015 09:34 horas

La emisión del premiado documental *Ciutat Morta* en Canal 33 ha provocado un notabilísimo impacto. El dominio del lenguaje audiovisual de sus directores les permite ofrecer un relato sin aparentes fisuras recogiendo sólo los elementos que actuarían en sentido exculpatorio a favor de un grupo de jóvenes condenados a prisión por acometer a la Guardia Urbana en 2006 dejando a un agente en coma.

La fuerza emotiva del documental se construye sobre el personaje ausente de **Patricia Heras**, que se suicidó durante un permiso penitenciario y cuyos bellos poemas se utilizan como *leitmotiv*, y en la narración de su propia peripecia procesal y humana que hacen los dos principales acusados, **Rodrigo Lanza** y **Juan Pintos**. Ambos aparecen expuestos a la cámara durante largos tramos sin cortes y aportan con aplomo una versión detallada de las torturas que aseguran haber padecido, transmitiendo franqueza. Difícil no empatizar con quien defiende de manera proactiva su inocencia incluso después de haber cumplido condena, añadiéndose la circunstancia de que dos de los agentes cuyo testimonio sirvió para sostenerla fueron años después culpables de maltratar a un ciudadano caribeño.

Para revisar el caso faltan hechos nuevos que evidencien la inocencia

Patricia Heras fue condenada por atentado por lanzar una valla a un policía local, que la identificó en el juicio: se trata de uno de los que fue condenado después. Si esa participación en unas torturas se hubiese sabido entonces, sin duda habría debido tenerse en cuenta para valorar su fiabilidad. La chica fue arrestada junto a otro compañero en el hospital al que acudieron por lesiones en el rostro. Ella tenía un hematoma en un ojo. Su coartada fue que se habían caído de la bicicleta en la que viajaban juntos, pero la Audiencia de Barcelona concluyó que su relato «no se sostiene», porque sus heridas «no son las de arrastre o fricción propias de una caída de la bicicleta», sino de «etiología contusiva» (compatibles con un enfrentamiento con la Policía). «Tampoco sus vestimentas presentaban daño alguno característico de la fricción con la calzada», añade la sentencia, y el conductor de la ambulancia que los atendió negó que hubiese subido una bicicleta al vehículo, como ellos decían.

Juan y Rodrigo fueron identificados por tres agentes de los 11 que participaron en el atestado. Uno de ellos es uno de los condenados por torturas. Otro distinto, a quien la Audiencia atribuye «excepcional importancia como prueba de cargo», fue quien dijo ver a Rodrigo lanzar la piedra y cómo impactó en su compañero. Un cuarto policía

afirmó que Rodrigo le confesó en comisaría que «no le quería matar» y que «no pensaba que le iba a dar en la cabeza».

La coartada principal es que no fue una piedra, sino una maceta arrojada desde un balcón la que dejó al agente en coma, tesis que tiene su apoyo en unas sorprendentes declaraciones del entonces alcalde, **Joan Clos**. El tribunal lo descartó «por completo». De nuevo, los testimonios de los policías fueron clave, pero completados por un informe de los forenses del juzgado que concluye que la forma más probable de que el agente se lesionase fue recibiendo una pedrada en la frente y cayendo a plomo de espaldas. La Audiencia excluyó lo que mantienen los peritos de parte, que el golpe inicial pudo dárselo una maceta detrás de la oreja, porque un objeto arrojado desde arriba sólo puede impactar ahí si el policía está inclinado hacia adelante y no erguido, de lo que no hay ninguna evidencia.

La posibilidad de reabrir el caso es remotísima. La causa por torturas se archivó por «contradicciones» de los denunciantes y ahora está probablemente prescrita. Y para una revisión de la sentencia condenatoria sólo servirían una inimaginable condena por falso testimonio a los agentes o la aparición de hechos nuevos que evidencien la inocencia. La presunta existencia de un testigo que ahora declararía que vio a alguien tirar la maceta es difícil que logre ese objetivo. Implica dar credibilidad a una persona que, siendo consciente del perjuicio que su silencio está causando, no testifica hasta nueve años después de los hechos. La nulidad fundada en una eventual resolución favorable en Estrasburgo no es imposible, pero sí complicada.

La Guardia Urbana dice que ningún informe del 4-F apuntó a que la agresión fue con una maceta

- El gerente de la Guardia Urbana, Joan Delort, está revisando toda la información sobre el caso a raíz del documental 'Ciutat Morta'

El gerente de la Guardia Urbana, Joan Delort. QUIQUE GARCÍA EL MUNDO

EUROPA PRESSBarcelona

Actualizado: 21/01/2015 **13:20 horas**

El gerente de la Guardia Urbana de Barcelona, Joan Delort, ha asegurado que ningún informe policial realizado tras el caso 4F apuntaba a que el golpe que recibió el agente gravemente herido durante el desalojo fue por el lanzamiento de una maceta.

En declaraciones este miércoles a Catalunya Ràdio recogidas por Europa Press, ha considerado que **el entonces alcalde, Joan Clos, se precipitó al afirmar que fue una maceta**: "En ese momento se dijeron, de manera precipitada, cosas que no tocaban".

"No solo eso, sino que parece que **ese comentario generó un gran lío a nivel interno por lo que dijo el alcalde pocas horas después**", ha agregado.

Sobre la existencia de un posible testigo que puede desmontar la versión policial, Delort ha señalado que no entiende cómo el abogado Jaume Asens, que ha asegurado tener información sobre el testigo, **no ha comparecido ante la Fiscalía para facilitarlo**.

"Si no es así, la que puede correr es la Fiscalía para citarle como testigo", ha subrayado Delort, que ha añadido que **la Guardia Urbana está revisando toda la información** sobre el caso a raíz del documental 'Ciutat Morta'.

La emisión del documental el pasado sábado por el Canal 33 ha provocado **un auténtico terremoto político**. El documental acusa a la Guardia Urbana de un presunto montaje y abusos policiales que se saldaron con el encarcelamiento de tres personas. Una de las encarceladas y cuya historia sirve de hilo argumental a la grabación, Patricia Heras, se suicidó en 2011 durante un permiso penitenciario, poco después de que el Tribunal Supremo ratificara su condena.

Dos de los agentes cuyos testimonios fueron claves en el juicio fueron castigados, con el tiempo, **a más de dos años de prisión** por torturar a un detenido por otro caso.

'4F': bajo las sombras de un montaje policial

JAVIER OMSBarcelona

Actualizado: 21/01/2015 14:54 horas

El desalojo de la fiesta ilegal que el 4 de febrero de 2006 organizó una autodenominada 'anarko peña cultural' en una finca municipal abandonada en pleno casco antiguo barcelonés fue el comienzo de una serie de sucesos cuyas consecuencias más dramáticas tienen nombre: Patricia Heras y Juan José Salas Rodríguez.

La Guardia Urbana se desplegó aquella noche en la calle de Sant Pere més Baix tras recibir quejas de los vecinos por una fiesta a la que acudieron cientos de personas. El intento de acabar con la concentración, sin embargo, acabó con enfrentamientos y con uno de los agentes, **Salas Rodríguez, en coma** y posteriormente tetrapléjico tras recibir el impacto de un objeto en la cabeza.

El lugar desde el que se produjo el lanzamiento y el objeto que le alcanzó son, precisamente, la piedra angular del caso. Según sostuvo poco después de los incidentes el entonces alcalde socialista, Joan Clos, **fue "una maceta lanzada desde la finca"**.

Una versión que, según recoge el documental Ciutat Morta, fue evolucionando con el paso de los días hacia otra muy diferente. El objeto pasó a ser una 'piedra' que, en vez de partir **desde la finca okupada**, se lanzó desde el lugar donde, precisamente, la Urbana realizó las tres primeras detenciones.

Fue durante la inspección médica a dichos jóvenes en el Hospital del Mar -después de haber sido 'torturados', según denuncia Ciutat Morta- cuando la policía local decidió detener a otros dos jóvenes **a los que atendían de heridas, Patricia Heras y su amigo Alfredo**.

Aunque ellos sostuvieron en todo momento **que se habían caído con la bicicleta** y que nunca estuvieron en la fiesta okupa, la Urbana los detuvo. El corte de pelo de Heras, con trazos a cuadros, sirvió a los agentes para situarla en los incidentes y a que fuera condenada a una pena de tres años.

Dos de los agentes cuyos testimonios resultaron claves en el juicio fueron castigados, con el tiempo, a más de dos años de prisión por torturar a un detenido por otro caso. Esta situación no evitó que les fueran concedidas sendas **pensiones vitalicias** por incapacidad sin haber cumplido los 40 años. Patricia Heras se suicidó en 2011 durante un permiso penitenciario.

Condenados del '4F' estudian aportar un testigo clave

Silvia García y Rodrigo Lanza, primeros desde la izquierda, el martes en el Col·legi de Periodistes A. MORENOMUNDO

21/01/2015

JAVIER OMSBarcelona

Los condenados por el conocido como caso 4F consideran que el documental 'Ciutat Morta' en el que se denuncia un supuesto montaje policial y judicial contra ellos contiene suficientes pruebas para que la Fiscalía reabra la causa de oficio. Si el Ministerio Público mantiene la negativa hecha pública el lunes a remover un caso cuyas sentencias ratificó el Tribunal Supremo (TS), serán las defensas de los acusados las que estudien presentar **el testimonio de un hombre que podría resultar clave para desmentir la tesis oficial** por la que fueron condenadas nueve personas.

Así lo anunciaron ayer tras una rueda de prensa en el Col·legi de Periodistes fuentes de la defensa de Rodrigo Lanza, uno de los cinco condenados a prisión por los incidentes que se vivieron el 4 de febrero de 2006 en el desalojo de una finca okupada en la calle Sant Pere més Baix de Barcelona. Lanza ha cumplido íntegramente **una pena de cinco años de cárcel como autor del lanzamiento de una piedra que alcanzó en la cabeza al agente de la Guardia Urbana** Juan José Salas Rodríguez, el cual se encuentra en estado de paraplejía desde entonces.

El testigo que los abogados estudian presentar asegura conocer, precisamente, al verdadero autor del lanzamiento de una maceta desde la finca okupada que habría alcanzado al policía. Dicha tesis no sólo contradice la agresión a pie de calle que la Guardia Urbana esgrimió para realizar las detenciones, sino que **casaría con la primera explicación ofrecida por el entonces alcalde socialista Joan Clos**, el cual también mencionó la existencia de una «maceta» lanzada desde el interior de la finca como el objeto que alcanzó al policía. Una versión que aseguró que estaba incluida en un informe policial que, pese a la petición de las defensas, nunca fue aportado a la causa.

El testigo **se puso en contacto por correo electrónico con la defensa de los acusados poco después de que una de las encarceladas por los incidentes, Patricia Heras, se suicidara** durante un permiso penitenciario en 2011. Según dicho testimonio, un amigo próximo le habría confesado años después su relación con lo sucedido el 4 de febrero de 2006 años después de los incidentes. Pese a la existencia de esta versión, recogida desde el anonimato y sin que se escuche su

voz en ningún momento en Ciutat Morta, ni la defensa ni los autores del documental, Xapo Ortega y Xavier Artigas, han querido forzar su incorporación a la causa a la espera de los movimientos que haga la Justicia.

La abogada Laia Serra, representante de la Comisión de Derechos Humanos del colegio de abogados de Barcelona y observadora durante el juicio del 4F, recordó ayer que la Fiscalía **«tiene potestad» para hacer gestiones y localizar al testigo**, además de poder reabrir la causa de oficio e iniciar la búsqueda de nuevas pruebas. El codirector del documental XapoOrtega, por su parte, acusó al Ministerio Público de conocer **«desde hace tiempo la existencia de ese testimonio y no ha hecho nada al respecto»**. Asimismo, consideró clave que el ex alcalde Joan Clos rompa su silencio en torno a la causa y explique el origen del informe policial que mencionaba la existencia de la maceta.

La abogada Sílvia García, compañera de Patricia Heras y una de las voces protagonistas de 'Ciutat Morta', desveló ayer durante la rueda de prensa que tiene previsto denunciar a la empresa Segur Ibérica para la que trabajaba después de que le anunciaran su despido por aparecer en el documental. La compañía de seguridad se limitó ayer difundir un comunicado de prensa en el que niegan que García haya sido despedida. Según alegaron, la relación laboral con la abogada **«se limita a una semana de prueba en la sede central de la Compañía en Madrid»**.

La Urbana investigará las acusaciones de torturas el '4F' de un ex sargento 'si aporta pruebas'

El vídeo del ex sargento donde revela torturas YOUTUBE

EUROPA PRESSBarcelona

Actualizado: 21/01/2015 21:30 horas

El gerente de prevención, seguridad y movilidad del Ayuntamiento de Barcelona, Joan Delort, ha afirmado este miércoles que investigará "si aporta pruebas" las acusaciones de un ex sargento de la Guardia Urbana, que **ha revelado torturas a los detenidos en el caso 4F y en otro ocurrido en 2005 en el barrio de Gràcia.**

En declaraciones a los medios, Delort ha afirmado que **el sargento jubilado hace "acusaciones muy graves" sobre estos hechos**, de los que, a su juicio, nadie tiene constancia ni hay documentación, puesto que no consta ninguna denuncia realizada por un mando policial a la Urbana ni a los tribunales.

El ex sargento es un agente jubilado que se llama **José Martínez y que ha colgado dos vídeos en YouTube** en los que corrobora los testimonios de torturas de los condenados del 4F en el documental 'Ciutat morta' al afirmar que fueron torturados por dos "matones policías".

También acusa al ex jefe de Información de la Urbana Víctor Gibanel de informar al entonces alcalde Joan Clos de que el principal causante de las heridas al agente **fue una maceta**, y añade que luego rectificó.

Además, menciona otro caso de enero de 2005 en el que los antidisturbios detuvieron a tres jóvenes en el barrio de Gràcia, quienes supuestamente también recibieron torturas, según explica el urbano jubilado.

Ante estas declaraciones, Delort ha dicho: **"Si un responsable de la Guardia Urbana conocía estos hechos que nunca denunció y lo tenía que hacer quiere decir que él también cometía un delito"**.

Ha añadido que este tema requiere una "atención más exhaustiva" y que los servicios jurídicos tendrán tiempo de analizar lo que el exsargento de la Urbana ha afirmado.

Trias asegura que irá 'hasta donde sea necesario' sobre 'Ciutat Morta'

EUROPA PRESSBarcelona
Actualizado: 22/01/2015 13:11 horas

El alcalde de Barcelona, Xavier Trias, ha asegurado este jueves que llegará "hasta donde sea" necesario para esclarecer los hechos del caso 4F que recoge el documental 'Ciutat Morta'.

Preguntado por una posible depuración de responsabilidades a raíz de los hechos expuestos en la cinta, ha asegurado que quiere llegar hasta el final y que, por ello, **el Ayuntamiento está llevando a cabo una investigación interna**.

Según Trias, que ha asistido a la presentación del plan de equipamientos del solar que ocupaba la antigua Clínica Quirón --en el distrito de Gràcia--, 'Ciutat Morta' es un documental parcial que sólo defiende una teoría: "Está muy bien el documental sobre la parte, pero **lo importante es saber la verdad**".

Al ser preguntado sobre el testigo de José Martínez, un exsargento de la Guardia Urbana que ha asegurado a través de un vídeo en You Tube que las torturas eran práctica habitual en la Unidad Nocturna Operativa Centralizada (Unoc), Trias ha afirmado que está estudiando si las declaraciones del expolicía son denunciables.

"Es el caso de una persona que, si se cree todo lo que dice, no lo denunció en su momento", ha zanjado.

El intendente de la Urbana sostiene la versión oficial

Por otra parte, el intendente mayor de la Guardia Urbana de Barcelona, Evelio Vázquez, ha negado que se hicieran informes sobre el caso del 4F para el entonces alcalde, Joan Clos: "**No existe ningún informe para el alcalde. Los informes que hacemos son las diligencias y las llevamos al juez**", ha subrayado.

En una entrevista de TV3 recogida por Europa Press, ha asegurado que la sentencia del caso que recoge el documental 'Ciutat Morta' es esclarecedora sobre la agresión al agente, ha afirmado que fue por el golpe de una piedra y ha admitido que **también se tiraron macetas pero, por entonces, "el agente ya estaba en el suelo"**.

Vázquez ha incidido en que "**no hay duda de que los condenados fueron autores de los hechos**", y ha resaltado que los primeros arrestados se mostraron muy agresivos en el momento de ser detenidos.

En ese sentido, ha achacado las heridas que sufrieron --y que los condenados han atribuidos a torturas por parte de la Guardia Urbana y Mossos d'Esquadra-- a la necesaria defensa de los agentes en el momento de la detención.

"Se aplica la fuerza en el momento de la detención porque hay una gran resistencia y violencia hacia unos cuatro agentes, que son rodeados" por unas 30 personas, ha apuntado el intendente.

Vázquez ha resaltado que la violencia de los detenidos fue tanta que un agente **tuvo que dar "un tiro intimidatorio al aire" ante la situación de peligro** en la que se encontró.

Sobre las acusaciones de torturas vertidas por un agente jubilado de la Urbana, el intendente ha afirmado que los servicios jurídicos del Ayuntamiento están estudiando querellarse contra este ex agente porque "no se puede dejar una sombra de duda", y ha considerado que habla de otra época de la policía

Piden reabrir una denuncia por maltrato contra la Guardia Urbana

- Un juzgado archivó el procedimiento contra siete agentes tras una detención en una casa 'okupa'

EFEBarcelona

Actualizado: 24/01/2015 17:16 horas

Tres jóvenes del barrio barcelonés de Gràcia que en 2005 denunciaron maltratos de la Guardia Urbana tras su detención a la salida de un centro social *okupa* **han pedido hoy al Ayuntamiento de Barcelona y otras instituciones que investiguen el caso, que está archivado en la vía judicial por prescripción.** Adrià, uno de los jóvenes denunciantes, su abogado, Jordi Busquets, y el portavoz de Alerta Solidària Martí Majoral han denunciado que durante su detención fueron torturados por **siete agentes de la Guardia Urbana tanto en la comisaría de la Estació del Nord como durante su traslado a dependencias policiales.**

La denuncia de torturas que presentaron los jóvenes, a los que la Guardia Urbana acusó a su vez de atentado a la autoridad, fue archivada por el juzgado de instrucción número 27 de Barcelona en junio de 2013, porque había transcurrido el plazo de prescripción de los delitos que se investigaban. **Los jóvenes han decidido volver a denunciar ahora públicamente su caso y reclamar a las instituciones que lo investiguen, a raíz del vídeo publicado por un sargento jubilado de la Guardia Urbana que asegura que conoce ese episodio de maltratos** y después de que se haya reabierto el debate sobre el proceso del 4 febrero por el estreno en Televisió de Catalunya del documental *Ciutat Morta*.

Dicho documental mantiene que los jóvenes que en 2008 fueron condenados por dejar en coma a un guardia urbano de una pedrada a las puertas de una fiesta en una finca ocupada de Barcelona habían sido víctimas de un montaje policial y judicial para incriminarlos en unos hechos que no habían cometido. En la rueda de prensa de hoy, Adrià ha relatado que la madrugada del 9 de enero de 2011 él y dos amigos suyos fueron detenidos arbitrariamente por la Guardia Urbana de Barcelona tras unos incidentes que habían sucedido a las puertas del Casal Popular de Gràcia, finca ocupada donde se celebraba una fiesta.

Los jóvenes mantienen que ni siquiera se encontraban cerca del local y que fueron detenidos por presentar una "estética" *okupa*, tras lo que la Guardia Urbana les acusó de atentado a la autoridad y los trasladó a la comisaría de Estació del Nord. Tanto durante el traslado como durante su estancia en comisaría, sostienen los

denunciantes, **fueron golpeados por entre seis y siete agentes de la Guardia Urbana, además obligados a desnudarse y a soportar burlas de los policías.**

Los tres vecinos de Gràcia presentaron una denuncia que motivó que el juez practicara ruedas de reconocimiento -dado que los agentes actuantes no llevaban visible su número de placa-, en las que los jóvenes coincidieron en identificar a tres de los presuntos maltratadores. **Pese a ello, el juez instructor archivó la denuncia por torturas y envió a juicio a los tres jóvenes por atentado a la autoridad, decisión que debido a un recurso de la defensa fue revocada por la Audiencia de Barcelona, que obligó a reabrir el caso y a practicar nuevas diligencias en octubre de 2009.**

Desde entonces, asegura el letrado Jordi Busquets, el caso estuvo en manos del juzgado de instrucción sin que se practicara ninguna diligencia, hasta que el junio de 2013 el magistrado resolvió finalmente archivar la causa por prescripción.

Al haber transcurrido ya diez años desde los hechos, el letrado de los tres chicos cree que el caso tiene escasas posibilidades de reabrirse por la vía judicial, pero insta a las instituciones implicadas a emprender una investigación para esclarecer lo sucedido

'Loreak' y '1980', entre las diez mejores películas del año 2014 para la revista Mondosonoro

- Cita estos dos trabajos cinematográficos como 'imprescindibles'

Un fotograma de la película 'Loreak'. EL MUNDO

Actualizado: 24/01/2015 17:43 horas

La revista musical independiente **Mundosonoro**, con más de 20 años de historia a sus espaldas, ha situado a película **'Loreak'** y al documental **'1980'** en los trabajos cinematográficos imprescindibles estrenados en 2014.

La edición de enero Mondosonoro ha publicado una lista de los mejores largometrajes y documentales de 2014. **'La isla mínima'** de Alberto Rodríguez, una de las películas favoritas de los Premios Goyade este año, encabeza el top 10.

Dos trabajos vascos se cuelan en las propuestas de la revista cultural. Se tratan de largometraje vasco 'Loreak', dirigida por de **Jon Garaño** y **José Mari Goenaga**, y el documental sobre los años de plomo de ETA '1980' del realizador vizcaíno **Iñaki Arteta**.

La publicación defiende la incursión de 'Loreak' por "los matices que despliega y las sensaciones que desata la cinta"; mientras que el trabajo de Arteta "es un acercamiento a un año complicadísimo en la historia de España", en la que la banda terrorista asesinó a un centenar de personas en los 200 atentados que realizó aquel año, y recoge testimonios de diferentes protagonistas.

La lista de Mondosonoro la completan 'Magical Girl' de Carlos Vermut; 'Ciutat Morta' de Xavi Artigas y Xapo Ortega; '10.000 Km' de Carlos Marqués-Marcet; 'Antonio Vega. Tu voz entre otras mil' de Paloma Concejero; 'Obra 67' de David Sáinz; 'Mortadelo y Filemón contra Jimmy el Cachondo' de Javier Fesser y 'Gabor' de Sebastián Alfie.

El reflejo cóncavo y convexo de 'Ciutat Morta'

ÁLEX SÀLMON

Actualizado: 25/01/2015 13:16 horas

LO OCURRIDO durante estos días sobre el documental *Ciutat Morta* explica bien nuestra sociedad. Todo va rápido, a una velocidad meteórica muy por encima de lo que pensamos. **La rapidez es mala consejera cuando se trata de pensar un momento.** Engullimos información como si fueran palomitas. Pero es que a las palomitas no hace falta prestarles demasiada atención. Sirven para acompañar una ficción.

Son muchos los que leen *whatsapp* o mensajes telefónicos sin pensar, sin evidenciar sus contenidos, sin racionalizar los mensajes y hacer el ejercicio mágico del periodismo sano y honesto: preguntarnos. Preguntar. **Ésa es la llave que guarda el misterio de la mejor información. Preguntarnos cuando las cosas no cuadran, cuando las sumas no encajan, cuando los acontecimientos son sospechosos.** Preguntarnos, aunque la simple pregunta vaya a ir en contra de lo que comenzamos a pensar. Preguntarnos hasta cuando ya tengamos una tesis establecida según los acontecimientos. **Me lo decía Eduardo Punset el viernes ante un cocido de Lalín:** «Es uno de los grandes descubrimientos de este siglo: la verdad, en realidad, no existe». Y este cocido, con su cabeza de cerdo, su oreja, su lengua, su lacón, sus grelos puede empachar, pero no provoca alucinaciones.

El documental *Ciutat Morta*, que logró el premio al mejor Documental en el Festival de Málaga en marzo de 2014, no es una pieza periodística. Nada de eso. Es un trabajo con una tesis y **un enfoque subjetivo de sus directores, Xapo Ortega y Xavi Artigas.** Están en su derecho de hacerlo y además de hacerlo bien, como así se demuestra en las más de dos horas de trabajo audiovisual, con un dominio de los tiempos y del relato total.

Analícemos, por un momento, todo lo sucedido desde el sábado a mediodía cuando comienza, a través de las redes sociales y con una viralidad muy potente, a pasar de móvil a móvil **la información de un documental con dificultades para ser emitido por Canal 33.** Ésta es la primera parte del relato.

En el mes de junio, el suplemento TENDÈNCIES realizó una entrevista a sus directores en la que ya anunciaban que TV3 se había comprometido a emitirlo el último trimestre del 2014. Se retrasó unas semanas. Por lo tanto, los problemas de emisión se reducían a los habituales en estos casos.

Ese anuncio llevaba implícitas dos reflexiones muy ciertas. ¿Cómo era posible que unos hechos de 2006, con sentencia en 2008 y suicidio en 2011 fueran desconocidos para el gran público? **¿Cuánta insensibilidad puede albergar esta ciudad de los prodigios, para algunos, de los desahucios, para otros, incapaz de volver la cara ante unos acontecimientos que superaban cualquier ficción?** Dos preguntas a una ciudad muerta.

Una noticia de última hora tenía que cabrear más a la ciudadanía aquella tarde de sábado. **La viralidad de la mañana trasladó a la sociedad que un juez había censurado unos minutos del documental.** Un poco de sal y un poco de pimienta. Las redes hervían con cierta autoculpa y aprovechando la mala leche que parece haberse instalado gracias a la indignación de los últimos años, ante todo y como sea. Me detengo un segundo. Todas las entrevistas que he leído a los dos directores de *Ciutat Morta* venían a concluir que se trataba de un documental de denuncia ante una ciudad desconocida: Barcelona. Extraigo una parte de la publicada en junio del pasado año en el TENDÈNCIES. «Al principio queríamos hacer algo corto y muy periodístico, pero a medida que íbamos investigando nos dimos cuenta de que el tema iba mucho más allá. Se trata de reflexionar sobre el modelo de ciudad que queremos». Una ciudad «que se cree progresista pero permite que ocurran estas cosas», añade, «en los últimos años ha metido la disidencia, los movimientos sociales y vecinales críticos y lo criminal en el mismo saco sin pestañear». Hasta aquí el texto.

El documental se ha escapado de su objetivo original. Quería reivindicar a una poetisa, Patricia Heras, muy interesante, por cierto. (He ahorcado a mi inocencia./ Su orgullo adolecido aún voraz no impide que se mee encima,/ su belleza efímera,/ expira con los últimos latidos suplicantes./ Perdida entre flujos corporales viscosos y detritos./ La he visto patalear rabiosa e indefensa hasta morir,/ parecía más humana que yo,/ en su rostro desfigurado leo un pánico sumiso y crudo/ que me arde entre las piernas...y el fin de una ciudad insensible). Esta frase era la otra reivindicación del documental.

Sin embargo, **ha acabado convirtiéndose en la denuncia de maltratos por parte de la Guardia Urbana**, de la sistemática actuación irregular en la recogida de información por parte de este cuerpo, del error de un alcalde mal informado que se inventó o dio como buenas las macetas como armas arrojadas y, en general, la inopia de la Justicia a la hora de encontrar a inocentes como culpables.

Pero, **como dice Punset, hemos descubierto que la verdad no existe.** Así, Patricia, como apunta el documental, tenía una relación personal con la muerte que la convertía en una mujer hipersensible; el guardia urbano herido fue golpeado con una piedra y la mala suerte lo ha dejado tetraplégico; y Barcelona vivió un fin de semana convulso, sin saber dónde agarrarse para no perder el sentido de la vergüenza que supone que todo pasara ante sus caras. Pero igual pasó lo contrario, y así nos va.

La Fiscalía de Barcelona descarta reabrir el 'caso 4F' a raíz del documental 'Ciutat Morta'

- No admite como prueba 'un supuesto testigo no identificado' que contradice la versión

Actualizado: 26/01/2015 11:59 horas

La **Fiscalía de Barcelona** ha descartado este lunes reabrir el 'caso 4F' después de que el Ayuntamiento le remitiera el documental '**Ciutat Morta**' para valorar si existían nuevas pruebas que requirieran una nueva investigación.

El decreto de archivo Fiscalía señala que no cabe una nueva investigación por no admitir como nueva prueba "**un supuesto testigo no identificado**" que manifiesta conocer al autor del lanzamiento de una maceta contra el agente de la Guardia Urbana herido.

Se trata de una persona cuyo testimonio no se incluyó en el montaje final del documental para no restar credibilidad a la cinta, según sus autores, pero que se emitió por televisión, y que Fiscalía considera que "no puede ser considerado como hecho o elemento de prueba nuevo".

Los Servicios Jurídicos del consistorio remitieron el documental junto a un texto constatando que "el documental apunta entre otros a una autoría concreta y diferente a la que en la fecha conocía el Ayuntamiento".

Sobre ello, la Fiscalía recuerda que los propios autores del documental rechazaron incluir esta escena por "**carecer de valor periodístico**".

El decreto de archivo subraya que la tesis de que el lanzamiento de una maceta causó las graves lesiones al agente "fue motivadamente desestimada" en la sentencia y el recurso posterior.

Más de 1.000 manifestantes reclaman 'el desmontaje' del 4F en Barcelona

- La madre de uno de los condenados -Rodrigo Lanza- ha criticado el "montaje policial, político y judicial" que, a su juicio, ha sido el caso.

EUROPA PRESSBarcelona

Actualizado: 04/02/2015 20:57 horas

Más de 1.000 manifestantes han marchado por el centro de Barcelona la tarde de este miércoles para reclamar el "desmontaje" del 4F, el caso de supuestas condenas injustas puestas sobre la mesa por el documental 'Ciutat Morta'.

Los manifestantes se han concentrado a partir de las 19 horas en la plaza Universitat, donde la madre de uno de los condenados -Rodrigo Lanza- ha criticado el "montaje policial, político y judicial" que, a su juicio, ha sido el caso.

Tras una pancarta con el lema 'No es una manzana, es todo el cesto', los manifestantes han partido de la plaza Universitat en dirección a la plaza de Sant Jaume, para concluir allí la manifestación.

Trias sobre el plante de 'Ciutat Morta': 'Ya me lo esperaba'

EUROPA PRESSBarcelona

Actualizado: 11/02/2015 17:24 horas

El alcalde de Barcelona, Xavier Trias, ha asegurado que no fue "ninguna sorpresa" que, pese a aceptar el Premi Ciutat de Barcelona, los directores del documental 'Ciutat Morta' no quisiesen recoger el galardón y le dejaran con él en las manos en la ceremonia de este martes.

"Ya me lo esperaba, no es ninguna sorpresa. **Sabíamos que podía pasar**", ha dicho este miércoles en declaraciones a los periodistas tras presentar una comisaría conjunta de Mossos d'Esquadra y Guardia Urbana en la Barceloneta junto al conseller de Interior, Ramon Espadaler.

Ha insistido en que le sabe mal el plante de los directores del documental sobre el caso 4F, Xapo Ortega y Xavier Artigas, pero que ya había recibido informaciones de que podrían protagonizar una acción de estas características.

Trias considera que el Ayuntamiento hizo un "ejercicio democrático" al no oponerse a que el tribunal independiente del Premi Ciutat de Barcelona le concediese el galardón pese a que a él, ha admitido, **no le gusta nada esta concesión**.

Al preguntársele por el hecho de que los galardonados aceptasen la concesión y decidiesen que destinarán los 7.000 euros del premio a la investigación de abusos policiales, el alcalde ha dicho que ese es "su problema".

"La transparencia es total y absoluta y no necesitamos que nadie nos investigue porque ya nos investigamos nosotros", ha sentenciado Trias, que ha lamentado en relación al plante que haya gente que no se sepa comportar.

En la ceremonia celebrada este martes, los directores, en un vídeo de agradecimiento previo a la entrega de galardones, dieron las gracias al jurado aunque admitieron no sentirse cómodos "dejando que el Ayuntamiento se lave la cara entregando este premio".

La crítica cortés

ÁLEX SÀLMON

Actualizado: 12/02/2015 **12:00 horas**

LA CORTESÍA ES un lujo que no cuesta dinero. Se puede ser tremendo, mordaz, salvaje y crítico, pero con cortesía. Se puede hasta insultar con buena educación. Se puede ser tan educado que, en ocasiones, el vilipendiado ni se entere. Pero ya va con la idiosincracia del oyente. La inteligencia del emisor nunca debe rebajarse hasta cuando el objeto de tus insultos sea un memo incapaz de entender nada.

Viene al caso sobre la forma en que decidieron los directores de Ciutat Morta recoger el premio Ciutat de Barcelona. Y escribo «recoger» porque los 7.000 euros sí irán a parar a alguna cuenta corriente con sus nombres aunque la cantidad se destine a crear otro premio que gratifique audiovisuales de denuncia. Total, ¿qué hace un creador, el que sea, sino reinvertir el dinero de un premio en otros trabajos creativos? No es de recibo, en una entrega de premios, ni saludar a quien te lo entrega, ni marcharse a la sueca aprovechando el protagonismo del momento. Todo lo contrario. Si existe crítica, si existe argumento para ir a la contra, se coge el micrófono y se declama, con mala baba o no, todo aquello que es criticable. Con lo ocurrido al final quienes salen reforzados son el Ayuntamiento y el alcalde. El Consistorio, al demostrar la absoluta libertad de sus jurados. Xavier Trias, por manejar con la cortesía necesaria un momento incómodo y de poca educación

El Síndic denuncia falta de transparencia y maltratos en el 4F

JAVIER OMSBarcelona

Actualizado: 23/02/2015 14:16 horas

El Síndic de Greuges ha sembrado este lunes de dudas la práctica totalidad de la actuación de la Guardia Urbana y del Ayuntamiento de Barcelona **en torno al conocido como 'caso 4F'**. Rafael Ribó, que abrió una investigación de oficio tras la emisión del documental 'Ciutat Morta', no ha escatimado adjetivos -ha hablado de "**opacidad**" y "**negligencia**"- para denunciar indicios de torturas policiales, manipulación de pruebas e incluso la desaparición de documentos oficiales. Según ha revelado por primera vez desde que renaciera la polémica en torno a los incidentes del 4 de febrero de 2006, el libro en el que constan las detenciones de aquella madrugada "**ha desaparecido**". Según ha especificado, es la primera vez desde que el Síndic ejerce como Autoridad Catalana para la Prevención de la Tortura que un archivo oficial en el que constan todas las minutas en torno a detenciones desaparece.

Ribó ha explicado que el teniente de alcalde de Seguridad, Joaquim Forn, se limitó a señalar que el documento de registro y custodia de detenidos había desaparecido, algo de lo que no se dieron cuenta hasta 2010.

El Síndic también ha puesto en solfa el archivo judicial que decretó la juez de las denuncias de torturas que presentaron varios de los arrestados. En su informe, el Ribó aprecia indicios de malos tratos en el caso del principal condenado, Rodrigo Lanza, y se basa en la incoherencia de los informes médicos aportados a la causa.

Según la documentación con la que trabaja el Síndic, tras su detención Lanza fue visitado en el Hospital del Mar, hacia las 08.30 horas de la mañana, y se le diagnosticaron policonusiones -atribuibles a la trifulca previa al arresto.

Posteriormente, tras permanecer unas horas bajo custodia policial en comisaría de la Guardia Urbana, fue trasladado al Hospital de la Esperanza, donde en esa ocasión le tuvieron que poner **varios puntos de sutura y grapas en la cabeza**, ya que tenía una herida abierta. Ribó se ha preguntado si "es verosímil que le dejaran abierta una herida en la cabeza en el Hospital del Mar" y denuncia que "no constan las causas que provocaron la segunda lesión".

Pese a todo, ni Ribó ni el responsable de la investigación, su adjunto Jordi Sánchez, se han atrevido a confirmar que existan "malos tratos" y se han limitado en señalar que se trata de "indicios".

El Ayuntamiento niega errores en el 'caso 4F' pero activa 'mejoras'

EFEBarcelona

Actualizado: 24/02/2015 19:07 horas

El Ayuntamiento de Barcelona ha replicado hoy al Síndic de Greuges que no ve indicios de maltrato a los detenidos en el caso 4F, aunque impulsará una batería de medidas correctoras, **como dotar de cámaras a los vehículos de traslado, crear un comité de ética y potenciar la unidad de régimen interno**.

En rueda de prensa, el primer teniente de alcalde, Joaquim Forn, ha dado a conocer el informe elaborado por el Consistorio sobre el caso 4F, que se remite a las sentencias judiciales que condenaron a los imputados por dejar en estado vegetativo a un agente de la Guardia Urbana y que archivaron las denuncias por malos tratos.

El Síndic de Greuges, Rafael Ribó, denunció ayer que las administraciones **actuaron con "negligencia" y "falta de transparencia"** en el caso del 4F y apreció "indicios de malos tratos" con al menos uno de los detenidos, que sufrió una herida en la cabeza mientras estaba bajo custodia policial.

Forn ha indicado que el Consistorio da por zanjado el caso del 4F porque no ha apreciado los indicios de malos tratos que sí detectó el Síndic, y **se ha remitido al archivo de las denuncias judiciales** y el recorrido que tres de los acusados hicieron por tres hospitales -sin pasar por comisaría- tras ser detenidos.

El informe elaborado por el Ayuntamiento de Barcelona -que decidió revisar el caso tras la emisión del documental 'Ciutat Morta', que recoge la versión exculpatoria de los condenados y avala su teoría de que fueron víctimas de torturas y de un montaje policial-, rechaza que hubiera malos tratos.

En concreto, según ha detallado el Consistorio, los tres jóvenes encadenaron tres visitas seguidas a tres hospitales diferentes, sin pasar por comisaría: del Hospital del Mar fueron al de Sant Pau -en ambos no les pudieron hacer radiografías- y finalmente acabaron en el de l'Esperança, donde le pusieron los puntos de sutura en la cabeza a uno de los jóvenes.

Forn ha insistido que **el Ayuntamiento no puede "ir más allá" de lo que se ha acreditado en las sentencias** -que rechazan que hubiera malos tratos- y de los datos disponibles sobre la intervención de la Guardia Urbana, en los que tampoco se constatan torturas.

El primer teniente de alcalde ha denunciado que haya habido voces que han asegurado que la Guardia Urbana es el cuerpo policial de España con más denuncias por malos tratos y ha afirmado que no es cierto, ya que **en los últimos cinco años ha**

llevado a cabo más de 33.000 detenciones, con 24 denuncias por malos tratos - 11 de ellas ya archivadas y diez pendientes de juicio-.

Con todo, el Consistorio ha acordado impulsar una batería de medidas correctoras, como la instalación de un sistema de **grabación de vídeo y sonido en custodia y en traslado de detenidos**, que la Unidad de Régimen Interno pase a depender en casos graves del área de gerencia -el ámbito político y no policial- y constituir un comité de ética que elabore un informe anual tras estudiar y evaluar las quejas ciudadanas sobre las actuaciones del cuerpo.

Otros de los compromisos municipales son seguir utilizando sólo las celdas de custodia de detenidos que cuentan con cámaras de videovigilancia -en **seis de las diez comisarías de Barcelona** ya están habilitadas-, así como asegurar que los equipos de limpieza del espacio público no intervengan en los espacios donde haya habido situaciones de violencia hasta que no haya finalizado la inspección.

Forn ha admitido que en el caso 4F el Consistorio **cometió algunas "irregularidades", especialmente por la desaparición del libro de registro** y custodia de los detenidos de 2006, aunque ha garantizado que desde 2010 ya se guardan debidamente.

También ha asegurado que el Ayuntamiento no ha tenido nada que ver con la declaración de incapacidad de dos agentes que intervinieron en el caso 4F, cuyo testimonio fue prueba de cargo para condenar a los acusados, y que posteriormente fueron condenados en otro proceso por torturar a un detenido.

El Ayuntamiento eleva el control a la Urbana forzado por el 'caso 4-F'

- Instalarán cámaras y micrófonos en los coches patrulla que trasladen a los arrestados.
- Desmienten al Síndic de Greuges y niegan cualquier maltrato a los detenidos

JAVIER OMSBarcelona

Actualizado: 25/02/2015 10:17 horas

El Ayuntamiento de Barcelona anunció ayer que pondrá en marcha nuevas medidas de control sobre los agentes de la Guardia Urbana como principal respuesta a la tormenta provocada tras la emisión el pasado enero del documental Ciutat Morta sobre el conocido como caso 4-F.

Entre otras medidas el Consistorio **prevé registrar en vídeo y en audio tanto las detenciones como el traslado a comisaría de los arrestados**, aunque el teniente de alcalde de Seguridad, Joaquim Forn, evitó ayer especificar cuándo se instalarán las cámaras en los vehículos policiales. Fuentes municipales consultadas por este diario señalaron que **la idea de contar con grabaciones de vídeo en los coches patrulla es anterior a la emisión de 'Ciutat Morta'**. El documental y la presión social que provocó han hecho, ahora, que el Ayuntamiento haya decidido activar una iniciativa que, según las mismas fuentes, difícilmente podrá ponerse en marcha antes de que finalice la actual legislatura ante la cercanía de las elecciones municipales, el próximo 22 de mayo.

El incremento de las «medidas probatorias» en las actuaciones policiales para ganar seguridad jurídica es la principal novedad de un informe que el Ayuntamiento ha elaborado en torno al caso 4-F y en el que, al contrario de lo que se denuncia en Ciutat Morta y sostuvo el lunes el Síndic de Greuges, **se niega la existencia de cualquier tipo de maltrato policial a los detenidos**. Tanto Joaquim Forn como el gerente de la Guardia Urbana, Joan Delort, salieron ayer al paso de las acusaciones del Síndic -el cual aseguró en otro informe que había «indicios» de torturas- y se remitieron insistentemente al archivo judicial de las denuncias que presentaron varios de los detenidos.

El informe municipal, además, basa la ausencia de maltratos policiales en el trayecto que realizaron los detenidos la mañana del 4 de febrero de 2006. Según relató ayer Delort, durante la elaboración del informe el Ayuntamiento se ha podido documentar un itinerario que **descarta el paso de los arrestados por la comisaría de Ciutat Vella**, -donde aseguran haber sido golpeados-, entre las visitas hospitalarias a las que fueron sometidos. Según la tesis municipal, los arrestados fueron llevados inicialmente al Hospital del Mar -donde se les realizó un examen «somero», según explicó el

responsable de los servicios jurídicos del Ayuntamiento- para ser trasladados, posteriormente, hasta el Hospital de Sant Pau ante la imposibilidad de que les realizaran pruebas radiológicas. En Sant Pau tampoco fueron atendidos, por lo que finalmente fueron enviados al Hospital de l'Esperança donde, finalmente, pusieron puntos de sutura en la cabeza de uno de los detenidos, Rodrigo Lanza.

Cuestionado sobre la falta de autocrítica que refleja el informe municipal, Forn **se limitó ayer a reconocer «pequeñas irregularidades»**. Específicamente, la desaparición del libro de registro de detenciones y custodia del 4-F cuya pérdida denunció el lunes el Síndic de Greuges. El alcalde, Xavier Trias, fue más explícito a la hora de admitir fallos en la gestión del caso, aunque **los achacó directamente al gobierno municipal del momento, encabezado por el socialista Joan Clos**. En un acto organizado por el diario 'El Punt/Avui' Trias admitió que «en 2006 algunas cosas no se hacían como se debía». Además, recordó que una de sus primeras decisiones fue destituir al entonces jefe de la Guardia Urbana, Xavier Vilaró, e insistió que **«no fue por casualidad»**.

El Ayuntamiento también activará otras medidas de control como trasladar la Unidad de Régimen Interno -Asuntos Internos de la Urbana- a manos del gerente político, además de constituir un comité de ética formado por independientes y miembros de la policía que evaluará al cuerpo sin capacidad sancionadora.

BULEVAR

El nombre no hace la cosa

CAROL ÁLVAREZ

Actualizado: 17/03/2015 22:24 horas

0

LOS JUICIOS paralelos no son de entrada un buen asunto. Pero estos días han vuelto a ser esenciales para aproximarnos a la verdad. Lo ha conseguido *The Jinx*, una serie documental de la cadena estadounidense HBO que semanalmente ha ido desgranando la historia de Robert Durst, un influyente neoyorquino que fue exculpado de la muerte de un vecino por actuar en legítima defensa y había sido sospechoso, sin llegar a más, de la desaparición de su primera mujer en los ochenta y del asesinato de una amiga, Susan Berman, en el 2000. Detrás del documental, expuesto como un *show* con testigos, recreaciones de ambientes y reconstrucciones de posibles hechos, está el trabajo de reporteros que han seguido el tema durante años. El no tema, dirían los defensores de la presunción de inocencia más extremos. Se le ha hecho un juicio paralelo en prime time, con foros en la página web de la cadena y del programa, www.thejinxhbo.com. A consecuencia de una de las revelaciones obtenidas durante la elaboración del documental se ha abierto hace unos días la causa judicial por el asesinato de Berman y este mismo fin de semana fue detenido el todopoderoso Durst.

Que la noticia periodística sea el impulso último que mueva una investigación no es nuevo, pero sí la forma como se despliega ese trabajo y, sobre todo, la frecuencia con que informaciones así salpican nuestra cotidianeidad. Los grupos de presión en forma de plataformas reivindicativas han dado nuevos bríos a la investigación. Un documental como *Ciutat morta* puso hace sólo unos meses patas arriba la investigación en torno al desalojo violento de una *casaokupa* en 2006 que acabó con un guardia urbano con graves secuelas y varios detenidos y condenados que insisten en su inocencia y en las acusaciones de torturas. Si el *leit motiv* del documental era la injusticia de la muerte por suicidio de Patricia Heras, una de las detenidas al poco de obtener el tercer grado, no es más cierto que aportar pruebas como el testigo que encontraron y dijo conocer la identidad del autor material del lanzamiento de la maceta que desencadenó los hechos podría abrir nuevas expectativas en un proceso ahora cerrado.

El director de *The Jinx*, Andrew Jarecki, ya logró reabrir sin éxito la investigación por abusos sexuales pedófilos que condenó a 13 años de cárcel a Jesse Friedman, en el marco de la producción del documental *Capturing the Friedmans*, premiado en

festivales y nominado al Oscar en 2003, que detallaba la pederastia que había destruido a una familia en los ochenta.

Desde los primeros juicios paralelos que hemos conocido, los medios han ido trazando las líneas rojas con el usadísimo método del prueba-error, siempre al límite de la vergüenza o de la ley que protege con un rosario de artículos por lo civil y lo penal la intimidad de las personas. El debate sobre la pena de banquillo y los paseillos, como se llama a la ¿sobree Exposición? de detenidos viene y va. La cobertura informativa de los traslados policiales de Lluís Prenafeta y Macià Alavedra, pesos pesados de un gobierno de CiU ahora denostado pero incuestionable pasado hasta hace nada, llevaron a más de uno a echarse las manos a la cabeza. ¿Y si luego resulta que son inocentes? Como si la sentencia de un juez penal fuera la única vara de medir del comportamiento de un político. De algo ha servido empujar, persistir en la denuncia, fiscalizar hasta la extenuación. Rajoy ha decidido cambiar la figura de imputados por la de investigados. Como si el nombre hiciera la cosa. La semántica como arma. Y mientras volvemos al *España va bien*, se abren nuevas causas y donde no llega la justicia, allí hay un periodista o un grupo de presión levantando ampollas.

3. La Vanguardia

Barcelona remite a Fiscalía el documental 'Ciutat Morta' para que valore la reapertura del caso '4F'

El ayuntamiento revisará todo el expediente y las prejubilaciones de los agentes condenados por torturas

Barcelona | 19/01/2015 - 12:59h | Última actualización: 19/01/2015 - 19:01h

El documental Ciutat Morta fue emitido el pasado sábado en el canal 33 Vimeo

Lluís Sierra Barcelona

Meritxell M. Pauné Coordinadora de les seccions locals i redactora de BCN

El **Ayuntamiento de Barcelona** ha remitido una copia del documental **Ciutat Morta** a la **Fiscalía**, para que esta valore si debe reabrir el llamado 'caso 4F'. También se ha comprometido a revisar personalmente todo el expediente referente a este caso del año 2006 y poner a disposición de quien lo quiera toda la información de la que disponga el Ayuntamiento sobre el mismo.

En la instancia hecha pública por el consistorio, el director de los Servicios Jurídicos municipales, Alfred Lacasa, solicita formalmente que la Fiscalía "adopte las iniciativas más apropiadas para aclarar estos hechos nuevos, y a la vista de los mismos haga la valoración jurídica apropiada, con las correspondientes acciones que considere en defensa de la legalidad", puesto que "el documental apunta a una autoría concreta y diferente a la que hasta la fecha conocía el Ayuntamiento de Barcelona". Si se abrieran diligencias, pide que se tenga en cuenta "el interés municipal" en el caso.

El primer teniente de alcalde **Joaquim Forn** ha informado este lunes de la decisión del alcalde Xavier Trias y su equipo de gobierno de dirigirse a la Fiscalía, "que es quien tiene la competencia para reabrir el caso", para que valore el documental Ciutat Morta emitido parcialmente este fin de semana por el Canal 33 de la televisión autonómica.

Forn también ha informado de que paralelamente habrá una investigación interna porque el consistorio "tiene los medios y los servicios jurídicos para hacerlo y porque la transparencia es fundamental en el cuerpo". Se revisarán las pensiones por

incapacidad laboral total de dos agentes de la Guardia Urbana -de 34 y 38 años- condenados por torturas en otro caso y señalados como autores de agresiones por parte de los condenados en el caso 4F, aunque Forn ha remarcado que el consistorio "no les paga estas pensiones", sino que las abona la Seguridad Social. "Han seguido la tramitación ordinaria de una incapacidad en el Institut Català d'Avaluacions Mèdiques y un comité técnico resolvió que tenían derecho a la incapacidad y determinó el grado", ha recordado.

La importancia de disponer de nuevas pruebas

Forn ha asegurado que con estos pasos se quiere hacer un ejercicio de transparencia tras la emisión del documental, sobre un caso que, recordó, cuenta con dos sentencias, de la Audiencia Provincial y del Tribunal Supremo. El teniente de alcalde ha asegurado que es partidario de que se reabra el caso si hay nuevas pruebas, y en este sentido pidió que quien las tenga -en alusión a una persona que aparece sin identificar en el documental- las aporte. "Muchas de las pruebas que presenta el documental han pasado ya por el juzgado" y no serían suficientes para la reapertura, ha advertido. En caso de aflorar nuevas pruebas, ha agregado, el consistorio también las remitiría a Fiscalía.

El conseller de Justicia de la Generalitat, Germà Gordó, también se ha pronunciado este lunes sobre el caso y ha señalado la importancia de la aparición de nuevas pruebas para que Fiscalía proceda a reabrir el caso. Así, ha considerado que no es suficiente que dos agentes de la Guardia Urbana que habían sido testigos de cargo en el juicio contra los jóvenes inculcados hubiesen sido condenados en otra causa por torturas. "La sentencia de otro caso no es suficiente. Cada caso es cada caso", ha valorado. El conseller ha considerado que la causa sí que se podría reabrir si sale a la luz "alguna prueba suficiente", algo que está previsto en los procedimientos judiciales, y ha justificado no poder hacer más valoraciones de fondo al no haber visto el documental.

El caso 4F

El 4 de febrero de 2006, un guardia urbano sufrió muy severas heridas, por las que quedaría tetrapléjico, en el curso de una operación del desalojo de una fiesta en un teatro okupado -el antiguo Palau Alós, propiedad municipal- en la calle Sant Pere Més Baix de Barcelona. Las investigaciones y el posterior juicio por aquellos hechos supusieron la condena de cuatro personas, entre ellas **Patricia Heras**, que más adelante se suicidaría durante un permiso penitenciario.

Heras siempre negó su participación en los hechos, incluso su presencia en el lugar que sucedieron. De hecho, fue detenida en el Hospital de Mar junto a su amigo Alfredo, donde se les atendía por unas lesiones producidas según ella y otros testigos en un accidente de bicicleta. En el documental -dirigido por Xavier Artigas y Carlos 'Xapo' Ortega- se denuncian también supuestas torturas a los detenidos por parte de agentes de la Guardia Urbana y Mossos. *Ciutat Morta* recoge el testimonio de algunos condenados, testigos y familiares. No recoge en cambio -aunque sus autores han afirmado que lo intentaron- el parecer de representantes del Ayuntamiento y de los cuerpos policiales. En el documental se recoge que dos guardias urbanos que intervinieron en el 4F fueron condenados tiempo después por torturas en relación a otro caso, y que también accedieron a pensiones vitalicias por larga enfermedad.

Los cinco minutos censurados del documental, en los que un juez interroga al responsable de información de la Guardia Urbana Victor Gibanel, advirtiéndole de un posible delito de calumnias, se pueden visionar en las redes -como el documental completo- y ha recibido más de 360.000 visitas en apenas dos días.

Defensa de la Guardia Urbana

Según Joaquim Forn, la comunicación con Fiscalía y la revisión interna del caso "es la máxima defensa de la Guàrdia Urbana". "Lo que me preocuparía es que la reacción del Ayuntamiento o la Guardia Urbana hubiera sido esconder los hechos. No tenemos nada que esconder", ha sostenido. "Cuando llegamos [a la Alcaldía, en 2010] hicimos todo tipo de cambios en la Guardia Urbana, también en la dirección", ha destacado, además de asegurar que la policía local -que dispone de unos 3.000 efectivos- "cuenta con mecanismos internos y externos" para detectar a agentes con comportamientos inadecuados y "no le tiembla la mano" para apartarlos. "Con todo ello, quiero defender el gran trabajo que cada día hacen los agentes de la Guardia Urbana de esta ciudad", ha remarcado.

El alcalde Xavier Trias dijo el domingo que no había visto el documental *Ciutat Morta*, pero que éste era "de parte", recogiendo solo los testimonios de una de las partes en conflicto. Trias cree que el documental mezcla los hechos del 4 de febrero del 2006 con "otras actuaciones de algún miembro de la Guardia Urbana", condenado posteriormente por torturas, lo que sería injusto para el cuerpo policial. El alcalde defendió "a ultranza" la honorabilidad y el trabajo de la Guardia Urbana.

Alberto Fernández Díaz, presidente del grupo municipal del PP se ha pronunciado en el mismo sentido en un comunicado emitido este lunes, al expresar "pleno apoyo a la

Guardia Urbana y solidaridad con el agente de la Guardia Urbana que fue agredido y sufrió lesiones irreversibles, y que es padre de cuatro hijos".

Por otro lado, el Ayuntamiento de Gavà ha calificado como "altamente positiva" la tarea de Víctor Gibanel al frente de la Policía Local de la ciudad. Gibanel es el protagonista del fragmento de cinco minutos censurado por orden judicial, tras una petición de Gibanel en la que alegaba que violaban su derecho al honor, a la intimidad y a la propia imagen. En un comunicado público, la alcaldesa de Gavà, Raquel Sánchez, "quiere poner de relieve que de los datos hasta ahora demostrados y juzgados, así como de la información de la que dispone el Ayuntamiento, no se desprende ninguna razón objetiva para cuestionar la tarea del señor Víctor Gibanel como jefe de la Policía Municipal de Gavà". Sin embargo, ante las dudas que plantea el documental, "considera que la Administración de Justicia debería valorar la posibilidad de reabrir el caso.

La oposición piden la reapertura

La reapertura del caso ha sido explícitamente pedida por ERC, ICV, Guanyem, las CUP y Ciutadans. Cabe señalar que ERC e ICV formaban parte del gobierno municipal del socialista Joan Clos cuando ocurrieron los hechos. El caso podría ser llevado por algunas de estas fuerzas políticas al pleno del Ayuntamiento de Barcelona y al Parlament de Catalunya.

Jaume Collboni, alcaldable del PSC considera "gravísimo que en Barcelona se conculquen los derechos humanos" y ha considerado que la censura de 5 minutos en la emisión del documental Ciutat Morta por el Canal 33 -ordenada por el juzgado 25- ha sido un error. Collboni también es partidario de que Fiscalía reabra el caso si hay pruebas o indicios nuevos que lo justifiquen. Collboni añadió que "incluso si se considera necesario, el Ayuntamiento ha de poner a disposición toda la documentación oficial relativa a este caso. Nuestra posición es que se esclarezca todo".

También el secretario general del PSC, Miquel Iceta ha dicho que siempre que hay una alarma social y se genera debate social "la Fiscalía podría perfectísimamente decir 'lo miro' y después se tendría que aceptar si hay hechos nuevos que justifiquen la reapertura del caso".

Por su parte, el sucesor de Clos en la alcaldía, Jordi Hereu -entonces concejal de Seguridad y Movilidad-, ha afirmado este lunes que cree "oportuno" que se reabra el caso "si hay nuevos datos relevantes al respecto". Asegura que tiene "la plena

convicción de haber actuado con total corrección" en relación con aquellos hechos. "En el ejercicio de mi cargo, los siguientes días y meses dediqué mi atención al agente agredido en los enfrentamientos, en ese momento con la vida en peligro, y a su familia", señala.

El presidente del grupo municipal del PP, Alberto Fernandez Díaz, ha asegurado que "reabrir un caso judicial siempre es factible si hay elementos sobrevenidos o novedosos". No obstante, ha señalado que "aquellos que ahora piden la reapertura del caso son los mismos que lo cerraron, porque ellos eran quienes gobernaban Barcelona cuando se produjeron los hechos".

La FAVB y el Síndic piden depurar responsabilidades

La Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona (FAVB) también se ha pronunciado a favor de reabrir el caso 4-F, como ya hizo hace años. "Ahora es ineludible", afirma en un comunicado este lunes. En él califica el caso de "espeluznante montaje policial, político y judicial". La organización vecinal afirma que "hay silencios clamorosos (de responsables políticos implicados) tuits vergonzantes (de gente que se hartó de clamar venganza) y afirmaciones defensivas de gobernantes que se siguen rehuyendo el problema". Para la Favb "no es admisible que el alcalde Trias, bajo el mandato del cual se han concedido pensiones vitalicias y promociones a policías torturadores, se limite a invocar la honorabilidad "en general" de los cuerpos de seguridad. De la misma manera que resulta espeluznante que el Sindicato de Mossos d'Esquadra haga escarnio de **Ciutat Morta**, tildándola de fantasía, menospreciando una vez más la palabra y la memoria de las víctimas de este caso".

El Síndic de Greuges, Rafael Ribó, ha abierto una investigación de oficio sobre los hechos narrados en el documental *Ciutat morta*, la primera que inicia el defensor del pueblo catalán sobre el caso 4F, porque "nunca" ha recibido ninguna queja sobre este asunto. "El objetivo central será lograr todos los informes de todas las administraciones sobre estos hechos", ha asegurado, y ha precisado que ya ha requerido la información a todas las administraciones involucradas en el caso "menos al poder judicial, el único donde no se puede", por estrictas competencias del Síndic. Ha recordado que, como responsable de la Autoridad Catalana de Prevención de la Tortura, ha constatado que "muchas instalaciones de la Guardia Urbana no cuentan con las condiciones necesarias para garantizar los derechos de los detenidos"

La emisión del documental ‘Ciutat morta’ reabre el debate sobre el caso 4-F

LUIS BENVENUTY
Barcelona

Centenares de personas se concentraron en la plaza Sant Jaume la pasada madrugada para exigir la reapertura de las investigaciones del caso 4-F. El detonante de la protesta, y de la tormenta política desatada, fue la emisión en el canal 33 del documental *Ciutat morta*, un trabajo de investigación en torno a todo lo que pasó después de que varios policías municipales acudieran el 4 de febrero del 2006 a la calle Sant Pere més Baix a poner fin a una fiesta clandestina en un teatro ocupado y fueran recibidos a macetazos. En aquellas fechas Joan Clos dirigía el Ayuntamiento. Un agente sufre desde entonces secuelas terribles. Nueve personas fueron condenadas, cuatro de ellas ingresaron en prisión, y una, Patricia Heras, se suicidó en el 2011 durante un permiso penitenciario.

El propio alcalde Xavier Trias salió ayer en defensa de la policía municipal. “Soy un defensor a ultranza de la Guardia Urbana”, dijo ante los micrófonos de RAC1 antes de añadir que, de todas formas, si se detectaran malas prácticas dentro del cuerpo policial, el

---

Centenares de personas protestaron durante la madrugada de ayer en la plaza Sant Jaume

Ayuntamiento actuaría con contundencia. El concejal del PP Alberto Fernández Díaz también quiso mostrar su pleno apoyo a la policía de la ciudad. El debate en las redes subió de tono la noche de la emisión sobre todo cuando una cuenta de Twitter vinculada a

los Mossos sugirió que todo lo que se cuenta en la película es pura fantasía.

Ricard Gomà, que formaba parte del gobierno local en el 2006, dijo en su cuenta: “Cometimos un error de no ser suficientemente activos en la exigencia para esclarecer los hechos”. Alfred Bosch, candidato a la alcaldía de Barcelona de ERC, que entonces también formaba parte del equipo de gobierno, afirmó sentir “mucho, mucha tristeza”, y añadió: “Es urgente ir al fondo para esclarecer los hechos y actuar”. Jordi Martí, exconcejal y exmilitante del PSC, señaló: “Lamento que me pasaran por alto los hechos del 4-F. Por las vidas destrozadas hay que hacer justicia”. Guanyem Barcelona pidió al alcalde que “sereúna con las víctimas” y que se aclaren los hechos.

Ciutat morta es un trabajo de investigación de Xavier Artigas y Xapo Ortega sobre lo ocurrido en Barcelona aquel 4 de febrero del 2006. El filme siembra de dudas toda la investigación policial. No habla de errores, sino de corrupción. *La Vanguardia* explicó recientemente que este documental fue estrenado en un cine *okupado* en la Via Laietana en el 2013, y que luego inició un exitoso periplo por festivales de toda España, unos reconocimientos que contrastaron con la escasa atención que recibió por estas latitudes.●

SUCESOS

La Fiscalía no revisará el 4-F sólo por 'Ciutat morta'

MARC ABÓS

ENRIQUE FIGUEROA
Barcelona

La polémica desatada tras la emisión en el Canal 33 del documental *Ciutat morta*, que narra el proceso judicial, conocido como 4-F, que desembocó en la condena de los presuntos autores de una pedrada que dejó parapléjico a un guardia urbano en un desalojo okupa en el 2006, quemó etapas a velocidad meteórica. Si durante la mañana de ayer el primer teniente de alcalde, Joaquim Forn, comunicaba que el Ayuntamiento de Barcelona había enviado un escrito a la Fiscalía con una copia del filme por si se derivaran acciones "en defensa de la legalidad", a primer hora de la tarde, un portavoz del ministerio fiscal daba ya respuesta en forma de advertencia: "Desde la Fiscalía no actuaremos de oficio ante este caso dado que un documental no es una prueba jurídica alguna". El filme plantea que ninguno de los condenados lanzó la piedra que dejó en silla de ruedas para siempre al guardia urbano lesionado y apunta la posibilidad de que un testigo clave no identificado conoce la verdad. Ese testigo no ha declarado hasta el momento.

La emisión de *Ciutat morta* en una de las cadenas de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals el pasado sábado —una película estrenada ya en junio del 2013— vino ya precedida de polémica porque un juzgado ordenó que se extrajeran del filme cinco minutos de metraje que hacen referencia al exjefe de información de la Guardia Urbana, Víctor Gibanell. La orden judicial tenía como objetivo proteger el honor

Unos y otros. Un guardia urbano, vigilando la puerta del local que se desalojó la noche del 4 de febrero del 2006 en que un miembro del cuerpo resultó gravemente herido. Abajo, un fotograma del documental que ha desatado la polémica

'CIUTAT MORTA'

del policía, según los argumentos en que se apoyaba dicha disposición ejecutiva.

Después de la emisión de la película, que contó con un 20% de la audiencia televisiva en su fran-

NATURALEZA JURÍDICA
"Un documental no es prueba jurídica alguna", advierte el ministerio público

ja horaria, la actividad en las redes sociales se recrudeció y hasta se produjo esa misma noche una manifestación de medio millar de personas en apoyo a las tesis del filme en la plaza Sant Jaume.

La presunta existencia de ese testigo clave, citada en la película por el abogado Jaume Asens, actualmente vinculado a la candidatura Guanyem Barcelona, fue calificada ayer por el teniente de alcalde Forn como la principal novedad que aporta el documental. "Pero ha de haber pruebas, no se puede actuar por suposiciones, ha de haber nuevas pruebas", insistió. Pero, por si acaso la Fiscalía pudiera entender que el documental contiene alguna de esas pruebas, es por lo que los servicios jurídicos municipales, cumpliendo una orden del alcalde de la ciudad, Xavier Trias, le han enviado una copia.

Los argumentos de la Fiscalía expuestos ayer vienen a comple-

mentar lo apuntado por Forn. "Sin perjuicio de que se nos hiciera llegar cualquier prueba en sentido jurídico —dice el ministerio fiscal— que permitiera o bien desestimar la participación en los he-

PERSONA SIN IDENTIFICAR
La película habla de un testigo nuevo que serviría para exculpar a los condenados

chos de la persona de la que hablaba el documental o la implicación de un tercero, la vía sería enviar un informe a la Fiscalía del Tribunal Supremo con el fin de que esta valorara la interposición

Las reacciones

JOAQUIM FORN
TENIENTE DE ALCALDE

"No hay nada que ocultar, pero ha de haber pruebas. No se puede actuar por suposiciones"

GERMA GORDÓ
CONSELLER DE JUSTÍCIA

"La sentencia de otro caso no es suficiente. Cada caso es cada caso"

RAMON ESPADALER
SECRETARIO GRAL. UNIO

"Respetar la libertad de expresión no quiere decir suscribir sus tesis"

JORDI HEREU
EXALCALDE DE BARCELONA

"Desde el primer momento se pusieron los hechos en conocimiento de la justicia"

ALBERTO FERNÁNDEZ
CONCEJAL DEL PP

"Pleno apoyo a la Guardia Urbana y al agente agredido y que sufrió lesiones irreversibles"

de un recurso de revisión, que es la única opción posible. Los casos no se pueden reabrir cuando ya hay una sentencia firme".

En el reportaje, dos de los condenados por el caso relatan episodios de presuntos malos tratos que sufrieron supuestamente a manos tanto de guardias urbanos como de mossos d'esquadra durante el tiempo que permanecieron detenidos y por los que el juzgado no encontró base para iniciar una investigación.

También se saca a colación en la película, el hecho de que dos guardias urbanos condenados posteriormente por torturas y actualmente encarcelados, fueran testigos claves contra los condenados por la agresión al guardia urbano que quedó tetrapléjico. Esa coincidencia, según la tesis del documental, compromete su credibilidad como testigos. Actualmente, los dos expolicías cobran incapacidad permanente. ●

EL FRAGMENTO DEL VIDEO CENSURADO TRIUNFA EN LA RED. LEALO AQUÍ <http://goo.gl/j6Vb>

SUCCESSOS

Els advocats i familiars dels condemnats pel 4-F estudien fórmules perquè s'autoinculpi sense risc penal la persona que creuen que és l'autora de les ferides al guàrdia

A la recerca d'una confessió

El documental. Una primera versió de *Ciutat morta* es va estrenar en un cinema ocupat de Via Laietana. Hi van anar uns 800 persones. Aquest desenvolupament va quedar recollit, com mostra la foto, en la versió final de la producció

ENRIQUE FIGUEROA
Barcelona

La pau que busquem només arribarà si aconseguim que es reobri el cas pel 4-F. Per aconseguir-ho necessitem una prova contundent que empenyi la Fiscalia del Tribunal Suprem a la revisió del procediment. A hores d'ara, l'entorn dels condemnats per a què desallotjament el juliol del 2009 en què un guàrdia urbà va quedar tetraplègic després de rebre un fort cop al cap, té clar que només una confessió d'algué que posés en qüestió la veritat de l'acte serviria per a això. El mecanisme per aconseguir-ho, tot i així, sembla conduir a un atoucat. Necessitem que la persona que diuen tenir identificada com qui va causar les terribles ferides al guàrdia s'autoinculpi mitjançant una confessió. Aquest pas encavallat pot portar problemes penals per a qui el faci, ja que els delictes encara no han prescrit.

L'equip d'advocats de l'adefinició i alguns familiars busquen una fórmula que permeti que el fiscalia rebí noves dades que la fessin a revisar el cas i així que una eventual declaració autoinculpatòria no portés problemes penals per a qui la faci. Es per això que se vol trobar una sortida que no hi, fins i tot permetes propies al cercle dels ja condemnats, veuen en el compromís i renou. Malgrat així, s'han d'instaurar mecanismes que permetin desestimar

per estudiar diversos escenaris, segons van explicar a aquest diari des de l'entorn dels condemnats. Un dels camins que l'equip d'advocats vol explorar és algun acord amb Fiscalia que posi fora de joc el cas i que davant l'actiu d'actual de la Fiscalia sembla ha dit que no passa a actuar d'ofici i només si sup un prova judicial sòlida. Una còpia del documental, com la que li ha enviat l'Ajuntament d'Barcelona, no és suficient. No la consideren prova judicial.

La qüestió de la confessió és complexa i no només al terreny penal. Té implicacions de caràcter personal. La mare de Rodrigo Lanza, un dels condemnats pels fets del 4-F, assegura que té el nom i fins i tot per a la foto de la persona que es considera a to-

REVISIÓ JUDICIAL
Els implicats busquen la prova sòlida que exigeix la Fiscalia per reobrir

'CIUTAT MORTA'
El fragment en què un testimoni deia que coneixia l'agressor va ser eliminat

ra del llançament que va fer el guàrdia urbà. Font de l'entorn dels condemnats diu que es pot dir tenir accés a aquestes persones, però no concretem en aquest procés d'actuarment ja està en marxa. La resposta a per què no

se facilita a la Fiscalia el seu nom pot ser que no sigui tan senzilla. No tindria gran valor. És aconsellable la confessió, però allhora no es vol causar danys a quip ogú de forçar la reobertura del cas. Seria la prova que demana la Fiscalia.

Un dels codirectors del documental *Ciutat morta*, després de l'emissió del qual, diu, se va desencadenar la polèmica, Xapo Oriaga va dir que va gravar per al film un testimoni que va dir que coneixia la persona "que havia llançat el mar". Finalment van descartar aquest fragment perquè el testimoni apareixia amb veu i cara distorsionada i això li restava credibilitat. Tot i així, "seleccionem els propis des del públic aquest fragment", va dir Oriaga.

Mariana Huadobro, la mare de Rodrigo Lanza, s'ha enfocat

més d'una vegada a la clara experiència d'haver-se-hi amb l'agressor judicial. Ho ha fet per assegurar la seva veritat i la innocència del seu fill, avui ja en llibertat després d'haver completat condemna. "Es va negar des del principi la presumpció d'innocència. No interessava aclarir la veritat", va dir altre aspecte d'una en roda de

LA DADA

La sentència final del cas

El juny del 2009, el Tribunal Suprem va dictar la sentència final del cas, que augmentava algunes de les penes impondes inicialment i algunes del 2009, per la nació vaticana de l'Atatut de Barcelona. Nou persones van ser condemnades a penes que anaven des dels cinc anys fins a l'any de presó. A Patricia Heas li van imposar tres anys de presó.

penes. Es va dirigir directament a la jutgessa d'instrucció que va portar el cas, Carmen García Martínez, que va culpable no haver volgut aclarir els fets, fins i tot després, va dir, que ho sap i que en una certa direcció a ella personalment i en la qual presumpcióment la posaven en antecedents d'irregularitat del procés.

La seva intervenció va ser la més enrotiva. Després, asseguda al costat del seu fill, el va sentir dir que les detencions d'ell i d'altres d'implicats van ser "absurdes". "Van anar contra a nosaltres perquè érem sud-americans. Van pensar que seria més fàcil que condemnar una catalana", va explicar. Lanza va dir que està a l'atur, que l'atur de dos mesos que va tenir després de sortir de la presó es va acabar i que no té "ni un duro". No sap de cap manera, afirma, com pagarà la indemnització de més d'un milió d'euros que va fixar el tribunal "si pagué mil euros al mes no en tindria prou ni vivint més de 100 anys", va explicar.

Denúncia d'un acomiadament per haver sortit al documental

Silvia Villalba és amiga de Patricia Heas, una de les condemnades pel cas 4-F. Heas va ser la noia que se va suicidar després d'aconseguir el tercer gran penal tancat. Villalba rot bon amig a la seva amiga al do com en el *Ciutat morta*, i així va ser una de les persones que va compartir en roda de premsa per demanar a la justícia que reobri el cas.

Villalba va tenir problemes de solidaritat per a la família del guàrdia urbà que va quedar tetraplègic durant el d'assaltament. "Elle també ha estat víctima d'aquest muntatge", va sentenciar. L'horra va assegurar que tot se li implicava d'una manera o altra en el cas 4-F continuant patint conseqüències, i va dir que ella, sense anar més lluny, havia estat acomi-

adata el dia anterior per haver aparegut al documental del seu lloc d'actuació d'empreses a la film a Segur Ibèlica. Va explicar que no li van explicar els motius clarament però va apuntar que algun capaçer havia vingut amb les forces de seguretat.

Tot i així, Segur Ibèlica va anar a obrir un comunicat en què negava taxativament aquest acomiadament. La

nota apunta que la jove "no se va incorporar al seu lloc de treball a Barcelona, al·ludint a la seva participació en el documental i en una roda de premsa per informar d'aquest mateix documental". La companyia diu que l'actuació és una setmana que estava de prova. Villalba va avançar que pot ser demanar la consideració en què va dir que havia vingut.

SUCESSOS

La Urbana torna a negar la teoria del test en el 4-F

L'excap de la Guàrdia Urbana de Barcelona va llegir ahir un comunicat amb la seva versió

Gibanel nega qualsevol implicació

■ L'actual responsable de la policia local de Gavà, Víctor Gibanel, que durant els esdeveniments del 4 de febrer del 2006 era el cap d'informació de la Guàrdia Urbana, va negar ahir qualsevol implicació en els fets: abans, durant i després. Gibanel va llegir un comunicat acompanyat de diversos agents. "Vull deixar extremament clar que no vaig tenir absolutament cap participació en els fets", va subratllar, i va afegir que, com a subinspector, en aquelles dates "no tenia accés directe a l'alcalde de Barcelona", tampoc "per proporcionar-li cap mena

d'informe dels que jo elaborava". Segons Gibanel, no hi va haver censura. Ell va vetllar pel seu honor davant el fet que s'utilitzessin "unes imatges filtrades irregularment d'una declaració judicial que no té res que veure, absolutament res a veure, amb el que va passar el 4 de febrer del 2006" i que servissin per posar en dubte la seva "presumpta intervenció en els fets objecte del documental". Per això va anar a la justícia, perquè es retirés el fragment. Una petició que va presentar al jutjat el 23 de desembre i que una setmana més tard es va tancar amb

una interlocutòria favorable. Tot i que abans de l'emissió del programa per televisió es va arribar a un acord amb la productora Metromuster a canvi de renunciar a la demanda interposada contra ells. Un contracte privat que ahir va facilitar. Amb data 16 de gener s'acorda la supressió dels "fragments continguts en els minuts 44.45 a 51.01", diu el contracte. Gibanel manté la demanda interposada contra el periodista Jesús Rodríguez. Metromuster va insistir en la "censura", ja que van haver d'eliminar aquests minuts. / R. Montilla

Documental en pantalla gran

■ El cinema Texas de Barcelona recuperarà el documental *Ciutat morta*, que es podrà veure des de demà i fins el dijous 29 de gener cada nit a les 22.00 hores, segons van confirmar a Europa Press fonts de la sala. La projecció no inclourà els cinc minuts retirats del metratge final per motius legals, i la direcció de la sala es planteja passar-la més cops a partir del dia 30 de gener en funció de la demanda. És la primera vegada que el cinema emet

el film, que ha decidit programar-lo d'acord amb la seva política de reestrena de títols que ja s'han vist en altres cinemes.

La programació de la pel·lícula ja es podia confirmar ahir a la pàgina web d'aquesta sala d'exhibició. Tot i això, encara no es podien adquirir les entrades a través d'internet.

El documental va ser estrenat la primavera del 2013, però la popularitat no li va arribar fins que el va emetre

el Canal 33 dissabte passat. Fins aleshores, el film havia passat per un llarg circuit de festivals i havia recollit diversos premis.

Una forta campanya a les xarxes socials va ajudar a aplegar el públic davant la televisió dissabte, però va ser la retirada dels cinc minuts de metratge esmentats i la transmissió per la xarxa de la decisió el que va disparar l'expectació per la pel·lícula, que va veure més de 500.000 de persones.

Joan Delort, gerent de la policia local, afirma que l'únic que va parlar del test va ser Joan Clos i va muntar "un gran embolic"

LUÍS SIERRA
ENRIQUE FIGUEROA
Barcelona

El documental *Ciutat morta* defensa que el guàrdia que el febrer del 2006 va quedar tetraplègic durant un desallotjament okupa va rebre l'impacte d'un test, i els autors de la pel·lícula afirmen que hi ha el testimoni gravat d'una persona que diu que sap qui va llançar el test. Res d'això no apareix a la sentència, que recull –com també les diligències policials que obren en el sumari– que les ferides van ser causades per una pedra.

L'actual gerent de la Guàrdia Urbana, Joan Delort, va afirmar ahir que no hi ha hagut mai cap informe que apuntés a un test com l'objecte que va ferir greument el policia. Delort, en el curs d'una entrevista a Catalunya Ràdio, puntualitzava així unes declaracions de Joan Clos, alcalde de Barcelona, de després d'aquells fets del febrer del 2006. Clos va dir que l'agent podria haver rebut un cop d'un test llançat des de certa altura. Posteriorment, l'alcalde mateix modificaria aquesta primera versió i assenyalava que no estava clar.

Delort va assegurar ahir que els serveis jurídics municipals estan revisant els expedients sobre el 4-F, tal com havia anunciat el primer tinent d'alcalde, Joaquim Forn. "Ho estan revisant absolutament tot", va insistir Delort, que va assegurar que "ni existeix ni ha existit" cap informe que inclogués el test. Sobre aquella primera versió de l'alcalde Clos, el gerent de la Guàrdia Urbana ha dit que "es van dir, en aquells moments, de manera precipitada, coses que no tocaven", i que les primeres declaracions de l'alcalde "van generar un gran embolic" al si de la Guàrdia Urbana, concretament en mitjans sindicals.

Fons d'aquest cos policial van explicar ahir que eren molt coneguts a l'Ajuntament de Barcelona els lapsus i improvisacions ariscades que feia el llavors alcalde Joan Clos.

Aquest possible testimoni de l'agressió o el mateix autor que els condemnats i els seus familiars diuen que coneixen ara és una peça clau de cara a revisar el

4-F, les investigacions del 2006, el posterior judici i les sentències de l'Audiència i del Tribunal Suprem.

El gerent de la Guàrdia Urbana, Joan Delort, creu que si hi ha un testimoni que afirma que sap qui suposadament va llançar un test a l'agent, hauria de comparèixer davant la Fiscalia perquè seria la clau perquè es decidís reobrir el cas, com reclamen moltes instàncies. Delort va assenyalar, tot i això, que fa més d'un any que es va publicar *Ciutat morta* (i que es va gravar aquest testimoni, tot i que després no es va incloure al documental). En aquest sentit, va afegir que l'advocat Jaume Asens, que "sense ser part" (no representar cap implicat) s'ha referit a aquest testimoni, "hauria de córrer a la Fiscalia" a informar sobre el testimoni. En cas contrari, el gerent de la Guàrdia Urbana de Barcelona "no entendria que la Fiscalia no el cités formalment".

El documental *Ciutat morta* sosté que el fet que Clos digués llavors, en unes declaracions, que creia que la causa de la greu lesió del guàrdia havia estat un test llançat des de dalt, era prou causa perquè hagués estat cridat a declarar –una cosa que el tribunal no va acceptar–, perquè Rodrigo Lanza, autor directe de l'agressió segons la senten-

Joan Delort

Els condemnats i les seves famílies diuen que saben qui és qui presumptament va llançar la torreta

cia ferma, era fora de l'edifici. Ahir Delort va donar a entendre que Clos va respondre sense haver-se pogut recolzar en cap informe. Les primeres diligències del cas, que es van començar a redactar a les 9.17 hores del matí –l'alcalde va començar pels volts de les 6.20–, ja parlen d'"una pedra d'uns vuit centímetres de llarg i cinc d'ampl". Segons el documental policial, va ser projectada des d'"uns cinc metres de distància contra l'agent 22.423, que el va impactar violentament a la cara i el va fer caure desplomant".

CASO 4-F

Revivir el horror

● La esposa del guardia urbano tetrapléjico evita los focos para no incrementar el dolor de sus hijos

● Rosa García cree que no ha de pronunciarse porque “alguien haya hecho una película”

ENRIQUE FIGUEREDO
LUIS BENVENUT
Barcelona

El guardia urbano Juan José Salas lleva encerrado en la prisión del silencio y de la falta de movilidad desde el 4 de febrero del 2006. Ese día, una pedrada en la calle Sant Pere més Baix de Barcelona lo dejó primero en coma y después tetrapléjico, privado del su to control motor y del habla. Por eso su esposa, Rosa García, es la que lo ha representado desde entonces. Rosa contesta al teléfono con voz serena pero sin esconder que desde la emisión del documental *Clutz mort* los días están siendo muy dolorosos. “Especialmente para mis hijos”, se lamenta. “No quiero hablar, disculpe-me -afirma respetuosa-, prefiero mantenerme al margen como hasta ahora. Quiero cuidar a mi familia”.

La zozobra de estos días la llevó a aceptar que TV3 le hiciera una entrevista que debía emitirse anoche. Pensó que quizás era el momento de aparecer en escena. Sin embargo, al poco tiempo cambió de idea. Pidió entonces a la ca-

dena que no la emitiera y el canal aceptó. Tras horas de reflexión, Rosa llegó a la conclusión de que no ha de pronunciarse porque “alguien haya hecho una película”, dijo con pesar. Cada vez que el caso que hirió sus vidas se revuelve, esta familia sufre.

Rosa despió de la conversación con gran educación y con agradecimientos por el interés y por que se hayan acordado de ellos como diciendo, sin decirlo y quizá sin quererlo, que toda esta pesadilla empezó con su desgracia. Son ya sus últimas frases. Sirven para anunciar que quizás un día se decida a hablar. Por ahora, no.

El guardia urbano José Salas y Rosa García tienen cuatro hijos. Ingresó en 1999 en la Guardia Urbana procedente de la policía local de Molins de Rei. Cuando se produjo el fatal golpe en la calle Sant Pere més Baix llevaba aproximadamente un año destinado en la unidad nocturna. Los suyos lo conocen con el sobrenombre de Johnny. De pequeño, pasó varios años viviendo en Australia y, además de un montón de recuerdos, se trajo el apelativo.

Todos los médicos que han acompañado a la familia en estos años siguen sin saber cómo el guardia urbano está vivo tras la gravísima lesión y los daños neurológicos sufridos. “Johnny, eres fuerte”, le dijo su esposa el día en que su marido recibió la cruz al Mérito Policial con distintivo rojo en octubre del 2013. A que el día, la voz de Rosa sonó alta y clara.

“Los niños se han hecho mayores y son personas alegres y sin odio, como tú querías”, dijo en tono cómplice mientras miraba a su esposo en presencia de un nutrido público compuesto de familiares, amigos y autoridades que copaban aquel día la sala de actos de la Delegación del Gobierno central en Catalunya. No citó ni una sola vez a los que les hicieron ese terrible daño. Sólo tuvo

CONTINUA EN LA PÁGINA SIGUIENTE >>>

CASO 4-F: REVIVIR EL HORROR LOS RELATOS DE ALGUNOS DE LOS PROTAGONISTAS

Historias tras la película

»» VIENE DE LA PAGINA ANTERIOR

palabra de gratitud para quienes los habían acompañado y acompañan desde entonces.

A diferencia de Rosa, Rodrigo Lanza, condenado a cinco años de prisión por la agresión al guardia urbano, vive un extraño alivio. La emisión de *Ciutat morta* lo convirtió en un personaje público. Quiere contar su historia.

Lanza vive en Zaragoza. Tras su primera estancia en la cárcel, antes de que el Tribunal Supremo aumentara su pena, no quiso regresar a Barcelona y, a ciegas, señaló un punto en el mapa. "En Barcelona están mis hermanos y mi mamá". En Zaragoza comparte piso con dos amigos, tiene novia, repara bicicletas. "Me encantan las bicis -dice el chileno de 31 años-. Me gustaría montar un negocio. Con mis antecedentes no encuentro empleo. Y tengo una responsabilidad civil de un millón y medio de euros. Temo que me embarguen. También pienso

LOS DIRECTORES
"Este revuelo se debe también a un cambio de mentalidad de la gente"

en volver a estudiar. Vine a Barcelona a estudiar Historia. En la cárcel apenas continué".

Su madre, Mariana Huidobro, también siente que comienza a recomponer su vida. "Cuando ocurrió todo yo vivía en Milán. Perdí mi casa, mi pareja, mi trabajo de diseñadora, mi librería... El proceso fue un gastadero. No podía asu-

mir ningún compromiso. Acabé viviendo del puesto de artesanía de mi hija. Ahora tengo algún encargo, intento abrir una editorial, preparo una obra de teatro...".

"Ya no creo en la justicia de las instituciones -tercia Lanza-. Que haya gente que hable del 4-F, que dude, que no se crea la versión oficial... esta es mi ven-

Algunos protagonistas.
Mariana Huidobro, a la izquierda, vive ahora en Barcelona, mientras que su hijo, Rodrigo Lanza, condenado a cinco años de prisión por la agresión al agente Salas, sobre estas líneas, prefirió mudarse a Zaragoza. A la derecha, Xapo Ortega y Xavier Artigas, directores del documental *Ciutat morta*, en su despacho de coworking en el barrio de Gràcia

ganza. Lucharé hasta que reconozcan mi inocencia. Sólo si el sistema admite sus errores mejorará. Muchos me paran por la calle, me dicen que me apoyan". Quienes piensan que es culpable no le dicen nada. El debate bulle en las calles y altera los despachos.

A Xavier Artigas y Xapo Ortega, directores de *Ciutat morta*, también los paran por las calles. "Hace poco esto no habría sucedido -dicen en un despacho de coworking en Gràcia-. Este revuelo se debe también a un cambio de mentalidad de la gente, que ya no se cree las versiones oficiales, que cuestiona el sistema. Gracias a internet ahora se puede influir en la opinión pública desde abajo. En el 2006 no habría sido posible". Artigas y Ortega se conocieron en el 15-M, en la plaza Catalunya, luego de que Patricia Heras se suicidara tras alcanzar el tercer grado penitenciario. Heras, una joven poeta venida de Ma-

drid con la idea de quizás montar una tienda de cómics, se convirtió en aquellos círculos alternativos que ganaban fuerza en un icono de la injusticia. Y Artigas y Ortega, que venían de la sociología y la arquitectura, que en las asambleas del 15-M se especializaban en temas de maltrato policial, deciden grabar *Ciutat morta*. "Queríamos hacer una investigación rigurosa dirigida al gran público... Ir más allá de las producciones alternativas que creen que un buen encuadre es cosa de capitalistas".

El rodaje se financió con una campaña de crowdfunding que recaudó 4.700 euros, aunque sus autores subrayan que si todas las horas de trabajo realizadas por ellos y otras personas se hubieran pagado, el filme habría costado 90.000 euros. Sus detractores lo tachan de parcial y sesgado. Artigas y Ortega dicen que trataron de contar con los testimonios de Joan Clos, entonces alcalde de Jordi Hereu, edil de Seguridad, y

LA SENTENCIA

"Perro, cabrón, nos lo hemos cargado"

Hasta ahora, los únicos hechos probados del caso son los que recoge la sentencia judicial. En ella, se describe lo acontecido aquella madrugada del 2006 en el distrito barcelonés de Ciutat Vella.

Una dotación de la Guardia Urbana se trasladó a los alrededores de un inmueble ocupado en la calle Sant Pere més Baix, después de que alguien hubiera roto el prento municipal previamente instalado y hubiera decidido celebrar una fiesta "por personas simpatizantes con el denominado movimiento okupa". Los agentes tenían como misión prevenir inci-

dentos y molestias a los vecinos.

La fiesta tuvo un gran éxito de público, tanto que los propios organizadores decidieron cerrar puertas sobre las 3.30 del día 4 de febrero. Los policías permanecieron allí toda la madrugada. A las 6.30 "llegó al lugar un grupo integrado por unas 20 o 30 personas con la intención de acceder a la fiesta y, como le fuera denegada la entrada desde el interior y vieran en el exterior a aquellos referidos agentes, se dirigieron a estos increpándoles por considerarse responsables de esa negativa". Los guardias urbanos explica-

ron que habían sido completamente ajenos a la decisión de los organizadores. Conminaron a los recién llegados a que se fueran de allí e inicialmente lo hicieron "no sin antes dirigir diversas imprecaciones e insultos a los agentes policiales". Pero, a los pocos minutos, el grupo regresó y lo hizo en actitud hostil "portando palos, botellas, piedras y otros objetos similares, siendo conscientes todos ellos de que la piedra que portaba Rodrigo Andrés Lanza Huidobro y el resto de dichos objetos serían arrojados violentamente contra la patrulla policial con intención de menoscabar la

autoridad que representaban".

En la sentencia, se dice que Rodrigo Lanza fue quien arrojó la piedra "que impactó en la frente del agente de la Guardia Urbana número 22.424 [Juan José Salas, actualmente tetrapléjico], provocando ese golpe, que perdiera el sentido y que cayera instantáneamente al suelo, desplomado, de espaldas, sufriendo al caer un violento golpe en la cabeza al impactar contra el suelo". Se da también por probado que otro de los condenados, Alex Cisternas Améstica, "lanzó asimismo una piedra que impactó sobre el mismo agente cuando ya se hallaba tumbado en la calzada, sin que conste que le causara lesión alguna". Otro de los condenados, Juan Daniel Pintos Garri-

do, "alentaba al grupo a continuar con la agresión con expresiones del tipo 'perro, cabrón, nos lo hemos cargado'".

Finalmente, llegó un segundo grupo de personas, de un número muy parecido de integrantes, "que se unió al primero en la agresión". Entre los recién llegados estaban Alfredo Carlos Pestaña Mota y Patricia Heras Méndez, a los que culparon de haber lanzado contra un policía "una valla metálica de tráfico". "A la vez que esto sucedía, desde el edificio ocupado comenzaron a ser arrojados objetos hacia la zona en que se hallaban los agentes policiales", continúa la sentencia.

Heras llegó a entrar en prisión y se suicidó tras conseguir el tercer grado penitenciario. ■

FOTO: DAVID CERRA

El Parlament pide que la justicia revise el caso

El Parlament aprobó ayer una declaración institucional, firmada por todos los grupos, que traslada a la fiscalía la conveniencia de revisar todas las actuaciones judiciales derivadas del 4-F "si a resultas de lo expuesto en el documental se puede considerar que no hubo una investigación suficientemente esmerada", incluidas las denuncias por delitos de lesiones que en aquel momento se archivaron. Asimismo, se apunta que a partir de lo expuesto en *Ciutat morta* fueron detenidas, inculpadas y encarceladas "personas que podrían ser finalmente inocentes", se manifiesta la solidaridad con el agente de la Guardia Urbana y con los familiares y amigos de Patrícia Horras, y se comunica al Ayuntamiento la conveniencia de hacer las investigaciones pertinentes en la policía local.

de la familia de Salas. "Pero no fue posible". Algún otro condenado no quiso participar. "No somos radicales. Creemos en el Estado de derecho. Nuestro objetivo no fue hallar al culpable, sino demostrar que a veces el sistema destinado a proteger a los ciudadanos se preocupa más de protegerse a sí mismo. Que dos policías municipales condenados por torturas tengan una jubilación dorada es motivo de sospecha".

Ciutat morta se estrenó en junio del 2013 en un cine ocupado en la Vila Laetana. Se hizo con el premio al mejor documental español del Miradas Doc de Tenerife, en Málaga ganó la Biznaga de Plata, recibió el premio del público de los Alcances de Cádiz, triunfó en el Festival de Madrid, fue proyectado en San Sebastián, Lisboa, Toulouse... "Dicen que nos alienaron en Catalunya. Pero no fue así. Quizás durante un tiempo no tuvimos tanta repercusión como afuera, pero..."

TV3 EMITE UN TESTIMONIO ANÓNIMO DE UN PRESUNTO TESTIGO

"Me dijo que tiró la maceta"

TV3 emitió anoche en su programa .CAT el testimonio anónimo de una persona que asegura conocer a otra que le dijo que fue ella qui en arrojó la maceta que hirió y dejó terribles secuelas al policía Juan José Salas. "Un chico que yo conozco -dijo en las pantallas una figura oscura con la voz distorsionada- me explicó que él había sido la persona que había tirado la maceta la noche de la fiesta del centro". Al parecer, esta conversación se habría producido en el año 2006 o 2007. "Yo le dije que había gente en la cárcel por este tema -añadió el testimonio-, que tendría que hacer algo". La respuesta fue "no, no... yo paso, yo no me quiero comer eso marrón". La grabación de este testimonio formó parte del proceso de producción del documental *Ciutat morta*, pero finalmente Xavier Artigas y Xapo Ortega, sus directores, decidieron descartarla del metraje definitivo porque entendían que la escena restaba credibilidad al resto de su investigación. La persona que hizo esta revelación también explicó que decidió escribir una carta a los abogados que llevaban la defensa de los acusados por estos hechos después de enterarse en el año 2011 de que Patrícia Horras, una de las condenadas por los hechos ocurridos el cuatro de febrero del 2006 en la calle Sant Pere Més Baix, se había suicidado. "Eso me hizo pensar que había llegado el momento de hacer algo para que la cosa saliera a la luz". El testimonio explica también que había coincidido en un trabajo en el año 1999 o 2000 con quien dijo haber tirado la maceta, y que luego no lo volvió a ver durante varios años.

EL DOCUMENTAL

"Entramos en el calabozo entre palizas"

El documental *Ciutat morta* narra el desarrollo del caso 4-F de manera que el espectador se plantea dudas sobre la pureza del proceso, que llegó hasta el Tribunal Supremo y que en algunos casos incrementó las penas impuestas a los acusados.

Se revela, por ejemplo, la existencia de un presunto testigo que afirma saber quién fue el auténtico causante de las lesiones al guardia urbano que quedó tetrapléjico. Según los datos facilitados en el filme, se trataría de alguien que lanzó un objeto desde un punto elevado del edificio donde se hacía la fiesta.

Para los abogados y familiares de Rodrigo Lanza, esa revelación es clave para demostrar que este joy en no pudo ser el autor material del ataque al policía porque nunca llegó a entrar en el edificio. Según plantea *Ciutat morta*, uno de los peritos que compareció en el juicio, el aportado por las defensas, dijo además que las heridas no eran compatibles con una pedrada sino con un objeto lanzado desde cierta altura. El resto de forenses, los aportados por el juzgado, fueron abiertamente contrarios a esta teoría.

El documental no se queda ahí para apuntalar esa teoría y repro-

duce unas declaraciones del entonces alcalde, Joan Clos, donde hace alusión a la caída de una maceta como causante de las heridas del guardia urbano. Las defensas quisieron que fuera citado Clos como testigo, pero el tribunal lo desestimó.

La aparición de ese testigo oídiente del presunto autor del lanzamiento, cuya identidad todavía no ha sido revelada por aquellos que dicen conocerla, como la madre de Lanza, Mariana Haldobro, sería un elemento óido que permitiría revisar el caso, según los familiares y abogados de los condenados.

Otro de los elementos que apuntalan la narración del documental es el relato de presuntas torturas que exponen en algunos de los condenados, que dicen que los golpearon ya detenidos en varias ocasiones. La denuncia por torturas fue archivada. Lanza, el principal condenado, asegura que los agentes lo agredieron. "Entramos en el calabozo entre palizas", dijo Lanza en el filme.

En lo referido a las torturas denunciadas en el documental, la película aporta otros datos referidos a los agentes que identificaron a los acusados en el juicio como los autores de la agresión o participantes en la algarada. Se trata de los ex guardias urbanos Víctor Bayona y Bakari Samyang, condenados en otro

procedimiento inconnexo por torturas graves a un detenido al que además intentaron atribuir un delito falsando el testimonio. La tesis del documental apunta a que el testimonio de esos agentes queda ahora en entredicho y se sostiene que ello a bre la puerta a que las presuntas torturas reveladas por los acusados sean ciertas, pese a su archivo entonces.

Se revela, además, que los dos ex guardias urbanos cobran una pensión vitalicia por incapacidad, de la que el Ayuntamiento de Barcelona se ha desentendido por completo, "puesto que eso es algo que depende de un tribunal médico y de la Seguridad Social", apuntaron los fuentes municipales, que se han mostrado dispuestas, pese a ello, "a revisarlo todo".

Caso 4F: "Me dijo que tiró la maceta"

Un testigo anónimo confiesa en TV3 que conoce al autor de la agresión al policia Juan José Salas

Barcelona | 23/01/2015 - 00:05h | Última actualización: 23/01/2015 - 20:31h

Barcelona, (Redacción).- TV3 emitió anoche en su programa .CAT el **testimonio anónimo** de una persona que asegura conocer a otra que le dijo que fue ella **quien arrojó la maceta** que hirió y dejó terribles secuelas al policía Juan José Salas. "Un chico que yo conozco -dijo en las pantallas una figura oscura con la voz distorsionada- me explicó que él había sido la persona que había tirado la maceta la noche de la fiesta del centro".

Al parecer, esta conversación se habría producido en el año 2006 o 2007. "Yo le dije que había gente en la cárcel por este tema -añadió el testimonio-, que tendría que hacer algo". La respuesta fue "no, no... yo paso, yo no me quiero comer ese marrón".

La grabación de este testimonio formó parte del proceso de producción del **documental Ciutat morta**, pero finalmente Xavier Artigas y Xapo Ortega, sus directores, decidieron descartarla del metraje definitivo porque entendían que la escena restaba credibilidad al resto de su investigación. La persona que hizo esta revelación también explicó que decidió escribir una carta a los abogados que llevaban la defensa de los acusados por estos hechos después de enterarse en el año 2011 de que Patricia Heras, una de las condenadas por los hechos ocurridos el cuatro de febrero del 2006 en la calle Sant Pere Més Baix, se había suicidado. "Eso me hizo pensar que había llegado el momento de hacer algo para que la cosa saliera a la luz". El testimonio explica también que había coincidido en un trabajo en el año 1999 o 2000 con quien dijo haber tirado la maceta, y que luego no lo volvió a ver durante varios años.

SUCESOS

Los expertos coinciden en que sólo nuevos datos indubitados y de clara carga exculpatoria podrían permitir la revisión del caso 4-F y descartan que un testimonio anónimo como el emitido en TV3 lo sea

Pruebas sin dudas razonables

XAVIER GONZALEZ

Un establecimiento de Barcelona ha empezado a servir cafés con un "4-F", tras la gran popularidad ganada por la película *Ciutat morta*

ENRIQUE FIGUEROA
Barcelona

Los recursos de revisión de una sentencia firme que prosperan son algo muy poco frecuente. Ahora mismo, desde algunos sectores sociales y desde el entorno familiar y legal de los condenados por el llamado caso 4-F, se reclama que es precisamente eso lo que tiene que ocurrir. Quieren que se revise el procedimiento por el que se condenó a nueve personas por los altercados durante un desalojo *okupa* y en el que, según sentencia del Tribunal Supremo, acabó tetrapléjico de una pedrada un guardia urbano. La ley fija supuestos muy restrictivos para poder presentar en condiciones de prosperar ese tipo de recursos.

Según los directores y promotores de la película y de los fami-

liares de algunos condenados, la realización de la película documental *Ciutat morta* perseguía y persigue la reapertura del caso, pues, según el guión del filme, las condenas confirmadas, y en algunos casos aumentadas, por el Supremo, fueron injustas. Según lo expuesto en el documental, se castigó a inocentes merced a una instrucción sin garantías y con ciertos testigos sobre los que ahora, plantea la película, hay sombras de duda. Dos de los urbanos que participaron en el proceso fueron años después condenados por torturas a un detenido e imputarle falsamente un delito.

Las causas de revisión de un caso son cuatro, según el artículo 954 de la ley de Enjuiciamiento Criminal. El punto cuatro —el que se ajusta al caso actual— reza que sólo podrá haber revisión cuando "después de la sentencia sobrevenga el conocimiento de

UGT emplaza al Ayuntamiento

El sindicato UGT en la Guardia Urbana emplazó ayer con una nota al Ayuntamiento de Barcelona a que emprenda acciones legales en defensa de la "dignidad, imagen y honorabilidad" del cuerpo y contra quienes "hayan podido injuriar o calumniar". Para esta central, la pretensión de la película *Ciutat morta* es "dañar la imagen de la institución". Lamentan la emisión de un documental "donde se denuncian subjetivamente unos hechos supuestamente ilícitos que fueron juzgados, sentenciados y condenados por diferentes instancias judiciales".

El alcalde de Barcelona, Xavier Trias, dijo ayer en referencia al documental que "no es necesario creer-se cosas que son bastante dudosas". Criticó además los "dogmas" que se sostienen en las tertulias periodísticas sobre el 4-F. "Actuar con transparencia no es creerse al pie de la letra al documental", advirtió. A este respecto, el presidente del grupo municipal popular, Alberto Fernández, reclamó ayer al alcalde que convoque a los grupos y "cerrar filas con la Guardia Urbana" con relación al 4-F. Fernández expresó su "pleno apoyo" al cuerpo.

nuevos hechos o de nuevos elementos de prueba, de tal naturaleza que evidencien la inocencia del condenado". Para los expertos consultado por este diario, ese supuesto no se da en el asunto del 4-F.

El propio ex fiscal jefe del Tribunal Superior de Justicia de Catalunya, José María Mena, dijo ayer en Catalunya Ràdio que "no cambia nada" el testimonio anónimo de un joven, emitido el jueves en TV3, durante el que afirmaba conocer al presunto autor del lanzamiento de una maceta que causó la lesión al guardia urbano. "Hace falta la prueba", insistió el ex fiscal.

"Para una revisión hace falta una prueba indubitable", explicó ayer a este diario el abogado especialista en derecho penal y constituciones Antoni Pascual. "Hoy en día una parte significativa de

Las pruebas de ADN son de las más valoradas por la judicatura para revisar una sentencia

las revisiones se consiguen por pruebas de ADN", explicó. Se trata de cotejos utilizados, por ejemplo, en casos de agresión sexual.

Así, a la luz de la ley, incluso la declaración de una persona que se inculpara directamente de las graves lesiones del guardia no garantizaría la aceptación de un recurso de revisión. Esta es una de las esperanzas de los condenados por el 4-F, que la persona que consideran autor de un lanzamiento de maceta que hirió al guardia urbano se inculpe. Han llegado a decir que saben quién lo hizo. La Fiscalía ya ha avisado que no actuará de oficio. Tendrá que ser el entorno de los condenados el que promueva la aparición de las pruebas.

Sin embargo, aun cuando alguien se inculpara, el Tribunal Supremo después debería admitir o no la prueba. Para hacerlo aplicaría lo que se denomina juicio de corroboración y "los requisitos de novedad, evidencia y objetividad", relata Pascual. Podría ser que una autoinculpación solamente no fuera suficiente. "Y mucho menos la aportación de un testigo de referencia", apunta el abogado.

En este caso, sólo después de esa fase de valoración, el Tribunal Supremo aceptaría el recurso de revisión.●

Antoni Puigverd

El espejo de la muerta

La verdad tiene muchas caras y hay que observarlas todas. Como recordaba Espriu, la verdad es un espejo roto y, aunque todo el mundo cree poseerla en exclusiva, el hecho es que el fragmento que cada uno de nosotros lleva consigo es pequeñísimo. Sólo sumándolos conoceremos la verdad. Durante la semana pasada, evocó reiteradamente el mito del espejo roto. El sábado 17, por la noche, muchos amigos míos por WhatsApp me avisaron de la emisión del documental *Ciutat morta*, de visión inexcusable. Pero yo tenía fiebre. Dominado por los mocós y torturado por la tos, no podía atender historias trágicas, pendiente como estaba de los kleenex, las mantas y las infusiones de tomillo.

Al día siguiente, los medios de comunicación entraron en una de sus clásicas espirales monotemáticas. Si días antes eran los atentados islamistas en París, si esta semana parece que puede ser la del solista Bárceñas y la de los revolucionarios griegos, la semana pasada fue la del documental *Ciutat morta*. Un documental que consigue mos-

Patri era inocente; su experiencia es literalmente, trágicamente, vengativamente kafkiana

trar los calzoncillos sucios del sistema: las cloacas de los guardias de Barcelona, la arbitrariedad de los juzgados de instrucción. Durante toda la semana, mientras yo soportaba el catarro, en las tertulias no se hablaba de otra cosa. Pero yo no había visto el documental y no pude hacerme cargo de la profundidad del caso 4-F hasta la noche del jueves, cuando Ariadna Oltra moderó en TV3 una brillante mesa de debate: pude argumentar su fragmento de verdad va-

rios implicados en el asunto de los jóvenes condenados por la pedrada que dejó tetrapléjico el urbano Juan José Salas.

Al no estar condicionado por el documental, tengo que decir que, escuchando los argumentos del debate, dudé bastante del relato del codirector del documental y también del de la madre de Rodrigo Lanza, que ha pasado casi cinco años en prisión. La madre, que es chilena y vivía en Roma cuando su hijo fue convertido en lo que Gregorio Morán ha descrito como el "chivo expiatorio", sufría por su hijo. Un sufrimiento tan entrañable como parcial. Menos convincente todavía me pareció Xavier Artigas, codirector del documental: hablaba con gran superioridad moral y proclamaba acusaciones a diestro y siniestro con mirada severísima que me recordó a Savonara. Naturalmente, el tono del sindicalista de la Guardia Urbana, Marcos González, expeditivo, elemental, incorrecto y desacomplejado daba miedo, pues se jactó de haber solicitado el indulto a dos guardias condenados por tortura, pero la tranquilidad y los razonamientos de los dos políticos, el exconcejal Carles Martí y el actual concejal Joaquim Forn, que parecía conocer muy bien los hechos y reclamaba pruebas de las acusaciones genéricas, eran razonables. Haciendo de equilibradísimo puente, el periodista Vicent Sanchis, tan preocupado por la posible injusticia contra los condenados como prudente a la hora de aceptar acusaciones genéricas. La crítica más seria al sistema estuvo en boca de los tres representantes del ámbito del derecho: Jaime Asens, del Colegio de Abogados; José Antonio Rodríguez, de Jueces para la Democracia, y el catedrático Joan Queralt. De la suma de sus intervenciones se de-

ducía que se produjo un grave error procesal en la instrucción y que una sombra de duda se cernía sobre la Guardia Urbana de Barcelona: demasiados indicios de tortura.

La carta que Ariadna leyó de la mujer del agente tetrapléjico Salas, fue la nota más emotiva de la noche, lo que humanizó el debate, y equilibró el dolor de las otras víctimas (los condenados, entre ellos Patri Heras, la chica que se suicidó después de pasar un tiempo en la cárcel).

Al día siguiente, armado con una composición de los hechos que tanto me hacía dudar

de la verdad oficial (urbanos y jueces) como de la de los condenados, visioné el documental. Inmediatamente, se desvanecieron algunas de mis dudas. Patri era inocente. Su experiencia es literalmente y trágicamente kafkiana. El poder policial y judicial se apropió absolutamente de su persona y la arrastró hacia el absurdo y la angustia. Llegada a este destino, se suicidó. Patri, que no había pisado el lugar de los hechos, fue succionada por una espiral de prisión y depresión. Y eso le sucedió a causa de su aspecto y por una frase escrita en su móvil imprecisa e inocua que no podía ser convertida en prueba fehaciente.

¿Cómo sé yo que esta chica era inocente, si no seguí la instrucción judicial? Por una razón obvia: una persona que se suicida porque no puede soportar lo que le está sucediendo no miente en su diario. Contra la frase equívoca del móvil, "vamos a bastear" (que se refiere al nombre de un bar, y fue interpretada como "ir a golpear con bates"), está la verdad del diario íntimo.

Esta muerte pesa sobre Barcelona. Como todos, yo también he llegado a esta conclusión gracias a la emoción fabricada por un documental. En la época de las emociones y del ruido, estás atento sólo si te tocan la fibra. Desconfío todavía de los fabricantes de la emoción: los autores del documental son brillantísimos, y por tanto susceptibles de inocular en mi corazón reacciones irracionales. Pero son completamente racionales las sospechas de torturas de los urbanos, así como la certeza de que la instrucción fue kafkiana y que se buscaron chivos expiatorios para vengar la tetrapleja de un agente. También es racional deducir que esta venganza influyó en la muerte de Patri. Con las sentencias, el espejo de la verdad está incompleto. Barcelona y la judicatura deben reparar el suicidio de Patri e investigar en las alcantarillas de la Guardia Urbana. ●

RAUL

Els judicis de Can Vies evoquen el debat del 4-F

ROSER VILALLONGA

Un dels acusats, Q.N.S.A., entre el seu advocats sortint del judici d'ahir, en què va negar les acusacions

El fiscal rebaixa la petició de pena a un acusat i manté la de 6 anys i mig per a un altre per desordres públics i atemptat a l'autoritat

LLUIS SIERRA
Barcelona

L'empremta del 4-F es va notar a la sala on ahir es van veure dos judicis a dos joves pels durs aldarulls que hi va haver durant una setmana pel desallotjament de Can Vies, el maig del 2014. No hauria d'influir en el tribunal, però en l'estratègia de defensa s'endevina una voluntat d'aprofitar el gran debat causat pel documental *Ciutat morta*, que qüestiona la versió policial, la instrucció i la sentència per l'atac a un guàrdia urbà que va quedar tetraplègic el febrer de l'any 2006.

La paraula dels acusats s'oposa a la

dels policies; és l'habitual en els judicis penals. I, normalment, a la dels agents de l'autoritat se li concedeix el principi de veracitat. En els judicis que obren una setmana de vistes pel cas Can Vies, l'advocat defensor de Q.N.S.A. va afirmar, citant a favor seu el Tribunal Suprem, que "les declaracions dels agents no valen ni més ni menys que les de l'imputat i la resta de testimonis". El defensor d'A.L.S. va anunciar que, si aconseguix l'absolució, presentarà querrela per fals testimoni contra els mossos d'esquadra que van testificar. "Perquè no hi hagi més falsos testimonis com en aquests judicis de Can Vies o d'altres que s'han sabut, com el de *Ciutat morta*".

Un dels acusats no compareix i el jutge n'ordena la cerca i captura

Dels tres judicis previstos només se'n van celebrar dos. Un es va suspendre per incompareixença de l'acusat J.J.G.G. El jutge en va dictar ordre de cerca i captura.

En el judici contra A.L.S., de 22 anys, el fiscal va rebaixar la pena sol·licitada, i va retirar l'acusació de desordres públics (muntar barricades amb contenidors: 6 anys) i mantenir només la de resistència a l'autoritat (6 mesos) en ser detingut. Els agents van declarar que després dels aldarulls van perseguir un grup de persones que corrien i van atrapar l'últim, que es va resistir a cops. L'acusat reconeix que va estar en la manifestació, però que la va abandonar, va entrar en un bar i, en sortir, va veure gent corrent i, espantat, també va córrer, va relliscar i va ser detingut sense resistir-se. El principal testimoni de la defensa, una veïna de 60 anys, va dir que va veure la detenció des de la finestra, i assegura que el jove va caure i que un policia el va agredir i després ho van fer altres agents fins que ella va cridar i van cessar els cops.

Q.N.S.A., de 18 anys, va ser detingut la nit del 28 al 29 de maig. Està acusat de desordres públics i atemptat a l'autoritat, amb peticions que sumen 6 anys i 6 mesos. Dos policies (que aquella nit anaven de paisà) van testificar que el van veure recollir del terra una ampolla "tipus Xibeca", llançar-la contra el cordó policial i fer-la impactar contra l'escut d'un agent. Després va marxar caminant, el van seguir i pocs minuts després el van detenir. L'acusat nega l'acusació, reconeix que va anar a la manifestació amb unes amigues però que la van abandonar quan començaven els aldarulls i van anar a casa d'elles, on van sopar. Després es va dirigir cap al seu domicili i, en el trajecte, el van detenir. El fiscal va mantenir la petició de condemna i va apuntar que 6 anys per haver llançat una ampolla contra l'escut d'un policia pot semblar excessiu, però és el que estableix el Codi Penal.

374 denúncies al dia per incivisme

La Guàrdia Urbana de Barcelona -i en una proporció inferior els Mossos- van formular el 2014 un total de 136.534 denúncies per infraccions de l'ordenança del civisme. Són unes 2.200 menys que l'any anterior. Una vegada més les denúncies més freqüents estan relacionades amb la venda ambulants no autoritzada d'aliments, begudes i altres productes (*top manta*), que representen més de la meitat del total (75.245, un 1,3% més que el 2013). No obstant això, les trucades dels ciutadans al 092 per aquest concepte s'han reduït un 8,1% en un any en què s'han

decomissat 951.481 productes. Les denúncies per consum d'alcohol al carrer pugen a 37.118, un 1,8% més que l'any anterior (les trucades per aquesta raó van caure un 25%), i la tercera infracció més denunciada és la d'orinar i defecar a la via pública, amb 9.477 sancions acumulades, un 8,4% menys que en el balanç de l'any 2013. Les denúncies per apostes (trilers) disminueixen molt notablement (de 520 a 35) i les de nudisme en llocs no autoritzats passen de 92 a 76. També baixen les multes per oferir o demanar serveis sexuals (de 1.968 a 1.218).

El TSJC dice que el juicio del 4F cumplió todas las garantías y lamenta que se dé credibilidad a 'Ciutat Morta'

El acuerdo ve inaceptable que se dé "credibilidad" al documental "o a las declaraciones de personas interesadas" sin examinar las resoluciones judiciales

Política | 29/01/2015 - 16:14h | Última actualización: 30/01/2015 - 20:39h

Barcelona. (EFE).- La Sala de Gobierno del **Tribunal Superior de Justicia de Catalunya** (TSJC) ha defendido este jueves el proceso judicial del caso del 4F y ha criticado que las instituciones den credibilidad al documental *Ciutat Morta* y a las declaraciones de "personas interesadas" sin examinar las actuaciones.

En un acuerdo de la reunión de su Sala de Gobierno, el TSJC sale al paso de la polémica generada por la emisión en Televisió de Catalunya del documental *Ciutat Morta*, que denuncia que los jóvenes condenados por dejar en coma a un guardia urbano el 4 de febrero de 2006 a las puertas de una fiesta en una finca ocupada en Barcelona fueron víctimas de un montaje policial y judicial.

La sala de gobierno lamenta en su acuerdo las "descalificaciones gratuitas que se han hecho de la juez de instrucción, el tribunal sentenciador y el Tribunal Supremo (TS)" y subraya que la investigación y el acto del juicio oral "se realizaron con estricta observación de los derechos constitucionales y legales de los acusados, especialmente el de defensa".

En ese sentido, el TSJC considera que "no es aceptable, y mucho menos si proviene de instituciones, que se dé credibilidad a un documento audiovisual o a las declaraciones de personas interesadas sin que ni siquiera se hayan examinado las resoluciones judiciales surgidas de un proceso que cumplió con todas las garantías exigibles".

De esa forma, el escrito del TSJC hace una velada referencia a la decisión del Ayuntamiento de Barcelona y del Parlament de dirigirse a la Fiscalía, tras la emisión del documental en la televisión pública, para pedirle que reabra la investigación del 4F.

En opinión de la sala de gobierno del TSJC, el tribunal de la Audiencia de Barcelona que juzgó el caso "cumplió rigurosamente los estándares constitucionales exigidos

para el vencimiento del derecho a la presunción de inocencia de los acusados, sin perjuicio de la libertad de crítica que pueda realizarse".

El alto tribunal catalán mantiene también que las denuncias por maltratos contra la policía que presentaron cuatro de los condenados por el caso "fueron objeto de una investigación suficiente y adecuada que contó con la participación, como parte acusadora, de los querellantes".

Para el TSJC, en las denuncias por torturas se practicaron "las diligencias de instrucción que se estimaban oportunas, incluidas las solicitadas por la acusación particular" y fueron archivadas tras una investigación judicial que dio pie a hasta 900 folios de sumario.

Respecto al tribunal que condenó a los acusados, el acuerdo de la sala de gobierno del TSJC recuerda que la sala escuchó el testimonio incriminatorio de tres guardias urbanos que acompañaban al herido y de un cuarto que habló con los procesados en la comisaría, así como de vecinos y asistentes a la fiesta frente a la que sucedieron los hechos.

El acuerdo subraya que el tribunal juzgador tuvo en cuenta también el dictamen de los forenses, que apuntaron a la compatibilidad de las heridas sufridas por el urbano con el lanzamiento de una piedra, tesis que las defensas siempre han rebatido porque mantienen que el agente fue herido por una maceta lanzada desde la finca ocupada.

En relación con la participación de Patricia Heras, la joven condenada por el 4F que se suicidó en un permiso penitenciario, el acuerdo de la Sala de Gobierno recuerda que la sentencia "da una amplia respuesta" a la tesis de su defensa y que fue identificada como integrante del grupo agresor por su "particularísima estética capilar", con media cabeza con el pelo cortado simulando cuadros de ajedrez.

El Ayuntamiento de Barcelona no consigue acordar una declaración conjunta sobre el 4F

Todos los grupos menos ICV-EUiA han apoyado la iniciativa municipal de realizar una investigación interna

Barcelona | 30/01/2015 - 12:43h | Última actualización: 30/01/2015 - 14:49h

Barcelona. (EUROPA PRESS).- El **pleno** del **Ayuntamiento de Barcelona** de este viernes no ha conseguido alcanzar un **acuerdo** para redactar una **declaración institucional** conjunta sobre los hechos del **caso 4F** relatados en el **documental *Ciutat Morta***, pese a negociar hasta el último momento.

A tenor del desacuerdo, cada uno de los líderes de los grupos municipales ha intervenido por separado, aunque han coincidido en apoyar al guardia urbano herido en los hechos el 4 de febrero de 2006 en la calle Sant Pere més Baix, en defender la labor de la policía local -todos menos ICV-EUiA- y en apoyar la iniciativa del consistorio de iniciar una investigación interna para esclarecer lo sucedido.

El alcalde, Xavier Trias, ha insistido en su compromiso de mantener la máxima transparencia de la institución que representa, por lo que promete seguir colaborando con la Justicia, y ha recordado que han entregado una copia del documental a la Fiscalía y que han iniciado el análisis interno de los hechos. "El resultado será de público conocimiento y se dará conocimiento a las instituciones", ha dicho el alcalde, y ha prometido tomar las medidas necesarias que se desprendan de esa investigación.

También ha salido en defensa de la **Guardia Urbana** diciendo que "de un caso concreto no se puede derivar" malas praxis al resto del cuerpo, que, a su juicio, desarrolla una gran labor, aunque en algún caso pueda haber una mala práctica que debe investigarse.

El PSC pide aclarar las "sombras de duda"

El líder del PSC en el consistorio, Gabriel Colomé, ha destacado que "hay una sombra de duda sobre la Guardia Urbana, la Justicia y sobre esta institución, y para desvanecer cualquier sombra de duda se necesita transparencia". "Desde el PSC continuaremos defendiendo la libertad de expresión, y también el respeto a las instituciones, que son la base del sistema político democrático", ha aseverado.

El PP rechaza hacer "juicios paralelos"

El líder municipal del PP, Alberto Fernández, ha lamentado que "desde un documental parcial se haga un juicio paralelo a la Guardia Urbana" y ha afeado a TV3 que esperara un año y medio para emitirlo, ha dicho. Además, ha pedido respeto para las decisiones judiciales como garantía del Estado de derecho; ha incidido en que se pida ayuda a la Justicia si alguien dice conocer a la persona que lanzó un objeto al agente; y que, si se demuestra que lo que narra el documental no es correcto, se tomen medidas judiciales contra quien lo dirige.

ICV-EUiA: "No es un caso cerrado"

Para el líder de ICV-EUiA, Ricard Gomà, el 4F "no es un caso cerrado", y ha manifestado su solidaridad con el guardia urbano y con Patricia Heras, una de las condenadas y que se suicidó en un permiso penitenciario. Asimismo, ha defendido que la investigación debe aportar transparencia y llegar al conjunto de las actuaciones judiciales del caso y de otros que tengan relación, y ha compartido "el malestar por las pensiones vitalicias" que reciben los agentes que identificaron en el juicio a **Patricia Heras** y que cumplen condena por falso testimonio y por haber torturado a otro detenido años después.

ERC apela a la petición ciudadana

El líder de UpB, Jordi Portabella (ERC), se ha puesto a disposición del Ayuntamiento para aclarar cualquier hecho sobre el que la ciudadanía considere que se debe desvanecer cualquier sombra de duda. Ha pedido, explícitamente que se aclare si hubo malos tratos, y que se investiguen los informe de las bajas que presentaron a la vez los agentes que tienen reconocido el 100% de discapacidad para dar transparencia al cuerpo, ya que "la Guardia Urbana tiene la obligación de preservar los derechos de los detenidos y todo aquello que lo vulnere debe comportar la sanción y la retirada del cuerpo"

EL DEFENSOR DEL LECTOR

Josep Rovirosa

‘Ciutat morta’

La pregunta és ben clara: menteixen els diaris? Sota la síndrome 4-F des que la televisió pública de Catalunya va emetre el documental *Ciutat morta*, alguns lectors s’han queixat al Defensor que el seu diari els menteix. D’altres pregunten si, després de veure el documental, han de posar en dubte la confiança que els mereix la premsa. La carta de Joan Gállego resumeix millor que cap altra la insistent pregunta: “Vaig veure el documental i em va impactar. L’endemà dubtava que allò pogués ser real”. “Però dilluns –afegeix el lector– quan vaig veure que tothom donava la història per creïble vaig començar a dubtar”. I acaba: “Puc fiar-me de la informació que em donen *La Vanguardia* i els altres diaris?”.

Mentir, els diaris no menteixen. En tot cas, decideixen quins fets són notícia i quins no ho són i el punt de vista des del qual expliquen la història. Els teòrics de la comunicació parlen de la importància de controlar l’agenda informativa o, dit d’una altra manera, estudien qui imposa la jerarquia en el relat informatiu. Manuel Castells, a *Comunicación y poder* (Alianza Editorial, 2009), escriu que “quan el poder de l’Estat per censurar és limitat, el control de la informació sol fer-se creant missatges i passant-los a través de missatgers creïbles”. I explica com, a partir de les últimes dècades del segle passat, les administracions van canviar l’opacitat i el silenci per un bombardeig d’informació per imposar el seu relat. És cert, però indistintament que la informació institucional arribi amb sordina o amb altaveu, el periodisme de qualitat està obligat a contrastar totes les cares d’una notícia i a oferir-ne cada una de les versions.

El gener del 2008, *La Vanguardia* va cobrir el judici sobre el qual tracta *Ciutat morta*. El Defensor ha revisat la crònica de tribunals i aquest diari va deixar ben clares les tesis diametral-

---

Després de l’emissió del documental que qüestiona la sentència del 4-F alguns lectors posen en dubte la seva confiança en la premsa

---

ment oposades del fiscal i la defensa i les diferències de criteri en els informes dels pèrits forenses d’una part i l’altra. Informativament, el tema es va tancar amb la sentència que, com ja se sap, condemnava els protagonistes del documental per les lesions que van deixar en coma el policia municipal de Barcelona Juan José Salas, la matinada del 4 de febrer del 2006.

Ara, el mèrit de *Ciutat morta* és explicar la història des del costat dels perdedors, posar en qüestió la veritat judicial i obligar l’espectador a posar en dubte les seves certeses. Dubtar no és dolent. Tres anys abans ja ho havia fet Gregorio Morán en la seva *Sabatines Intempestives* del 22 d’octubre del 2011 on feia un homenatge a Patricia Heras, filòloga, poeta i condemnada pels esdeveniments del 4-F.

Quan el dubte converteix les certeses en un mirall trencat és fàcil matar el missatger i desconfiar de qui informa cada matí. El Defensor ho va poder constatar els dies posteriors a l’emissió del documental. Divendres passat, dia 23, aquest diari va oferir una completa informació amb la versió de tots els protagonistes i el contrast entre la sentència i el documental (Viure, pàgines 1 a 3). La funció del periodisme no és revisar la sentència però sí oferir una informació detallada i àmplia. Només així, i malgrat totes les crisis en les quals estan immersos els mitjans, el periodisme continuarà tenint la força necessària per complir amb la seva obligació irrenunciable: explicar de manera clara totes les cares de la veritat, explicar les diferències i imposar el seu relat.

L'Ajuntament de Barcelona premia el documental 'Ciutat morta'

L'alcalde Trias lliurarà dimarts el guardó als productors del documental que qüestiona la sentència dels fets del 4-F

RAMON SUÑE
ENRIQUE FIGUERO
Barcelona

La polèmica entorn del cas 4-F està servida. Dimarts, 10 de febrer, en un acte que tindrà lloc al saló de Cent de l'Ajuntament, l'alcalde Xavier Trias lliurarà als productors de *Ciutat morta* el premi Ciutat de Barcelona en la categoria audiovisual. L'anunci del guardó, fet ahir pel regidor de Cultura, Jaume Ciurana, afegeix un nou capítol a la controvèrsia política que s'ha generat des de l'emissió d'aquest documental que qüestiona la versió oficial, exposada en la sentència del Tribunal Suprem, dels fets esdevinguts el 4 de febrer del 2006 al carrer Sant Pere més Baix, en què va quedar tetraplègic un guàrdia urbà com a conseqüència d'una pedrada rebuda durant una festa okupa.

El jurat ha premiat *Ciutat morta* com a "exercici de llibertat d'expressió a través d'un cinema de denúncia indispensable en qualsevol societat". Ciurana es va limitar a afirmar que la presència del documental en el palmarès

Imatge extreta del documental premiat per l'Ajuntament

dels premis que atorga l'Ajuntament és un símptoma de respecte "envers el valor suprem de la llibertat de creació".

Aquesta independència del jurat posa el govern municipal en una situació indesejada. Estupefacció i desassossec són paraules que podrien definir la sensació causada per aquest premi entre l'equip de l'alcalde. "No po-

dem fer-hi res, es tracta d'un jurat independent", es lamentava ahir un col·laborador directe de Xavier Trias. "Això ho heu de preguntar als de Cultura, al regidor Ciurana", afegia contrariat un altre alt càrrec municipal. La sensació, en general, és que el premi resulta "molt inoportú".

El jurat que ha decidit que *Ciutat morta* mereix el premi està

presidit pel crític de cinema Àlex Gorina i integrat també per la directora de cinema Judit Colell, el productor David Matamoros i Elena Subirà, responsable del projecte Barcelona-Catalunya Film Commission, que s'encarrega de gestionar els rodatges a la ciutat. Un altre dels guardons atorgats, el de literatura catalana, ha estat per a una obra que també aborda un cas d'actualitat po-

"No podem fer-hi res, és un jurat independent", argumenta el govern municipal

lítica. Es tracta d'*El cas Pujol*, de Toni Sala.

La primera reacció crítica, però molt continguda, va ser la del president del grup municipal popular, Alberto Fernández. Va assenyalar que *Ciutat morta* és "un documental de part, com reconeixen els mateixos autors, fa referència a coses que no són certes i en dona a entendre unes altres que tampoc no són veritat". "Hi haurà un moment -va afegir- en què l'Ajuntament haurà de fer el seu relat al costat de les sentències judicials fermes". Fernández va expressar el seu respecte a la llibertat d'expressió, però va precisar que si ell fos membre del jurat no hagués premiat aquest documental.●

Ramon Suñé

Otro gol en propia puerta

La compleja relación de equilibrios –basada en la alternancia de duchas frías y calientes, pero evitando siempre el enfrentamiento directo– que el gobierno municipal de Barcelona ha mantenido con las heterogéneas y cada vez más envalentonadas filas de los movimientos alternativos y antisistema es una de las cuestiones que, en la hora de las municipales del 24 de mayo, más difíciles de explicar va a resultar al pactista y dialogante alcalde Xavier Trias cuando rinda cuentas de su gestión. Primero fue el episodio de Can Vies el que alteró los esquemas mentales y la confianza de muchos de los votantes tradicionales, conservadores y centrados de CiU en la capital catalana. Después, el inusitado y tardío éxito, propiciado por su emisión en la televisión pública catalana, de un documental que cuestiona la versión oficial –hechos juzgados y condenados– de los incidentes que dejaron tetrapléjico a un agente de la Guardia Urbana en la intervención policial en una fiesta okupa en Ciutat Vella hace nueve años ha arrastrado al gobierno Trias a adoptar una posición incómoda que difícilmente le va a reportar nuevos votos y que, en cambio, sí puede, restarle unos cuantos de los antiguos.

En las últimas semanas, tanto la sala de gobierno del TSJC como la Fiscalía han reprendido a las instituciones –léase el Parlament y el Ayuntamiento de Barcelona– que de un modo u otro han exigido o sugerido la revisión del caso 4-F, lo que equivale a decir que han puesto en duda la decisión judicial al respecto. Para complicar aún más las cosas y acabar de hinchar el grano que le ha salido al gobierno municipal, el jurado de los premios Ciutat de Barcelona que concede el Ayuntamiento ha decidido galardonar a *Ciutat morta* por su ejercicio de

XAVIER GÓMEZ

Manifestación en recuerdo del 4-F

la libertad de expresión y como muestra del cine de denuncia. Vamos, un golazo por la escuadra y en propia puerta, celebrado además por los autores del documental, que tachan de “hipócrita” al Ayuntamiento, con un corte de mangas.

Maldita la gracia que el citado premio le debe haber hecho al alcalde de Barcelona, al que en esta ocasión no le queda más remedio que aceptar con resignación el riesgo que supone dejar una decisión como esta en manos de un jurado independiente y, a juzgar por el veredicto, poco afín ideológicamente a los poderes establecidos. ¿Podía haberlo evitado y de paso tranquilizar los ánimos de esa fiera herida que es hoy la siempre discutida Guardia Urbana? Me temo que no. ¿Se imaginan la dimensión del escándalo si el gobierno municipal hubiera ejercido el *derecho* de veto?

Educación muerta

EL MIRADOR

Domingo Marchena

La princesa duda, pero acerca los labios al sapo y le da un beso. Nada. Otro. Y nada. El sapo no se convierte en un príncipe azul. Algo parecido le ocurrió ayer al alcalde de Barcelona, Xavier Trias, cuando intentó entregar el premio Ciutat de Barcelona a Xavier Artigas y Xapo Ortega por su documental *Ciutat morta* sobre los hechos del 4-F. Lejos de la autocomplacencia y en un ejercicio de respeto a “la libertad creadora”, el Ayuntamiento premiaba un trabajo crítico que pone al Ayuntamiento –y de paso, a la policía y la justicia– a caer de un burro.

El 4 de febrero del 2006 varias patrullas de la Guardia Urbana fueron a un inmueble municipal *okupado* en la calle de Sant Pere més Baix, en Ciutat Vella, donde se celebraba una fiesta ilegal. Los agentes, alertados por los vecinos, que se quejaban del ruido, impidieron que siguieran entrando personas en el local. Su presencia degeneró en una confusa reyerta con un resultado dramático. Uno de los policías recibió un impacto en la cabeza que lo dejó tetrapléjico. Nueve personas fueron juzgadas y condenadas, aunque

siempre defendieron su inocencia. Una de ellas se suicidó durante un permiso penitenciario. El documental, que reconoce su parcialidad, sostiene que las detenciones fueron arbitrarias, las pruebas para condenar falseadas y los acusados, golpeados en comisaría. La Fiscalía, a la que el Ayuntamiento remitió el documental por si creía oportuno reabrir la causa, ya ha anunciado que no lo hará. Dos de los guardias urbanos que declararon contra los acusados fueron condenados posteriormente por torturas en relación con otro

‘Ciutat morta’ y sus autores protagonizan el mayor desplante que se recuerda en el Saló de Cent

asunto. Los directores dijeron ayer en el breve videoreportaje que precedió a todas las entregas que *aceptaban* el premio, pero afearon al Ayuntamiento que tratara de “lavarse la cara” con el acto. En realidad, el galardón fue concedido por un jurado independiente que no tomó la decisión por unanimidad, sino por mayoría. De hecho así ocurrió con casi todos los pre-

mios entregados, un total de 20. Xavier Artigas y Xapo Ortega, que empañaron con su desplante el protagonismo del resto de los homenajeados, entre los que hay científicos de relevancia, como los doctores Ernest Giralt y Pura Muñoz-Cànovas, añadieron que destinarían los 7.000 euros del premio a “investigar los abusos policiales amparados por este Ayuntamiento”. Acto seguido, entre aplausos y algún tímido silbido, el alcalde se levantó para entregarles su Ciutat de Barcelona, una escultura en forma de B. Los directores pasaron de largo junto a él, sin ni siquiera mirarle, y abandonaron el Saló de Cent. Estos reconocimientos se entregan desde 1949 en un lugar simbólico, “donde nació la democracia en nuestro país”, como explicó antes el concejal de Cultura Jaume Ciurana. Nunca había ocurrido nada parecido. Por primera vez también los nueve concejales del Grupo Popular no asistieron a la ceremonia. Libertad creadora, dice el dictamen. La misma libertad que una de las protagonistas del documental utiliza en su blog para decir: “El madero que quedó como un geranio me la suada”. O que le encantaría “acabar con las miserias” de un policía “desarmado, una jueza o un político”. No sabemos por qué no también un periodista.

12 de febrer de 2015

No habrá cambios en el criterio de selección del jurado de los premios Ciutat de Barcelona

BARCELONA ► La polémica suscitada por la concesión a los autores del documental *Ciutat morta* del premio Ciutat de Barcelona –que tuvo un triste desenlace el martes, cuando los premiados dejaron al alcalde Xavier Trias con el galardón en las manos– no hará variar los criterios para la selección del jurado. Los encargados de decidir los premios en cada categoría los propone el comité ejecutivo del Consell de la Cultura de Barcelona, forma-

do por Montse Vendrell, Toni Casares, Miquel Cabal, Xavier Cordoní, Meritxell Inaraja, Daniel Giralt Miracle y Elena Subirà. La composición de los jurados es secreta hasta que se da a conocer los ganadores días antes de la entrega. Cada año varían, aunque puede darse el caso de que algún miembro repita. En cada jurado hay un representante del Institut de Cultura de Barcelona (ICUB) con voz pero sin voto. / Redacción

14 de febrer de 2015

Paisaje y memoria

Es imposible olvidar la imagen de Julianne Moore, siempre extraordinaria, saboreando un helado con la inocencia de una niña absorta en el placer goloso. En la película *Siempre Alice* su personaje lucha contra un alzheimer precoz y se rebela, en los momentos de lucidez, ante la evidencia de estar perdiendo “todo lo que tengo: el conocimiento y mis recuerdos”.

Vi de nuevo asomar esa necesidad de aferrarse a la memoria el martes, en el mismo Saló de Cent donde los directores de *Barcelona, ciutat morta* decidieron aceptar pero no recoger su premio, que se quedó en las manos del alcalde barcelonés. La vi no tanto en el gesto de desaire –otra manera de no olvidar– como en los agradecimientos de la mayoría de galardonados, que se acordaron de sus respectivos padres. “Si se me premia por mi pasión por Barcelona y por mi trabajo en

el mundo del chocolate, decía el flamante Ciutat de Barcelona de Gastronomía, Enric Rovira, sólo puedo pensar en ellos”. Recordaba otro de los homenajeados, Jaume Plensa, los tiempos en que de niño se escondía en el piano de su padre. O la bailarina Sol Picó el momento en que el suyo venció los prejuicios y la invitó a bailar hasta que el cuerpo aguantara cuando entendió que aquello era lo que la hacía feliz. Bajó hasta los bancos donde estaban los invitados el escritor Ignacio Vidal Folch para entregar su trofeo a una señora de pelo blanco y rostro dulce: su madre.

No es extraño que tratemos de aferrarnos a los sabores de la memoria o que los chefs recurran a ellos para emocionarnos. Como tampoco lo es que Julianne Moore, transformada en Alice, sienta que ya no es ella cuando descubre que ha olvidado cómo se cocinaba aquel plato con el que tantas veces había agasajado a los suyos.

Un disfrazado de 4-F es hijo del alcaldable de CiU en Mataró

Joaquim Fernández, primer teniente de alcalde, emite un comunicado de disculpa por lo que considera un hecho "poco afortunado"

FEDE CEDÓ
Mataró

Si el año pasado la polémica en el carnaval de Mataró era por una comparsa que insultaba a los Mossos (se leía "Gossos") d'Esquadra, este año lo ha sido por el disfraz de cuatro jóvenes ataviados con uniformes de la Guardia Urbana de Barcelona, tocados en la cabeza con una maceta. La polémica se ha disparado ya que uno de los jóvenes disfrazados es el hijo del alcaldable de CiU al Ayuntamiento de Mataró, Joaquim Fernández. Fernández emitió ayer un comunicado de disculpa, que, sin embargo, no pudo evitar el anuncio de querrelas por parte de sindicatos y partidos políticos.

La controversia se desató el pasado viernes en una de las actividades alternativas a la Rúa de Carnestoltes oficial, que en Mataró preside el personaje Pallofa. Se trata de la Portabardellada, un pasacalle que recorre los bares del centro. De ahí surgió la fotografía de cuatro disfraces que han comprometido la campaña electoral de uno de los candidatos a la alcaldía, Joaquim Fernández, concejal de CiU desde 1996, primer teniente de alcalde, portavoz de CiU en el Ayuntamiento y concejal de Cultura. Uno de sus hijos, que también había formado parte de las listas de CiU en 2007, aparecía ataviado

ARCHIVO

El joven situado en el centro es hijo del alcaldable de CiU en Mataró

de guardia urbano, con un tiesto con un interrogante pintado y colocado sobre la cabeza, en alusión a las tesis que del suceso del 4 de febrero de 2006 mantiene el documental *Ciutat morta*.

El concejal, muy afectado por la situación, pidió disculpas por un hecho "condenable, pero sin intención de herir a nadie" y menos a quienes se pudieran sentir ofendidos, en referencia a la familia del agente que quedó parapléjico tras el 4-F. Aseguró que los iba a llamar personalmente, igual que hizo con el alcalde de Barcelona, Xavier Trias. Precisamente, Trias deberá deci-

dir si suscribe la propuesta del Partido Popular de que el Ayuntamiento barcelonés se persone como acusación por lo que consideran una grave ofensa que excede la transgresión carnavalesca si los responsables no se disculpan públicamente. En este sentido, Alberto Fernández (PP) alabó la disculpa del padre, pero insistió en que el hijo debe hacer lo mismo. También han anunciado querrelas varios sindicatos policiales. En Mataró, la polémica se trasladará a la próxima sesión plenaria en forma de mociones de reprobación de PP y PxC.●

Síndic Greuges denuncia que se vulnera sistemáticamente derechos de detenidos

Política | 23/02/2015 - 20:35h

Barcelona, 23 feb (EFE).- El Síndic de Greuges, Rafael Ribó, ha informado hoy en la comisión parlamentaria del Síndic que se vulneran sistemáticamente los derechos de los detenidos en Cataluña.

Ribó, que esta tarde ha presentado su informe de actividades de la Autoridad Catalana para la prevención de la tortura correspondiente a 2014, ha afirmado que "no es aceptable la negación a los letrados a acceder al libro de detención ni a los expedientes de los detenidos".

También ha denunciado que "no se puede tardar horas en llamar al abogado del detenido o al colegio de abogados" y que por esta razón se tarda tanto en poner a los detenidos en manos de la Justicia.

Ribó ha reclamado que se avise inmediatamente a los abogados, así como diligencias sin demoras y más juzgados de guardia.

El Síndic ha insistido en que las áreas de custodias tienen deficiencias estructurales importantes y condiciones de higiene poco adecuadas.

Ribó también ha hecho hincapié en la necesidad de "definir con precisión" las competencias y funciones de las policías que actúan en Cataluña y ha pedido un esfuerzo formativo a las fuerzas de seguridad.

El informe fue entregado a las autoridades a finales de diciembre de 2014, sigue el protocolo de Naciones Unidas y relata la visita a 82 centros de Cataluña donde puede haber alguien privado de libertad como comisarias, centros de menores, entre otros.

El defensor del pueblo ha declarado que para 2015 quieren cubrir más territorio y redactar réplicas para los centros que hayan implantado las recomendaciones previas.

El Síndic ha añadido que esta mañana han presentado un informe sobre el documental Ciutat Morta donde evidencian que las autoridades de 2006 no respetaron los protocolos ni los tratados internacionales sobre prevención de la tortura y que pedirá una discusión con las autoridades sobre el tema.

Síndic ve negligencia, opacidad e indicios de malos tratos a un detenido 4F

Vida | 23/02/2015 - 12:46h

Barcelona, 23 feb (EFE).- El Síndic de Greuges, Rafael Ribó, ha denunciado hoy que las administraciones actuaron con "negligencia" y "falta de transparencia" en el caso del 4F y ha apreciado "indicios de malos tratos" con al menos uno de los detenidos, que sufrió una herida abierta en la cabeza mientras estaba bajo custodia policial.

Así lo ha advertido el Síndic en una rueda de prensa para presentar las conclusiones de su investigación de oficio sobre el caso del 4F, a raíz de la emisión del documental "Ciutat Morta", en el que los condenados por dejar en estado vegetativo a un agente de la Guàrdia Urbana en febrero de 2006 alegan que fueron víctimas de malos tratos policiales y de un montaje judicial.

En su informe, el Síndic aprecia indicios de malos tratos en el caso del principal condenado, Rodrigo Lanza, ya que tras su detención fue visitado en el Hospital del Mar, hacia las 8.30 horas, por policontusiones -atribuibles a la trifulca previa al arresto-, y posteriormente, tras permanecer unas horas bajo custodia policial en comisaría de la Guardia Urbana, fue trasladado al Hospital de la Esperanza, donde le tuvieron que poner varios puntos de sutura y una grapa en la cabeza, ya que tenía una herida abierta.

"¿Le dejaron abierta una herida en la cabeza en el Hospital del Mar? Si la lesión es posterior, ¿cómo se produjo?", se ha preguntado Ribó, mientras que su adjunto Jordi Sánchez admitía que no tienen "certezas" de que hubo malos tratos, pero sí indicios.

Ribó también ha denunciado la desaparición del libro de registro y custodia de detenidos de la Guàrdia Urbana de Barcelona con la información relativa a febrero de 2006, cuando ocurrió la trifulca del 4F, lo que considera un "hecho grave", y que en el atestado policial no se incluyen los informes médicos del Hospital del Mar.

La investigación del Síndic también ha concluido que el procedimiento que ha culminado con la declaración de invalidez de dos de los agentes implicados en el caso -que permanecen en prisión por torturar a un detenido en un proceso paralelo-, parten de un "error de diagnóstico", por lo que pondrá su informe en manos de la Seguridad Social (INSS) por si considera necesario revisarlo.

Un informe del síndic sobre el 4F revela la desaparición del libro de custodia de los detenidos

Ribó reclama indagar la desaparición y denuncia negligencia, opacidad e indicios de malos tratos a un detenido

Barcelona | 23/02/2015 - 13:02h | Última actualización: 23/02/2015 - 15:00h

Barcelona (Agencias).- Una investigación del **Síndic de Greuges**, Rafael **Ribó**, ha detectado la **desaparición** del **libro** de la Guardia Urbana de registros y **custodia** de los **detenidos** de febrero de 2006, mes en que se produjeron los hechos del **4F**. Al presentar este lunes el informe emprendido tras la emisión del documental 'Ciutat Morta' en televisión, Ribó ha reclamado al Ayuntamiento de Barcelona indagar quién fue el responsable de esta desaparición, ya que asegura que es la primera vez que en sus investigaciones encuentra un hecho así.

El adjunto del Síndic, Jordi Sánchez -que ha llevado el peso de la investigación-, ha detallado que, cuando pidieron esta información al Consistorio, el primer teniente de alcalde, Joaquim Forn, les explicó que la desaparición del libro se produjo en 2010: "En pleno proceso de revisión de las condenas", ha recordado.

Ribó ha denunciado que las administraciones actuaron con "negligencia" y "falta de transparencia" en el caso del 4F y ha apreciado "indicios de malos tratos" con al menos uno de los detenidos, que sufrió una herida abierta en la cabeza mientras estaba bajo custodia policial. Así lo ha advertido en una rueda de prensa para presentar las conclusiones de su investigación de oficio sobre el caso.

En su informe, el Síndic aprecia indicios de malos tratos en el caso del principal condenado, Rodrigo Lanza, ya que tras su detención fue visitado en el Hospital del Mar, hacia las 08.30 horas de la mañana, por policontusiones -atribuibles a la trifulca previa al arresto-, y posteriormente, tras permanecer unas horas bajo custodia policial en comisaría de la Guardia Urbana, fue trasladado al Hospital de la Esperanza, donde le tuvieron que poner varios puntos de sutura y una grapa en la cabeza, ya que tenía una herida abierta. "¿Es verosímil que le dejaran abierta una herida en la cabeza en el Hospital del Mar? Si la lesión es posterior, ¿cómo se produjo? ¿por qué no constan las causas que la provocaron?", se ha preguntado Ribó, mientras que su adjunto Jordi Sánchez admitía que no tienen "certezas" de que hubo malos tratos, pero sí indicios.

El Síndic también ha denunciado la existencia de varias "irregularidades" en este procedimiento, como la desaparición del libro de registro y custodia de detenidos de la Guardia Urbana de Barcelona con la información relativa a febrero de 2006, cuando ocurrió la trifulca del 4F, lo que considera un "hecho grave", o que en el atestado policial no se incluyeran los informes médicos del Hospital del Mar.

La investigación del Síndic también ha concluido que el procedimiento que ha culminado con la declaración de invalidez de dos de los agentes de la urbana implicados en el caso -que permanecen en prisión por torturar a un detenido en un proceso paralelo-, parte de un "error de diagnóstico", por lo que pondrá su informe en manos de la Seguridad Social (INSS) por si considera necesario revisarlo.

Tras la detención de los principales sospechosos, hacia las 07.30 horas de la mañana del 4 de febrero de 2006, la Guardia Urbana trasladó a los arrestaos al Hospital del Mar, para ser reconocidos en el servicio de urgencias, donde se constató que presentaban policontusiones -que encajarían en las lesiones propias de la trifulca previa a su arresto-, pese a que no les pudieron hacer radiografías por problemas técnicos.

Posteriormente, hacia las 11.10 horas de la mañana, los detenidos fueron trasladados al Hospital de l'Esperança, donde Rodrigo Lanza presentó una herida en la cabeza que requería varios puntos de sutura con una grapa, mientras que su compañero Daniel Pintos tenía varias fracturas y contusiones, por las que le tuvieron que enyesar un brazo. Por este motivo, el Síndic concluye en su informe que, "como mínimo, en uno de los detenidos se acreditan heridas y contusiones mientras se hallaba bajo custodia", en el caso de Rodrigo Lanza.

El Síndic, que ha insistido que no tiene capacidad para instar a la reapertura de casos judiciales, se ha ofrecido a los cuerpos policiales para dirigir investigaciones independientes en los casos de denuncias por malos tratos.

Respecto a la Guardia Urbana, ha denunciado, en su calidad de Autoridad Catalana para la Prevención de la Tortura, que con el caso 4F incumplió los protocolos internacionales en materia de prevención de malos tratos, por lo que recomienda al Ayuntamiento de Barcelona que rediseñe la Unidad Interna de Investigación, dote de cámaras de vigilancia los calabozos y vehículos de traslado.

L'Ajuntament de Barcelona tanca el cas 4-F i conclou que no va cometre cap irregularitat greu

La Guàrdia Urbana incorporarà càmeres als cotxes, tindrà un comitè d'ètica i les denúncies de maltractaments greus seran supervisades per un càrrec polític

Badalona - Barcelonès N. | 24/02/2015 - 18:13h

Arran de l'emissió fa unes setmanes del documental 'Ciutat Morta', que va despertar sospites de mala praxis tant a la Guàrdia Urbana com als tribunals, l'Ajuntament va demanar a la fiscalia que es plantegés reobrir el cas, perquè podia ser que hi hagués un nou testimoni que pogués exculpar els condemnats. El ministeri públic ho va rebutjar, però el consistori va demanar un informe als serveis jurídics interns per avaluar l'actuació municipal durant i després del cas, iniciat la matinada del 4 de febrer al carrer Sant Pere més Baix.

L'informe de 55 pàgines admet la limitació de la investigació a l'actuació municipal, sense qüestionar els fets provats en totes les sentències, tant la de les lesions a l'agent com les dels suposats maltractaments policials als detinguts. Basant-se en el sumari, el cap dels serveis jurídics, Alfred Lacasa, recorda que els detinguts aquella matinada van ser identificats per onze agents. També recorda tots els elements que van tenir-se en compte per determinar que les lesions a l'agent van ser provocades per una pedra llençada des del carrer i no pas per un test llençat des de la casa, com asseguraven les defenses dels detinguts.

Sobre les crítiques del Síndic de Greuges, Rafael Ribó, a la manca de llibre de registre de detinguts i al fet que un trauc al cap no fos detectat en la primera assistència mèdica, l'informe també hi dóna resposta. Els llibres de registres ja existien el 2006 però "per tradició" la Guàrdia Urbana no considerava que s'haguessin de guardar. Els més antics que queden a la comissaria de Ciutat Vella són del 2007 i el 2010 ja es va establir la normativa que obliga a conservar-los. Respecte a l'atenció mèdica, el gerent de Seguretat, Joan Delort, ha explicat que els detinguts van ser atesos inicialment per una ambulància del SEM desplaçada a la comissaria, tres d'ells van ser enviats a l'Hospital del Mar, però allà no funcionaven els raigs X. Els van derivar al Sant Pau, on tampoc funcionaven, i finalment van ser atesos a l'Hospital de l'Esperança, on li van cosir el trauc. El que no pot explicar l'informe és perquè el trauc no va ser cosit en la

primera assistència, cosa que fa sospitar al Síndic que es va produir posteriorment.

L'informe també repassa tots els motius per arxivar les denúncies per suposats maltractaments, per manca de proves o declaracions "erràtiques" dels denunciants. Tot i així, l'Ajuntament vol evitar aquest tipus de denúncies i proposarà diverses mesures com la instal·lació de càmeres de videovigilància a les zones de custòdia que encara no en tenen i als cotxes i reforçar el protocol d'assistència mèdica als detinguts.

El primer tinent d'alcalde, Joaquim Forn, ha admès que l'informe només apunta "petites irregularitats", com la falta del llibre de registre de detinguts o la neteja del carrer abans que s'hagués analitzat l'escenari dels aldarulls.

D'altra banda, l'informe també analitza el cas dels dos agents de la Guàrdia Urbana condemnats per maltractaments a un altre detingut mesos després a la discoteca Bikini. Aquests dos agents van ser testimonis en el cas 4-F i això portava les defenses a qüestionar la seva veracitat. Però l'informe recorda que els detinguts el 4-F van ser identificats per nou agents més i les acusacions van ser corroborades per altres elements probatoris.

En aquest punt, l'Ajuntament ha volgut deixar molt clar que els agents estan empresonats i condemnats a inhabilitació de més de vuit anys. A més, han aconseguit la baixa per incapacitat total i absoluta, cosa en la qual el consistori no ha participat en cap moment. Forn també ha volgut desmentir que el consistori pagués la defensa jurídica d'aquests agents o que ara pagui la pensió. Igualment, en cas que volguessin retornar al cos, l'Ajuntament ho denegarà perquè la llei ho permet en casos de delictes intencionats.

Per tot això, l'Ajuntament vol deixar clar que la Guàrdia Urbana "no és un cos de torturadors" i ho ha volgut argumentar amb dades. En els últims cinc anys, del 2010 al 2014, la policia barcelonina ha rebut 1,9 milions de trucades i ha fet 1,5 milions d'intervencions; ha fet 65.000 imputacions i 33.000 detencions, però els seus quasi 3.000 agents només han rebut 24 denúncies contra els seus agents, 14 de les quals han estat arxivades. De les deu que queden pendents, sis són per lesions i tres per delictes contra la integritat moral.

Per millorar encara més aquestes xifres, Forn ha detallat deu compromisos, entre els que destaquen les càmeres de videovigilància, el protocol d'atenció mèdica, els estris

de contenció per evitar autolesions, la rotació dels agents de les unitats antiavalots diürnes i nocturnes, i la creació d'un comitè d'ètica que farà un informe anual i estudiarà les queixes ciutadanes. A més la Unitat de Règim Intern, fins ara adscrita al cap del cos, dependrà a partir d'ara d'un càrrec polític en els casos més greus de maltractaments o lesions.

El Ayuntamiento de Barcelona defiende la labor de la Guardia Urbana en el caso 4-F, aunque propone algunos cambios en su funcionamiento

El informe municipal sobre los sucesos que denuncia 'Ciutat Morta' pide la creación de un comité ético para la policía municipal | El documento también exige mejorar las visitas médicas a los detenidos y las condiciones de los calabozos

Barcelona | 24/02/2015 - 17:30h | Última actualización: 25/02/2015 - 09:40h

Barcelona. (Redacción).- Un día después de que el Síndic de Greuges presentara un contundente informe contra la Administración y la **Guardia Urbana** por el **caso del 4F**, el **Ayuntamiento de Barcelona** ha presentado su investigación interna. Pero si Rafael Ribó apreció "negligencia", "falta de transparencia" e "indicios de malos tratos" en al menos uno de los detenidos, el documento presentado este martes defiende la actuación municipal y la labor de los policías municipales, aunque admite la necesidad de llevar a cabo algunos **cambios** en el funcionamiento de la policía local para mejorar sus garantías democráticas.

El documento también añade que el libro de registro de detenidos extraviado, otra de las anomalías que denuncia el Síndic, fue "destruido", aunque no puede precisar cuándo ni por quién. El texto insta a que finalice la investigación por la pérdida de este documento, que considera "irrelevante" porque su contenido se ha podido reconstruir, y pide que a partir de ahora se apliquen "las normas municipales de conservación documental".

El informe recalca varias veces -en sus más de 50 folios- que los hechos fueron juzgados por la Audiencia de Barcelona y confirmados por el Tribunal Supremo. Y las resoluciones judiciales firmes, recuerda, "no pueden ser revisadas" por el Ayuntamiento porque "el poder judicial controla a la administración, y no al revés". Y a pesar de su carácter exculpatorio, el informe recoge hasta **12 "compromisos de mejora"** para evitar que sucesos así se repitan.

Entre otras medidas, el Ayuntamiento propone la **visita médica** estricta "y no discrecional" de todos los detenidos en situaciones de violencia o con lesiones "antes de ser trasladados a dependencias policiales". También que los **calabozos** que no

reúnan las condiciones adecuadas -que no cuenten con sistemas de **videovigilancia** y grabación de sonido- no sean utilizados, tal como propone el Síndic, para que quede constancia de las actuaciones irregulares. El documento exige que la limpieza de lugares de la vía pública donde se hayan producido alborotos no se produzca "hasta que sea autorizada", en una referencia velada a otro caso que también ha suscitado una notable polémica, la del empresario que falleció en Ciutat Vella tras ser detenido por los Mossos d'Esquadra, en octubre del 2013. Uno de los agentes limpió con una botella de agua las manchas de sangre de la víctima. El último compromiso prevé la creación de "un **comité de ética**" de la Guardia Urbana, formado por ciudadanos "independientes de reconocido prestigio" y "representantes policiales", para supervisar las actuaciones y comportamiento de los agentes.

Todas estas medidas están motivadas por lo ocurrido el 4 de febrero del 2006, cuando se celebraba una "multitudinaria" fiesta ilegal en un local okupado y de titularidad municipal en el distrito de Ciutat Vella. Los usurpadores del edificio rompieron el precinto que impedía la entrada, como recoge la sentencia de la Audiencia de Barcelona, que el documento cita con profusión. Las fiestas en este lugar habían provocado numerosas quejas del vecindario, al menos una veintena, según el Ayuntamiento.

Eran tantas las personas en el local que los propios promotores de la fiesta decidieron que nadie más entrara. Varias patrullas de la Guardia Urbana, alertadas por las protestas y las llamadas al 112 de los vecinos, acudieron al lugar. Un grupo de jóvenes que vio vetada su entrada desvió sus iras hacia los agentes. En el transcurso de una confusa y "violenta" reyerta, a decir de los magistrados, un guardia urbano, padre de cuatro hijos entonces menores de edad, recibió una pedrada en la cabeza. El golpe que el agente se propinó al desvanecerse conllevó gravísimas secuelas y su estado será de por vida "vegetativo".

Nueve personas fueron detenidas por estos hechos y cinco ingresaron en prisión para cumplir penas de entre tres y cuatro años. Otros cuatro acusados, condenados a penas de un año, se libraron del encarcelamiento. Una de las condenadas, **Patricia Heras**, se suicidó durante un permiso penitenciario. Ella y el resto de acusados siempre defendieron su inocencia y que sus detenciones fueron arbitrarias. Tres de los detenidos alegaron además que sufrieron malos tratos y torturas en comisaría. Ni la Audiencia de Barcelona primero ni el Supremo después dieron validez a estas denuncias y aceptaron como única prueba de cargo la palabra de los policías.

Ciutat Morta

Las aparentes contradicciones del sumario cobraron una enorme repercusión pública a raíz de la emisión en TV3 del **documental *Ciutat Morta***, que defiende la tesis que el verdadero agresor del policía está libre y que la actuación policial está plagada de vicios, cuando no actuaciones de mala fe.

El propio Síndic de Greuges ha apreciado "indicios de malos tratos". Uno de los principales inculpados, Rodrigo Lanza, sufrió una herida abierta en la cabeza después de que hubiera sido atendido en un hospital. Esa segunda herida, producida mientras estaba bajo custodia policial, motivó un nuevo traslado a dependencias sanitarias.

Los productores del documental recibieron recientemente el premio Ciutat de Barcelona por su obra y explicaron que aceptaban los 7.000 euros del galardón para investigar otros "abusos policiales". Los galardonados, sin embargo, se negaron a recoger la escultura que intentó entregarles en mano el alcalde de Barcelona en el Saló del Cent del Ayuntamiento y pasaron de largo junto a él, sin ni siquiera mirarle porque entendían que con este acto el gobierno de Trias, que estaba en la oposición cuando ocurrieron los hechos, pretendía "lavarse la cara".

Condena por falso testimonio y torturas

Uno de los argumentos de *Ciutat Morta* es que dos de los agentes que testificaron contra los detenidos por el 4F se vieron implicados cinco meses después en un caso de torturas, esta vez sí reconocidas por la justicia, a raíz de un incidente cuando estaban de paisano con otros compañeros en la discoteca Bikini. Un joven al que detuvieron por un rifirrafe en la pista de baile sufrió golpes en la furgoneta que lo trasladó a comisaría y en el interior de la comisaría de Zona Franca. Los dos agentes fueron condenados por estos delitos a más de dos años de cárcel y a una inhabilitación de ocho, aunque la segunda medida no les afectó en absoluto porque -a pesar de ser de mediana edad- obtuvieron previamente una declaración de incapacidad total y se jubilaron con la paga correspondiente.

Rafael Ribó, el Síndic de Greuges, también ha solicitado que esa declaración de invalidez sea revisada por las sospechas de que pudiera haber un "error de diagnóstico". El Ayuntamiento replica ahora que, incluso en el caso de que así fuera, la declaración de incapacidad fue otorgada por la Seguridad Social sin intervención alguna de entidades municipales.

El documento de la dirección de servicios jurídicos recuerda que en los sucesos del 4F participaron 11 guardias urbanos y que sólo dos de ellos se vieron implicados después

en el caso de Bikini. "Dicho de otra forma –se puede leer en el documento- aunque ambos agentes hubieran mentido en el caso del 4F", ello no supondría que el resto de policías también lo hubiera hecho.

La Guardia Urbana, recuerda el Ayuntamiento, está compuesta por 2.950 miembros. Desde enero del 2010 la justicia ha tramitado 24 denuncias de particulares contra los agentes municipales: 11 se han archivado y tres han acabado en absoluciones. Quedan pendiente de juicio otros 10 casos. Los asesores municipales se valen de las estadísticas y de la cifra de actuaciones realizadas por los guardias urbanos para sostener que estas denuncias por presunta mala praxis suponen un porcentaje ínfimo, del "0,25 por mil del total de detenciones".

El síndic ve irregularidades en los arrestos del caso 4-F

Edición impresa Vivir | 24/02/2015 - 00:00h

Enrique Figueredo

Barcelona

Ribó habla de la desaparición del libro de detenidos, mientras que el Ayuntamiento dice que se conservan sólo desde el 2007

El Ayuntamiento de Gavà votará la continuidad de Gibanel como jefe de la policía municipal

Barcelona | 24/02/2015 - 14:57h

GAVÀ (BARCELONA), 24 (EUROPA PRESS)

El Pleno del Ayuntamiento de Gavà decidirá este jueves si mantiene a Víctor **Gibanel** como jefe de la **policía municipal** o si suprime este cargo, tal como reclama el grupo municipal de **ERC después** de que el documental 'Ciutat Morta' relacionara a Gibanel con los hechos del 4F, unas acusaciones que el jefe de la policía dijo que no eran ciertas.

ERC ha presentado una propuesta de resolución que se debatirá en el pleno municipal de este mes de febrero, para modificar la relación de puestos de trabajo del Ayuntamiento y amortizar la plaza de inspector jefe de la policía, después de que la alcaldesa, la socialista Raquel Jiménez, desatendiera el ruego de los republicanos para que cesara a Gibanel como jefe de la policía municipal.

La formación republicana cuestiona la necesidad de este cargo, que se creó en diciembre de 2013, así como la idoneidad de Gibanel para ocuparlo.

Trias dice que en 2006 algunas cosas no se hacían como se debía

Política | 24/02/2015 - 16:35h

Barcelona, 24 feb (EFE).- El alcalde de Barcelona, Xavier Trias, ha explicado hoy que el informe que ha elaborado el Ayuntamiento sobre el caso 4F ha detectado "que en 2006 algunas cosas no se hacían como se debía".

En el coloquio del almuerzo Moment Zero, organizado por 'El Punt/Avui', Trias ha eludido adelantar detalles del informe que esta tarde presentará el primer teniente de alcalde, Joaquim Forn, a los medios de comunicación, pero ha hecho esta consideración.

El alcalde de Barcelona ha recordado que su primera decisión cuando accedió al cargo fue destituir al jefe de la Guardia Urbana, y ha señalado que "no fue por casualidad", sino porque actuaba con autoritarismo.

También ha puntualizado que aplicar el orden público no es violencia y ha reclamado que se condene la violencia, lo que en su opinión no se hace en el documental "Ciutat Morta", en el que se asegura que el caso 4F fue una conspiración policial y judicial.

Sobre el premio Ciutat de Barcelona que se otorgó a este documental, Xavier Trias, ha reiterado que si hubiera estado en el jurado no se lo habría otorgado.

Xavier Trias sobre el 4F: "En 2006 algunas cosas no se hacían como tenían que hacerse"

Barcelona | 24/02/2015 - 16:46h

BARCELONA, 24 (EUROPA PRESS)

El **alcalde** de Barcelona, **Xavier Trias**, ha asegurado este martes, sobre los hechos del **4F narrados** en el documental 'Ciutat Morta', que "en 2006 algunas cosas no se hacían como tenían que hacerse".

Lo ha dicho durante un almuerzo-coloquio de 'El Punt Avui', Moment Zero y El Born CC al preguntársele por el informe del Ayuntamiento sobre este caso y que este mismo martes presenta el primer teniente de alcalde, Joaquim Forn.

Xavier Trias ha dicho que no fue "por casualidad" que una de las primeras decisiones que tomó en 2011, tras ser elegido alcalde de Barcelona, fuese relevar al jefe de la Guardia Urbana.

Tras asegurar que ha visto el documental, ha destacado que debe condenarse todo tipo de violencia: la que puedan haber hecho los cuerpos policiales, pero también la de manifestantes y otros colectivos.

Así, se ha referido a los daños que sufrió durante la última huelga general del 29 de marzo de 2012 una cafetería de la cadena Starbucks en la plaza Urquinaona, en el centro de la ciudad.

"Si un guardia urbano coge a una persona y le da un golpe, esto es gravísimo y no es admisible" y debe tener consecuencias, pero ha defendido interpretar igual que personas tiren piedras a los policías y bomberos que actuaron para apagar el incendio de este local.

Ha pedido condenar "de manera unánime" todas las violencias porque no siempre ocurre, y ha recordado que precisamente esto fue lo que él hizo a principios de año, cuando asistió a la manifestación que se hizo en París contra los atentados yihadistas.

"Se puede hacer de todo en la vida. Hay cosas que yo me extraño que no se hagan de forma unánime", ha dicho sobre los disturbios violentos, que en el caso del 4F tuvieron una clara consecuencia: un guardia urbano fue herido y quedó tetraplético.

Fernández (PP) pide a Trias que exija al Síndic que rectifique sobre 4F

Política | 25/02/2015 - 15:20h

Barcelona, 25 feb (EFE).- El alcaldable del PP en el Ayuntamiento de Barcelona, Alberto Fernández, ha pedido al alcalde, Xavier Trias, que exija una rectificación al Síndic de Greuges, Rafael Ribó, por denunciar que las administraciones actuaron con "negligencia" y "falta de transparencia" en el caso del 4F.

Tras la presentación ayer del informe que el consistorio ha elaborado sobre los hechos relatados en el documental "Ciutat Morta", Fernández también pide a Trias que "reclame a la televisión pública catalana cobertura informativa para trasladar a los catalanes el relato municipal de lo que sucedió realmente el 4F y no sólo la visión parcial de los autores del citado documental".

El documental "Ciutat Morta" recoge la versión exculpatoria de los condenados y avala su teoría de que fueron víctimas de torturas y de un montaje policial, lo que el informe municipal descarta.

Fernández ha considerado hoy en rueda de prensa que el alcalde Trias "no puede tener a la Guardia Urbana bajo sospecha y en libertad vigilada".

Para Alberto Fernández, el ayuntamiento debe de expresar su pleno apoyo a la Guardia Urbana "porque hasta ahora da la sensación de que el Ayuntamiento ha actuado más en defensa propia que en defensa de la Guardia Urbana".

Asimismo, el concejal popular ha exigido a todos aquellos que dicen que conocen al verdadero autor de las lesiones al agente de la Guardia Urbana que quedó tetrapléjico se colaboren con la justicia si realmente es así, y ha reclamado al Ayuntamiento que "no consienta acusaciones infundadas contra la Guardia Urbana".

El Ayuntamiento da por zanjado el caso 4-F

Edición impresa Vivir | 25/02/2015 - 00:00h

Barcelona

Redacción

Un informe interno del Consistorio propone, entre otras medidas, un comité ético para supervisar las actuaciones de la Guardia Urbana

El Ayuntamiento de Gavà mantiene a Víctor Gibanel como jefe de la policía municipal

ERC había propuesto suprimir la figura para destituirlo | El documental 'Ciutat Morta' lo relacionó con los hechos del 4F

L'H y Baix Llobregat | 26/02/2015 - 20:04h | Última actualización: 27/02/2015 - 13:17h

Gavà. (Europs Press).- El Pleno del **Ayuntamiento de Gavà** ha rechazado la propuesta de ERC de suprimir la figura de jefe de la **policía municipal**, que tenía como objetivo destituir de este cargo a **Víctor Gibanel**, a quien el documental 'Ciutat Morta' relacionó con los hechos del 4 de febrero de 2006.

Según han informado fuentes municipales, la propuesta de supresión del cargo de jefe de la policía municipal sólo ha tenido el apoyo de ERC, mientras que el PSC y el PP han votado en contra; CiU y C's se han abstenido, y los concejales de ICV-EUiA no han estado presentes.

ERC presentó esta propuesta de resolución dentro del orden del día del Pleno después de que la alcaldesa, la socialista Raquel Jiménez, confirmara a Gibanel como jefe de la policía municipal y desatendiera el ruego de que lo cesara.

La formación republicana cuestiona la idoneidad de Gibanel como jefe de la policía municipal después de que el documental 'Ciutat Morta' lo relacionara con los hechos del 4 de febrero de 2006.

Tras la emisión del documental, Víctor Gibanel dijo en rueda de prensa que todas las acusaciones que se realizaban contra su persona eran falsas.

Gavà manté Víctor Gibanel com a cap de la policia local

Política | 02/03/2015 - 15:47h

Gavà (Baix Llobregat), 2 mar. (EFE).- L'Ajuntament de Gavà mantindrà Víctor Gibanel com a cap de la policia local després de rebutjar la moció d'ERC en la que demanava que se suprimís la figura de cap de la policia municipal.

L'objectiu de la moció dels republicans era destituir d'aquest càrrec a Víctor Gibanel, a qui el documental "Ciutat Morta" ha relacionat amb els fets del 4 de febrer de 2006.

Segons han informat fonts municipals, la proposta de supressió del càrrec de cap de la policia municipal només ha tingut el suport d'ERC, mentre que el PSC i el PP han votat en contra; CiU i C's s'han abstingut, i els regidors d'ICV-EUiA no han estat presents.

Després de l'emissió en el Canal 33 del documental, Gibanel es va defensar de les acusacions i va assegurar que eren falses, i l'alcaldessa de Gavà, Raquel Sánchez, va mostrar el seu suport al policia.

El Ayuntamiento de Barcelona premia el documental 'Ciutat morta'

Trias entregará el martes el galardón a los productores del documental que cuestiona la sentencia de los hechos del 4-F | "No podemos hacer nada, es un jurado independiente", argumenta el gobierno municipal

Barcelona | 04/02/2015 - 01:45h | Última actualización: 04/02/2015 - 14:46h

La polémica en torno al caso **4-F** está servida. El martes, 10 de febrero, en un acto que tendrá lugar en el Saló de Cent del Ayuntamiento, el alcalde Xavier Trias entregará a los productores de **Ciutat morta** el **premio Ciutat de Barcelona** en la categoría audiovisual. El anuncio del galardón, hecho ayer por el concejal de Cultura, Jaume Ciurana, añade un nuevo capítulo a la controversia política que se ha originado desde la emisión de este documental que cuestiona la versión oficial, expuesta en la sentencia del Tribunal Supremo, de los hechos acaecidos el 4 de febrero del 2006 en la calle Sant Pere més Baix, en los que quedó tetrapléjico un guardia urbano como consecuencia de una pedrada recibida durante una fiesta okupa.

El jurado ha premiado Ciutat morta como "ejercicio de libertad de expresión a través de un cine de denuncia indispensable en cualquier sociedad". Ciurana se limitó a afirmar que la presencia del documental en el palmarés de los premios que otorga el Ayuntamiento es un síntoma de respeto "hacia el valor supremo de la libertad de creación".

Esa independencia del jurado pone al gobierno municipal en una situación indeseada. Estupefacción y desosiego son palabras que podrían definir la sensación causada por el citado premio en el equipo del alcalde. "No podemos hacer nada, se trata de un jurado independiente", se lamentaba ayer un directo colaborador de Xavier Trias. "Eso pregúnteselo a los de Cultura, al concejal Ciurana", añadía contrariado otro alto cargo municipal. La sensación, en general, es que el premio resulta "muy inoportuno".

El jurado que ha decidido que Ciutat morta merece el premio está presidido por el crítico de cine Àlex Gorina e integrado también por la directora de cine Judit Colell, el productor David Matamoros y Elena Subirà, responsable del proyecto Barcelona-Catalunya Film Commission, que se encarga de gestionar los rodajes en la ciudad.

Otro de los galardones otorgados, el de literatura catalana, ha sido para una obra que también aborda un caso de actualidad política. Se trata de El cas Pujol, de Toni Sala.

La primera reacción crítica, pero muy contenida, fue la del presidente del grupo municipal popular, Alberto Fernández. Señaló que Ciutat morta es "un documental de parte, como reconocen los propios autores, y refiere cosas que no son ciertas y dan a entender otras que tampoco son verdad". "Habrá un momento -añadió- en que el Ayuntamiento tendrá que hacer su relato al lado de las sentencias firmes judiciales". Fernández expresó su respeto a la libertad de expresión, pero precisó que si él fuera miembro del jurado no hubiera premiado este documental.

Els directors del documental 'Ciutat Morta' guanyen el Premi Blanquerna al Millor Comunicador de l'any

Miquel Tresserras rebrà el Premi Extraordinari Blanquerna de Comunicació en reconeixement a la seva tasca com a degà

Badalona - Barcelonès N. | 06/03/2015 - 14:29h

La Facultat Blanquerna de Comunicació i Relacions Internacionals celebrarà el seu vintè aniversari debatent les transformacions que han experimentat les relacions internacionals i la comunicació durant duran les XXI Jornades de Comunicació Blanquerna. Sota el títol "Del web al núvol,1994-2014: vint anys que han transformat el món", analitzarà com l'aparició d'Internet, les xarxes socials i els dispositius mòbils han canviat radicalment la manera de relacionar-nos. L'objectiu d'aquestes jornades és acostar els estudiants al món professional a través de conferències, taules rodones i debats on hi participen experts en de cada sector.

Entre els ponents hi haurà professionals sorgits de les aules de la Facultat que actualment ocupen importants càrrecs de responsabilitat en mitjans de primera fila de Catalunya com el director dels Serveis Informatius de Catalunya Ràdio, Francesc Cano; el cap d'Internacional de TV3, Xesco Reverter; i la redactora d'"El Periódico" a Madrid Pilar Santos.

També s'analitzaran els nous formats en les sèries catalanes amb el periodista productor de 'Nico & Sunset', Roger de Gràcia; i l'actor i director d'"El crac", Joel Joan.

Els directors de cinema Jaume Balaguero ('REC', 'Mientras duermes', 'Darkness') , Mar Coll ('Tres dies amb la família', 'Tots volem el millor per a ella') i Emilio Martínez-Lázaro ('Ocho apellidos vascos', 'Las 13 rosas', 'El otro lado de la cama') donaran la seva visió del cinema tant des dels gèneres de la comèdia i del terror, com des d'una mirada més social.

El Síndic de Greuges pide que los maltratos policiales los investiguen órganos externos

Barcelona | 16/03/2015 - 18:08h

BARCELONA, 16 (EUROPA PRESS)

El **Síndic de Greuges, Rafael Ribó**, ha propuesto este lunes que las investigaciones internas sobre acusaciones o indicios de maltratos de los **cuerpos policiales catalanes** las haga un organismo "neutral y externo", al margen de las **actuaciones judiciales** que pueda haber.

En comisión del Parlament, ha defendido que así "se podrían evitar situaciones como las del caso 4F, en que ni la Guardia Urbana ni los Mossos d'Esquadra abrieron investigación alguna para aclarar la consistencia de las acusaciones de maltrato" que algunos detenidos presentaron ante la juez.

Ha recomendado específicamente al Ayuntamiento de Barcelona y a la Conselleria de Interior de la Generalitat que "rediseñen las unidades internas de investigación y que incorporen una figura externa" para establecer nuevos procedimientos y estructuras que se homologuen a los estándares internacionales.

Rafael Ribó se ha referido específicamente al caso 4F sobre los hechos de febrero de 2006, en los que un guardia urbano resultó herido muy grave en un desalojo, tras el cual hubo detenciones, sobre las que algunos detenidos denunciaron después maltratos de Urbana y Mossos d'Esquadra, según narra también el documental 'Ciutat morta'.

Para él, la desaparición del libro de registro y custodia de los detenidos de febrero de 2006, que no se ha podido reconstruir tampoco con los archivos informáticos, es un hecho grave que demuestra que las autoridades policiales de la Urbana no garantizaron la obligación de custodia de documentos y archivos oficiales.

BUSCAR UN ACUERDO CON BECERRIL

Ribó también ha hablado de la reciente sentencia del TC que anula las competencias del propio Síndic como autoridad catalana para la prevención de torturas: ha informado a los diputados de que tramitará a la defensora del Pueblo, Soledad Becerril, una propuesta de convenio de colaboración entre ambas instituciones.

Este acuerdo podría evitar duplicidades y establecer un mecanismo de coordinación, de acuerdo con lo que prevé la sentencia.

Además, ha solicitado a los diputados del Parlament que impulsen ante el Estado la designación del Síndic de Greuges como mecanismo catalán de prevención de torturas.

El Festival de Cine de Rivas arranca este viernes con la proyección del documental 'Ciutat morta'

Madrid | 20/03/2015 - 12:39h

MADRID, 20 (EUROPA PRESS)

El Ayuntamiento de **Rivas Vaciamadrid**, junto a la **comunidad cinéfila ripense**, inaugura hoy una nueva edición del Festival de **Cine** de Rivas, Creatrivas 2015 con la proyección del documental '**Ciutat morta**', ha informado el Ayuntamiento en un comunicado.

Se trata de la edición que más cintas ha recibido en la historia de este certamen, con 359 cortos visionado por el comité técnico que lleva a cabo la selección previa.

De ellos, 20 han pasado a la fase de concurso, y son los que podrá visionar la ciudadanía en los cines Yelmo, del **centro comercial H2O**, a lo largo de este fin de semana.

Una de las secciones del festival es el Concurso Local de Cortos por Internet, o Creatrivas.net, en el que participan cineastas ripenses.

Este año, compiten en ese certamen 21 cintas, una cifra que ha ido creciendo en los últimos años.

En la pasada edición, concurrieron 14 trabajos, 10 en 2013 y siete en el año anterior. El Creatrivas arranca este viernes con la proyección del documental 'Ciutat morta' y posterior coloquio con uno de sus directores, Xapo Ortega, y Andrea Guzmán, presidenta de Asociación de Cine Documental (DOCMA).

Hasta el sábado 28 se irá desgranando un programa de actividades variadas que completan las proyecciones de los cortos seleccionados en los cines Yelmo del centro comercial H2O: talleres sobre cómo crear contenidos digitales y sobre narrativa documental, Micro Abierto, matinales de cine para escolares, encuentro con directores y galas de apertura y de clausura.

Esta última estará conducida por el cómico Raúl Cabo, y tendrá lugar el sábado 28, a las 21.00, en el auditorio municipal Pilar Bardem.

"Un año más, el Festival de Cine se consolida como una de las citas culturales más importantes de la ciudad, en la que participan cientos de ripenses tanto en las actividades organizadas durante la semana como en las proyecciones de las películas", subraya el concejal de Cultura del Ayuntamiento de Rivas, Curro Corrales. "Rivas demuestra así su apoyo a la cultura en estos tiempos en que los recortes asfixian a la industria cinematográfica", añade.